

Kemiönsaari, Parainen, Eurajoki, Pori, Merikarvia

Saaristomeri – Eteläinen Selkämeri

Saariston arkeologinen ja meriarkeologinen inventointi

6.–31.5.2019

AKMA201901: 131

BALTICRIM - HANKE
TAPANI TUOVINEN JA RIIKKA TEVALI

Tiivistelmä

BalticRIM-hankkeen aikana tehdyn arkeologisen ja meriarkeologisen inventoinnin tarkoituksena on merellisen kulttuuriperinnön tuntemuksen lisääminen, jotta se voitaisiin paremmin huomioida merialuesuunnittelussa. Ennen inventointia Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin oli tallennettu tiedot vain 22 satamapaikasta koko maasta. Kenttätöitä tehtiin toukokuussa 2019 erityisesti historiallisten satamapaikojen kartoittamiseksi ja tutkimuksen tueksi. Kohteita inventoitiin sekä maalla että veden alla. Inventoitavina olivat Saaristomeren ja eteläisen Selkämeren potentiaaliset ja tunnetut historialliset satamapaikat. Kohteiksi pyrittiin löytämään eri tasoisia paikkoja paikallisista kalastuskareista aina hallinnollisiin satamiin. Työn aikana tutkittiin maissa 21 saarta, joilta kerättiin tiedot 43 kohteesta. Maissa olevista kohteista 25 on ennestään tuntemattomia. Vesialueita tutkittiin viistokaiuttamalla uusien kohteiden löytämiseksi jokaisen saaren ympäristössä ja lisäksi viistokaiuttamalla etsittiin tunnettuja hylkykohteita. Inventoinnin aikana tutkittiin 25 vedenalaista kohdetta ja löydettiin 9 uutta vedenalaista kohdetta.

Sisälllys

Arkistolähteet	4
Kohdeluettelo	5
Sijaintikartat	10
1. Tutkimushistoria	12
2. Tutkimusalue ja ympäristö	12
3. Kenttätyömenetelmät	13
4. Tulokset	14
1. Jungfruskär	15
2. Rosenhamn	15
3. Myshamn	16
4. Byviken	16
5. Vidskärin hylky ja Snökobben	17
6. Hamnskär, Gåsharu ja Klovaskär	18
7. Gärskär	19
8. Jungfrusund	20
9. Enskerit	26
10. Haminaholma	30
11. Iso Huilkrunki	33
12. Pirskeri, Haminasalmi ja Ryöväskeeri	33
13. Hoppostenkari, Luvia	36
14. Stukrunni	36
15. Norsteeni	37
16. Olgankari	37
Mitä ei löydetty	37
6. Yhteenveto	38
7. English summary	39
8. Kirjallisuus ja lähteet	39
9. Liitteet	44

Liite A. Kuvaluettelo

Liite B. Arkeologiset kohteet - Metsähallitus

Liite C. Viistokaiutetut merialueet – Museovirasto

Liite D. Vaaitukset

Arkistolähteet

Tutkimusalue	Saaristomeri ja eteläinen Selkämeri
Tutkimuksen tyyppi	Arkeologinen ja meriarkeologinen inventointi
Tutkimuksen johtaja	FT Tapani Tuovinen ja FM Riikka Tevali
Tutkimuslaitos	BalticRIM-hanke Museovirasto, Kulttuuriympäristöpalvelut Metsähallitus, Rannikon Luontopalvelut Asian:o MH 878/2020
Tutkimuksen ajankohta	6.-31.5.2019
Tutkimuksen rahoitus	BalticRIM-hanke
Luetteloidut kuvat	AKMA201901: 1–172
Alkuperäinen raportti	Museoviraston arkisto, Helsinki, Metsähallitus
Tutkimusraportin kopiot	Turun maakuntamuseo, Satakunnan maakuntamuseo, Pori

Kohdeluettelo

(KMJ = kiinteä muinaisjäännös, MMJ = mahdollinen muinaisjäännös, KPK = kulttuuriperintökohde, MK = muu kohde, PMJ = poistettu muinaisjäännös)

Mj-tunnus	PAVE	Nimi	Tarkenne	N	E	Kunta	Uusi	Laji
1000011145	58120	Nölstö 4 tomtning	Eräsijat	6682372	170774	Parainen	Ei	MMJ
1000011142	58117	Nölstö 1 kiviuni	Kiviunit	6682490	170458	Parainen	Ei	KMJ
1000011143	58118	Nölstö 2 kiviuni	Kiviunit	6682444	170449	Parainen	Ei	KMJ
1000026213	177830	Rosenhamn rantautumispaikka	Veneenvetopaikat	6660702	192685	Parainen	Ei	KMJ
1000011407	58131	Vintrasnäs labyrintti	Jatulintarhat	6652495	202571	Parainen	Ei	KMJ
279010019	53627	Vintrasnäs kompassikiveys	Kompassiruuusut	6652562	202521	Parainen	Ei	KMJ
1000011144	58119	Nölstö 3 kylmämuuri	Metsälaitumet	6682374	170765	Parainen	Ei	MMJ
1000037461	197655	Gåsharu rakennuksenjäännös	Talonpohjat	6639904	223410	Kemiön-saari	On	KMJ
1000037463	197660	Gärskär rakennuksenjäännös 1	Talonpohjat	6643164	221966	Kemiön-saari	On	KMJ
1000037464	197662	Gärskär rakennuksenjäännös 2	Talonpohjat	6643170	221975	Kemiön-saari	On	KMJ
1000037475	197698	Benholmen rakennuksenjäännös 1	Talonpohjat	6659615	245567	Kemiön-saari	On	KMJ
1000037476	197699	Benholmen rakennuksenjäännös 2	Torpat	6659620	245535	Kemiön-saari	On	KMJ
1000037553	197706	Krogarudden rakennuksenjäännös 1	Talonpohjat	6660534	243242	Kemiön-saari	Ei	KMJ
1000037553	197707	Krogarudden rakennuksenjäännös 2	Talonpohjat	6660546	243226	Kemiön-saari	Ei	KMJ
1000037462	197658	Gåsharu veneenvetopaikka	Veneenvetopaikat	6639882	223426	Kemiön-saari	On	KMJ

1000037465	197664	Gärskär veneenvetopaikka 1	Veneenvetopai- kat	6643149	221918	Kemiön- saari	On	KMJ
1000037466	197666	Gärskär veneenvetopaikka 2	Veneenvetopai- kat	6643145	222047	Kemiön- saari	On	KMJ
1000024258	197697	Benholmen labyrintti	Jatulintarhat	6659596	245656	Kemiön- saari	Ei	KMJ
40010058	155829	Lindholmen puolustusvarus- tus	Kivivarustus	6659965	242815	Kemiön- saari	Ei	KMJ
40010060	155830	Skansholmen puolustusvarus- tus	Maavallit	6660228	242688	Kemiön- saari	Ei	KMJ
40010057	155832	Jungfruholmen puolustusva- rustus	Maavallit	6661222	242477	Kemiön- saari	Ei	KMJ
1000037485	197718	Jungfruholmen tykkiasema 1	Tykkiasemat	6661107	242487	Kemiön- saari	Ei	KMJ
1000037486	197720	Jungfruholmen tykkiasema 2	Tykkiasemat	6661103	242453	Kemiön- saari	Ei	KMJ
1000037477	197700	Oxholmen piirtokirjoitus	Kompassiruusut	6660428	243480	Kemiön- saari	Ei	KMJ
1000037551	197701	Krogarudden piirtokirjoitus 1	Kalliopiirokset	6660561	243279	Kemiön- saari	Ei	KMJ
1000037552	197703	Krogarudden piirtokirjoitus 2	Kaiverrukset	6660517	243210	Kemiön- saari	Ei	KMJ
1000037471	197668	Gärskär kivikehä	Kalastuspaikat	6643145	222052	Kemiön- saari	On	KMJ
1000037471	197670	Gärskär verkonkuivauskenttä	Kalastuspaikat	6643089	221925	Kemiön- saari	On	KMJ
1000037553	197709	Krogarudden kellarikuoppa 1	Kellarin rauniot	6660529	243230	Kemiön- saari	On	KMJ
1000037553	197717	Krogarudden kellarikuoppa 2	Kellarin rauniot	6660523	243237	Kemiön- saari	On	KMJ
1000037593	197797	Ryöväsokeri muuri	Kivimuurit	6819115	202395	Eurajoki	On	KPK

1000035392	195674	Iso-Enskeri tomtning	Eräsijat	6851756	202010	Pori	On	KMJ
1000037591	197802	Iso-Enskeri hautaraunio 1	Hautaröykkiöt	6851272	202571	Pori	On	KMJ
1000037588	197803	Iso-Enskeri hautaraunio 2	Hautaröykkiöt	6851762	202330	Pori	On	KMJ
1000037589	197813	Iso-Enskeri kiviuni	Kiviunit	6852021	202016	Pori	On	KMJ
1000037590	197806	Iso-Enskeri linjakummit	Kummit	6852097	201997	Pori	On	KMJ
1000037587	197818	Iso-Enskeri verkkotarha	Verkonkuivatuspaikat	6851761	202002	Pori	On	KMJ
1000037487	197768	Haminaholma rakennuksenjäännös 1	Talonpohjat	6858141	211781	Merikarvia	On	KMJ
1000037489	197776	Haminaholma rakennuksenjäännös 2	Talonpohjat	6858067	211949	Merikarvia	On	KMJ
1000037490	197778	Haminaholma rakennuksenjäännös 3	Talonpohjat	6858086	211925	Merikarvia	On	KMJ
1000037594	197795	Stukrunni tomtning	Eräsijat	6869024	201373	Merikarvia	On	KMJ
1000037492	197784	Haminaholma rimamöljä	Satamat, rakennetut	6858041	212151	Merikarvia	On	KMJ
1000037491	197783	Haminaholma kellarikuoppa	Kellarin rauniot	6858036	211878	Merikarvia	On	KMJ

Taulukko 1. Luettelo maa-alueiden inventoiduista arkeologisista kohteista.

Mj-tunnus	PAVE	Nimi	Tarkenne	N	E	Kunta	Uusi	Laji
1000036875		Remmarudd	Alusten hylt	6682724	171312	Parainen	On	MMJ
1662		Björkö 1	Alusten hylt	6653253	202727	Parainen	Ei	MMJ
1584		Långlands sund	Alusten hylt	6658699	192874	Parainen	Ei	KMJ
2284		Vidskär	Alusten hylt	6654834	190545	Parainen	Ei	KMJ
1547		Gåsharun	Alusten hylt	6639876	223125	Kemiön-saari	Ei	KMJ

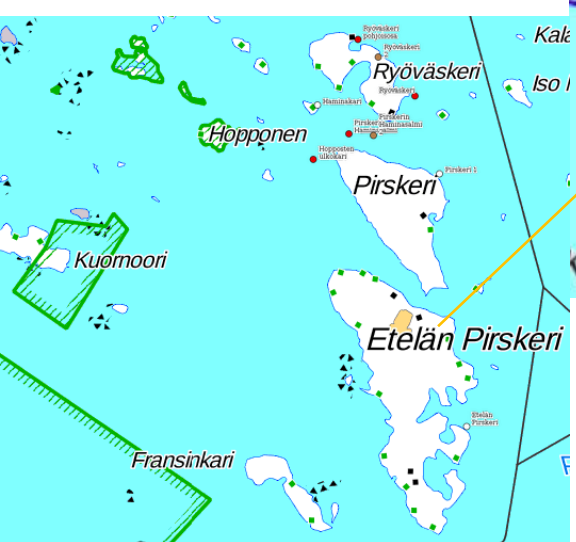
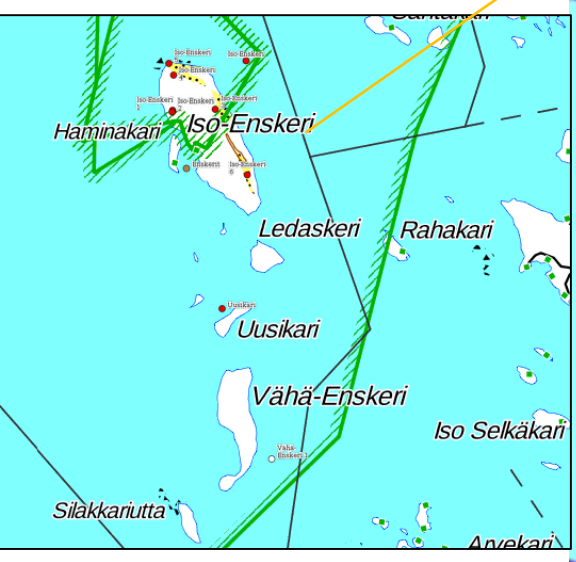
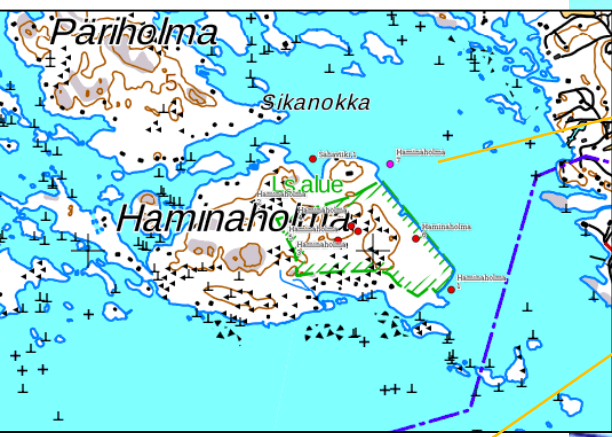
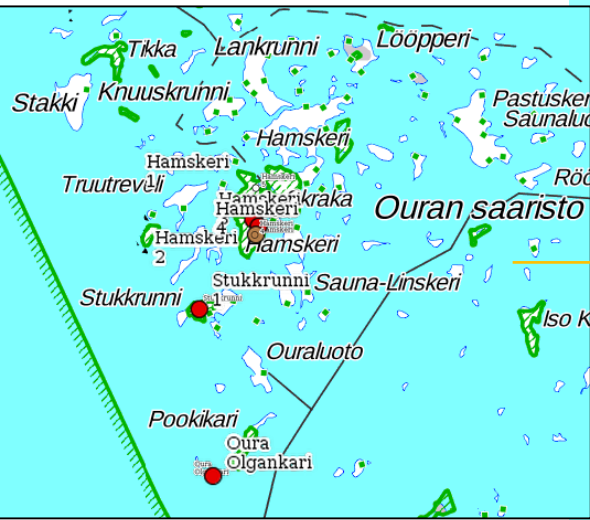
1533		Purunpää Oxholmen 1	Alusten hylät	6660528	243501	Kemiön- saari	Ei	KMJ
1000037596		Krogarudden 4	Laituri	6660472	243227	Kemiön- saari	On	MMJ
1000037597		Bastuslätt 4	Laituri	6660840	242824	Kemiön- saari	On	KMJ
1000037598		Lindholmen 2	Puurakenteet	6659960	242984	Kemiön- saari	On	KMJ
2539		Oura Norsteeni	Alusten hylät	6871995	200850	Merikar- via	Ei	KMJ
1000037492		Haminaholma 6	Kulkuväylät, satamat	6858041	212151	Merikar- via	On	KMJ
1000037581		Haminaholma 7	Kulkuväylät, satamat	6858302	212061	Merikar- via	On	MMJ
2492		Haminaholma 1	Alusten hylät	6857863	212274	Merikar- via	Ei	KMJ
1000037580		Sahaviiki 1	Tapahtuma- paikat, haaksi- rikkopaikat	6858320	211791	Merikar- via	On	KMJ
2539		Oura Olgankari	Alusten hylät	6867819	201471	Merikar- via	Ei	KMJ
1755		Jussinkarin rantahylky	Alusten hylät	-	-	Merikar- via	Ei	PMJ
1721		Ryöväskeeri pohjoisosa	Alusten hylät	6819246	202241	Eurajoki	Ei	KMJ
1714		Pirskerin Haminasalmi	Alusten hylät	6818539	202173	Eurajoki	Ei	KMJ
1000037599		Pirskeri 1	Puurakenteet	6818240	202855	Eurajoki	On	MK
1715		Hopposten ulkokari	Alusten hylät	6818348	201907	Eurajoki	Ei	KMJ
2552		Haminakari	Alusten hylät	6818753	201938	Eurajoki	Ei	MK

1723		Femna	Alusten hylt	6817634	204554	Eurajoki	Ei	KPK
1000028446		Etelän Pirskeri	Löytöpaikat	6816344	203057	Eurajoki	Ei	MK
2621		Iso-Enskeri	Alusten hylt	6852127	202560	Pori	Ei	KMJ
1000037851		Vähä-Enskeri 1	Löytöpaikat	6849137	202754	Pori	On	MK

Taulukko 2. Luettelo merialueiden inventoiduista arkeologisista kohteista.

Mj-tunnus	Satamapaikan nimi	Kunta	Laji
40500014	Purunpää Jungfrusund	Kemiönsaari	KPK
1000037937	Jungfruskär	Parainen	KPK
1000026213	Rosenhamn	Parainen	KPK
1000037938	Myshamn	Parainen	KPK
1000037939	Byviken	Parainen	KPK
1000037465	Gärskär 3	Kemiönsaari	KMJ
1000037462	Gåsharu 2	Kemiönsaari	KMJ
1000037940	Enskert	Pori	KPK
1000037941	Pirskerin Haminasalmi 2	Eurajoki	KPK
1000037492	Haminaholma 6	Merikarvia	KMJ

Taulukko 3. Luettelo muinaisjäännösrekisteriin lisätystä satamapaikoista.

Lähikuvakartat eivät ole samassa mittakaavassa keskenään. Kartat ovat suuntaa antavia.

1. Tutkimushistoria

Tutkittujen alueiden laajuuden vuoksi, jotka kattavat lähes koko eteläisen Suomen saariston, ei ole tässä tarkoituksenmukaista luetella tutkimushistoriaa kokonaisuudessaan. Osiossa keskitytään lähinnä merialueilla tehtyihin inventointeihin.

Saaristomeri

Vedenalaiset tutkimukset ovat Saaristomeren alueella hyvin pistemäisiä, inventointeja on merkitty Museoviraston kulttuuriympäristön palveluikkunaan (kyppi.fi) Kemiönsaaren ja Paraisten alueelle sekä yksittäiset Naantaliin ja Turkuun. Inventoinnit ovat liittyneet selkeästi tunnettujen kohteiden lisätutkimuksiin, kuten Hiittisten Rosalan rautakautisen kauppapaikan kaivauksiin, tai sitten rakennustöihin. Suurin osa tehdystä vedenalaistutkimuksesta liittyy yksittäisiin hylkykohteisiin. Tämän raportin aiheena olevan inventoinnin kaltaista laajaa vedenalaista teemainventointia ei ole tehty aikaisemmin.

Metsähallitus on inventoinut Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen saaria vuosina 1994–1997 (Tuovinen 2000) ja osia Saaristomeren kansallispuistoon kuuluvista saarista vuosina 2014 ja 2015.

Eteläinen Selkämeri

Selkämeren alueella vedenalaista tutkimusta on myös tehty Museovirastossa vain vähän keskittyen kaupunkien edustoille. Laajin on todennäköisesti Pintafilmi Oy:n vuonna 2015 tekemä Tahkoluodon merituulipuiston vedenalainen inventointi Porin edustalla (Salo 2015), joka käsitti noin 6 neliökilometriä.

Metsähallitus on kartoittanut Selkämeren kansallispuiston kulttuuriperintöä vuosina 2011 ja 2012 (Jansson 2012). Näiden inventointien osana tehtiin myös yhteistyössä Museoviraston kanssa Selkämeren hylkykartointus, jonka raportti valmistui vuonna 2013 (Kamula 2013). Kartoituksen tavoitteena oli ensisijaisesti kerätä tietoa uponneista aluksista ja niiden jäännöksistä arkeologisesta näkökulmasta, toissijaisesti on myös talletettu haaksirikkokertomuksia sekä muuta merenkulkuun liittyvää perinnetietoa Selkämeren alueelta (Kamula 2013, 3). Kartointus ei kuitenkaan käsittänyt varsinaisia kenttätöitä kohteiden tarkistamiseksi. Näin ollen BalticRIM-hankkeessa voitiin käyttää hyödyksi tätä kerättyä materiaalia. Raportissa mainitaan kuitenkin tietoja yhteensä noin 210 hylystä. Näistä vain muutama oli mahdollista tarkastaa tämän kenttätöiden aikana. Inventointityötä tulisivat ehdottomasti jatkaa Selkämeren alueella.

2. Tutkimusalue ja ympäristö

Historiallisella satamalla tarkoitetaan tässä yhteydessä sellaista tunnistettua paikkaa, jossa historiallisen ja/tai arkeologisen evidenssin perusteella on siirretty ihmisiä ja/tai lastia maan ja meren välisen rajavyöhykkeen yli. Saaristomerellä historialliset satamat ovat syntyneet merenkulkijoiden käytössä olleisiin paikkoihin, kalastuskareille ja kylien ja torppien rantoihin. Jaoimme inventointikohteet kolmiksi: merenkulun satamiin, kalastussatamiin ja asutuksen satamiin.

1. Merenkulun satamat. Kauppiaiden, sotilaiden, hallintovirkamiesten, luotsien, kalaporvareiden, salakuljettajien jne. alusten ja niiden miehistöjen käyttämät suojasatamat ja niihin liittyvät rakennukset, rakennelmat ja kerrostumat maissa ja merenpohjassa. Merenkulun satamien toiminta oli organisoitu keskusjohtoisesti tai kaupallisesti. Jotkut satamat olivat keskusvallan suoranaudessa omistuksessa, esim. kruununsatamat ja Kemiönsaaren valtakunnankanslerille 1614–1652 läänitetty satamat.

2. Kalastussatamat. Pääosin sesonkikalastajien käytössä olleita kalastuskareja (*fiskeläge*), joilta käsin tyyppillisesti kalastettiin verkoilla silakkaa ja koukuilla turskaa ulkosaaristossa ja välisaariston suurten selkävesien tuntumassa. Kalastuskarilla oli melkein aina jonkinlainen lahti, joka tarvittiin suojaamaan veneitä merenkäyn-

niltä, vaikka veneet vedettiin maihin. Tunnusmerkkejä ovat kalastuskarien sesonkiasumukset, kuten kalatuvat, ja kalastukseen liittyvät arkeologiset jäännökset. Kalastuskarit olivat yksityisessä omistuksessa, valtion yleisellä vesialueella tai pitäjän omistuksessa. Maanomistuksesta riippumatta kalatuvat olivat yksityisomaisuutta. Kalastuskarien organisaatio oli paikallinen ja organisaation luonne riippui kalastuksen laajuudesta.

3. Asutuksen satamat. Kyläsaarten laiturit, rantautumispaikat, rakennukset ja rakennelmat muodostivat kyläsatamia esim. Nauvon Berghamnissa ja Dragsfjärdin Vänössä. Joissakin torpparisaarissa oli suojaista satama, kuten Vällinghamnissa Houtskärin Järvisissä. Muutamat kyläsatamat toimivat myös merenkulun satamina, kuten Jungfruskärin luotsinvaihtopaikka.

Kenttätökauden 2019 inventoinnissa keskityttiin pääosin merenkulun satamiin ja kalastussatamiin. Kohteiden valitsemiseksi tarkasteltiin tunnettuja ja potentiaalisia satamapaikkoja Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueella ja sen läheisyydessä.

Tärkeimpiä olivat lähtötiedot satamista ja kalastuskarien sesonkiasumuksista historiallisessa tutkimuskirjallisuudessa, erilaisissa saaristokuvauksissa, Metsähallituksen ja Museoviraston keräämissä aineistoissa (hävinneet ja säilyneet kalatuvat, tunnetut arkeologiset kohteet, lähtötiedot mahdollisista arkeologisista kohteista, perimätieto) ja historiallisissa kartoissa.

Potentiaalisina kalastussatamina tarkasteltiin myös sellaisia ulkosaaria, joiden nimet viittaavat kalastukseen ja joissa on sellainen lahti, jonka suojassa veneet on voitu vetää maihin, erityisesti saaren yleensä suojaisella pohjois- tai itäpuolella. Kalastukseen liittyviä nimiä ovat ainakin *hamn-*, *hus-*, *bod-* ja *bo-*nimet, jotka voivat esiintyä perusosassa (kuten *Berghamn*) tai määriteosassa (kuten *Hamnskär*). Tarkastelu rajoittui Nimisammon käytössä oleviin eli käytännössä Kotimaisten kielten keskuksen digitaalisen Nimiarkiston kokoelmatietoihin ja Maanmittauslaitoksen Paikannimirekisteriin. Digitoimattomia nimiä ei tarkasteltu. Esimerkiksi Korpsoon Aspön kylässä on ollut ainakin kuusi *hamn-*nimeä (Zilliacus 2002: 58), joista Nimisampo tuntee vain yhden.

3. Kenttätömenetelmät

Kenttätöön vastuullisina johtajina toimivat Metsähallituksesta arkeologi Tapani Tuovinen ja Museovirastolta meriarkeologi Riikka Tevali. Heidän lisäksi kenttätöihin osallistuivat Metsähallituksesta Rasmus Boman ja Teemu Mustasaari. Tevali, Boman ja Mustasaari vastasivat vedenalaisen inventoinnin suorittamisesta sekä sukellustyöstä, Tuovinen inventoi saarissa maanpäällistä kulttuuriperintöä.

Kenttätöön aikana käytiin läpi yhteensä 16 aluetta. Alueet muodostuivat Saaristomerellä sekä Eteläisellä Selkämerellä sijaitsevista saarista tai saariryhmistä, joiden luona on sijainnut historiallinen satamapaikka, sekä niitä ympäröivästä merialueesta. Tutkittavan merialueen laajuus muodostui kulloiseenkin kohteeseen käytettävissä olevan ajan sekä merialueen topografian mukaisesti.

Vedenalainen kenttätö tutkimus suoritettiin tutkimalla merenpohjaa visuaalisesti viistokaikulaitteella sekä sukeltamalla potentiaalisilla kohteilla. Viistokaiku oli Metsähallituksen luontopalvelujen omistama DeepEye DE680D (DeepVision Ab). Kenttätöissä käytetty vene oli Metsähallituksen työvene *Najas*, joka on tyyppiä Kewatec Easy 7.1 Offshore. Vene on 7.5 metriä pitkä. Veneen karttaplotteriin Raymarine C90W oli kiinnitetty kaikukyksikkö, joka mittasi syvyyttä myös veneen alla. Kenttätöön aikana oli useita hyvin tuulisia päiviä, jotka nostattivat aaltoja ja vaikeuttivat näin viistokaiuttamista. Suojaisten satamapaikkojen sisäosissa viistokaiutus saatiin usein tehtyä, mutta lähes joka kohteella todettiin, että aallokon tullessa jostakin tietystä suunnasta, ei ollut mahdollista viistokaiuttaa tietyillä alueilla joko turvallisuussyistä tai aineiston laadun huononemisen takia.

Kerätty viistokaikumateriaali työstettiin DeepVision Ab:n DeepView SideScan Base -ohjelmiston avulla.

Kenttätöiden aikana inventoidut alueet esitellään luvussa 4. sekä inventoitujen merialueiden laajuus liitteessä C.

4. Tulokset

Inventoinnin aikana löydettiin ennestään tuntemattomia kohteita sekä maalta että veden alta sekä Saaristomereltä että Eteläiseltä Selkämereltä. Lisäksi tarkastettiin useita tunnettuja muinaisjäännöksiä. Kaikki tarkastetut satamapaikat ja arkeologiset kohteet on esitelty tässä luvussa sekä liitteissä B (maakohteet) ja C (vedenalaiset kohteet). Tarkastettujen kohteiden lisäksi inventoitiin merenpohjaa useiden tunnettujen ja mahdollisten luonnonsatamien ympärillä. On huomionarvoista, että luonnonsatamista ei löytynyt uusia muinaisjäännöskohteita, lukuun ottamatta Jungfruskärin mahdollista muinaisjäännöskohdetta, ja vanhojakin kohteita oli kadonnut tai hautautunut näkyvistä. Useat satamapaikat sijaitsevat kapeissa salmissa ja lahdelmissa, joihin kerääntyy aaltojen vaikutuksesta paljon orgaanista ainesta levien kuoltua syksyllä. Nämä kerrostuvat pohjaan paksuiksikin kerroksiksi. Ilmaston lämpeneminen ja siitä johtuva levien lisääntyminen on selkeästi huomattavissa satamapaikoissa merenpohjaan kerrostuvan aineksen lisääntymisenä.

Vaikuttaa siltä, että luonnonsatamat on nimenomaan valittu paitsi suojaisten sijaintinsa perusteella, myös siksi että niissä ei ole kareja eikä kiviä, vaan pohja on tasainen eikä se nouse yllättävästi. Merenpohjan tasaiseen hiekkaan on helppoa saada ankkuri kiinnitettyä eikä se juutu nostettaessa.

Inventoidut kohteet:

1. Jungfruskär, Parainen (ent. Houtskari)
2. Rosenhamn, Parainen (ent. Korppoo)
3. Myshamn, Parainen (ent. Korppoo)
4. Byviken, Björkö, Parainen (ent. Korppoo)
5. Vidskärin hylky ja Snökobben, Parainen (ent. Korppoo)
6. Hamnskär, Gåsharu ja Klovaskär, Vänö, Kemiönsaari (ent. Dragsfjärd)
7. Gärskär, Vänö, Kemiönsaari (ent. Dragsfjärd)
8. Jungfrusund, Kemiönsaari (ent. Dragsfjärd)
9. Enskerit, Pori (ent. Ahlainen)
10. Haminaholma, Merikarvia
11. Iso-Huilkranni, Luvia, Eurajoki
12. Pirskeri, Haminasalmi ja Ryöväskeeri, Luvia
13. Hoppostenkari, Luvia
14. Stukrunni, Ouran saaristo, Merikarvia
15. Norsteeni, Ouran saaristo, Merikarvia
16. Olgankari, Ouran saaristo, Merikarvia

1. Jungfruskär

Jungfruskär 1650-luku (Hans Hansson), *lungfruskäär* 1695 (Peter Gedda), *Jungfruskiär* 1713 (MH 2/-- Charta öfwer Åbo) *Jungfruskär* 1786 (Charta öfver Åland), *Jungfruskären* 1789 (Eric af Wetterstedt).

Jungfruskär oli merenkulun suojasatama Turun – Lill Sottungan – Tukholman väylän varressa ja saarella asuvien torpparien kalastussatama. Saari mainitaan 1650 luotsinvaihtopaikkana (Smulter 1997: 194) ja 1760 suojasatamana, ei tosin yhtä turvallisena kuin Berghamn (Hülpher 1886: 8, 142–144).

Maakirjassa 1540 saari mainitaan nimellä *Hyndh skeer*, *Hynd Skeer* Hyypeisten kylään kuuluvana saarena, jossa ei ollut tiloja (Kuvaja 1997: 56). Torppariasutus alkoi isojaosta 1844, jolloin kantatiloihin kuuluvat maat lohkottiin ja saarelle alkoi muodostua torppia. Vuonna 1881 laaditussa raportissa torppia on seitsemän (Mårtensson 1997: 86–87).

Inventoinnissa maissa tarkastettiin neljä ennestään tunnettua arkeologista kohdetta Nölstön saarella. Asutuksen merkkejä ei tavattu. Ahvenanmaan karttaan 1786 (MH 12/- - *Charta öfver Åland*) on merkitty Nölstön korkeimmalle kallionhuipulle musta täplä ja Berndt Ekqvistin isojakokartassa 1842-1843 on samaan paikkaan piirretty merimerkki, joka koostuu pystysalosta ja tuulessa liehuvasta vimppelistä. Merimerkistä ei löydetty jälkiä.

Merialueista viistokaiutettiin Hamnön, Nölstön ja Storskärin välinen salmi, Storlandetin pohjoispuoli sekä saarten välistä kulkevan väylän ympäristöä. Viistokaikuaineistossa erottui Storlandetin luoteispuolella muutamia irrallisia tukkipuita, jotka ovat todennäköisesti täysin luonnollisia.

Talvisatama on sijainnut Hamnön länsipuolella, jossa on edelleen veneenvetopaikkoja rannassa. Suojainen kyläsatama on sijainnut Hamnön ja Jungfruskärin välissä. Lahti on eteläpäästään hyvin matala ja syvenee jyrkästi pohjoispäästään Nölstötä sekä Remmaruddia kohti. Nykyinenkin väylä kulkee Nölstön ja Hamnön välistä.

Storlandetin pohjoispuolella sijaitsevan Remmarudd-nimisen niemen edustalta löydettiin jäännöksiä aluksen hylystä. Merenpohja on paikalla tasaista hiekkaa. Paikalla on jungfruskäriläisen Martin Lindqvistin kertoman mukaan hylky. Tieto on annettu Tapani Tuoviselle 1985. Viistokaiutettaessa löytyi pitkä anomalia, joka tarkastettiin sukeltamalla. Se on noin 15 metriä pitkä puinen työstetty rakenneosa, joka katoaa suureksi osaksi pohjahiekkaan. Kohde on todennäköisesti lähes täysin hautautunut hiekkaan. Sen vieressä noin kuuden metrin päässä on pitkä puinen rakenneosa.

Rantaa kohti sukeltaessa pohjasta löytyi vihertävää apteekkilasia olevan mahapullon pohjaosa. Pitkä anomalia on viety muinaisjäännösrekisteriin mahdollisena muinaisjäännöksenä nimellä Parainen Remmarudd 1000036875.

2. Rosenhamn

Rosenhamn 1821 (Karl Johan Ezelius).

Korppoon Brunskärin kylän eteläisimpiä saaria on 1.45 ha:n suuruinen puuton graniittinen Rosenhamn. Nimi viittaa siihen, että sitä olisi käytetty rantautumispaikkana ja kalastuskarina. Nimi Rosenhamn on merkitty Karl Johan Ezeliuksen isojakokarttaan vuosilta 1821 ja 1830 ja myöhempiin karttoihin 1845, 1910-luvulla ja 1911. Hans Hanssonin 1650-luvulla laatimassa kartassa Maskun ja Piikkiön kihlakunnista saari on merkitty nimellä Ristören. Nykyisessä maastokartassa saarella ei ole nimeä.

Rosenhamnin keskellä kahden SW-NE-suuntaisen kallioselänteen välissä on notko, jonka ala kartalta mitaten on noin 800 m². Notkon pohjalla on noin 30 metriä pitkä, noin metrin syvyinen ja 2–4 m leveä uoma, joka ohtaa pohjoisrannalta notkon pohjukkaan. Maaperä on hiekkaa ja soraa, joka normaalisti kerrostuu tasaiseksi

pinnaksi, ei uomaksi. Uoman on siis täytynyt tulla kaivetuksi, ja sen pohjukassa näkyikin jyrkkä lapiolla kaivettu seinämä. Saareen on ilmeisesti kaivettu uoma, joka on suojannut sen sisään vedettyjä veneitä merenkäynniltä. Rannansiirtymisajoitus aiemmassa inventointiraportissa (Tuovinen 2016: 20–24) selostetun vaaituksen perusteella osoittaa, että uoman mahdollinen käyttöperiodi on likimäärin 1480-luvulta 1560-luvulle ja että uoma on maatonut kuivaksi maaksi viimeistään 1680-luvulla.

Uoman reunoihin kaivettiin 12 koekuoppaa. Kuopissa oli 20 cm:n paksuisen turpeen alla kiviä ja paikoin soraa, mutta ei löytöjä. Näyttäisi siltä, että notkoa ei ole kaivettu kallionpintaan asti.

Luonnonsatama-allas muodostuu Rosenhamnin, Vällingskärin, Mörgrundetin, Diskenin ja Måsgrundetin luotojen keskelle. Paikka ei ole kovin hyvä satama, se on melko altis lännen ja idän puoleiselle tuulelle. Saarten välinen pohja on kuitenkin tasainen hiekkapohja. Viistokaiutettaessa ei löydetty mahdollisia kohteita tai anomalia.

3. Myshamn

Mishoopen 1684 (van Keulen, Amsterdam; Westerlund 2007: 6), *Múskärhampne* 1650 (Hans Hansson, Maskun ja Piikkiön kihlakuntakartta), *Myshamn* 1695 (Peter Gedda), *Myshamn* 1747 (Jonas Hahn; Ehrensvärd & Zilliacus 1997: 32), *Myshamn* 1789 (Eric af Wetterstedt).

Korppoon Aspön kyläsaaren länsipuolella olevat saaret Långlandet, Flakaskär ja Stackskär muodostavat suojasataman Myshamnin Utön-Turun väylän varressa (Zilliacus 1994: 64–65). Myshamn on suojaisa kaikilla muilla paitsi suoraan pohjoisesta tai suoraan etelästä tulevilla tuulilla. Paikka esiintyy lähteissä 1500-luvulta alkaen. Johan Månssonin Itämeri-oppaassa 1644 kerrotaan, että *Wäster aff Ingolfskiäret en half miil är och en hamn som kallas Myshamn*. Jonas Hahnin kartassa 1747 ja Gustav af Klintin kartassa 1813 on piirretty väylä Utön väylältä Myshamniin Långlands sundin läpi (Ehrensvärd & Zilliacus 1997: 34; Miekkaavaara 1988: 67–70).

Långlandetin saari esiintyy 1600-luvulta alkaen nimellä *Murskär*. Nimi oli tunnettu vielä Ole Eklundin vieraillessa saarella kesällä 1939 (Eklund 1958, n:o 291). Bertel Forteliuksen mukaan nimi palautuu adjektiiviin *mjo* 'kapea' (Fortelius 1999: 283), joten nimeä ei voi yhdistää substantiiviin *mur* 'muuri', niin arkeologisesti houkuttelevaa kuin se olisikin. Långlandet on vanha rinnakkaisnimi, sillä se on Eric af Wetterstedtillä 1789 *Longland*.

Långlands sundetissa on tunnettu kiinteä muinaisjäänös Myshamnin hylky I (mj-tunnus 1584), joka ajoittuu tutkimusten mukaan 1700-luvulle. Aluksen hylky on puinen ja noin 20 m pitkä, ja se on hautautunut hiekkapohjaan lähes kokonaan. Suomen Merimuseo dokumentoi hylkyä vuonna 1975 (Ericsson & Alopaeus 1975; Höysniemi 1975). Tämän inventoinnin aikana hylkyä ei enää pystytty paikantamaan, vaikka sen sijainti oli tiedossa. Alus on todennäköisesti hautautunut täysin hiekkaan.

Muinaisjäänösrekisteriin on tehty merkintä hyllyn tietoihin, että tässä inventoinnissa sitä ei enää löydetty.

4. Byviken

Byviken 1898 (K.A. Rehnberg).

Byviken on Korppoon Björkönen todennäköinen vanhan kyläsataman paikka. Vanhin tieto talonpoikaisasutuksesta Björkössä on tallinnalaisen kaupparvarin Helmick Ficken velkakirjassa. Siitä käy ilmi kahden björköläisen olleen tallinnanpurjehduksella vuonna 1510, mahdollisesti jo 1508 (Kerkkonen 1978: 184–185). Vuoden 1540 maakirjassa ja veroluetteloissa 1560-luvulla mainitaan kolme taloa Björkössä (Jutikkala 1973).

Maissa Vintrasnäsin labyrintti (1000011407, PAVE 58131) ja kompassikiveys (279010019, PAVE 53627) dokumentoitiin uudelleen.

Kylälahdessa sijaitsee muinaisjäännösrekisterin mukaan kaksi mahdollista muinaisjäännöstä, Björkö 1 ja 2. Ensin mainitusta kerrotaan rekisterin kohdekuvaussessa, että vuonna 1968 Christoffer Erikssonin mukaan on lahden pohjukassa pienen aluksen jäänteitä kahdessa osassa. Kohde on merkitty muinaisjäännösrekisteriin numerolla 1662. Tässä inventoinnissa viistokaiutettiin koko lahden pohjukka ja matalat ranta-alueet kahlattiin läpi. Merkkejä hylystä ei enää löytynyt. Muinaisjäännösrekisteriin on tehty merkintä kohteen tietoihin, että tässä inventoinnissa aluksen jäänteitä ei löydetty.

Lahden pohja on sileää hiekkaa, rannat ovat jyrkkäreunaiset eikä kareja ole. Suojainen syvä lahti on ihanteellinen satamapaikka.

Toinen mahdollinen vedenalainen muinaisjäännös on merkitty lahden lounaisosaan numerolla 1663. Sen sijaintia tai kuntoa ei päästy tarkastamaan kovan tuulen vuoksi.

5. Vidskärin hylky ja Snökobben

Vidskärin hyllylle (mj-tunnus 2284) tehtiin tarkastussukellus kenttätöiden aikana, koska olimme sen läheisyydessä. Hylkyä ei kuitenkaan löydetty epätarkan sijaintitiedon takia. Pohjassa olevia irtonaisia rakenneosia kuitenkin havainnointiin ja kuvattiin videolle. Vidskärin hylky makaa paikassa, joka ei ole ollut luonnonsatama keskiajalla tai myöhemminkään. Saaren pohjoisranta laskee jyrkästi 90 metrin syvyyteen ja pohja on hyvin kivikkoista. Kivet ovat eri kokoisia vaihdellen suurista siirtolohkareista pienempiin irtokiviin. Aluksen hylky makaa vedenalaisella penkereellä, noin 13-15 metrin syvyydessä. Paikka on tunnetun merireitin varrella, mutta altis tuulille ja suojaton. Pohjoisrannalle on myös vaikea ankkuroitua. Vidskärin hylky onkin todennäköisesti haaksirikon uhri. Kuitenkin Gustav af Klintin kartassa vuodelta 1813 on Vidskärin pohjoisrannalle merkitty ankkuripaikka, kuten myös saaren kaakkoiskärkeen.

Vidskärin pohjoisosassa on sijainnut valkoinen kahdeksankulmainen loistokoju 9 metriä korkealla kulmarautatelineellä, joka pystytettiin 1897 ja valkoinen neliskulmainen särmäkartion muotoinen kivikummeli, joka on pystytetty 1865 ohjaukseksi Lohmin ja Utön väliä purjehtiville aluksille (Merenkulkuhallituksen luotsi- ja majakkaosasto 1920, 317; kuva 1).

No	Majakau tai merimerkin nimi, paikka ja muoto	Leveys P. Pitäus I. Grvistä.	Valon ja loistolaitteiden laatu sekä valovoima Hefuerin yksikössä	Valon	Valon
				tahi merkin kork. merenpinnasta perustuksesta metr.	kanto-tahi näkömatka min.
858	Vidskär Vidskär saaren IIE puolella. 	59° 54' 21° 28'	R. v. p. Linssi 6 l. v. 110. p. 15. Agavalo.	17.4 11.2	8.3 5.5
859	Vidskär Vidskär saaren LE päässä. 	59° 54' 21° 23'		20.7 6.4	—

Kuva 1. Vidskärillä sijainneet purjehdusmerkit 1920-luvulla (Merenkulkuhallituksen luotsi- ja majakkaosasto 1920, 316).

Snökobben on kalliosaari noin 3 kilometriä Vidskäristä koilliseen. Saarten välistä kulkee väylä, joka on tunnettu jo keskiajalta lähtien. Reitti kulkee Utön ja Jurmon välistä Vidskärin itäpuolitse pohjoiseen kohti Korpoströmiä sekä Turkua. Snökobbenin laella sijaitsee valkoinen kivikummeli, joka pystytettiin alun perin 1856 ja joka osoittaa väylän haaraantumista saaren molemmin puolin.

Saaren jyrkkäreunaisella luoteisrannan kalliolla on vanhoja loistojen jalustoja. Valaistu tutkaheijastintanko rakennettiin 1986 (Turun luotsipiiri vuosikertomus 1986¹), mutta paikalla on sijainnut nykyisen loiston lisäksi myös valkoinen loisto 1920-luvulla, joka pystytettiin 1897 (Merenkulkuhallituksen luotsi- ja majakkaosasto 1920, 315).

Viistokaikuluotausaineistossa ei havaittu mahdollisia kulttuuriperintökohteita tai anomalioita.

6. Hamnskär, Gåsharu ja Klovaskär

Dragsfjärdin Vänön kylään kuuluva Hamnskär on 13.0 ha:n kokoinen puuton luoto Vänöstä 4.7 M lounaaseen. Saarella on pohjoispuolella madaltunut ja aikanaan suojainen lahti. Maista ei löydetty arkeologisia jäännöksiä.

Hamnskäristä ei ole aikaisempia inventointitietoja tai historiallisia lähteitä luonnonsatamasta. Vedenalaisessa inventoinnissa ei havaittu anomalioita tai arkeologisia jäänteitä.

Gåsharu on 9.8 ha:n kokoinen puuton luoto Vänöstä 5.5 M lounaaseen. Saarella on ollut Vänön Mårdsin ja Pellasin kalatuvat, joista toinen oli pystyssä vielä 1970-luvun alussa (Zilliacus 1974: 38). Saarella on pieni lounaaseen aukeava lahti, jonka rannalla on veneenvetopaikka ja yhden kalatuvan jäännös. Toista kalatupaa ei saatu paikannetuksi. Kysymyksessä on ulkosaariston kalastuskari, joka ajoittunee 1800-luvulle ja 1900-luvun alkuun.

Tunnettu kiinteä muinaisjäännös nimeltä Gåsharun hylky (mj-tunnus 1547), on ilmoitettu Museovirastolle jo 1970-luvun alussa. Kohde löydettiin ja se vaikuttaa olevan samassa kunnossa kuin ilmoitettaessa. Muita vedenalaisia kohteita ei havaittu.

Gåsharun saaren ympärillä on runsaasti korkeusvaihteluita sekä kapeita vedenalaisia ”rännejä” tai kanjoneita kallioiden välissä, joissa kalat viihtyvät. Saaren vedenalainen ympäristö on karikkoista ja vedet vaikeakulkuisia, mikä ei kuitenkaan aiheuta sanottavaa haittaa pienikokoisille tai matalasyväyksisille veneille.

Klovaskär on 2.1 ha:n kokoinen puuton luoto Vänöstä 5.7 M lounaaseen. Saarella on ollut kahdesta neljään kalatupaa, joista ainakin kahdessa tulisija (Johnsson 1975: 61; Johnsson 2008: 113). Kalatuvista ei löydetty enää merkkejä.

Klov tarkoittaa kahtia jakautunutta. Saari sijaitsee useiden pienten karien ja saarien ympäröimänä. Klovaskärin keskellä on syvä ja kapea lahti, jota ympäröi korkea ja suora kallio, joiden vieressä on syvää vettä. Paikalle on helppoa kiinnittää kiiloin suurempikin vene kylkikiinnityksellä. Kalliossa lahden suulla onkin kallioon hattu rautatappi kiinnittämisen helpottamiseksi.

Saaren välittömässä ympäristössä ei havaittu vedenalaisia anomalioita tai kohteita.

¹ <https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/141705/mk131.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

7. Gärskär

Stor Gärskär 1789 (Henrik Pontén)

Kuva 2. Gärskärin arkeologiset kohteet. Taustakartta: Maanmittaushallitus.

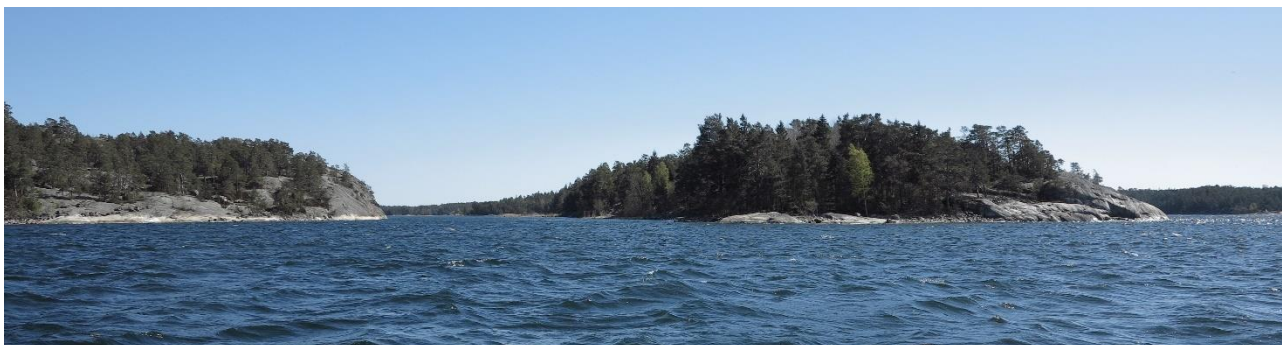
Gärskär (myös Grotskär ja Järskär) on 11.1 ha:n kokoinen osaksi puuton saari Vänöstä 5.4 M länsiluonaaseen (kuva 2). Saarella on ollut 4–7 kalatupaa, joita käyttivät kalastajat Alskäristä, Lökholmista, Kråkskäristä ja Kopparholmista aina vuoteen 1948 asti, jolloin silakan kalastus Gärskärissä päättyi (Andersson 1996).

Alskärin vuonna 1899 rakennettu kalatupa on edelleen pystyssä ja käytössä Metsähallituksen autiotupana (PAVE 826). Kalatupaan liittyvä veneenvetopaikka on kalatuvan lähellä pienen lahden pohjukassa. Lisäksi saarella on vähintään kaksi kalatuvan jäännöstä, verkkotarha, kivistä rakennettu silakkatynnyrin säilytyspaikka (*saltanring*) sekä kauempana rannasta sijaitseva veneenvetopaikka, jonka käyttö ajoittuu vaaitushavaintojen perusteella vuoden 1400 paikkeille (liite D).

Viistokaikuluotausaineistossa ei voitu erottaa mahdollisia kohteita tai anomalioita saaren ympäristössä. Merenpohja on tasaista hiekkaa, jossa on ajoittain suurempien kivien saarekkeita. Saaren ympärillä liikkuu keväällä useita suuria kalaparvia. Erityisesti saaren eteläpuoli vaikuttaa hyvältä nuottaus- tai verkkojen lasku-alueelta.

8. Jungfrusund

Juncfrowens szunde 1490 (Sten Sture), *Jungfrusundh* 1555 (Jacob Teitt), *lungfrusund* 1716 (Gerard van Keulen), *Jungfrusund* 1753 (Cavander 1753).

Kuva 3. Jungfrusund pohjoisesta. Oik. Jungfruholmenin pohjoiskärki rintavarustuksineen. Vas. Glasberget. Kuva: Tapani Tuovinen / Metsähallitus.

Jungfrusund lähteissä 1490-1823

Kauppaväylien risteyskohdassa sijaitseva suojasatama Jungfrusund mainitaan ensimmäisen kerran 1490. Jo 1500-luvun alkupuolella Jungfrusund oli saanut aseman sotasatamana, rannikon ja sisämaan välisenä etapina ja satamana Turun ja Helsingin välisen väylän yhteydessä (Dahlström 1966: 34–35; Ericsson 1979: 65).

Jungfrusundin satama ja maantie oli tärkeimpiä liikenneyhteyksiä valtakunnan läntisen ja itäisen osan välillä. Jungfrusundin kautta kulki tärkeä kauppaväylä, jota pitkin laivattiin mm. malmia Keski-Ruotsista Taalintehaan ruukille ja valmista tako- ja valurautaa takaisin Tukholmaan.

Jungfrusund käsitti Purunpää niemen ja sen edustalla oleva vesialueen ja saaret. Valtakunnankansleri Axel Oxenstierna perusti Purunpään niemelle vuonna 1642 majatalon, joka huolehti matkustajien ja merenkulkijoiden muonituksesta ja luotsauksesta. Jungfrusund toimi myös sotajoukkojen kauttakulkusatamana. Oxenstiernan palveluksessa oli kalastajia, jotka nuottasivat ja suolasivat kalaa majatalon tarpeisiin ja sumpuihin myytäväksi (Dahlström 1966: 35; Erixon 1947).

Luotsaus alkoi Jungfrusundissa viimeistään 1600-luvulla. Luotsitupa sijaitsi Brändö skatanissa. Myöhemmin luotsaus keskitettiin Högsåran kylään, ja Jungfrusundiin jäi luotsitupa, joka oli sijoitettu Lindholmeniin (Dahlström 1966: 42; Falck 1979: 52).

Suuren Pohjan sodan aikana vuonna 1710 tehtiin linnoitustöitä. Tuolloin rakennettiin ainakin Skansholmenin maavallit. Kesällä 1714 venäläiset joukot polttivat majatalon, eikä sitä enää rakennettu uudelleen. Jungfruholmen ja Lindholmen linnoitettiin vuosina 1808 ja 1809 tykkipattereilla. Linnoitteet purettiin 1823.

Tutkimustilanne

Jungfrusundin arkeologisiin jäännöksiin kiinnitti ensimmäisenä huomiota Svante Dahlström. Hän löysi ja paljasti vuonna 1923 piirtokirjoitusryhmän, jolle hän antoi nimeksi *Namnberget*.

Meriarkeologisia tutkimuksia alueella on tehty kahteen otteeseen. Muinaistieteellinen toimikunta teki alueella vuonna 1965 sukelluksia, ilmeisesti niukoin tuloksin. Kesän 1987 aikana urheilusukelluksen harrastajat

löysivät Krogaruddenin edustalta kaksi aluksen hylkyä, joista ainakin toinen 1600-luvulta, ja esineistöä (Kallberg 1987). Myöhemmin samana vuonna Museovirasto Juhani von Grönhagenin johdolla inventoi merenpohjaa alueella.

Kesinä 1982 ja 1983 kemiönsaarelaiset metallinetsinharrastajat kaivoivat Krogaruddeniin kuoppia ja löysivät 1600-luvun esineistöä (Asplund & Salomonsson 1983). Vuonna 1984 Annmaj Forsman teki maanomistajan Föreningen Konstsamfundetin toimeksiannosta Krogaruddenissa kasvillisuuskartoituksen. Seuraavana vuonna Museovirasto teki alueella arkeologisen inventoinnin valmisteilla olleen rantakaavan johdosta. Helena Edgren rekisteröi Krogaruddenissa rakennusjäännöksiä ja piirtokirjoituksia ja Jungfruholmenin, Skansholmenin ja Lindholmenin linnoitteet (Edgren 1985). Vuonna 1987 Tapani Tuovinen dokumentoi Krogaruddenin ja Oxholmenin kohteita (Tuovinen 1987).

Inventointi 2019

1. Tunnetut maissa olevat arkeologiset kohteet dokumentoitiin aiempaa yksityiskohtaisemmin ja niiden oikea sijainti ja geometria varmistettiin GPS-mittauksella. Kohteet olivat Krogarudden (1000037553, 1000037551, 1000037552) (rakennusjäännökset, kellarikuopat ja piirtokirjoitukset), Skansholmen (40010060) (valli), Jungfruholmen (40010057, 1000037485, 1000037486) (tykkiasemia), Lindholmen (40010058) (puolustusvarustus) ja Oxholmen (1000037477) (kallioon meislattu kompassikuvio). Jungfruholmenin pohjoiskärjen varustus osoittautui laajaksi ja kompleksiseksi kokonaisuudeksi (kuva 4). Alueen muinaisjäännösten sijainti saatiin viimeinkin korjattua muinaisjäännösrekisteriin, aikaisemmasta tutkimuksesta huolimatta rekisterin muinaisjäännösrajaukset olivat virheellisiä ja osa tiedoista puuttui kokonaan.

Kuva 4. Jungfruholmenin rintavarustus. Kuva: Tapani Tuovinen / Metsähallitus.

2. Henrik Ponténin karttaan 1789–1790 on merkitty Benholmenin pohjoispään piste ja teksti *Lotstorp* (Ehrensverd & Zilliacus 1997: 51) (kuvat 5 ja 6). Kartan osoittamasta paikasta löydettiin kaksi rakennusjäännöstä. Kookkaamman rakennuksen mitat ovat olleet noin 7.2 x 7.2 m, ja se on tulkittavissa luotsitorpan asuinrakennukseksi. Lähempänä rantaa on pienempi tulisijallinen rakennusjäännös, mahdollisesti saunasta.

Kuva 5. Nimellä Lövä krokarna tunnettu väylöisuus Henrik Ponténin kartassa. Benholmen (alempi) ja Jungfrusund (ylempi). Riksarkivet.

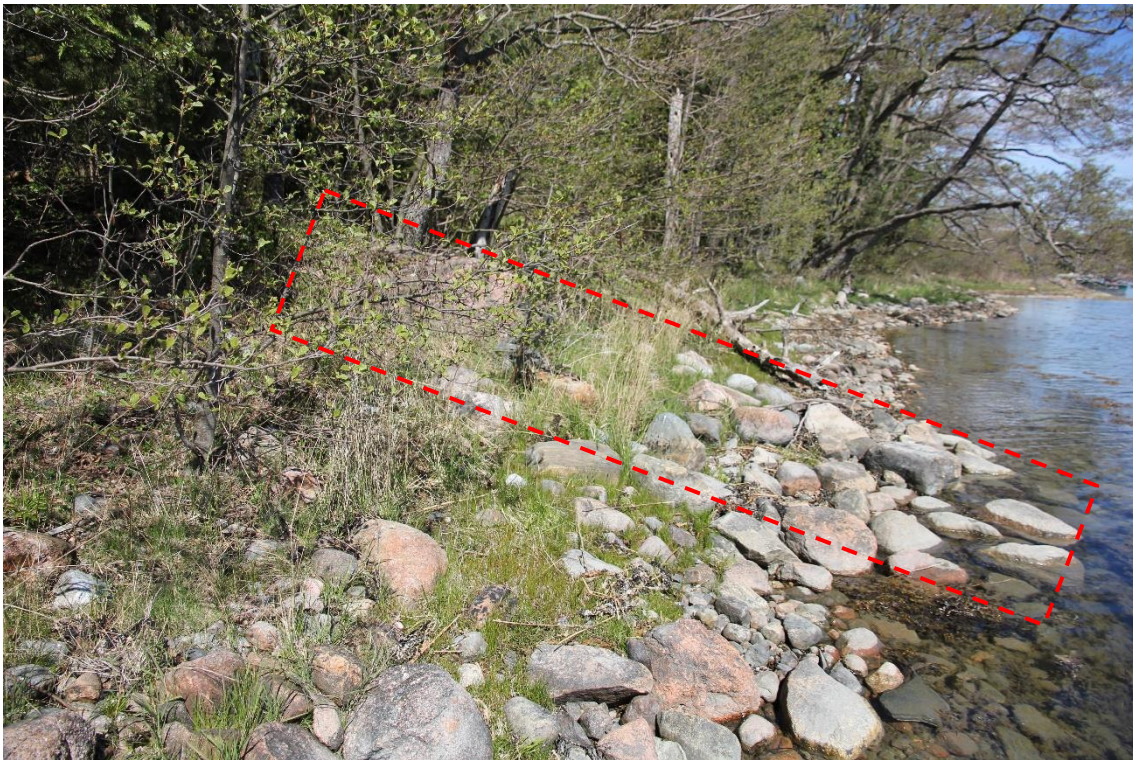

Kuva 6. Luotsitorpaksi tulkittu pienemmän rakennuksen jäännökset. Kuva Tapani Tuovinen / Metsähallitus.

3. Meriarkeologiset havainnot

Jungfrusund on keskiajalta lähtien tunnettu satamapaikka, jolla on sijainnut krouvi 1600-luvulla. Paikka on tärkeä etappi, jossa yhdistyvät rannikkoväylät Turkuun ja Hankoniemelle ja Öron syvänteen kautta avomerialle. Jungfrusund käsittää laajan vesialueen, mutta sen keskuskohtaan voidaan ajatella olevan vanhan krouvin ympäristössä Krogaruddenin itäpuolella ja Oxholmenin sekä Krogargrundetin ympäristössä. Alueelta tunnetaan useita vedenalaisia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Saaristomeren osalta tässä inventoinnissa kaikki havaitut uudet kohteet sijoittuivat Jungfrusundin alueelle.

Krogaruddenin niemen rannalla, Oxholmenin saarta vastapäätä on mahdollisesti vanha laiturin paikka. Rantaan on aseteltu kiviä ja rantavedessä noin metrin syvyydessä on mäntyparru, johon on koverrettu loveus ja parrua on muotoiltu kirveellä. Mahdollisen kohteen ympäristössä oli myös paljon tiilimuraa pohjassa sekä pienempiä pyöreitä ja kuorittuja seipäitä sekä paljon kaarnajäänteitä. Ei kuitenkaan ollut mahdollista erottaa selkeitä rakenteita veden alla, sillä rehevä leväkasvusto peitti tehokkaasti näkyvyyden. On mahdollista, että esimerkiksi puuseipäät ovat ajautuneet paikalle. On kuitenkin mahdollista, että rakenne liittyy niemellä sijainneen krouvin toimintaan. (Dahlström 1966: 34–35; Ericsson 1979: 65). Kohde lisättiin muinaisjäännösrekisteriin mahdollisena muinaisjäännöksenä Krogarudden 4 1000037596 (kuva 7). Vastaavanlaisia rakenteita havainnoitiin eri saarten rannoilla, esimerkiksi Bastuslättn rannassa laiturinjäänteen kohdalla (kuva 9) sekä Lindholmenin saaren koillisrannalla paikassa, jonka läheltä löydettiin rantautumispaikka ja hirsiaarkku (kuva 8). Rakenteita tulisi tutkia tarkemmin tulevaisuudessa, jotta niiden luonne saataisiin selville.

Kuva 7. Krogaruddenin rannassa oleva mahdollinen laiturinpohjan tai rantautumispaikan jäännös. Vedessä on lisäksi penkkaa tukeva parru sekä tiilimurskaa. Kuvaaja: Riikka Tevali (AKMA201901: 64).

Kuva 8. Mahdollisia laituri- tai rantautumispaikan rakenteita Lindholmenin saaren rannassa. Kuvaaja: Riikka Tevali. (AKMA201901: 81).

Oxholmenin hylky viistokaiutettiin 15.5.2019. Sen sijainti ei ollut täysin tarkka muinaisjäännösrekisterissä. Hyllylle tehtiin tarkastussukellus, mutta erittäin huonon näkyvyyden takia hylkyä ei pystytty kuvaamaan eikä havainnoimaan. Hyllyn sijaintikoordinaatit on korjattu muinaisjäännösrekisteriin. Viistokaikumateriaalin perusteella kohde on samankaltaisessa kunnossa kuin vuonna 2015, jolloin Suomen Meriarkeologinen seura tuotti kohteesta 3D-mallinnuksia (ks. Liite C).

Glasbergetin eteläpuolelta, Bastuslättn rannasta löytyi puisen laiturerakenteen jäänteet. Kohde on lisätty muinaisjäännösrekisteriin nimellä Bastuslätt 4 1000037597 (kiinteä muinaisjäännös) (kuva 9). Pitkiä kuorittuja rankoja on sekä pystyssä että meren pohjassa makaamassa useita ja ne muodostavat kehikon. Pohjassa ei ole merkkejä siitä, että kehikossa olisi ollut kiviä täytteenä. Myös rannassa puukehikon kohdalla on kiviperustuksen jäännös, jota on kuitenkin selkeästi hajotettu.

Kehikko on noin 4 x 8 metrin kokoinen ja sen pintavesiin yltävät korkeimmat paalut ovat noin 3-4 metrin syvyydessä. Kehikko päättyy ennen rannan penkereen mataloitumista. Maalla laiturin kohdalla ei ole erotettavissa rakenteita tai asumuksen jäänteitä. Liittyy mahdollisesti paikalla viipyneiden alusten kiinnittymiseen ja rantautumiseen.

Laiturilta on suora yhteys Bastuslättiin, jolla sijaitsee puukehikolla ympäröity kaivo sekä useita kiviuneja, jotka liittyvät Venäjän laivaston viipymiseen Jungfrusundissa Iso- ja Pikkuvihan aikana 1700-luvulla. On todennäköistä, että laiturerakenne liittyy näin jo tunnettuihin muinaisjäännöksiin.

Kuva 9. Bastuslätthin edustalla rannassa ja rantavedessä sijaitseva laiturin jääne. Kuvaaja: Riikka Tevali. (AKMA201901: 58).

Lindholmenin saaren itäpuolella havaittiin rantavedessä suorakulmainen hirsisalvoskehikko, hirsiaraku, jonka keskellä on tukkeja lyhyiden sivujen suuntaisesti. Kehikko on täytetty keskikokoisilla ja suurehkoilla pyöreillä kivillä. Arkkurakenne on noin 4 x 2 metriä laaja. Se erottuu selkeästi pinnalta katsoen, rakenteen yläreunaan on vettä alle metri. Arkkurakenne on levän peittämä, joten sen yksityiskohtia ei ollut mahdollista selvittää. Arkku on merkitty muinaisjäännösrekisteriin nimellä Lindholmen 2 (1000037598, kiinteä muinaisjäännös) (kuva 10).

Hirsiarakun kohdalla rannassa on luonnollinen luiska kallioiden välissä sekä rautatanko porattu kallioon. Toinen, pienempi rautatanko kalliossa sijaitsee noin 10 m päässä toisella kalliolla. Myös vastapäisellä rannalla on mahdollista vetää vene rantaan. Lindholmin saaren korkein kohta on samalla kohtaa rannasta ja koko rinne on linnoitettu. Korkeimmalla kohdalla on mahdollinen merimerkin paikka, tukikiveys. Siitä näkyy hienosti väylälle (valkoiset kummelit).

Hirsiaraku on todennäköisesti samanaikainen kuin saaren muut puolustusvarustukset ja ajoittuneet 1700-luvulle tai myöhemmäksi.

Kuva 10. Jungfrusundin eteläpuolella Lindholmenin saaren itärannalla rantavedessä sijaitsee puutukeista rakennettu kehikko, joka on täytetty kivillä. Kuvaaja: Riikka Tevali (AKMA201901: 83).

9. Enskerit

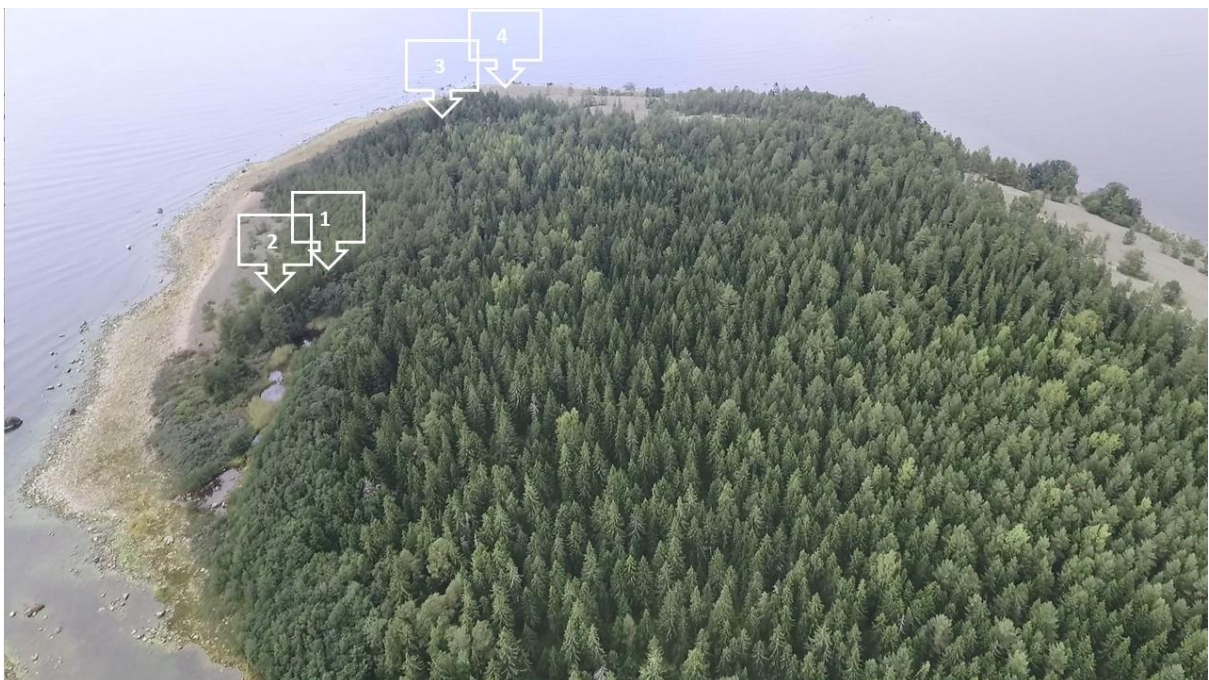
Iso-Enskeri on 46.1 ha:n kokoinen saari Ahlaisten edustalla, Tahkoluodosta pohjoiseen. Iso-Enskeri on merkitty Hans Hanssonin Ala-Satakunnan 1650 karttaan nimellä *Enskär*. Gustav af Klintin kartassa vuodelta 1836 saaret on merkitty nimellä *Stora Enskär* sekä *Lilla Enskär*, niiden eteläpuolella sijaitsevat paljon puhuvat *Silakka Riuta* sekä *Hylki Riuta*. Viitoitettu väylä kulkee Enskerien itäpuolelta. Iso-Enskerin koillispuolelle sekä Vähä-Enskerin itäpuolelle on merkitty ankkurointipaikat.

Saarella käveltiin systemaattisesti ja paikallistettiin saaren itäosassa sijaitsevalta pirunpeltovyöhykkeeltä kaksi rautakauden tyyppistä hautaröykkiötä, jotka tunnettiin alustavasti vuonna 2011 tehtyjen havaintojen perusteella. Lisäksi dokumentoitiin pohjoiskärjessä kaksi hyvin näkyvää kivikummeliä. Niiden tulkittiin yhdessä muodostavan reimarin sijoitusmerkit eli ns. jänikset saaren edustalla olevalle vanhalle väylälle (kuva 11). Alempi kummeli on likimäärin 2.3 m:n korkeudella, ja kun ottaa huomioon avoimelta Selkämereltä tulevan aallokon nousukorkeuden, voidaan päätellä, että kummeli ei voi olla 1800-lukua vanhempi. Kummeliin lähellä on kiviuni.

Iso-Enskerin länsirannalta louhikkoisen rantavallin sisäpuolelta paikallistettiin lähtötiedon perusteella *tomtning*, joka koostuu siirtolohkareesta ja sen edessä olevasta kehämäisestä kylmämuurista. Uusi löytö oli *tomtningin* lähellä oleva verkkotarha, josta on säilynyt vain 7 kivikekoa 7 kahdessa rannansuuntaisessa rivissä. Nämä kaksi kohdetta sijaitsevat maatuneen Kettuviikin lahden pohjukassa (kuva 13). *Tomtning* on noin 1.5 m:n korkeudella ja suojaista paikka huomioon ottaen sen käyttöajan voi päätellä ajoittuvan 1800-luvun loppupuolelle. Vuodelta 1903 peräisin olevassa venäläisessä merikartassa Kettuviikissä on vielä vettä (kuva 11).

Kuva 11. Iso-Enskeri venäläisessä merikartassa 1903. Kettuviiki on pieni etelään avautuva lahti.

Kuva 12. Iso-Enskerin pohjoisosa etelästä. Kohteet: 1 - tomtning, 2 - verkkotarha, 3 - kiviuni, 4 - linjakummelit. Valokuva Kevin O'Brien / Metsähallitus.

Kuva 13. Kettuviiki (kuvan keskellä). Valokuva Kevin O'Brien / Metsähallitus.

Iso- ja Vähä-Enskereiden ympäristöä viistokaiutettiin laaja-alaisesti (ks. Liite C). Uusia kohteita ei löydetty Iso-Enskerin ympäristöstä, mutta teimme tarkastussukelluksen jo tunnetulle Iso-Enskerin hyllylle (mj-tunnus 2621). Sukellus jäi teknisten ongelmien takia kesken, mutta tarkastuksen perusteella kohteella ei ole tapahtunut muutoksia muinaisjäännösrekisterin kuvauksessa kerrottuun. (ks. myös Salonen 2009). Kohteen tiedot ja sijainti ovat rekisterissä asianmukaiset. Vesi oli tarkastushetkellä sameaa, mikä vaikutti havaintomahdollisuuksiin. Hylky on kuitenkin tutkimuksellisesti erittäin mielenkiintoinen, todennäköisesti suomalaista tekoa oleva pieni kaljaasi (kuvat 14-16).

Kuva 14. Iso-Enskerin hyllyn kaaria. Kuvaaja Riikka Tevali (AKMA201901: 168)

Kuva 15. Iso-Enskerin hylyn ensimmäisiä kaaria kölikaivon vieressä sekä tiiliä. Kuvaaja Riikka Tevali (AKMA201901: 169)

Kuva 16. Iso-Enskerin hylyn perässä pohjatukki, jossa limisauma-laudoitukselle lovet sekä kölin kiinnityskohta, jossa kolo pilssivelle. Kuvaaja: Riikka Tevali (AKMA201901: 171).

Myös Vähä-Enskerin itäpuolen ranta tutkittiin viistokaiuttamalla. Sen eteläosassa on selkeästi laaja-alainen kohderypäs, josta ei kuitenkaan ollut mahdollista saada lopullisesti selvää inventointiajan päättymisen takia. Kaiussa näkyi todella paljon puutukkeja sekä puuta levinneenä laajalle, satojen metrien levyiselle alueelle. Syvyys vaihteli noin neljästä metristä aina kymmenen metrin syvyyteen. Kohde on lisätty muinaisjäännösrekisteriin muuna kohteena (1000037851), ks. Liite C.

Mahdollisesti kohdealueella on hyllyn osia sekä laajalle alueelle levinneitä. Hyllynosia ei kuitenkaan löytynyt sukeltaen etsimällä. On mahdollista, että nämäkin kappaleet ovat vain työstämätöntä tukkipuuta. Sukeltaamalla löydettiin puuta, jotka ovat oksattomia ja kuorellisia sahattuja tukkeja. Mahdollisesti jonkin proomun tms. kyydistä tiputtamia. Puutavaraa on kuitenkin merenpohjassa niin paljon, että on mahdollista, että koko lasti on pohjassa. Vaikka emme löytäneet hylkyä kohteelta, on sellainen siellä viistokaiun mukaan kuitenkin mahdollisesti olemassa. Ehkä se alus, jonka kyydistä tukit ovat tippuneet? Kohde jää odottamaan tarkentavia tietoja.

10. Haminaholma

Merikarvian Haminaholma on Pohjajoen suun edustalla sijaitseva 42 ha:n saari, johon ruotsalainen sahayrittäjä P. Wikström perusti höyrysahan vuonna 1873. Vuonna 1887 saha siirtyi Antti Ahlströmin omistukseen ja sitä uudistettiin. (Kantonen 1996, 57; Aho 1910, 385-386). Saareen rakennettiin yhdyskunta, johon kuului sahan ja henkilökunnan asuintalojen lisäksi kauppa, kansakoulu ja veneveistämö. Saha ja kansakoulu lopettivat toimintansa 1923. Haminaholma mainitaan kuitenkin satamana jo 1500-luvulla (Niitemaa 1964, 29), sekä Hans Hanssonin v.1650 kartassa *Hanholmen Hampnskär*. Gustav af Klintin kartassa 1836 saariston sisäväylä kaartaa *Hamnholmenin* itäpuolelta kohti Merikarvian satamaa.

Timo Kantonen mainitsee, että vuoden 1993 rakennusinventoinnissa sahasta oli jäljellä neljän kehäsahan perustukset ja voima-aseman kivijalan rauniot. Asutuksesta on jäljellä Antti Ahlströmin mansardikattoinen huvila sekä punamullattu varastorakennus. Sahayhdyskunta on ulottunut myös mantereeseen puolelle, jossa on jälkiä työväestön punatupaisesta asutuksesta (Kantonen 1996, 57; Merikarvian kulttuuriympäristöohjelma 2011, 43). Haminaholman saha purettiin sen toiminnan päättyttyä, mutta saari säilyi A. Ahlström Oy:n henkilökunnan käytössä. Nykyisin saaren rakennukset omistaa yksityishenkilö.

Inventoinnissa tutkittiin osa höyrysahan maa-alueesta ja Haminaholman itäpuolisesta vesialueesta. Maissa merkittävin säilynyt jäännös sahan toiminnasta on 535 m pitkä rimamöljä: saaren itäranta on täytetty ristikäisillä rimoilla ja kivenlohkareilla kerroksittain ja tuettu pystysuoralla puupaalutuksella. Rimamöljä sijoittuu maan ja veden rajapintaan, ja rakenne erottuu viistokaikuaineistossa matalina rimojen viivoina. Myös maissa on paikoin paalutusta. Saaren sisäosasta löydettiin kolme rakennuksenjäännöstä ja suurikokoinen maakellari, mutta sahan alueella on varmasti muitakin kohteita (kuva 17). Ulvilan kihlakunnan yleiskartassa vuosilta 1901-1905 saha on merkitty saaren koilliskulmaan (kuva 18).

Kuva 17. Haminaholma Senaatin kartastossa (Ahlainen XXI-XXII), vuoden 1910 mittaus. Kansallisarkisto.

Kuva 18. Haminaholma Ulvilan yleiskartassa 1900-I alusta. Sahan paikka on merkitty symbolilla saaren pohjois-koillis-nurkkaan. Kansallisarkisto.

Haminaholman pohjoispuolella Fagerinsuntissa veden syvyys oli erittäin matala, joka vaikeutti viistokaiuttamista selkeästi. Kuitenkin materiaalista on nähtävissä, että Fagerinsuntin Sahaviikin puoleinen merenpohja on täynnä puutukkeja ja että laiturerakenteet ovat ulottuneet myös saaren pohjoispuolelle Villanmäen ja Sahaviikin rannoille. Tätä vahvistaa vielä myös Sahaviikin lännen puoleisen kukkulan nimi, joka on Satamaluoto. Fagerinsuntti on nykyisin vain kapea väylä, joka johtaa Haminaholman luoteisosan sekä Pärholman lounaisrannan mökkitonteille. Todennäköisesti väylää on ruopattu. Väylällä pystyvät nykyään liikkumaan hyvin matalasyväyksiset veneet.

Koordinaateissa (ETRS-TM35FIN) P 6858302 I 212061 sijaitsee noin 8 x 3 metriä laaja, suorakulmaisen muotoinen kivimuodostelma, jonka rannanpuoleiset kulmat ulottuvat noin 11 metriä rantaan kohti. Ympärillä on puutukkeja ja rimoja. Todennäköisesti kyseessä on laiturin tukirakenteita. Kohde vietiin muinaisjäännöskisteriin nimellä Haminaholma 7 (1000037581). Noin 80 metrin päässä pohjoiseen on toinen kivirakenne, joka liittyy myös mahdollisesti laiturerakenteisiin, mutta matalan syvyyden vuoksi kivirakenteesta ei saatu selkeää kuvaa viistokaikuluotaimella (ks. Liite C, Haminaholma, mahdollinen kivirakenne).

Haminaholman lounaisrannan poukamassa on hylky, joka tunnetaan nimellä Haminaholma 1 (kiinteä muinaisjäännös 2492). Se on noin 20 m pitkä, 6 metriä leveä, kannellinen ja siinä on suuri ruuman luukku. Hylky makaa mutapohjalla aivan rannassa matalassa syvyydessä, joten sen viistokaiuttaminen on vaikeaa. Muinaisjäännösrekisterin tiedot kohteesta ovat ajan tasalla.

Saaren pohjois/koillisrannan poukamassa on vanhan Haminaholman sahan lautojen kuljetusproomujen upotuspaikka Sahaviiki-nimisessä lahdessa. Alue on viety muinaisjäännösrekisteriin nimellä Sahaviiki 1, laivojen hautausmaa (kiinteä muinaisjäännös 1000037580). Kohteesta oli alustavia tietoja Selkämeren hylkykartoituksen perusteella. Hyvin matalan veden takia lahdessa ei ollut mahdollista viistokaiuttaa.

Lahteen on upotettu noin 7 alusta. Niistä kaksi sijaitsee poukaman itärannalla olevan laiturin vieressä. Laituri kuuluu Antti Ahlströmin rakennuttamalle huvilalle. Poukaman sisäranta on tuettu rimamöjljällä. Loput noin viisi hylkyä sijaitsevat poukaman länsipuolella yhdessä läjässä vierekkäin ja niiden rungot ulottuvat rannasta pitkälle avovettä kohti. Hylkyjen lukumäärän laskeminen oli vaikeaa, sillä vesi oli tutkimushetkellä (mahdollisesti aina) todella tummaa, ruskeanpunertavaa ja lähes läpitunkematonta. Lisäksi poukaman vedessä oli tutkimushetkellä kasvustoa, mikä entisestään huononsi näkyvyyttä. Hylkyt makaavat kuitenkin alle metrin syvyydessä kauttaaltaan, osittain aivan pintavedessä ja niitä pystyi tunnustelemaan käsin ja jaloin.

Hylkyjen GPS-pisteet (ei kaikkien hylkyjen, vaan alueen reunoilta).

A N 61.74898 E 21.53861 (WGS84 N 61 44' 56.3 E 21 32'19.0)

B N 61.74867 E 21.53766 (WGS84 N 61 44'55.2 E 21 32'15.6)

C N 61.74874 E 21.53738 (WGS84 N 61 44'55.5 E 21 32'14.6)

D N 61.74886 E 21.53679 (WGS84 N 61 44'55.9 E 21 32'12.4)

E N 61.74896 E 21.53689 (WGS84 N 61 44'56.2 E 21 32'12.8)

F N 61.74905 E 21.53772 (WGS84 N 61 44'56.6 E 21 32'15.8)

Hylkyjen kaaret ja pohjatukit ovat massiivisia. Huvilan lähellä sijaitsevassa hyllyssä on tiheä parikaaritus. Kaikki hylkyt olivat todennäköisesti havupuusta rakennettuja ja niissä oli puisia tappeja sekä rautanauvoja. Poukaman sisäosan hyllyissä oli myös rautaisia kiinnikkeitä. Hylkyt ovat kaikki todella suurten alusten, proomujen tms. lautatavaran kuljetukseen tarkoitettujen alusten hylkyjä. Hylkyjen keskimääräinen pituus noin 30 metriä. Eri alusten hylkyjä on vaikea erottaa toisistaan. On mahdollista, että Haminaholma 1-hylky antaa viitteitä siitä, minkälaisia myös Sahaviikiin upotetut alukset ovat olleet. Haminaholman proomuista on myös säilynyt kuvamateriaalia (kuva 19).

Kuva 19. Proomuja korjattavana Merikarvian Haminaholmassa 1934. Kuvaaja: Eino Lepistö. Kansatieteen kuvakokoelma, Museovirasto. KK1739:590.

Haminaholman itäpuolella mantereella on sijainnut Ahlaisten Pohjansaha, joka on merkitty muinaisjäännösrekisteriin numerolla 1000013352. Se on historiallinen vesisaha, jonka ensimmäinen saha perustettiin 1756. Juhani Aho kuvaa sahan sijaitsevan noin 600 kynnärää Haminaholman lastauspaikasta (Aho 1910, 238). Haminaholman sisarsahaksi mainitaan Kaunissaari, joka on saari Olkiluodon kupeessa (Aho 1910, 459; 461).

11. Iso Huilkrunni

Iso Huilkrunnin saaren länsikärjestä etsittiin viistokaiuttamalla Femma-nimisen kaljaasin hylky (muu kulttuuriperintökohde 1723), sen sijainti saatiin tarkistettua. Saaren matalassa rantavedessä on suurehkon kaljaasin pohjaosa, ja molemmat laidat ovat jäljellä vesirajan yläpuolelle saakka. Hyllyn sisäosa on täynnä irtonaisia rakenneosia. Toisen rangan (viistokaikuaineistosta ei selviä kumpi päädyistä on perä ja keula) alaosa näyttäisi olevan edelleen pystyssä ja hyllyn sisässä on myös jokin pyöreä, rengasmainen objekti (ks. Liite C).

Hylystä on tietoja Metsähallituksen hylkykartoitusraportissa: *Hyllyn kohdalla on saaren rannassa kivi, johon on maalattu valkea raita. Hyllyn päältä on siihen suuntima 150°. Kaksimastoinen kaljaasi Femma ankkuroitui 31.10.1937 kovassa tuulessa Pirskerin taakse suojaan. Ankkuri petti ja alus ajautui Huilkrunnin rantaan, jonne se upposi. Femma julistettiin hyllyksi vasta 1940. Aluksen perä on repeytynyt hajalle, koska se on räjäytetty jotta päästiin käsiksi aluksen Kamewa-potkuriin, joka on viety pois. Femman peräsin on Pyhärannan Maininkitalossa.* (Kamula 2013).

12. Pirskeri, Haminasalmi ja Ryöväskeeri

Ryöväskeerin saaresta löydettiin 45 m pitkä kylmämuuri, joka saattaa liittyä laidunnukseen.

Vuonna 2014 koekaivauksessa tutkittiin Ryöväskeerin hylkyä (kiinteä muinaisjäännös 1721), joka käytiin nyt tarkastamassa (Tevali 2014). Hylky erottuu pinnalta edelleen erittäin hyvin ja se vaikuttaa olevan samassa kunnossa kuin koekaivauksen jälkeen. Hyllyn päälle ei ole kerääntynyt kovin paljoa sedimenttiä. Rannassa olevan mökin omistaja on kuitenkin tehnyt paikalla rannan kunnostustöitä, joiden yhteydessä rantapenkerettä on laajennettu ja se on nyt aivan hyllyssä kiinni, ei kuitenkaan nähtävästi hyllyn päällä.

Pirskerin ja Ryöväskerin välisessä salmessa ollut satamapaikka mainitaan karttalähteissä 1600-luvulta lähtien eri nimillä, esimerkiksi Hans Hansson on vuoden 1650 Ala-Satakunnan sekä Länsi-Satakunnan kartoissaan nimennyt satamapaikan eri tavoin, edellisessä *Birskär holmar och hamn*, jossa saarten väliin on merkitty ankkurointipaikka, ja jälkimmäisessä *Bärskärhamn* (myös Ehrensvärd & Zilliacus 1997, 94). Sisempi väylä kulkee saarten välistä. *Birskär* 1773 (Peter Nymansson, Ehrensvärd & Zilliacus 1997, 95). Vuonna 1835 Gustav af Klint nimeää Pirskerin *Björkskär* ja sen pohjoispuolelle *Röfvärskär*. Etelän Pirskeri on merkitty nimellä *Luo-taskär*. Väylä on merkitty kulkemaan Ryöväskerin ja Pirskerin välistä Haminasalmea pitkin.

Saaret toimivat etelä-pohjoinen-suuntaisen liikenteen välietappina, sekä itsestään selvästi rannikolta Ruotsiin päin suuntautuneen liikenteen pysähdyspaikkana.

Haminasalmeen on merkitty jahti-hylky, joka löydettiin viistokaiulla (kiinteä muinaisjäänös 1714). Se on hajonnut kahteen suurempaan osaan ja on vain noin reilun metrin syvyydessä. Kohde näkyy pintaan. Hyllyllä käyneet urheilijasukeltajat ovat raportoineet, että aluksen pohjaosa makaisi ylösalaisin ja sen vieressä on kyljen rakenneosia. Hylystä 1990-luvulla löydetyt tiilet sijaitsevat kylkiosassa. Tarkastussukelluksella havaittiin, että kohteet sijaitsevat lähellä toisiaan vierekkäin ja että pohjaosa ei vaikuta olevan mitenkään väärinpäin, vaan se makaa pohjalaudat hiekkaa vasten (kuva 20).

Kuva 20. Haminasalmen hylkykohteen pohjaosa. Kuvaaja: Rasmus Boman. (AKMA201901: 142).

Kuva 21. Haminasalmen hylkykohteen ranka ja irtonaisia rakenneosia. Kuvaaja: Rasmus Boman (AKMA201901: 137).

Pirskerin saaren omistaa perhe, jonka torppa on ainut rakennus saarella. Torpan isäntä kertoi, että Porin urheilusukeltajat ovat käyneet aivan viime aikoina hyllyllä ja että se on ”kaakelihylky”.

Hylkyä on tutkittu 1991, 1992, 1993 ja 1994 paikallisen historian harrastajan sekä sukellusseuran toimesta. Osa tarkastuksista on raportoitu ja kertomukset löytyvät Museoviraston arkistosta. Kuitenkin on mainittava, että kaikkea raportoitua tietoa ei ole saatavilla arkistosta.

Haminakarin rannassa mainittua hylkyä (muu kohde 2552) ei löytynyt. Tosin ilmoituksessa sanotaan, että rannassa on hyllyn osia – ne saattaisivat ehkä myös olla Haminasalmen hyllystä ajautuneita osia. Liitteessä C on viistokaikumateriaalista leikattu kuva, jossa on mahdollinen anomalia. Kohde sijaitsee Haminakarin rannassa, mutta sitä ei tarkastettu lähemmin.

Etelän Pirskerin koillisrannassa on yhdessä kasassa pitkiä tukkeja, joihin saattaa liittyä myös mahdollisesti rakenne laiturin tms. Kohdetta ei tarkistettu sukeltamalla, mutta se vietiin muinaisjäännösrekisteriin muuna kohteena 1000037599.

Lisäksi tarkastettiin viistokaiulla Etelän Pirskerin itärannalla oleva proomuksi mainittu rantahylky, mj-tunnus 1000028446. Kohde näkyi huonosti viistokaiussa, koska on niin matalalla, noin 1,4 metrin syvyydessä. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että tämän inventoinnin aikana paikalla havaittu kohde ei ole proomu tai aluksen hylky, vaan paikalle ajautunutta tai pudonnutta puutavaraa, tukkeja. On myös mahdollista, että kyseessä on laiturin jäännös tms., tai että viistokaikuaineistossa ei näy koko kohdetta. Kohteen tietoja on täydennetty muinaisjäännösrekisteriin.

Myös seuraava kohde liittyy Pirskerien ankkurointipaikkaan, sillä se sijaitsee aivan Haminasalmen länsipuolella.

13. Hoppostenkari, Luvia

Hopposten ulkokarin (kiinteä muinaisjäännös 1715) hylky on lähes kadonneena isojen lohkareiden sekaan sekä sedimenttiin ja oli vaikeasti erotettavissa viistokaiussa. 17 kylkikaarta/pohjatukkia on edelleen näkyvillä. Aluksessa on ollut kölikaivo. Hyllyn tiedot on päivitetty muinaisjäännösrekisteriin. Hyllylle tehtiin tarkastussukellus ja siitä kuvattiin videokuvaa. Hyllyn toisessa päässä on mielenkiintoinen rakenneos, joka saattaa olla vintturitukin kiinnitysrakenne (kuva 22). Aluksen toinen pää, mahdollisesti perä, on kadonnut tai hautautuneena hiekkaan. Alus on rakennusteknillisesti erittäin mielenkiintoinen tutkimuskohde.

Paikallinen historian harrastaja on ilmoittanut arkistolähteestä, jonka mukaan Pirskerin luona haaksirikkoutui vuonna 1784 porilainen, lähteestä riippuen, klinkkerikuutto tai kravelijahti nimeltä Fortuna, joka oli 15 lästin kokoinen. Sen lastista ei ole tietoa. (Salonen 1992).

Kuva 22. Keskellä kuvaa erottuu Hoppostenkarin hyllyn rakenneos, joka saattaa olla vintturitukin kiinnitysrakenne. Kuvaaja: Riikka Tevali (AKMA201901: 148).

14. Stukrunni

Stukrunnin saaresta löydettiin siirtolohkareen kylkeen rakennettu mahdollinen tomtning.

Saaren ympärillä ei tehty vedenalaista inventointia karikkoisten vesien takia. Ouraluoto, Pookikari ja Olgan-kari sijaitsevat kilometrin säteellä saaren eteläpuolella.

15. Norsteeni

Norsteenin hylky mainitaan Selkämeren hylkykartoitusmateriaalissa, jonka Metsähallitus on kerännyt raportiksi vuonna 2012. Hylky löytyi viistokaiuttamalla, se sijaitsee Norsteeni-nimisen pienen saaren itä-/kaakkoispuolella. (Ks. Liite C).

Hylystä on tietoja Metsähallituksen hylkykartoitus-raportissa: *paikalla on 5-8 metriä pitkä puisen tasasaumaisen aluksen kyljen osa, joka on osittain hautautunut saaren rantaan. Osassa on kiinni rautainen polvi. Aluksessa on ollut parikaaret ja sisäkarneeraus. Suuremman kappaleen ympäristössä on joitakin irtonaisia rakennosia.* (Kamula 2013).

16. Olgankari

Olgankarin hylky (mj-tunnus 2539) on Seppo Salosen arkistoista löytämä ja Oura Divers ry:n vuonna 1988 paikantama aluksen hylky. Kyseessä on uusikaupunkilainen purjelaiva, kuunari Olga, joka upposi syksyllä 1879. Läheisen luodon nimi onkin Olgankari.

Olga oli matkalla kotisatamastaan Merikarvialle hakemaan puulastia. Maakunta-arkistossa säilytettävän meriselityksen mukaan laiva oli tulossa kovassa tuulessa Merikarvian eteläpuolella olevalle luotsipaikalle. Ottaakseen soutuveneellä tulleet luotsit laivaan se joutui suorittamaan käännöksen, jolloin köysistö jostain syystä petti. Alus alkoi ajautua sivuttain kohti matalikkoa, eivätkä ankkuritkaan pitäneet. Laiva karahti kivikkoon ja hetkeä myöhemmin mastot menivät laidan yli ja laiva täyttyi vedellä. Miehistö pelastautui luotsiveeneeseen, lukuun ottamatta kapteenia, H. Renvallia, sekä konstaapelia. Laiva hakkautui yhä pahemmin rikki, jolloin myös konstaapeli jätti laivan ja vain kapteeni jäi alukseensa. Yöllä myrsky repi laivan hajalle, jolloin kapteeni ajautui kajuutan kanssa erään lähisaaren rantaan, josta luotsit hänet aamulla hakivat muiden luokse. Hylystä pelastettiin myöhemmin takila, ankkureita, kettinkiä, mastot, raakoja, purjeita, kompassseja, lyhtyjä yms. tavaraa. Hyllyn tarinaa tutkinut Seppo Salonen on yhdistänyt Olgan kohtalon H.J. Nortamon *Raumlaissi jaarituksi*-teoksessa olevaan tarinaan *Rojohoppen viimeinen reissu*, jossa tarinan kapteeni ajautuu kajuuttansa mukana rantaan. (Salonen 1991).

Hylky makaa noin 6-7 metrin syvyydessä ja sen toinen kylki, sekä mahdollinen keula ovat hävinneet kokonaan. Hyllyssä on parikaaritus, joka tiheää. Alus on rakennettu havupuusta. Oletetussa perässä on kaksi todella jyvettä pohjatukia, joissa on vielä rautaisten tappien aluslevyjen jäljet nähtävissä. Hylky on noin 15 metriä pitkä ja 7 m leveä.

Etsimme myös viistokaiulla hetken Jussinkarin rantahylkyä (muinaisjäännostunnus 1755), mutta paikka on niin kivikkoinen, että siellä ei uskalla ajaa kuin väylällä. Väylää on ruopattu ainakin vuonna 1994, jolloin hyllyn osia on nostettu pois. Ilmeisesti mahdollisesta hylystä ei ole paljoa, jos mitään, enää jäljellä. Kohde on merkitty muinaisjäänösrekisteriin poistetuksi muinaisjäänökseksi.

Mitä ei löydetty

Jungfruskärin Nölstön saarella on Olof Ringwallin (1983) ja eräiden iäkkäiden jungfruskäriläisten kertoman mukaan pienten asumusten (*hustomtningar*) jäännöksiä ja katajikon alle peittyneitä, erittäin vaikeasti löydettäviä maakumpuja, joissa puuhiiltä pinnan alla sekä kivikehiä (*stenningar*). Nölstön katajaa kasvavat alueita tarkastettiin niin paljon kuin työpäivä salli, mutta lähtötietoja ei voitu vahvistaa.

Kaikkia Jungfrusundin lähtötiedoissa olevia kohteita ei saatu paikannetuiksi. Tapani Tuovinen havaitsi vuonna 1987 Brändö skatanissa rakennuksenjäänöksen, mutta sitä ei enää löydetty. Kohde on ilmeisesti tuhoutu-

nut, kun niemeen on rakennettu kesäasuntoja. Myöskään Benholmenin *tomtningia* (1000021311) ja Oxholmenin kiviunua (40010066) ei voitu verifioida. Hildur Plantingin vuonna 1932 piirtämän kartan mukaan Jungfruholmenissa olisi ollut labyrintti (40010041). Svante Dahlström sijoitti sen saaren itäpuolen alavalle alueelle, mutta sitä ei löydetty.

6. Yhteenveto

Museovirasto ja Metsähallitus inventoivat luonnonsatamia Saaristomeren ja Eteläisen Selkämeren saaristoissa neljän viikon ajan toukokuussa 2019. Tutkimusaika jaettiin niin, että molemmilla alueilla vietettiin kaksi viikkoa. Kenttätöiden aikana tallennettiin tietoja yhteensä 43 kohteesta maa-alueilla ja 24 vedenalaisesta kohteesta. Yhteensä tutkittiin siis 67 arkeologista ja meriarkeologista kohdetta. Potentiaalisia luonnonsatamia inventoitiin yhteensä 13 kpl.

Menetelmänä arkeologisen sekä meriarkeologisen inventoinnin yhdistäminen todettiin kustannustehokkaaksi ja aikaa säästäväksi tavaksi tutkia rajattuja luonnonsatama-alueita. Tulevaisuudessa olisikin hyvä pohjata saaristoinventointien yhteydessä, että myös merialueet otettaisiin huomioon.

Viistokaikuluotaus osoitti kalastuskarien satamalahdet ja niitä ympäröivien lähivesien pohjat niukkalöytöiksi. Tämä on linjassa sen niukkuuden kanssa, joka on ominaista kalastuskarien maissa oleville työn ja asuminen merkeille. Kalastukseen liittyvät toimintatavat eivät olleet omiaan jättämään paljoa jälkiä saarille, koska oleskelu oli kausiluontoista ja suurin osa kalastuksessa tarvittavasta välineistöä kuljetettiin venekunnan mukana. Rakennukset ja rakennelmat hävisivät nopeasti sen jälkeen, kun perinteinen kalastus loppui ja jäljelle jäivät pääosin kivistä ja lohkareista tehdyt rakenteet. Haaksirikot näyttäisivät tapahtuneen muualla kuin kalastuskarien lähellä.

Jungfrusundissa ja Haminaholmassa taas nähtiin maa-alueen kohteiden saumaton liityntä rantavyöhykkeeseen ja merenpohjan rakenteisiin ja hylkyihin. Kummankaan satamapaikan rakennetta ja toimintoja ei voi selvittää ainoastaan maissa tai merenpohjassa tehtyjen havaintojen perusteella.

Todetut uudet muinaisjäännökset on lisätty sekä Museoviraston ylläpitämään muinaisjäänösrekisteriin että Metsähallituksen PAVE-paikkatietojärjestelmään, jolla on rajapinta Museokartalle. Ennestään tunnettujen muinaisjäänösten tietoja on tarkennettu tämän inventoinnin aikana.

Luonnonsatamia oli ennen tätä inventointia muinaisjäänösrekisterissä vain 22 kpl. Nyt niitä voitiin lisätä rekisteriin 10 kpl lisää. Tärkeiden kohteiden, kuten Kemiönsaaren Jungfrusundin tiedot täydentyivät olennaisesti.

Uudet satamapaikat muinaisjäänösrekisterissä:

Purunpää Jungfrusund, Kemiönsaari (40500014)

Haminaholma 6, Merikarvia (1000037492)

Jungfruskär, Parainen (1000037937)

Rosenhamn, Parainen (1000026213)

Myshamn, Parainen (1000037938)

Byviken, Parainen (1000037939)

Gärskär 3, Kemiönsaari (1000037465)

Gåsharu 2, Kemiönsaari (1000037462)

Enskerit, Pori (1000037940)

Pirskerin Haminasalmi 2 (1000037941)

7. English summary

The Metsähallitus Parks & Wildlife Finland and the Finnish Heritage Agency conducted a joint survey on historical landing sites and fishing camps in the southern Finnish archipelago. The aim was to improve the identification and understanding of landing sites, an area of research which has been neglected in Finland. We wanted to bridge the traditional gap between field archaeology above and below the water surface and gain a holistic view of the maritime landscape within natural harbours and landing sites. The work was conducted as a part of the BalticRIM project (www.balticrim.eu).

The survey was conducted in May 2019 and concentrated on the known and potential historical landing sites in the Archipelago Sea, and the southern parts of the Bothnian Sea. The team included two archaeologists and two divers. During the fieldwork, 43 sites were registered on land as well as 24 sites on the seafloor. Using side scan sonar, it was possible to efficiently check the position and state of several known historical wrecks. Almost nothing was found on the seafloors around local fishing camps, while several unknown underwater constructions and wrecks were observed at the historical inn site of Jungfrusund and the sawmill industrial site of Haminaholma. Ten new historical landing sites were added into the national database of the Finnish Heritage Agency.

8. Kirjallisuus ja lähteet

Internet-lähteet

Nimisampo. <https://nimisampo.fi/app> [4.2.2020]

Selkämeren kansallispuisto. www.selkameri.fi [4.2.2020]

Painamattomat lähteet

Finna

Hans Hansson 1650: Ala-Satakunta https://finna.fi/Record/jyx.123456789_22220

Hans Hansson 1650: Länsi-Satakunta https://finna.fi/Record/jyx.123456789_22224

Kansallisarkisto

Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen kartat. MH Alue- ja rajakartat.

MH MH 2/- - *Charta öfwer Åbo Lähn afcopierat wijdh Kongl. Landtmäterij Contoiret 1713.*

MH MH 5/- - *Geographisch Delineation på Halliko Häredt Teslikest Kimmittöo Friherrskapet* (Hans Hansson, 1650-luku).

MH MH 6/- - *Charta på Masko och Pijckie Härader belägne i Åbo Lähn* (Hans Hansson, 1650-luku).

MH MH 12/- - *Charta öfver Åland sammandragen af de nyaste mätningar vid Kongl. Landtmäteri Contoiret år 1786* (tuntematon).

Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen uudistusarkisto. MHA Uudistuskartat ja -asiakirjat.

Houtskari. A15:4/3-33 Hypeis. Tiluskartta ja jakokirja (Berndt Ekqvist 1843–1844).

Korppoo. A42:3/1-11 Björkö. Isojakokartta Karta öfver Björkö Utskär bys alla egor (K.A. Rehnberg).

Maanmittaushallitus. Maanmittaushallituksen historiallinen kartta-arkisto. Senaatin kartasto. XXI-XXII 12-13 [Ahlainen]. <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=1164130>

Yleiskartat. 10. Ulvilan kihlakunta Turun ja Porin lääniä (Yleisk. Ia* 33:/- -). <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=14236945>

Merenkulkuhallitus. Merenkulkuhallituksen venäläiset merikartat. 12:618-42 Reposaaren sisääntuloväylä (1903). 12:617-43/44 Högklobb-Haminaholma (1903).

Kansalliskirjasto

Gedda, Peter 1695: *Wäxande grad-charta öfwer Östersjön ifrån Skagen till Norrebottn och Nyenskantz*. URN:NBN:fi-fe201304293366.

van Keulen, Gerard 1716: *Nieuwe paskaart voor een gedeelte van de Oost-Zee*. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201308194360>

af Wetterstedt, Eric 1789: *Charta öfver Åland med en del af Svenska och Finska skären Samt Post-vägen imellan Sverige och Finland*. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fd2015-00008565>

Metsähallitus

Kamula, Mikko 2013: *Selkämeren hylkykartoitus 10.2012–02.2013*. Metsähallitus, Luontopalvelut.

Tuovinen, Tapani 2016: *Saaristomeren kansallispuisto. Suojelualueen kulttuuriperintökohteiden inventointi 2014, osa 1*. Metsähallitus, Luontopalvelut. 401 s.

Museovirasto

Asplund, Henrik & Salomonsson, Henrik 1983: *Dragsfjärd, Ölmos-Purunpää, Jungfrusund. Rapport angående fornynd gjorda på Krogarudden vid Jungfrusund samt kort redogörelse för lokalisering och uppmålning av hållristningar på samma plats*.

Edgren, Helena 1985: *Dragsfjärd. Arkeologisk inventering 1985. Konstamfundets Insula Nova - område*.

Ericsson, Christoffer & Alopaeus, Harry 1975: *Aspö. Myshamn I-hylyn tutkimus 4.-7.8.1975*. Museoviraston merihistorian toimisto. Museoviraston arkisto.

Höysniemi, Pirkko 1975: *Långland Aspö 4.8. – 7.8.1975 Hylkyilmoituksen perusteella tehty tarkistusmatka*. Museoviraston arkisto.

Planting, Hildur 1932: *Dragsfjärd. Förteckning över gravkummel i Dragfjärd*.

Salo, Eveliina 2015: Tahkoluodon merituulipuisto, Pori. Arkeologinen vedenalaisinventointi.

Salonen, Seppo 1992: Tiililaiva. Hylkyilmoitukset, Museoviraston arkisto.

Salonen, Seppo 2009: Hylkyraportti, Springarin-karin hylky (kaljaasi Ändring). Hylkyilmoitukset, Museoviraston arkisto.

Tevali, Riikka 2014: Luvia Ryöväskeeri. Puisen hyllyn arkeologinen koekaivaus 7.7.-11.7.2014. Museoviraston arkisto.

Riksarkivet, Sverige (Digitala forskarsalen)

af Klint, Gustav 1813: Karta öfver Ålands och Åbo skärgårdar med Hafsbanden emot Östersjön samt Bottenhafvet. https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/K0022095_00001

af Klint, Gustav 1835: Karta öfver Finska Kusten från Björneborg till Åbo. https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/K0003601_00001

af Klint, Gustav 1836: Karta öfver Finska Kusten ifrån Wasa till Björneborg. https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/K0003602_00001

Turun museokeskus

Kallberg, Ulla 1987: *Ilmoitus Dragsfjärdin kunnan Purunpään kylän Jungfrusundin, Krogaruddenin ja Bredvikin alueilta kesällä 1987 tehdyistä vesilöydöistä.*

Turun yliopiston arkeologian osaston arkisto

Tuovinen, Tapani 1987: *Dragsfjärd Krogarudden – Jungfrusund. Maastotarkastus 22.–23.6. 1987 ja 11.8.1987.*

Kirjallisuus

Aho, Juhani 1907-1910: Antti Ahlström. Hänen elämänsä ja elämäntyönsä. Vihko 1 & Vihko 2. Doria <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fd2010-00000341>

Andersson, Agneta 1996: Säsongfisket vid Järskär. *Skärgård 19(3): 28–31.*

Cavander, Christian 1753: *Historisk och Oeconomisk Beskrifning Öfwer Nagu Sockn i Åbo Lähn.* Åbo: Jacob Merckell. 26 s.

Dahlström, Svante 1966: *Gullkrona.* 2. upplagan. Ekenäs: Ekenäs Tryckeri Aktiebolags förlag. 116 s.

Ehrensvärd, Ulla & Zilliacus, Kurt 1997: *Farlederna berättar.* Föreningen Konstsamfundets publikationsserie 17. Helsingfors: Konstsamfundet – Söderströms. 127 s.

Eklund, Ole 1958: *Die Gefässpflanzenflora beiderseits Skiftet im Schärenarchipel Südwestfinnlands: Kirchspiele Korpo, Houtskär, Nagu, Iniö, Brändö, Kumlinge, Sottunga und Kökar.* Bidrag till kännedom av Finlands natur och folk 101. Helsingfors: Finska vetenskaps societeten. 324 s.

- Ekman, Martin 2017: Calculation of historical shore levels back to 500 A.D. in the Baltic Sea area due to post-glacial rebound. *Small Publications in Historical Geophysics* 31: 1–16.
- Ekman, Martin & Mäkinen, Jaakko 1996: Mean sea surface topography in the Baltic Sea and its transition area to the North Sea: a geodetic solution and comparisons with oceanographic models. *Journal of Geophysical Research* 101C: 11993-11999.
- Ericsson, Christoffer H. 1979: Jungfrusund och Hangö udde. Hamnar och ankarplatser i sydväst. *Sex föredrag hållna under Nordisk maritimhistorisk exkursion III i augusti 1977*: 61–83. Helsingfors: Museiverket. 136 s.
- Erixon, Sigurd 1947: Stockholms sumpfiskare och fiskköpare. *Folk-Liv* 10: 22–66.
- Falck, Ole 1979: Högsåra lotsby – några anteckningar om en kulturmiljö i Finlands sydvästra skärgård. *Sex föredrag hållna under Nordisk maritimhistorisk exkursion III i augusti 1977*: 49–60. Helsingfors: Museiverket. 136 s.
- Fortelius, Bertel 1999: *Ortnamnen i Korpo*. Åbo: Åbo Akademis förlag. 485 s.
- Jansson, Henrik 2012: Selkämeren kansallispuisto. Arvokasta luontoa ja merellisiä kulttuuriympäristöjä. Teoksessa: Satakunnan kulttuuriympäristöt eilen, tänään, huomenna. Uusi-Seppä, Niina (toim.). Satakunnan Museon julkaisuja 19/2012, s. 141–145.
- Johansson, Milla M. 2014: *Sea level changes on the Finnish coast and their relationship to atmosphere factors*. Finnish Meteorological Institute Contributions No. 109. Helsinki: Finnish Meteorological Institute. 54 s.
- Johnsson, Raoul 1975: *Borstö*. Borstön museon julkaisu 1. Helsinki: Borstön museo. 113 s.
- Johnsson, Raoul 2008: *Minun Saaristomereni*. Turku: Turun Sanomat. 233 s.
- Jutikkala, Eino 1973: Suomen asutus 1560-luvulla. Kartasto. - Suomen Historiallinen Seura, Käsikirjoja VII. Helsinki: Suomen Historiallinen Seura. 23 s.
- Kantonen, Timo 1996: Satakunta sahaa Suomessa. Kulttuurihistoriallisesti merkittäviä saharakennuksia ja -ympäristöjä. Museoviraston Rakennushistorian osaston julkaisuja 18.
- Kerkkonen, Gunvor 1978: Borgare och bondeseglare. Handelssjöfart på Reval genom och i SV-Finlands skärgård under tidigt 1500-tal. - Historiallisia tutkimuksia 106. Helsinki: Suomen Historiallinen Seura. 279 s.
- Klang, Lennart & Lindström, Inge & Norman, Peter & Olofsson, Lena & Westerberg, Jan Olov 1991: Fornlämningar i skärgård – några resultat av riksantikvarieämbetets arkeologiska dokumentation i övre Norrland 1988 och i Norrbottens skärgård 1984–89. *Arkeologi i Sverige, Ny följd 1*: 247-308. Stockholm: Riksantikvarieämbetet.
- Kuvaja, Christer 1997: Medeltiden. Mårtensson, Bernt (red.) 1997: *En bok om Houtskär. Del I, Bygdens öden till slutet av 1800-talet*: 53–66. Houtskär: Houtskärs kommun. 267 s.
- Lehto, Mervi (toim.) 2011: Merikarvian kulttuuriympäristöohjelma. <http://www.merikarvia.fi/de-fault.asp?op=NaytaLiite&liitenro=458>
- Merenkulkuhallituksen luotsi- ja majakkaosasto 1920: Loistot, majakat ja purjehdusmerkit. Helsinki: Valtioneuvoston kirjapaino. <https://www.doria.fi/handle/10024/140776>
- Miekkavaara, Leena 1988: Suomi painetuissa merikartoissa. Ericsson, Cristoffer H. & Miekkavaara, Leena & Nurminen, Juha & Raurala, Nils-Erik (toim.) 1988: *Meritie: merikartta 1500-luvulta nykypäivään*: 41–71. Helsinki: John Nurminen Oy. 160 s.

- Mårtensson, Bernt 1997: Hemmanens torp 1881. Mårtensson, Bernt (red.) 1997: *En bok om Houtskär. Del I, Bygdens öden fram till slutet av 1800-talet*: 82–90. Houtskär: Houtskärs kommun. 267 s.
- Niitemaa, Vilho 1964: Suomen keskiaikaiset luonnonsatamat. Turun historiallinen arkisto XVI.
- Orrman, Eljas 1991: Den svenska bebyggelsens historia. Zilliacus, Kurt (red.) 1991: *"Finska skären"*: 197–278. Helsingfors: Konstsamfundet, 2. uppl. 379 s.
- Ringwall, Olof 1983: Vid vägens slut. *Åbo Underrättelser 24.6.1983*.
- Salonen, Seppo 1991: Olgan viimeinen reissu. Urheilusukeltaja vol. 30 1991, 30-31.
- Suvanto, Seppo 1973: Satakunnan historia III Keskiaika. Satakunnan maakuntaliitto r.y.
- Tuovinen, Tapani 2000: Ulkosaariston arkeologiaa. Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen inventointi 1994–1997. Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 122. 113 s.
- Vestøl, Olav 2006: Determination of postglacial land uplift in Fennoscandia from leveling, tide-gauges and continuous GPS stations using least squares collocation. *Journal of Geodesy 80(5)*: 248–258.
- Westerlund, Kasper 2007: Korpoströmin lähi- ja kauttakulkureitit. Westerlund, Kasper (toim.) 2007: Korpoström: 3–11. Korppoo: Korpo Kulturgille rf.
- Zilliacus, Benedict 1974: *Utöar*. Helsingfors: Söderström & Co Förlags Ab. 254 s.
- Zilliacus, Kurt 1994: *Orter och namn i "Finska skären"*. Helsingfors: Konstsamfundet. 152 s.
- Zilliacus, Kurt 2002: *Forska i namn*. Skrifter utgivna av Svenska litteratursällskapet i Finland 640. Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland. 290 s.

9. Liitteet

- A. Kuvaluettelo
- B. Arkeologiset kohteet - Metsähallitus
- C. Viistokaiutetut merialueet – Museovirasto
- D. Vaaitukset

Liite A. Kuvaluettelo

Päänumero	Kuvanro	Aihe	Paikka	Kuvaaja	Pvm
AKMA201901	1	Jungfruskär on varsinkin Ruotsista suuntautuneen itä-länsi-, sekä pohjoinen-etelä-suuntaisen laivaliikenteen solmukohta. Se sijaitsee Kihdin väylän varrella ja on suojainen satamapaikka. Kuva on otettu koillisesta luoteeseen kohti satamaa. Vasemmalla Storlandetin kärki ja oikealla Nölstö ja Hamnö.	Jungfruskär	Riikka Tevali	7.5.
AKMA201901	2	Jungfruskärin Nölstön eteläosan ja Hamnön pohjoiskärjen välinen salmi, josta väylä nykyäänkin kulkee. Hamnön pohjoiskärjessä on useita kalliohakkauksia ja Nölstössä tomtning-jäänteitä.	Jungfruskär	Riikka Tevali	7.5.
AKMA201901	3	Jungfruskärin luonnonsatamasta purjehdusreitti kulkee kuvan vasemman laidassa Hamnön sekä oikean Nölstön välisestä salmesta. Reitti on merkitty kummankin saaren kärjessä valkoisilla kummeleilla.	Jungfruskär	Riikka Tevali	7.5.
AKMA201901	4	Nölstön saaren laella sijaitsee merimerkki	Jungfruskär	Riikka Tevali	7.5.
AKMA201901	5	Metsähallituksen vene Najas toimi kenttätöiden tukialuksena. Viistokaikukalaa pitelee Metsähallituksen suunnittelija Rasmus Boman.	Jungfruskär	Riikka Tevali	8.5.
AKMA201901	6	Rosenhamn-nimellä tunnettu rantautumispaikka on kohtuullisen suojaton. Etualalla nykykartoilla nimetön Rosenhamn, oikealla sen takana Måsgrundet.	Rosenhamn	Riikka Tevali	8.5.
AKMA201901	7	Rosenhamnin rantautumispaikka erottuu kallioiden keskellä matalana ja leveänä ruohikkoisena urana, joka päättyy katajikkoon.	Rosenhamn	Riikka Tevali	8.5.
AKMA201901	8	Rosenhamnin rantautumispaikka erottuu kallioiden keskellä matalana ja leveänä ruohikkoisena urana, joka päättyy katajikkoon. Lähikuva.	Rosenhamn	Riikka Tevali	8.5.
AKMA201901	9	Kuvan vasemmassa reunassa Disken-niminen saari, oikealla Rosenhamn.	Rosenhamn	Riikka Tevali	8.5.
AKMA201901	10	Ingolskärin kallioluodolle vuonna 1873 pystytetty puinen tunnusmajakka helpottamaan navigointia Utön ja Lohmin luotsiasemien välillä. Se on rakennettu lähes kokonaan uudelleen vuonna 1984.	Ingolskär	Riikka Tevali	8.5.
AKMA201901	11	Tutkija Riikka Tevali inventoi Björkö Byvikenin pohjukasta mahdollista muinaisjäännettä nimeltä Björkö 1 (tunnus 1662). Aluksen hylystä ei löytynyt jälkiä viistokaikuttamalla tai visuaalisesti.	Björkö	Riikka Tevali	9.5.
AKMA201901	12	Arkeologi Tapani Tuovinen inventoi historiallisen Myshamnin luonnonsatamassa Långlandetin saarella.	Myshamn	Riikka Tevali	10.5.
AKMA201901	13	Historiallisen Myshamnin luonnonsataman eteläinen suuaukko. Kuva on otettu Flakaskärin länsirannalta käsin.	Myshamn	Riikka Tevali	10.5.
AKMA201901	14	Myshamnin luonnonsataman pohjoinen suuaukko. Kuva on otettu Flakaskärin länsirannalta käsin.	Myshamn	Riikka Tevali	10.5.
AKMA201901	15	Långlandetilla sijaitseva kivikummeli Myshamnin luonnonsatamassa.	Myshamn	Riikka Tevali	10.5.
AKMA201901	16	Snökobben kuvattuna etelästä. Sen korkeimmalla kohdalla erottuu valkoinen kivikummeli ja luoteiskulmassa pyöreän kaasuvälillä toimineen johtoloiston jalusta. Snökobbenin ja Vidskärin välistä on kulkenut Utöstä pohjoiseen kulkeva merireitti.	Snökobben	Riikka Tevali	10.5.
AKMA201901	17	Snökobben kuvattuna pohjoisesta.	Snökobben	Riikka Tevali	10.5.
AKMA201901	18	Snökobbenin luoteiskulmassa sijainneen pyöreän johtoloiston jalusta sekä valkoinen huoltokoppi.	Snökobben	Riikka Tevali	10.5.
AKMA201901	19	Vidskärin saaren pohjoisranta.	Vidskär	Riikka Tevali	10.5.
AKMA201901	20	Vidskärin hylyn (mj-tunnus 2284) irrallisia rakenneosia meren pohjassa. Kuvakaappaus vedenalaisvideolta.	Vidskär	Riikka Tevali	11.5.
AKMA201901	21	Vidskärin hylyn (mj-tunnus 2284) irrallisia rakenneosia meren pohjassa. Kuvakaappaus vedenalaisvideolta.	Vidskär	Riikka Tevali	11.5.

AKMA201901	22	Gåsharun kalastustukikohta Vänön saaristossa sumuisessa säässä.	Gåsharu	Riikka Tevali	12.5.
AKMA201901	23	Hamnskärin luonnonsatama ja kalastustukikohta Vänön saaristossa.	Hamnskär	Riikka Tevali	12.5.
AKMA201901	24	Hamnskärin luonnonsatama ja kalastustukikohta Vänön saaristossa.	Hamnskär	Riikka Tevali	12.5.
AKMA201901	25	Hamnskärin luonnonsatama ja kalastustukikohta Vänön saaristossa.	Hamnskär	Riikka Tevali	12.5.
AKMA201901	26	Klovaskärs rosen-saariryhmän Klovaskärin luonnonsatama ja kalastustukikohta. Saaren korkeimmalle kohdalle on kasattu kivikummeli.	Klovaskär	Riikka Tevali	12.5.
AKMA201901	27	Klovaskärs rosen-saariryhmän Klovaskärin luonnonsatama ja kalastustukikohta. Saaren korkeimmalle kohdalle on kasattu kivikummeli.	Klovaskär	Riikka Tevali	12.5.
AKMA201901	28	Klovaskärs rosen-saariryhmän Klovaskärin luonnonsatama ja kalastustukikohta.	Klovaskär	Riikka Tevali	12.5.
AKMA201901	29	Gärskär Vänön saaristossa.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	30	Sisäänkäynti Gärskärin luonnonsatamaan ja kalastustukikohtaan saaren koillisosassa.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	31	Sisäänkäynti Gärskärin luonnonsatamaan ja kalastustukikohtaan saaren koillisosassa. Saarella on edelleen 1880-luvulla rakennettu kalastuskämpä. Saari kuuluu Saaristomeren kansallispuistoon ja Metsähallitus huoltaa autiotupaa, jossa saa yöpyä.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	32	Sisäänkäynti Gärskärin luonnonsatamaan ja kalastustukikohtaan saaren koillisosassa. Saarella on suojainen satamapoukama, joka on aiemmin ulottunut saaren keskiosiin saakka.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	33	Gärskärin luonnonsatamaan on rakennettu veneenvetopaikkoja irtokivistä. Kalastajakämpä sijaitsee luonnonsataman vieressä.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	34	Gärskärin luonnonsatamaan on rakennettu veneenvetopaikkoja irtokivistä. Kalastajakämpä sijaitsee luonnonsataman vieressä.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	35	Gärskärin luonnonsatamaan on rakennettu veneenvetopaikkoja irtokivistä pienen lahdelman molemmille puolille.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	36	Gärskärin luonnonsatamaan on rakennettu veneenvetopaikkoja irtokivistä pienen lahdelman molemmille puolille. Näkymä satamasta ulos. (Huom. Myös 36a!!)	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	37	Gärskärin luonnonsatamaan on rakennettu veneenvetopaikkoja irtokivistä pienen lahdelman molemmille puolille. Kalastajakämpä on luonnonsataman vieressä. Näkymä etelästä kohti pohjoista.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	38	Gärskärin luonnonsatamaan on rakennettu veneenvetopaikkoja irtokivistä pienen lahdelman molemmille puolille. Näkymä etelästä kohti pohjoista.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	39	Gärskärin luonnonsataman pohjoisrannan veneenvetopaikat	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	40	Gärskärin luonnonsataman eteläpuolella, korkean kallion päälle, on pystytetty kivinen kummi, jonka päällä on pystykivi. Rakennustapa on tyypillinen Vänön saaristossa.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	41	Gärskärin luonnonsataman eteläpuolella, korkean kallion päälle, on pystytetty kivinen kummi, jonka päällä on pystykivi. Rakennustapa on tyypillinen Vänön saaristossa. Kalliolta on hyvät näkymät luonnonsatamaan sekä saaren eteläpuolelle, jossa verkkoja on vedetty. Kuvan suunta etelään.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.

AKMA201901	42	Gärskärin luonnonsataman eteläpuolella, korkean kallion päälle, on pystytetty kivinen kummeli, jonka päällä on pystykivi. Rakennustapa on tyypillinen Vänön saaristossa. Kalliolta on hyvät näkymät luonnonsatamaan sekä saaren eteläpuolelle, jossa verkkoja on vedetty. Kuvan suunta koilliseen, vasemmassa reunassa on luonnonsataman vieressä sijaitseva kalastuskämpä. Kummelin ja luonnonsataman väliin jää verkkojenkuivatuskenttä.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	43	Gärskärin lounaisosassa, kivikummin ja luonnonsataman välissä, sijaitseva verkonkuivatuskenttä. Verkot on levitetty kivistä muodostettujen kasojen päälle, jotka kulkevat jonossa kuvan vasemmasta alareunasta kohti merta. Nykyään verkonkuivatuskenttä on tiheän katajikon peitossa.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	44	Gärskärin lounaisosassa, kivikummin ja luonnonsataman välissä, sijaitseva verkonkuivatuskenttä. Verkot on levitetty kivistä muodostettujen kasojen päälle, jotka kulkevat jonossa kuvan vasemmasta alareunasta kohti merta. Nykyään verkonkuivatuskenttä on tiheän katajikon peitossa.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	45	Gärskärin verkonkuivatuskentän koostuu kivikasoista. Kasat on muodostettu nostamalla kiviä pystyyn toistensa päälle.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	46	Gärskärin verkonkuivatuskentän koostuu kivikasoista. Kasat on muodostettu nostamalla kiviä pystyyn toistensa päälle.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	47	Gärskärin verkonkuivatuskentän koostuu kivikasoista. Kasat on muodostettu nostamalla kiviä pystyyn toistensa päälle. Kentän toinen pää on aivan luonnonsataman vieressä eteläpuolella.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	48	Gärskärin luonnonsatamassa sijaitseva 1880-luvulla rakennettu kalastuskämpä, jonka takana sijaitsee vielä aikaisemman kämpän kivijalka.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	49	Gärskärin luonnonsatamassa sijaitseva 1880-luvulla rakennettu kalastuskämpä, jonka takana sijaitsee vielä aikaisemman kämpän kivijalka.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	50	Gärskärin luonnonsatamassa sijaitseva 1880-luvulla rakennettu kalastuskämpä. Julkisivu on kohti luonnonsatamaa (etelään).	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	51	Gärskärin eteläpuolella on pienten luotojen rajaama kalastuskenttä.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	52	Gärskärin sisäosassa, korkean kallion juurella on katajikon peittämä "saltanring", suolausrinki, jossa kalatynnyriä on pidetty paikallaan suolauksen aikana. Kivikehän käytöstä on perimätietoa 1800-luvun lopulta. Kivikehä sijaitsee luonnonsatamaan johtavan kuivuneen lahdelman päässä, ja sen vieressä kuivuneessa meren uomassa on penkereeseen raivattuja veneenvetopaikkoja.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	53	Gärskärin sisäosassa, korkean kallion juurella on katajikon peittämä "saltanring", suolausrinki, jossa kalatynnyriä on pidetty paikallaan suolauksen aikana. Kivikehän käytöstä on perimätietoa 1800-luvun lopulta. Kivikehä sijaitsee luonnonsatamaan johtavan kuivuneen lahdelman päässä, ja sen vieressä kuivuneessa meren uomassa on penkereeseen raivattuja veneenvetopaikkoja.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.
AKMA201901	54	Gärskärissä luonnonsataman kuivuneessa uomassa saaren sisäosassa, suolausringin vieressä, on erotettavissa useita veneenvetopaikkoja. Paikka on pusikoitunut.	Gärskär	Riikka Tevali	13.5.

AKMA201901	55	Jungfrusund Kemiönsaarella. Kuvassa vasemmalla Högholmen ja oikealla Krogarudden, jolla Glasberget erottuu korkeana kalliojyrkänteinä. Kuva kohti pohjoista.	Jungfrusund	Riikka Tevali	14.5.
AKMA201901	56	Jungfruholmenin pohjoiskärjessä sijaitseva puolustusvarustus. Kiinteä muinaisjäänös Jungfruholmen 1 40010057.	Jungfrusund, Jungfruholmen	Riikka Tevali	14.5.
AKMA201901	57	Jungfrusund, kuvan suunta kohti etelää. Kuvassa Bastuslätin rantaa kohti Krogaruddenia.	Jungfrusund, Bastuslätt	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	58	Bastuslätin rannassa oleva laiturin jäännös, kiinteä muinaisjäänös Bastuslätt 4 1000037597	Jungfrusund, Bastuslätt	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	59	Vedenalaiskuva Bastuslätt 4 (1000037597) laiturin jäännöksestä, sen pohjasta.	Jungfrusund, Bastuslätt	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	60	Krogarudden. Kuvausuunta koillisesta.	Krogarudden	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	61	Krogaruddenin laelta kohti Lindholmenin saarta (etelään).	Krogarudden	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	62	Krogaruddenin laelta kohti Krogargrundetin saarta (kaakkoon).	Krogarudden	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	63	Krogaruddenin eteläkärjessä oleva kiinnitystappi kalliolla.	Krogarudden	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	64	Krogaruddenin itäpuolella on rannassa mahdollinen vanha laiturin tai penkan vahvistuspaikka. Mahdollinen muinaisjäänös Krogarudden 4 1000037596.	Krogarudden	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	65	Oxholmen kuvattuna Krogaruddenin rannasta. (Kohti itää).	Krogarudden, Oxholmen	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	66	Mahdollinen muinaisjäänöspaikka Krogarudden 4 laiturin tai penkan vahvennus, kuvattuna kohti Oxholmenia vasemmalla sekä Krogargrundetia oikealla. Vesiväylä välissä on nimeltään Krogarhållet.	Krogarudden	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	67	Krogaruddenin/Namnbergetin rantaan rakennettu laituri, jonka vieressä on vanhemmat kiinnityspultit iskettynä kalliioon.	Krogarudden	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	68	Krogaruddenin itäpuolella sijaitseva kupera kalliorinne Namnberget ja sen edustalla laituri.	Krogarudden, Namnberget	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	69	Namnberget 1 kalliohakaukset erottuvat matalina urina.	Krogarudden, Namnberget	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	70	Namnberget 2 ja Konstsamfundetin pystyttämä opastaulu.	Krogarudden, Namnberget	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	71	Näkymä Namnberget 2-kalliohakauksilta kohti merta (noin koilliseen)	Krogarudden, Namnberget	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	72	Namnberdet 2 -kohteen kalliohakaukset erottuvat matalina viivoina.	Krogarudden, Namnberget	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	73	Oxholmen kuvattuna Namnbergetin rannasta. (Kohti kaakkoa).	Oxholmen	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	74	Krogargrundetin saari kuvattuna kohti koillista.	Krogargrundet	Riikka Tevali	15.5.
AKMA201901	75	Bastuslätin rantavedessä oleva laiturin jäännöksen (kiinteä muinaisjäänös Bastuslätt 4 1000037597) kohdalla rannassa on tukikiveyksen jäänteitä. Kuva kohti kaakkoa.	Bastuslätt	Sinikka Kärkkäinen	16.5.
AKMA201901	76	Bastuslätin rantavedessä oleva laiturin jäännöksen (kiinteä muinaisjäänös Bastuslätt 4 1000037597) kohdalla rannassa on tukikiveyksen jäänteitä. Kuva kohti luodetta.	Bastuslätt	Sinikka Kärkkäinen	16.5.
AKMA201901	77	Bastuslätin rantavedessä oleva laiturin jäännöksen (kiinteä muinaisjäänös Bastuslätt 4 1000037597) kohdalla rannassa on kiinnityspultti.	Bastuslätt	Sinikka Kärkkäinen	16.5.
AKMA201901	78	Bastuslätin rantavedessä oleva laiturin jäännöksen (kiinteä muinaisjäänös Bastuslätt 4 1000037597) kohdalla rannassa on tukikiveyksen jäänteitä. Kuva länteen.	Bastuslätt	Sinikka Kärkkäinen	16.5.
AKMA201901	79	Sukeltajat neuvottelevat Bastuslätin laiturin jäänteiden kuvauksen jälkeen. Selin Riikka Tevali, räpylät kädessä Teemu Mustajärvi.	Bastuslätt	Sinikka Kärkkäinen	16.5.

AKMA201901	80	Museoviraston tutkija Sinikka Kärkkäinen katselee veden alle veneen keulasta. Taka-alalla Lindholmenin koillisrannassa oleva mahdollinen laiturin jääne tai pengerrys.	Lindholmen	Riikka Tevali	16.5.
AKMA201901	81	Lindholmenin saaren koillisrannassa on mahdollinen laiturin jääne tai pengerrys.	Lindholmen	Riikka Tevali	16.5.
AKMA201901	82	Lindholmenin saaren koillisrannassa on rantavedessä puutavaraa, järeitä tukkeja irtolöytöinä. Kuvassa taustalla olevassa notkelmassa on rantavedessä hirsiarokku.	Lindholmen	Riikka Tevali	16.5.
AKMA201901	83	Lindholmenin saaren koillisrannalla olevassa notkelmassa on rantavedessä kivitäytteinen hirsiarokku noin metrin syvyydessä. Sen takana rannassa on veneenvetopaikka, kallioon on pultattu kiinnityspultteja. Kuva kohti etelää.	Lindholmen	Riikka Tevali	16.5.
AKMA201901	84	Lindholmenin saaren koillisrannalla olevassa notkelmassa on rantavedessä kivitäytteinen hirsiarokku noin metrin syvyydessä. Sen takana rannassa on veneenvetopaikka, kallioon on pultattu kiinnityspultteja. Kuva kohti länttä.	Lindholmen	Riikka Tevali	16.5.
AKMA201901	85	Lindholmenin koillisrannan veneenvetopaikka notkelmassa. Taustalla Krogarudden. Rantaan on isketty kiinnityspultti. Kuva kohti koillista.	Lindholmen	Riikka Tevali	16.5.
AKMA201901	86	Lindholmenin veneenvetopaikka koillisrannan notkelmassa. Kuva kohti kaakkoa ja veneväylää.	Lindholmen	Riikka Tevali	16.5.
AKMA201901	87	Lindholmenin veneenvetopaikka koillisrannan notkelmassa ja kiinnityspultti kalliossa. Kuva kohti kaakkoa ja veneväylää.	Lindholmen	Riikka Tevali	16.5.
AKMA201901	88	Lindholmenin veneenvetopaikan rantakalliossa on kaksi kiinnityspulttia. Kuva kohti koillista.	Lindholmen	Riikka Tevali	16.5.
AKMA201901	89	Lindholmenin saaren korkeimmalta kohdalta näkyy hyvin kohti väylää länteen. Taustalla erottuu Degernäsin pohjoiskärjen valkoinen kivikummi.		Riikka Tevali	16.5.
AKMA201901	90	Ouran saaristo Selkämeren eteläosassa koostuu matalista luodoista	Oura	Riikka Tevali	21.5.
AKMA201901	91	Väylä Ouran saariston sisäosiin Hamskeriin ja Skrakan saarille on karikkoinen ja erittäin kapea.	Oura	Riikka Tevali	21.5.
AKMA201901	92	Selkämeren eteläosan sisäsaaristo on hyvin kivikkoista ja karikkoista ja vedet matalia.	Oura	Riikka Tevali	21.5.
AKMA201901	93	Ouran Hamskerissa on Metsähallituksen ylläpitämä laituri ja tulentekopaikka.	Oura	Riikka Tevali	21.5.
AKMA201901	94	Hamskerin ja Skrakan välinen salmi on joskus ollut auki. Nykyään väylä on lähes ummessa, mutta sitä ei aivan vielä pääse helposti ylittämään.	Oura	Riikka Tevali	21.5.
AKMA201901	95	Hamskerin (kuvassa oikealla), Skrakan (vasemmalla) ja Niittukarin (edessä) välinen vesialue on erittäin matala. Kuva kohti etelää.	Oura	Riikka Tevali	21.5.
AKMA201901	96	Reposaaren vierasvenesatamassa on pintahylkyinä kolme proomua Ripakari-nimisen saaren länsirannalla	Reposaari	Riikka Tevali	22.5.
AKMA201901	97	Reposaaren vierasvenesatamassa on pintahylkyinä kolme proomua Ripakari-nimisen saaren länsirannalla	Reposaari	Riikka Tevali	22.5.
AKMA201901	98	Merikarvian Haminaholman rimamöljä	Haminaholma	Riikka Tevali	22.5.
AKMA201901	99	Merikarvian Haminaholman rimamöljä on yli puoli kilometriä pitkä rakenne saaren itärannalla.	Haminaholma	Riikka Tevali	22.5.
AKMA201901	100	Merikarvian Haminaholman rimamöljä on yli puoli kilometriä pitkä rakenne saaren itärannalla. Möljän eteläosaa, kuva kohti etelää.	Haminaholma	Riikka Tevali	22.5.
AKMA201901	101	Haminaholman rimamöljässä on käytetty myös kiviperustuksia.	Haminaholma	Riikka Tevali	22.5.
AKMA201901	102	Haminaholman rimamöljän puurakenteita ja paaluja. Kuva kohti pohjoista.	Haminaholma	Riikka Tevali	22.5.
AKMA201901	103	Kivirakenne Haminaholman rimamöljän keskellä.	Haminaholma	Riikka Tevali	22.5.
AKMA201901	104	Hyvin säilynyt puurakku rimamöljän tukirakenteita.	Haminaholma	Riikka Tevali	22.5.

AKMA201901	105	Sukeltaja lähdössä inventoimaan Haminaholman Sahaviikin lahdelta (taustalla).	Haminaholma, Sahaviiki	Rasmus Boman	22.5.
AKMA201901	106	Sukeltaja inventoi Haminaholman Sahaviikin proomujen hautausmaata.	Haminaholma, Sahaviiki	Rasmus Boman	22.5.
AKMA201901	107	Ouran saariston eteläosassa sijaitsevat Pookikari (kuvassa vasemmalla), jonka pooki merkitsee Merikarvialle kulkevaa väylää. Oikealla Olgankari-niminen luoto. Se on saanut nimensä kuunari Olgalta, joka upposi näiden saarten väliin 1800-luvulla. Kuvaussuunta lounaasta.	Oura, Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	108	Ouran Olgankari. Kuvaussuunta noin pohjoisesta. Olgan hylky sijaitsee luodon idänpuolella.	Oura, Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	109	Stukkrunki, Ouraluoto, Pookikari Ouran eteläistä saaristoa.	Oura	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	110	Pookikarin pooki on pystytetty 1850-luvulla.	Oura, Pookikari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	111	Ouraluodon luotsiasema Pookikarin pohjoispuolella on toiminut vuodesta 1851 vuoteen 1968 saakka. Nykyään se on virkistyskäytössä.	Oura, Ouraluoto	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	112	Kuvan edustalla Pookikarin Ouran pooki, ja taustalla Ouraluodon saarella Ouran vanha luotsiasema.	Oura	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	113	Ouran pooki on rakennettu 1850-luvulla merkiksi Merikarvian väylästä.	Oura, Pookikari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	114	Ouraluodon luotsiaseman päärakennus on tunnusomainen sokeritopparakennus. Se toimi luotsien päämajana 1851-1968.	Ouraluoto	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	115	Ouraluodon luotsiaseman päärakennus on tunnusomainen sokeritopparakennus. Se toimi luotsien päämajana 1851-1968. Laituriin johtaa kapea väylä.	Ouraluoto	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	116	Olgankarin hyllyn (mj-tunnus 2539) peräosan pohjatukissa on jälkiä rautaisesta kiinnityspultista ja aluslevystä.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	117	Olgankarin hyllyn (mj-tunnus 2539) peräosan pohjatukissa on jälkiä rautaisesta kiinnityspultista ja aluslevystä.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	118	Olgankarin hyllyn (mj-tunnus 2539) peräosan pohjatukissa on jälkiä rautaisesta kiinnityspultista ja aluslevystä.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	119	Ouran Olgankarin hyllyn (mj-tunnus 2539) oletettu peräosa.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	120	Ouran Olgankarin hyllyn (mj-tunnus 2539) oletettu peräosa.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	121	Lähikuva Olgankarin hyllyn (mj-tunnus 2539) rakenneosasta ja rautaisen pultin ja aluslevyn jäänteestä.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	122	Olgankarin hylky. Kuva hyllyn oletetusta perästä kohti keulaa.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	123	Olgankarin hylky. Hyllyn oletetun perän rakenteita.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	124	Olgankarin hyllyn kylkirakenteita.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	125	Olgankarin hyllyn kylkirakenteita.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	126	Olgankarin hylky, pohjatukki.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	127	Olgankarin hylky. Tiiliä hyllyn keskiosassa.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	128	Olgankarin hylky. Tiiliä hyllyn keskiosassa.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	129	Olgankarin hylky. Tiiliä hyllyn keskiosassa.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	130	Olgankarin hylky on keskiosastaan hautautunut irtonaiseen hiekkaan.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	131	Sukelluksen jälkeen vesirajasta otettu kuva Olgankarin hyllytä kohti Pookikarin pookia.	Olgankari	Riikka Tevali	23.5.
AKMA201901	132	Pirskerien Haminasalmi. Kuvaussuunta kohti länttä. Kuvassa vasemmalta oikealle saaret Pirskerin pohjoisrantaa, Hopposten ulkokari, Hopponen, Haminakari ja Kinnaskerin eteläistä kärkeä.	Pirskeri, Haminasalmi	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	133	Sukeltaja on lähdössä inventoimaan hylkykohdetta Pirskerin Haminasalmi (mj-tunnus 1714). Taustalla Ryöväskekin vanhan merivartioaseman ruskea rantavaja.	Pirskeri, Haminasalmi	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	134	Pirskerin Haminasalmen hyllyn (mj-tunnus 1714) rakenneosia.	Pirskeri, Haminasalmi	Rasmus Boman	25.5.
AKMA201901	135	Pirskerin Haminasalmen hyllyn (mj-tunnus 1714) rakenneosia. Köli ja vantaan liitososa.	Pirskeri, Haminasalmi	Rasmus Boman	25.5.

AKMA201901	136	Pirskerin Haminasalmen hylkyn (mj-tunnus 1714) rakenneosia.	Pirskeri, Haminasalmi	Rasmus Boman	25.5.
AKMA201901	137	Pirskerin Haminasalmen hylkyn (mj-tunnus 1714) rakenneosia. Köli ja vantaan liitososa sekä mahdollinen sikokölin osa, jossa suorakulmainen (maston)reikä?	Pirskeri, Haminasalmi	Rasmus Boman	25.5.
AKMA201901	138	Pirskerin Haminasalmen hylkyn (mj-tunnus 1714) rakenneosia.	Pirskeri, Haminasalmi	Rasmus Boman	25.5.
AKMA201901	139	Pirskerin Haminasalmen hylkykohde koostuu kahdesta eri kokonaisuudesta. Köliosian vieressä on aluksen pohjaosaa, kylkikaaria.	Pirskeri, Haminasalmi	Rasmus Boman	25.5.
AKMA201901	140	Pirskerin Haminasalmen hylkykohde koostuu kahdesta eri kokonaisuudesta. Köliosian vieressä on aluksen pohjaosaa, kylkikaaria.	Pirskeri, Haminasalmi	Rasmus Boman	25.5.
AKMA201901	141	Pirskerin Haminasalmen hylkykohde koostuu kahdesta eri kokonaisuudesta. Köliosian vieressä on aluksen pohjaosaa, kylkikaaria.	Pirskeri, Haminasalmi	Rasmus Boman	25.5.
AKMA201901	142	Pirskerin Haminasalmen hylkykohde koostuu kahdesta eri kokonaisuudesta. Köliosian vieressä on aluksen pohjaosaa, kylkikaaria.	Pirskeri, Haminasalmi	Rasmus Boman	25.5.
AKMA201901	143	Pirskerin Haminasalmen hylkykohde koostuu kahdesta eri kokonaisuudesta. Köliosian vieressä on aluksen pohjaosaa, kylkikaaria.	Pirskeri, Haminasalmi	Rasmus Boman	25.5.
AKMA201901	144	Pirskerin Haminasalmen hylkykohde koostuu kahdesta eri kokonaisuudesta. Köliosian vieressä on aluksen pohjaosaa, kylkikaaria.	Pirskeri, Haminasalmi	Rasmus Boman	25.5.
AKMA201901	145	Pirskerin Haminasalmen hylkykohde koostuu kahdesta eri kokonaisuudesta. Köliosian vieressä on aluksen pohjaosaa, kylkikaaria.	Pirskeri, Haminasalmi	Rasmus Boman	25.5.
AKMA201901	146	Hopposten ulkokarin ja Pirskerin välissä sijaitseva hylkykohde Hopposten ulkokari (mj-tunnus 1715) on kiinnostava pienen aluksen hylky. Kuvassa aluksen pohjatukkeja/kylkikaaria sekä mahdollisen sikokölin osa, jossa (maston)reikä.	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	147	Hopposten ulkokarin hylyn toinen pää (mahdollisesti keula) ei ole säilynyt yhtä korkealle, rakenneosat katoavat hiekkaan, jossa pohja on todennäköisesti tallella.	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	148	Hopposten ulkokarin hylyn mahdollinen peräosa, jossa on säilynyt täytepohjapuita. Kuvan keskellä irtonainen rakenneosia, mahdollisesti vintturin tukipuu.	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	149	Hopposten ulkokarin hylyn mahdollinen peräosa, jossa on säilynyt täytepohjapuita. Kuvan keskellä irtonainen rakenneosia, mahdollisesti vintturin tukipuu.	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	150	Hopposten ulkokarin hylyn mahdollinen peräosa, jossa on säilynyt täytepohjapuita. Kuvan keskellä irtonainen rakenneosia, mahdollisesti vintturin tukipuu.	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	151	Hopposten ulkokarin hylyn mahdollinen peräosa, jossa on säilynyt täytepohjapuita. Kuvan keskellä irtonainen rakenneosia, mahdollisesti vintturin tukipuu.	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	152	Hopposten ulkokarin hylyn mahdollinen sikokölin tms. osa, jossa (maston)kolo keskellä. Myös muu tukirakenne mahdollinen	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	153	Hopposten ulkokarin hylyn mahdollinen sikokölin tms. osa, jossa (maston)kolo keskellä. Myös muu tukirakenne mahdollinen	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	154	Sukeltaja mittaa Hopposten ulkokarin hylyn pohja/kylkikaarien korkeutta. Pohjassa (maston)kolo rakenneosassa.	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	155	Sukeltaja mittaa Hopposten ulkokarin hylyn pohja/kylkikaarien korkeutta. Pohjassa (maston)kolo rakenneosassa.	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.

AKMA201901	156	Sukeltaja mittaa Hopposten ulkokarin hyllyn pohja/kylkikaarien korkeutta. Pohjassa (maston)kolo rakenneosassa.	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	157	Hopposten ulkokarin hyllyn mahdollinen peräosa, joka on muodoltaan hyvin terävä sekä perän täytepuut. Keskellä irtonainen rakenneosaa, mahdollisesti vintturin tukipuu.	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	158	Hopposten ulkokarin hyllyn pohja/kylkikaaria.	Hopposten ulkokari, Pirskeri	Riikka Tevali	25.5.
AKMA201901	159	Metsähallituksen vene Najas Iso-Enskerin retkeilysataman laiturissa. Teemu Mustasaari ratissa, Riikka Tevali takana.	Iso-Enskeri	Rasmus Boman	26.5.
AKMA201901	160	Metsähallituksen Rasmus Boman irrottaa matalikolle juuttunutta venettä Iso-Enskerin eteläpuolella, Ledaskerin pohjoispuolella.	Iso-Enskeri	Riikka Tevali	26.5.
AKMA201901	161	Iso-Enskerin eteläkärjen retkeilysatama.	Iso-Enskeri	Riikka Tevali	27.5.
AKMA201901	162	Vähä-Enskerin pohjoisranta on kivikkoista.	Vähä-Enskeri	Riikka Tevali	27.5.
AKMA201901	163	Porin Tahkoluodon teollisuusrakennukset ja -satama näkyvät Enskereille saakka.	Vähä-Enskeri	Riikka Tevali	27.5.
AKMA201901	164	Kuvan oikeassa laidassa Ledaskerin saari, keskellä Uusikari, taaimapana Vähä-Enskeri.	Iso-Enskeri, Vähä-Enskeri	Riikka Tevali	27.5.
AKMA201901	165	Oikealla Iso-Enskeri, vasemmalla Ledaskeri. Salmi on liian matala, jotta siitä pääsisi veneellä jollei tunne reittiä (merkitsemätön).	Iso-Enskeri	Riikka Tevali	27.5.
AKMA201901	166	Kallon vanha luotsi- ja merivartioasema Reposaaressa.	Reposaaari	Riikka Tevali	27.5.
AKMA201901	167	Sahattuja tukkeja Vähä-Enskerin itäpuolella, muu kohde Vähä-Enskeri 1 1000037851	Vähä-Enskeri	Riikka Tevali	28.5.
AKMA201901	168	Iso-Enskerin hyllyn (mj-tunnus 2621) keulan puolen kaaria kölin vierestä.	Iso-Enskeri	Riikka Tevali	28.5.
AKMA201901	169	Iso-Enskerin hyllyn (mj-tunnus 2621) keulan puolen ensimmäisiä kaaria kölin vierestä.	Iso-Enskeri	Riikka Tevali	28.5.
AKMA201901	170	Iso-Enskerin hyllyn (mj-tunnus 2621) perän puolen pohjatukkeja ja rakenneosia.	Iso-Enskeri	Riikka Tevali	28.5.
AKMA201901	171	Iso-Enskerin hyllyn (mj-tunnus 2621) perän puolelta pohjatukki, josta näkyy limisaumainen rakenne sekä rakenne kölin/sikokölin päällä.	Iso-Enskeri	Riikka Tevali	28.5.
AKMA201901	172	Iso-Enskerin hyllyn (mj-tunnus 2621) keulan puolen ensimmäisten ja toisten kaarten liitokset.	Iso-Enskeri	Riikka Tevali	28.5.

155829

Lindholmen puolustusvarustus

40010058

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	155829	Mj-tunnus (Museovirasto):	40010058
Kohteen tyypin tarkenne:	Puolustusvarustukset	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kivivarustukset	Ajoituksen tarkenne:	1700-luku
P-koordinaatti:	6659965	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	20
I-koordinaatti:	242815	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojele
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	322-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:	Saaristomeren kansallispuisto		
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kivikkoinen SE-rinne laskee loivaan rantaan.

Kuvaus

Nelisivuinen rintavarustus pyöristyneistä ja särmikkäistä kivistä ja lohkareista. Ulkomitat: pituus 14 m (W-E), leveys 13 m. Korkeus noin 0.5-0.9 m. Helena Edgrenin kirjaukset (inv. raportti 1985): Standvallen på Lindholmen är byggd på norra sidan av en lång bergsudde, som skjuter ut i Stora Jungfrusundet. Vallen sträcker sig över en sänka mellan två bergsklackar alldeles intill stranden. Som byggnadsmaterial har använts likadan stenblock som på Jungfruholmen. Högst uppe på holmen finns en större förskansning, en stor kvadratisk vall, som mäter ca 18 x 17 m. De numera ca 4 m breda vallarna har byggts av stenar av varierande storlek. Anordningen har tydligen haft en öppning mot holmens mitt i norr.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Puolustusvarustus

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	77420	Toteutusvuosi:	1985	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	H. Edgren				
Kuvaus:	Arkeologinen inventointi (Museovirasto).			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	108311	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi.			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

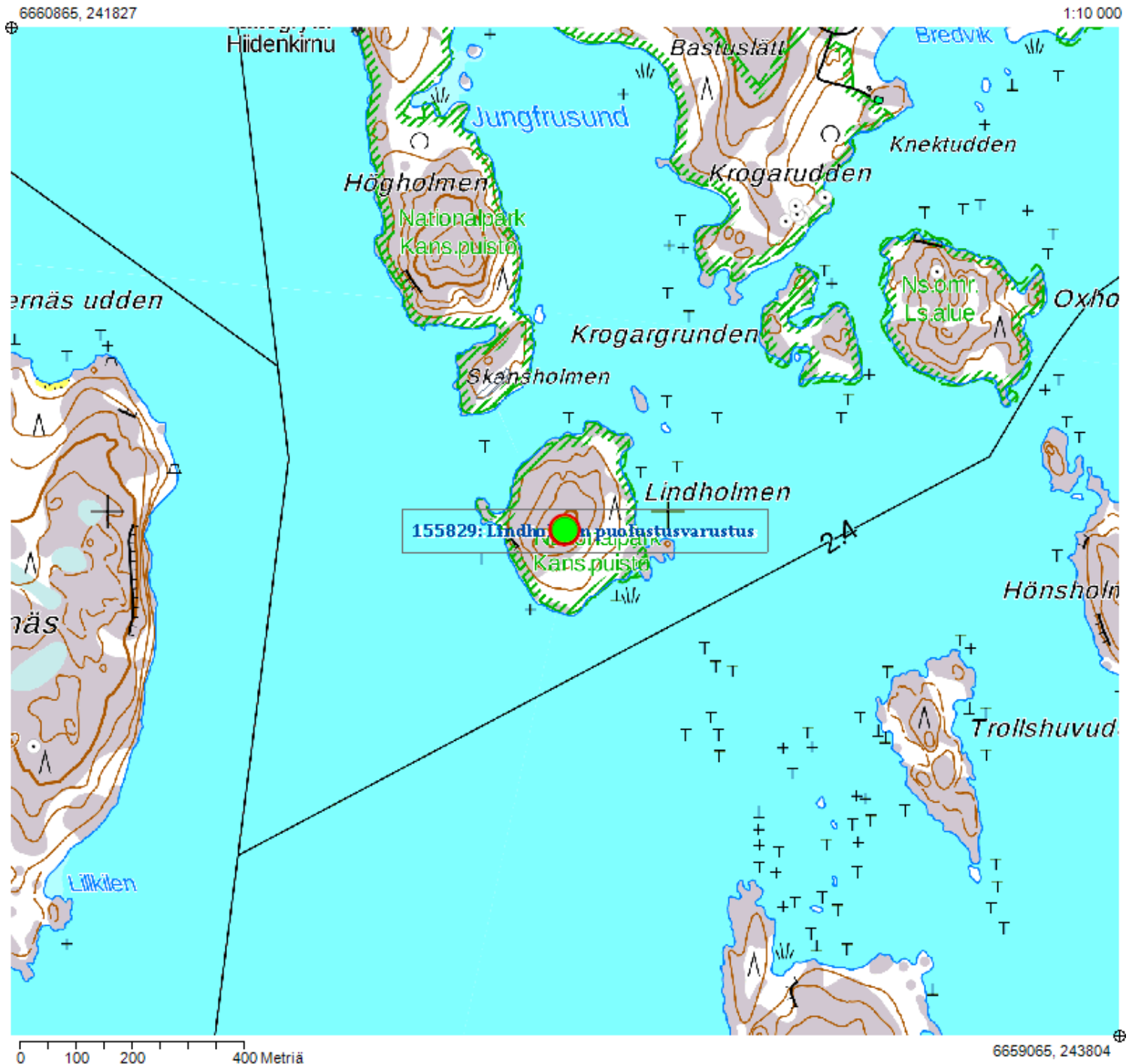

Tunnus	{F8A63B0A-023E-4C3F-AF8E-75749E74F766}
Kuvausaika	16.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Lindholmen
Kuvaus:	Varustusta

KARTTAOTE

Kohteen numero:	155829	Kohteen nimi:	Lindholmen puolustusvarustus
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6659965	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	20
I-koordinaatti:	242815	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

155830

Skansholmen puolustusvarustus

40010060

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	155830	Mj-tunnus (Museovirasto):	40010060
Kohteen tyypin tarkenne:	Puolustusvarustukset	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Maavallit	Ajoituksen tarkenne:	1700-luku
P-koordinaatti:	6660228	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	8
I-koordinaatti:	242688	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Ei käytössä
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	322-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäänös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:	Saaristomeren kansallispuisto		
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kivikkoinen SE-rinne laskee loivaan rantaan.

Kuvaus

SW-NE-suuntaiset yhdensuuntaiset sammaloituneet kivivallit, joiden pituus on 48 m, korkeus on noin 0.5 m ja keskinäinen etäisyys vallin päältä mitaten noin 3 m.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Puolustusvarustus Suuren Pohjan sodan ajalta.

Lisätiedot

Helena Edgrenin kirjaama teksti: De på Skansholmen fortfarande synliga vallarna koncentrerar sig till stranden mitt emot Lindholmen i södra delen av ön. Det är tydligen fråga om åtminstone två vallar, mellan vilka det finns ett ca 1.5 m brett utrymme, möjligen någotslags skyttegrav. Den södra delen av vallarna slutar vid strandklippan och den norra ändan ser ut att svänga sig mot berget mitt på holmen. Mellan berget och vallarna finns en 2-3 m bred jämn "väg", vars övre kan även kunde vara artificiell. Södra ändan av skyttegravens stängs av fortfarande synliga stora stenar. I övrigt är vallarna totalt övervuxna och bara på några få ställen går det att urskilja en större kantsten (inv. rapporti 1985).

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	77421	Toteutusvuosi:	1985	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	H. Edgren				
Kuvaus:	Arkeologinen inventointi (Museovirasto)			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	108220	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	108223	Toteutusvuosi:	2020	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Puuston raivaus			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Ehdotettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	Puiden raivaus rakenteiden päältä			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus

{23B0B57A-ED02-498E-A977-EBD2D2D36C63}

Kuvausaika

16.5.2019

Kuvauspaikan P-koordinaatti

Kuvauspaikan I-koordinaatti

Kuvaussuunta asteina

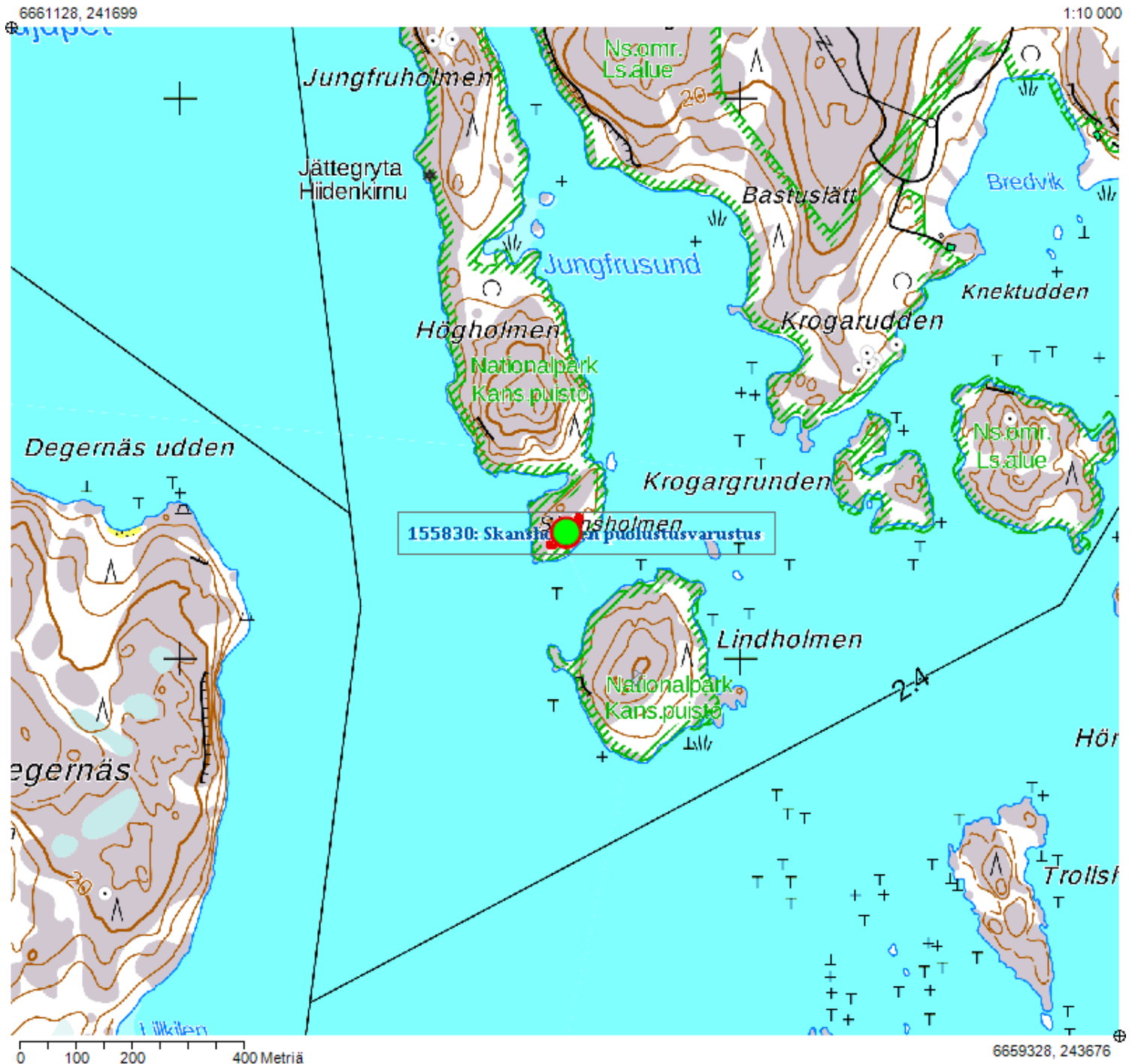
Kuvaaja

T. Tuovinen

Otsikko:	Skansholmen
Kuvaus:	Vallitus

KARTTAOTE

Kohteen numero:	155830	Kohteen nimi:	Skansholmen puolustusvarustus
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6660228	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	8
I-koordinaatti:	242688	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

155832

Jungfruholmen puolustusvarustus

40010057

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	155832	Mj-tunnus (Museovirasto):	40010057
Kohteen tyypin tarkenne:	Puolustusvarustukset	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Maavallit	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6661222	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	242477	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Ei käytössä
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	322-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritely		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritely		
Arvotuksen selitys:	Saaristomeren kansallispuisto		
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Opastaulu	Rajauslähteen selitys:	Konstsamfundetin pystyttämä opastaulu.

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kuvaus

Rintavarustuksen jäännökset saaren N-rannalla. Kalliossa olevat 35 mm:n läpimittaiset pulttausten jäljet ja säilyneet rautapultin kannat kalliossa osoittavat vallin W-osan rakenteen: pultatut tukirakenteet, jotka ovat tukeneet kahta merelle kohti NW suunnattua vallisarvea. Kalliolla oleva aines on suurimmaksi osaksi huuhtoutunut ja tai purettu pois. Jäljellä on pyöristyneistä ja särmikkäistä kivistä ja lohkaareista (noin 0-300 kg) rakennettua rikkonaista vallia, jossa on pikkukiviä ja soraa täytteenä. Valli alkaa SW-kulmasta ja jatkuu 30 m kallionkielekkeeseen asti. Sen kohdalla muuri jatkuu 10 m kauempana rannasta louhikkoisessa maastossa itään. Kielekkeen jälkeen muuri jatkuu runsaan 2 m:n levyisenä 11 m, kunnes päättyy. Noin 15 m eteenpäin muuri jatkuu taas NE noin metrin korkuisena ja noin 3 m leveänä, pääosin pyöristynyttä kiveä, Lähellä NE-rantaa muuri taittuu etelään ja sitten länteen siten, että muodostuu itään kohti Jungfrusundia suljettu rakenne.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Rintavarustus.

Lisätiedot

"Och ytterst har den norra, mot Gullkrona vettande udden varit befäst genom där uppförda vallar av kullersten'. Till den del vallarna anlagts på släta klippan har de förankrats genom underlag av bjälkar, av vilka spår ännu är synliga, samt genom i berget inslagna järnbultar. Ännu i dag ser man tydligt vallarnas sträckning, ehuru en del av stenarna rullat ned i sjön." (Dahlström 1966: 47-48).

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	77422	Toteutusvuosi:	1985	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	H. Edgren				
Kuvaus:	Insula nova-inventointi (Museovirasto).			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	108203	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi.			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	108205	Toteutusvuosi:	2020	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Puuston raivaus			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Ehdotettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	Raivaus ja kaatuneiden puiden poisto.			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Otsikko:	Jungfruholmen
Kuvaus:	Vallituksen E-osaa

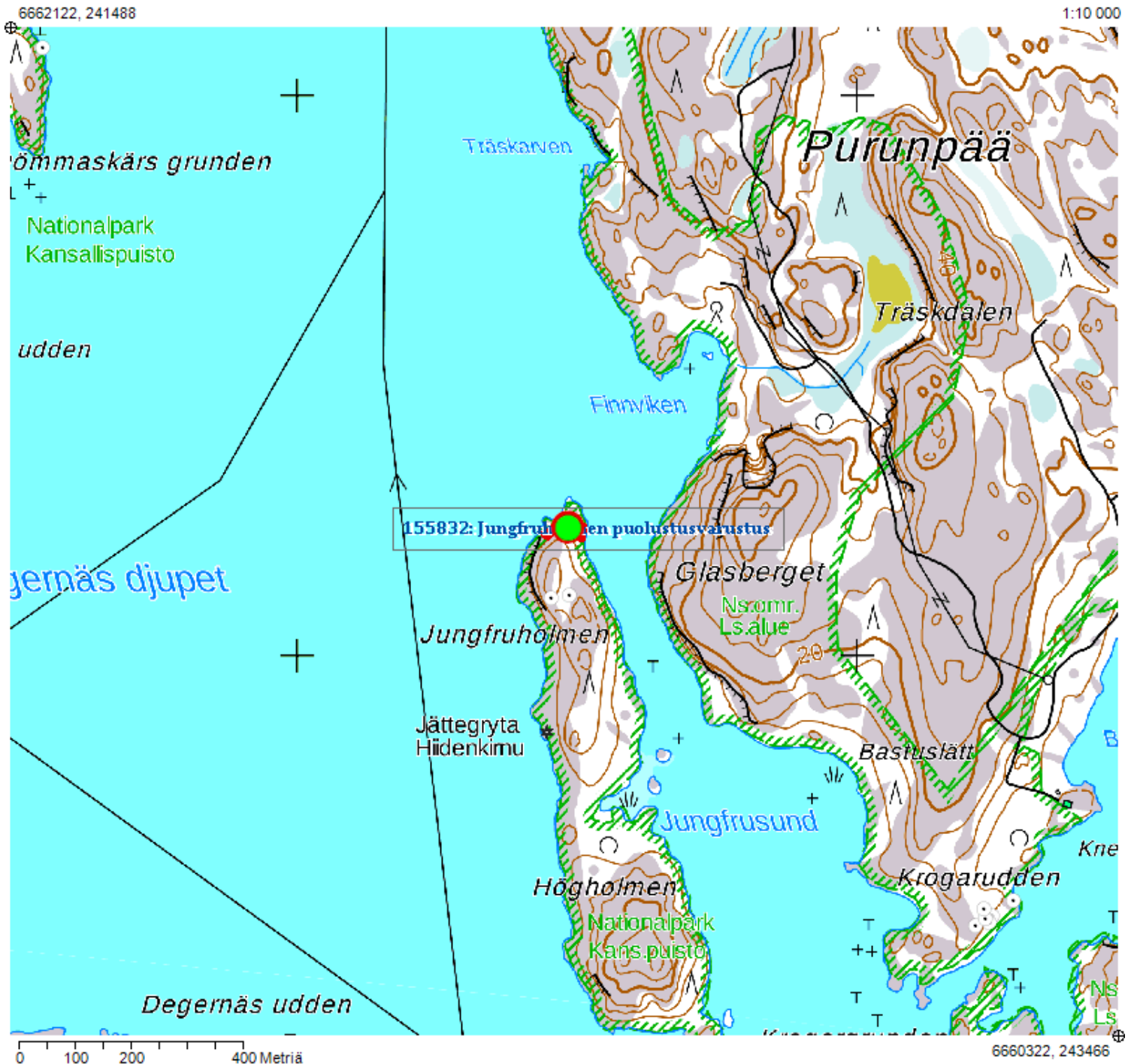
Otsikko:	Jungfruholmen
Kuvaus:	Vallitus E

Tunnus
{952ED59F-FAA5-4DEA-AD02-220FFA366F3F}
Kuvausaika
16.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

Tunnus
{E9DF651F-7275-421F-880C-9111244B3ACC}
Kuvausaika
16.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

KARTTAOTE

Kohteen numero:	155832	Kohteen nimi:	Jungfruholmen puolustusvarustus
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6661222	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	242477	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

177830

Rosenhamn rantautumispaikka

1000026213

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	177830	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000026213
Kohteen tyypin tarkenne:	Liikennekohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Veneenvetopaikat	Ajoituksen tarkenne:	1600-luku
P-koordinaatti:	6660702	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	192685	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	445-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Parainen		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:	Kansallispuisto		
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Löydetty maastotyössä 2.10.2014.

Ympäristön kuvaus

Rosenhamn on 240 m pitkä ja 120 m leveä (1.45 ha) puuton luoto, jossa on pitkä etelään työntyvä niemi.

Kuvaus

Pohjoisrannalla on matala pieni poukama, joka ei anna veneelle suojaa kuin eteläpuoleisella tuulella. N-rannan pienestä poukamasta lähtee lounaaseen matala notko saaren keskelle. Notkon ala kartalta mitaten on 800 m². Noin 30 metrin matkalla notko näyttää yllättävän syvältä ja se johtaa paikkaan, jossa notko päättyy jyrkästi. Maaperä on hiekkaa ja soraa, jonka pitäisi sedimentoitua tasaiseksi pinnaksi, ei notkoksi. Notko näyttäisi tulleen kaivetuksi noin metrin syvyiseksi ja 2-4 m leveäksi. Notko päättyy etelässä louhikkoiseen kannakseen. Notkon lähellä on erilaisia pieniä anomalioita, ihmisen asettelemia kiviä ja pintojen lämpölaajenemisvaurioita. Lämpölaajenemisvauriot ovat sikäli merkityksellisiä, että luodolla ei yhtä männyntainta lukuunottamatta kasva puita. Poltetun aineksen on täytynyt tulla muualta. Notkon alueelle vuonna 2019 kaivetuissa 12 koekuopissa oli pohjalla turpeen alla kiviä ja paikoin soraa. Näyttäisi siltä, että notkoa ei ole kaivettu kallionpintaan asti. Notkon pohjalla oli 20 cm turvetta ja alla kiviä ja soraa.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Rantautumispaikka.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	88330	Toteutusvuosi:	2014	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	Saaristomeren kansallispuisto Suojelualueen kulttuuriperintökohteiden inventointi 2014			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	107978	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi 2019			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

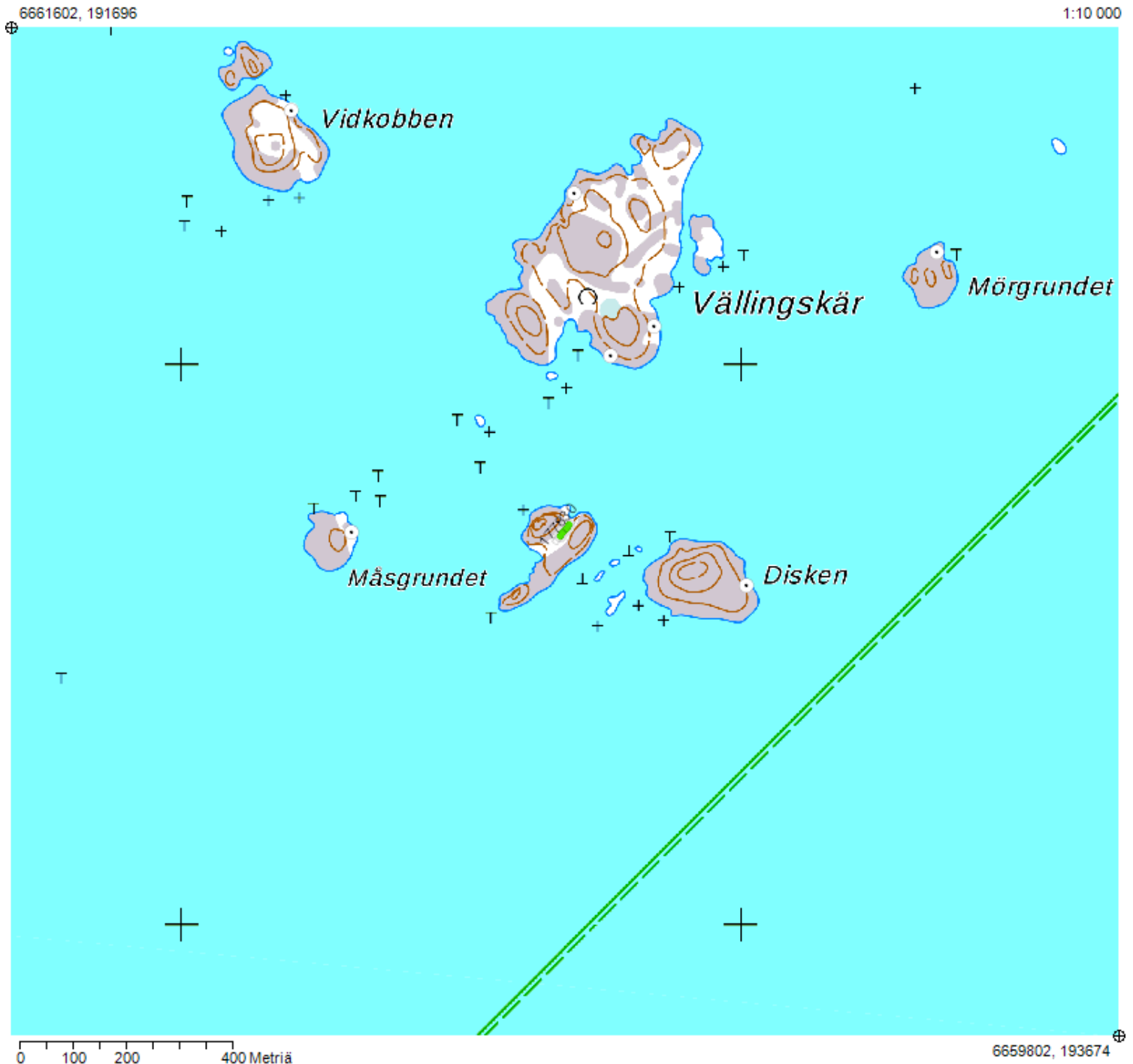

Tunnus	{3BD2DE17-AE52-4B32-8009-0FDBA96F80EA}
Kuvausaika	8.11.2014
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	IMG_4845
Kuvaus:	Rantautumispaikka SW.

KARTTAOTE

Kohteen numero:	177830	Kohteen nimi:	Rosenhamn rantautumispaikka
Kunta:	Parainen	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6660702	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	192685	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

195674

Iso-Enskeri tomtning

1000035392

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	195674	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000035392
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Eräsijat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6851756	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	202010	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	2
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	Likimääräinen korkeus h = 1.5 (N2000)

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Pori		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäänös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Opastaulu	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

MT-tyypin kangasmetsää ja rantakivikkoa.

Kuvaus

Tasaisessa maastossa louhikkoisen rantavallin sisäpuolella on siirtolohkare ja sen edessä kehämäinen kylmämuuri. Siirtolohkare on 1.3 m korkea ja muodostaa rakennelman NW-seinän. Muurissa on pääosin särmikkäitä sammaloituneita kiviä ja lohkareita. Kulkuaukko E-puolella on 0.8 m leveä. Muurin sisäpuolinen seinämä on tiivis ja huolellisesti ladottu, noin 0.4-0.6 m korkea. Permanto ei ole aivan tasainen, vaan siinä on lohkareita, samoin kulkuaukon edessä. Muurin sisämitat 3.1 m (SE-NW) ja 2.6 m. Sisäpinta-ala arviolta 6 m².

Kohteen rajaus

Tulkinta

Tomtning.

Lisätiedot

Kohde sijaitsee Metsähallituksen luontopolun varressa. Paikalla on opaskyltti, jonka teksti käsittelee tomtning-jäännöksiä. Opaskyltti tuotettiin Metsähallituksen ja Turun yliopiston yhteishankkeessa vuosina 2014-2015.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	103069	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi	Tarvikekustannus, €:			
Tila:	Toteutettu	Muu kustannus, €:			
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	Baltic-RIM-inventointi 28.5.2019.			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

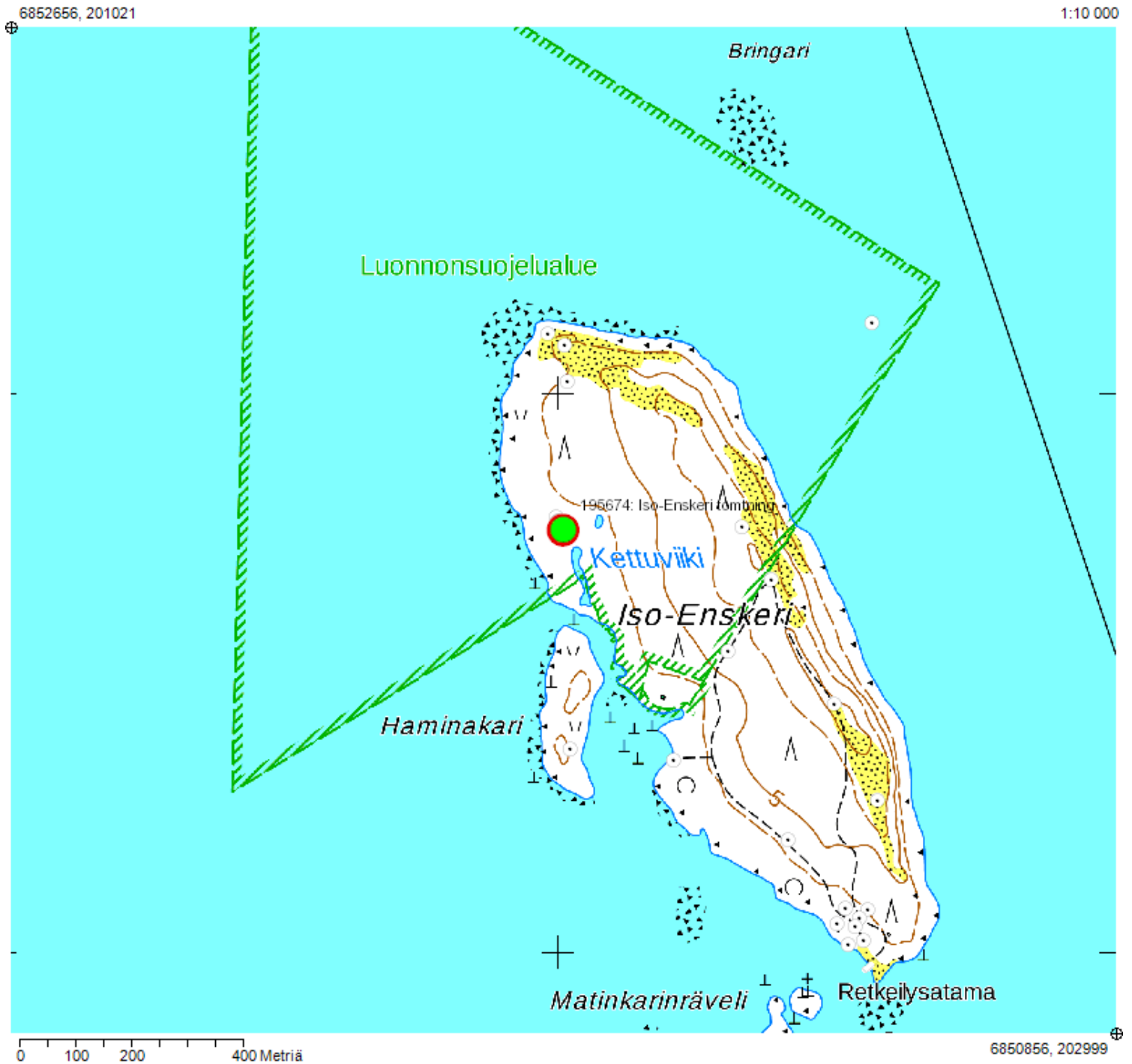

Tunnus	{63236C67-27BB-4A12-B0C0-1E08015026DF}
Kuvausaika	28.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	Tapani Tuovinen

Otsikko:	IMG_0874
Kuvaus:	Tomtning SE

KARTTAOTE

Kohteen numero:	195674	Kohteen nimi:	Iso-Enskeri tomtning
Kunta:	Pori	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6851756	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	202010	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	2

197655

Gåsharu rakennuksenjäännös

1000037461

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197655	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037461
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Talonpohjat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6639904	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	223410	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritely	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritely	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritely	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritely		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritely		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Puuttomalla ulkoluodolla kalliolla lahdenpohjukassa.

Kuvaus

Suorakulmainen särmikkäistä kivistä koottu kivijalka, jonka ulkomitat ovat 5.1 x 5.7 m. N-kulmassa korkea nurmettunut kumpu punatiiltä ja kiviä luonnonkivistä kootun perustan päällä. Rakennuksen alimpia hirssiä osittain säilynyt. Yksihuoneinen permanto tasainen ja nurmen peitossa. Rakennuksenjäännös erottuu maastossa rehevämmän kasvillisuuden perusteella.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Kalatuvan jäännös.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108099	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi 2019.			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus	{000D3038-9615-4FA9-B0B8-88139C6876AF}
Kuvausaika	12.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Gåsharu
Kuvaus:	Rakennuksenjäännös S.

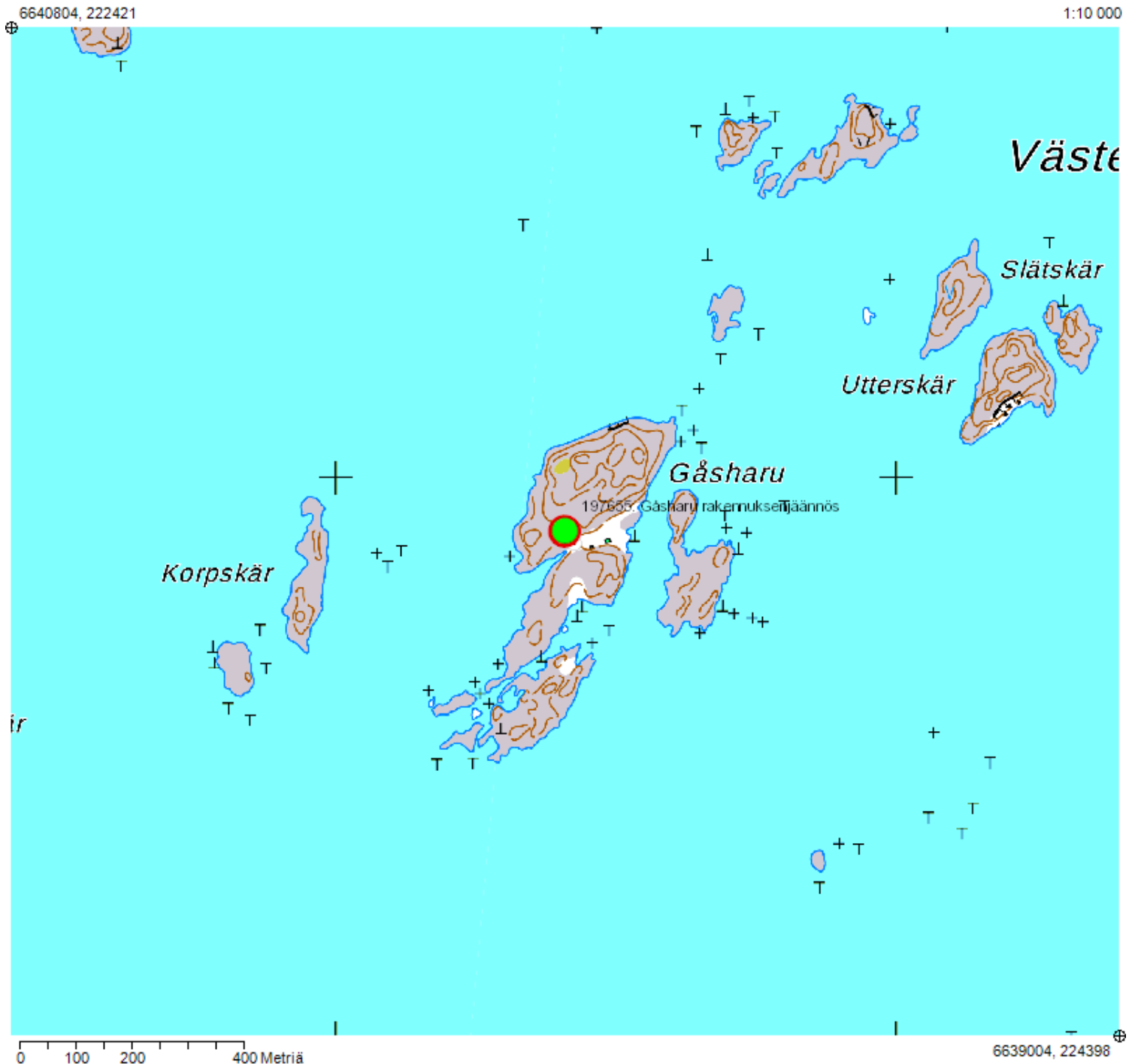

Tunnus
{412ED272-3D4F-4A70-9F1F-836073E63E0E}
Kuvausaika
12.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

Otsikko:	Gåsharu
Kuvaus:	Tulisijan jäännös

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197655	Kohteen nimi:	Gåsharu rakennuksenjäännös
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6639904	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	223410	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197658

Gåsharu veneenvetopaikka

1000037462

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197658	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037462
Kohteen tyypin tarkenne:	Liikennekohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Veneenvetopaikat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6639882	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	223426	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Puuttomalla ulkoluodolla lahdenpohjukassa.

Kuvaus

Kaksi rantalouhikkoon raivattua tasapohjaista uraa, joiden suunta SE-NW on kohtisuora rantaa vastaan. Mitat 5.9 x 1.7 m (itäisempi) ja 6.5 x 1.8 (läntisempi).

Kohteen rajaus

Tulkinta

Veneenvetopaikka (uppdraetta).

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108100	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi 2019			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

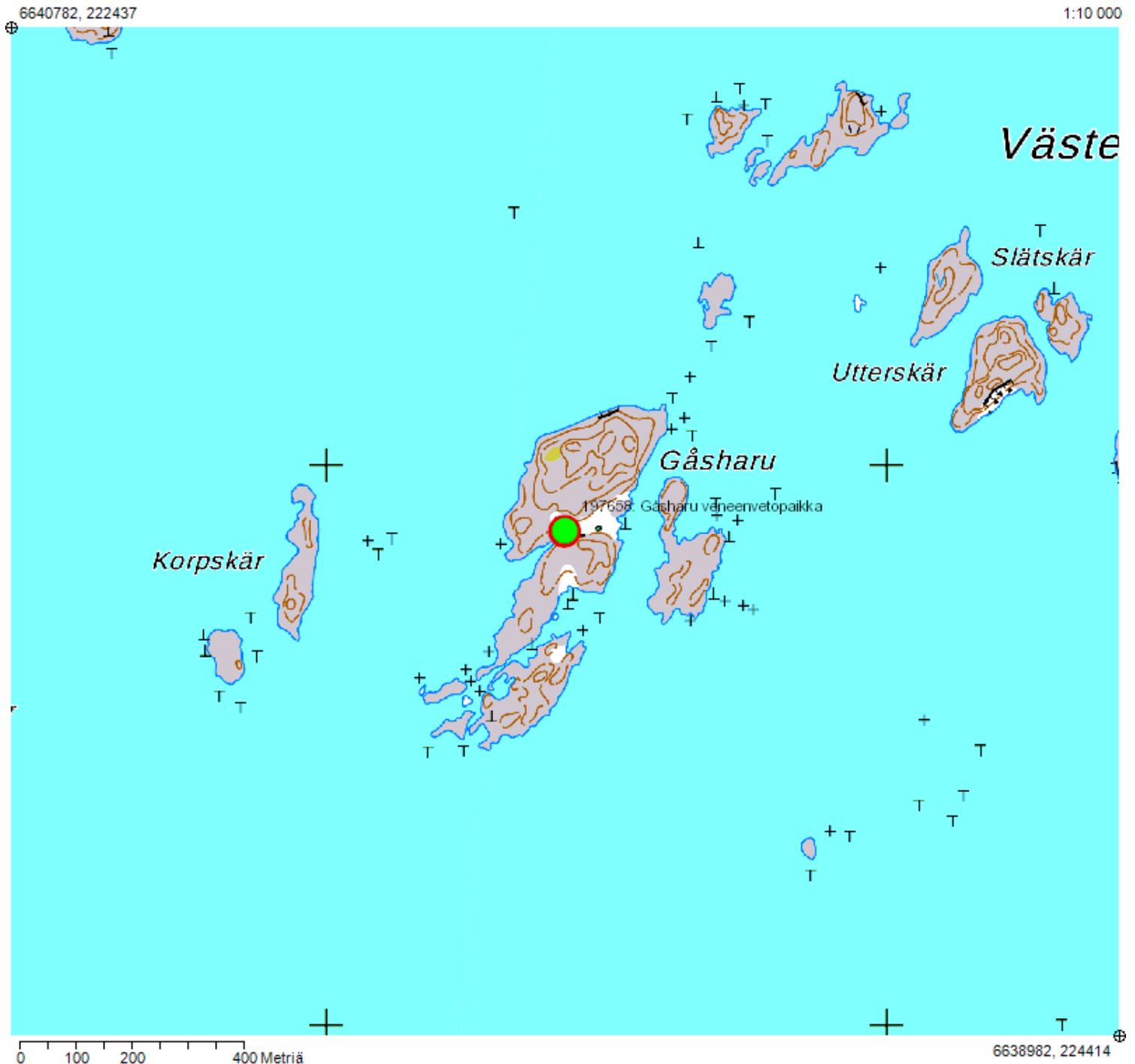

Tunnus
{69B0D6D6-B86C-4358-9018-D3274B6DA84F}
Kuvausaika
12.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

Otsikko:	Gåsharu
Kuvaus:	Veneenvetopaikka S

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197658	Kohteen nimi:	Gåsharu veneenvetopaikka
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6639882	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	223426	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197660

Gärskär rakennuksenjäännös 1

1000037463

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197660	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037463
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Talonpohjat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6643164	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	221966	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	3
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	Vaaittu 13.5.2019, h = 2.59 N2000.

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	322-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kalastuskarilla lahden pohjukassa.

Kuvaus

Kivijalka kallionkielekkeellä. Kallionpinnassa on tuvan kohdalla noin 0.4 m syvä kuoppa, joka on voinut toimia kellarina. Luonnonkivistä koostuva kivijalka S- ja W-seinien alla. Muut seinät ovat levänneet tasaisella kallionpinnalla. Kivijalan mitat ovat noin 3.3 m (W-E) ja 2.7 m. NW-nurkassa on tulisijan jäännös: särmikkäistä kivistä koottu nelisivuinen perustus, jonka sivujen pituudet ovat 1.0 x 1.0 m ja korkeus maanpinnasta noin 0.7 m. Rakennelmassa on käytetty osaksi nelisivuisia lohkareita, osaksi niitä on lohkottu. Sisäseinämät pystysuorat. Tulisijassa on vain muutama kappale punatiiltä. N-puolella kalliolla tiilenporoa.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Kalatuvan jäännös.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108101	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi 2019			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

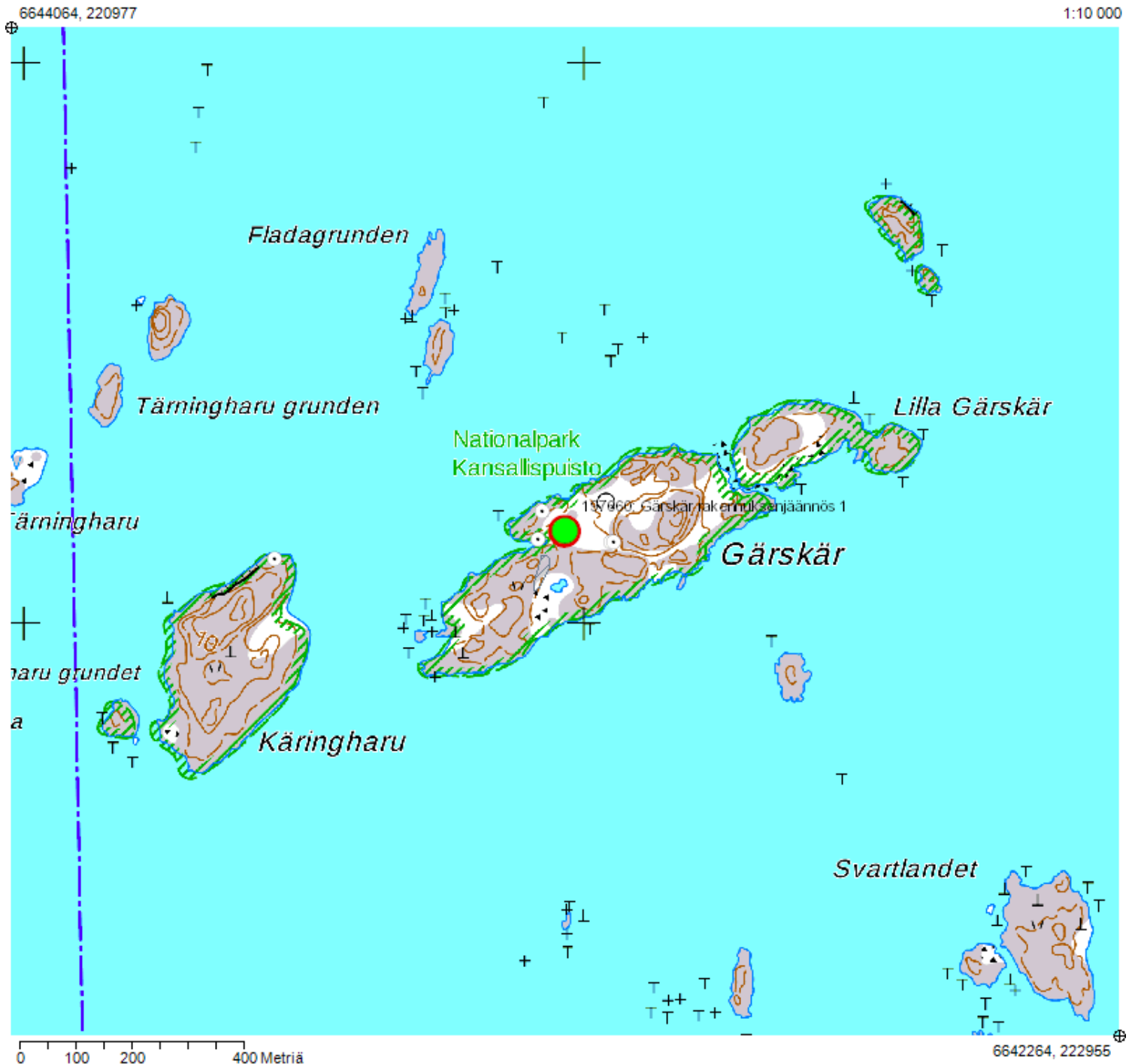

Tunnus	{F46410C6-D16D-418A-8B7F-908B7317F137}
Kuvausaika	13.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Gärskär
Kuvaus:	Rakennuksenjäännös E

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197660	Kohteen nimi:	Gärskär rakennuksenjäännös 1
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6643164	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	221966	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	3

197662

Gärskär rakennuksenjäännös 2

1000037464

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197662	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037464
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Talonpohjat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6643170	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	221975	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	2
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	Vaaittu 13.5.2019, h = 2.16 N2000.

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	322-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Ulkosaariston luodolla lahden pohjukassa.

Kuvaus

Tasaisella vaakasuoralla silokalliolla on suorakulmaisen kivijalan jäännös. E-seinän perustus poissa. N-, W- ja S-seinän peruskivet jäljellä suureksi osaksi. Ulkomitat 3.6 m ja 4.3 m (N-S). NW-nurkassa tulisija: nurmettunut kumpu, josta pilkistää lohkareita. Tulisijasta vierähtänyt kiviä N-puolelle.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Kalatuvan jäännös.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108106	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi 2019.			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

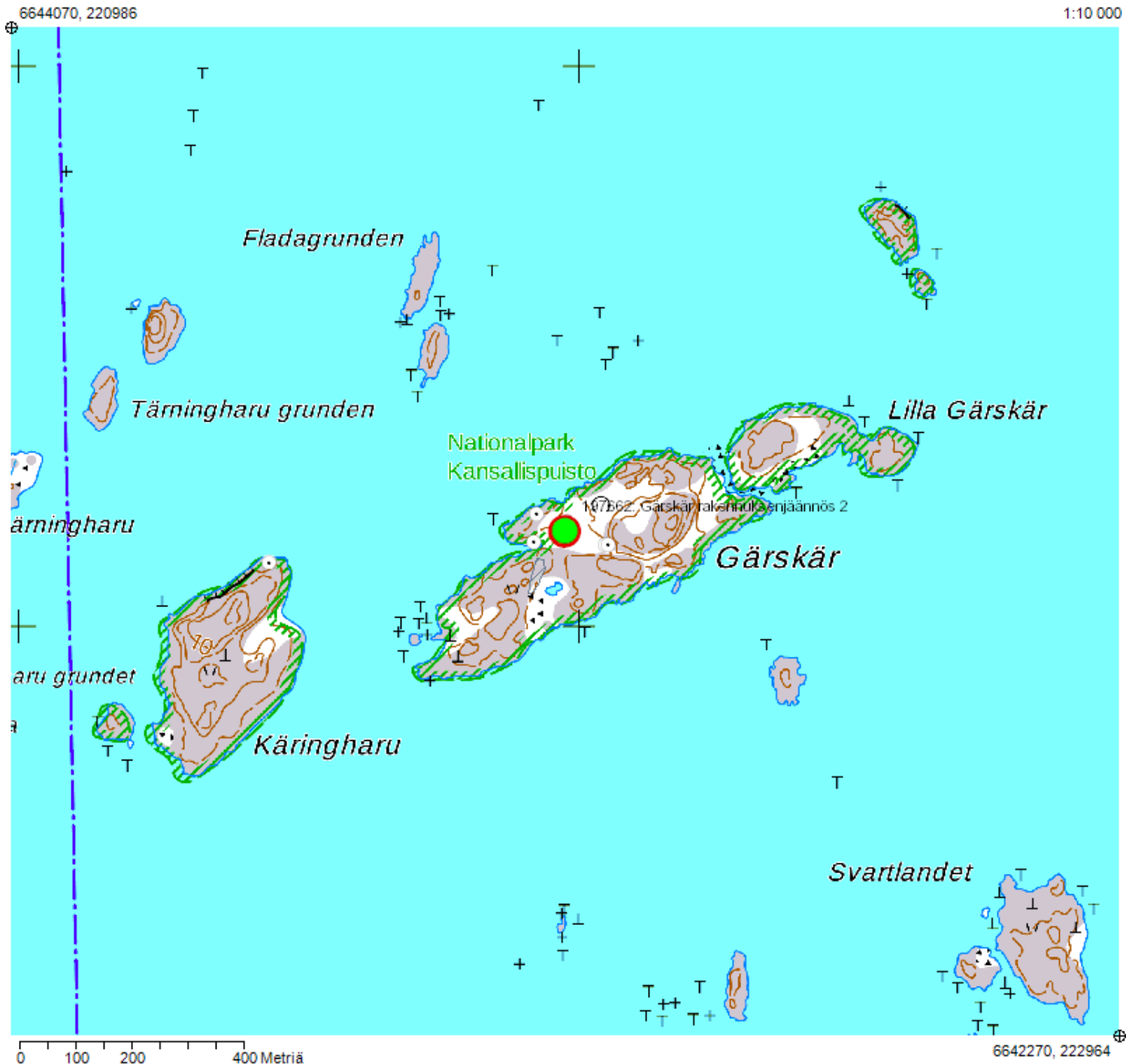

Tunnus	{88FFB73B-9845-4AD3-81E9-E62E64F8A720}
Kuvausaika	13.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Gärskär
Kuvaus:	Rakennuksenjäännös E

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197662	Kohteen nimi:	Gärskär rakennuksenjäännös 2
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6643170	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	221975	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	2

197664

Gärskär veneenvetopaikka 1

1000037465

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197664	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037465
Kohteen tyypin tarkenne:	Liikennekohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Veneenvetopaikat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6643149	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	221918	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Yksityinen	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Yksityinen	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Yksityinen	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Ulkosaariston kalastuskarilla lahdessa. Paikka ei ole täysin avoin W-tuulelle, koska Käringsharunin saari suojaa lounaan puolelta.

Kuvaus

Saaren W-puolisen pienen lahden N- ja S-rannalla on viis lohkareista raivattua pintaa. Kivivallit ovat massiivisia ja huolellisesti ladottuja. 1. N-rannan läntisin. Raivatun alan pituus noin 7.2 m ja leveys noin 2.3 m. Raivattu pinta tasainen. W-puoleisessa vallissa jäljellä vaakasuoria tukihirsiä. Yläpään yläpuolella kaksi vaakasuoraa hiekkakivilaakaa, jotka ovat mahdollisesti toimineet alustana. 2. Pituus noin 7.7 m, leveys noin 2.2 m. W-puoleisessa vallissa tukihirren jäännöksiä. Pinta tasainen. 3. Pituus 7.3, leveys noin 2.1 m. E-puolen vallin seinämän lohkareet asetettu siten, että muodostuu pystysuora pinta. Pinta ei täysin tasainen, vaan kaksi laakeaa lohkareta maassa. 4. Pituus noin 10 m, leveys noin 3.2 m. Pinnan alapäässä on kalliokieleke, joka rajoittaa uran leveydeksi 2.0 m. Pinta tasainen. W-puolen lohkareet ladottu osittain pystysuoraksi seinämäksi. Pinnan yläpuolella kallionreunassa kivetön tasanne ja pätkä kylmämuuria. 5. S-rannalla. Pituus noin 8 m, leveys 1.7 m. S-seinämä ladottu osittain pystysuoraksi. Pohja tasainen. Vallin päällä tasainen pinta kuin arkkulaiturissa.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Veneenvetopaikka.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108109	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi 2019			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus

{5B2EB6C6-B7DD-4546-A49E-D2A56648491E}

Kuvausaika

13.5.2019

Kuvauspaikan P-koordinaatti

Kuvauspaikan I-koordinaatti

Kuvaussuunta asteina

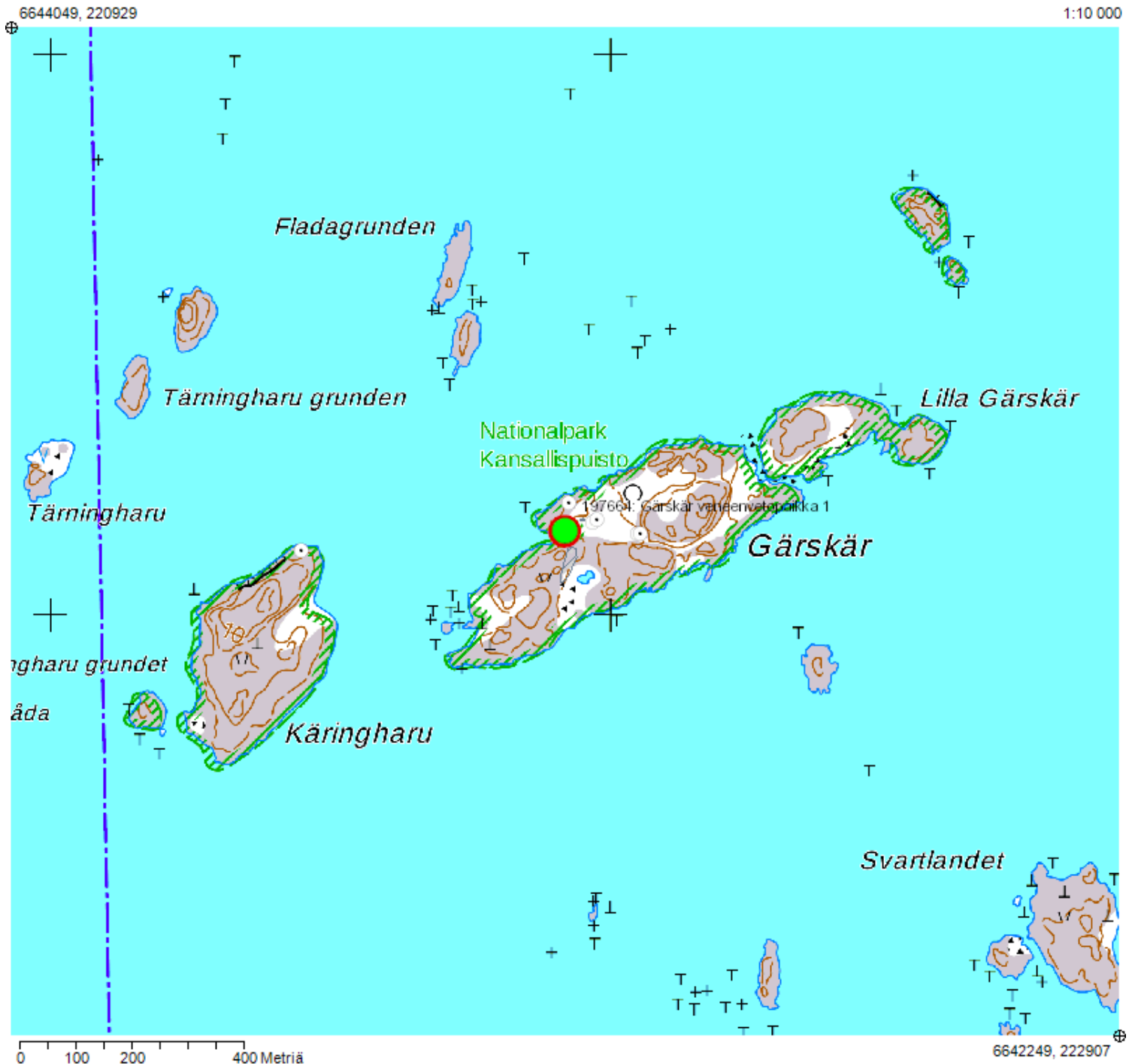
Kuvaaja

T. Tuovinen

Otsikko:	Gärskär
Kuvaus:	Veneenvetopaikka SE

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197664	Kohteen nimi:	Gärskär veneenvetopaikka 1
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6643149	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	221918	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197666

Gärskär veneenvetopaikka 2

1000037466

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197666	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037466
Kohteen tyypin tarkenne:	Liikennekohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Veneenvetopaikat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6643145	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	222047	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	322-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritely		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritely		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Lepikko kalastuskarin keskiosassa.

Kuvaus

Kivistä tasaiseksi raivattu W-E-suuntainen paikka. Pituus noin 7 m, leveys noin 0.9 m.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Veneenvetopaikka

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108110	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi 2019			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

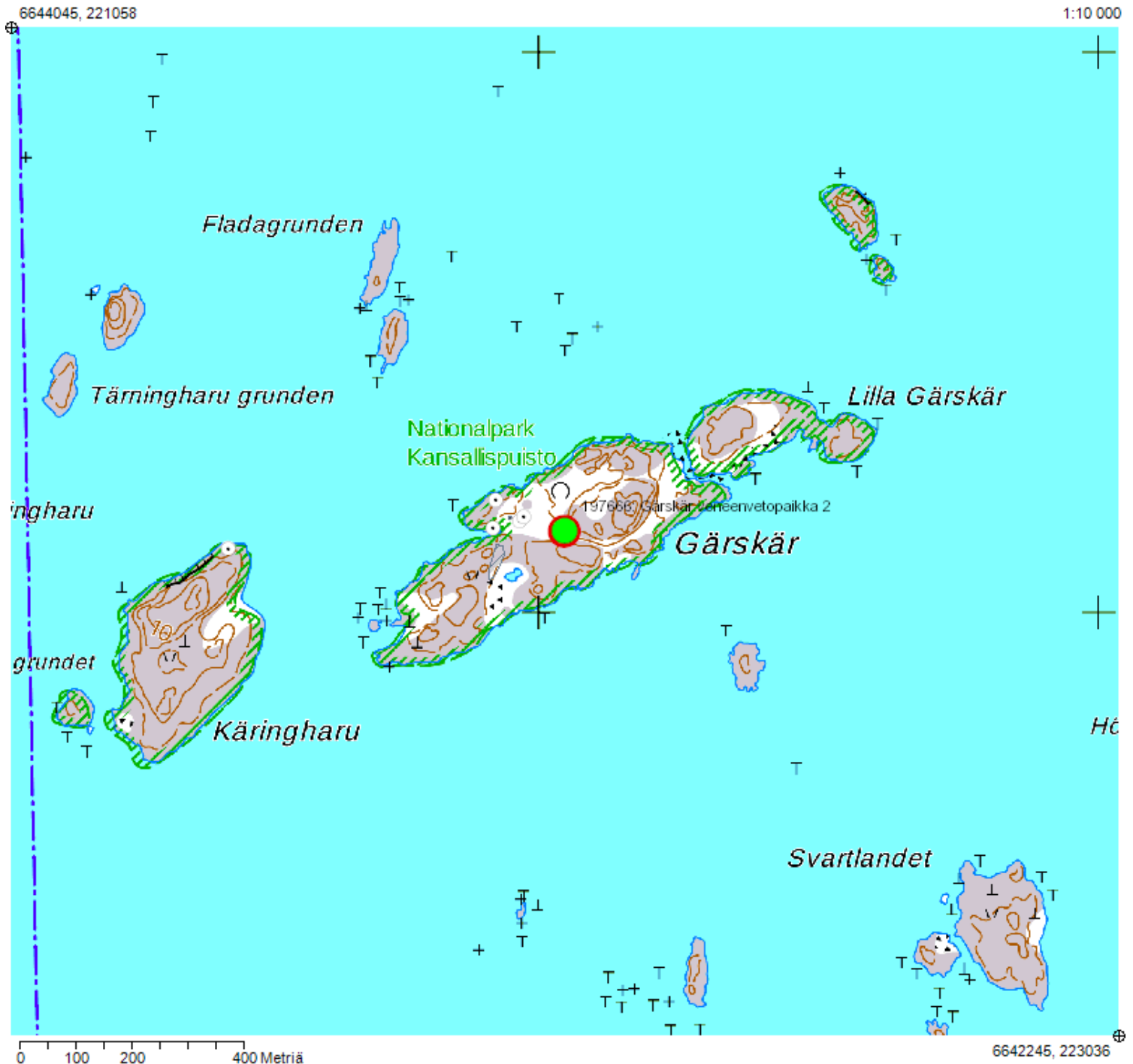

Tunnus
{1AEEB027-D7AC-46DB-B030-CA6CC7C1D6CE}
Kuvausaika
13.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

Otsikko:	Gärskär
Kuvaus:	Veneenvetopaikka W

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197666	Kohteen nimi:	Gärskär veneenvetopaikka 2
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6643145	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	222047	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197668

Gärskär kivikehä

1000037471

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197668	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037471
Kohteen tyypin tarkenne:	Pyyntielinkeinohistorialliset kohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kalastuspaikat	Ajoituksen tarkenne:	1900-luku
P-koordinaatti:	6643145	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	222052	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	322-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kallionrinteen alla oleva louhikko.

Kuvaus

Louhikkoon raivattu kuoppa, jonka läpimitta runsas metri ja syvyys noin 0.7 m.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Paikka, jossa silakkatynnyrit suojattiin auringolta ravistumisen estämiseksi (saltanring).

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108114	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi 2019			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	108115	Toteutusvuosi:	2020	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Puuston raivaus			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Ehdotettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	Katajan raivaus			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus

{54B360F1-C7AB-4F38-ACB4-AC13902F65AE}

Kuvausaika

13.5.2019

Kuvauspaikan P-koordinaatti

Kuvauspaikan I-koordinaatti

Kuvaussuunta asteina

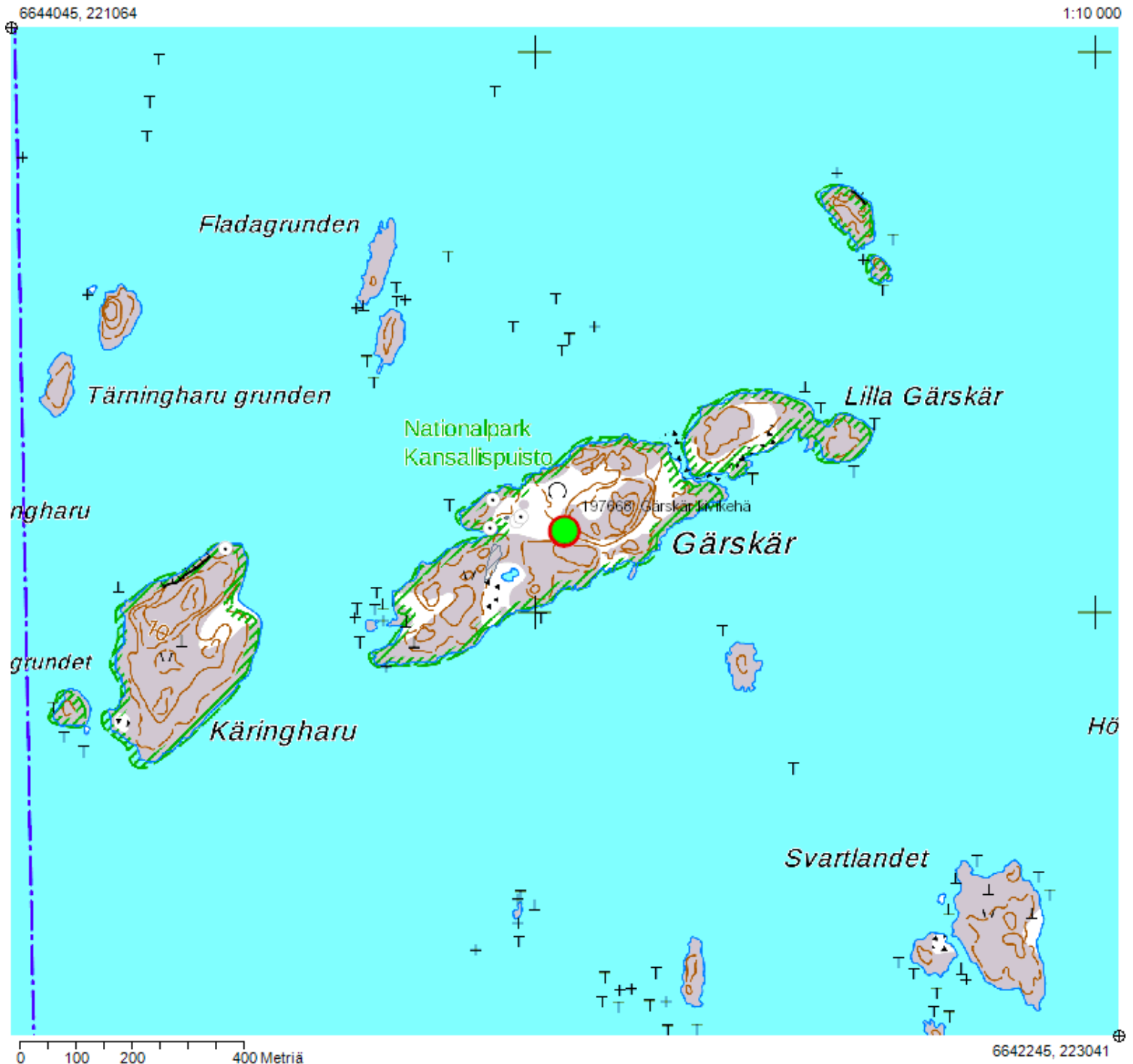
Kuvaaja

T. Tuovinen

Otsikko:	Gärskär
Kuvaus:	Saltanring W.

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197668	Kohteen nimi:	Gärskär kivikehä
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6643145	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	222052	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197670

Gärskär verkonkuivauskenttä

1000037471

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197670	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037471
Kohteen tyypin tarkenne:	Pyyntielinkeinohistorialliset kohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kalastuspaikat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6643089	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	221925	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	322-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Louhikkoinen SE-rinne.

Kuvaus

Noin 945 m²:n alue, jossa rinteessä on nostettu siirtolohkareiden päälle kiviä ja lohkareita sekä koottu erikokoisia kivikekoja, yhteensä parikymmentä. Joissakin keoissa pystylaaka. Maassa paikoin punatiiltä.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Verkkojen kuivaamiseen käytetty alue.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108117	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi 2019			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	108119	Toteutusvuosi:	2020	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Puuston raivaus			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Ehdotettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	Katajikon raivaus			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus

{55A93AC6-574B-418D-AA95-52D20E0C3EF8}

Kuvausaika

13.5.2019

Kuvauspaikan P-koordinaatti

Kuvauspaikan I-koordinaatti

Kuvaussuunta asteina

Kuvaaja

T. Tuovinen

Otsikko:	Gärskär
Kuvaus:	Verkonkuivauskenttä N

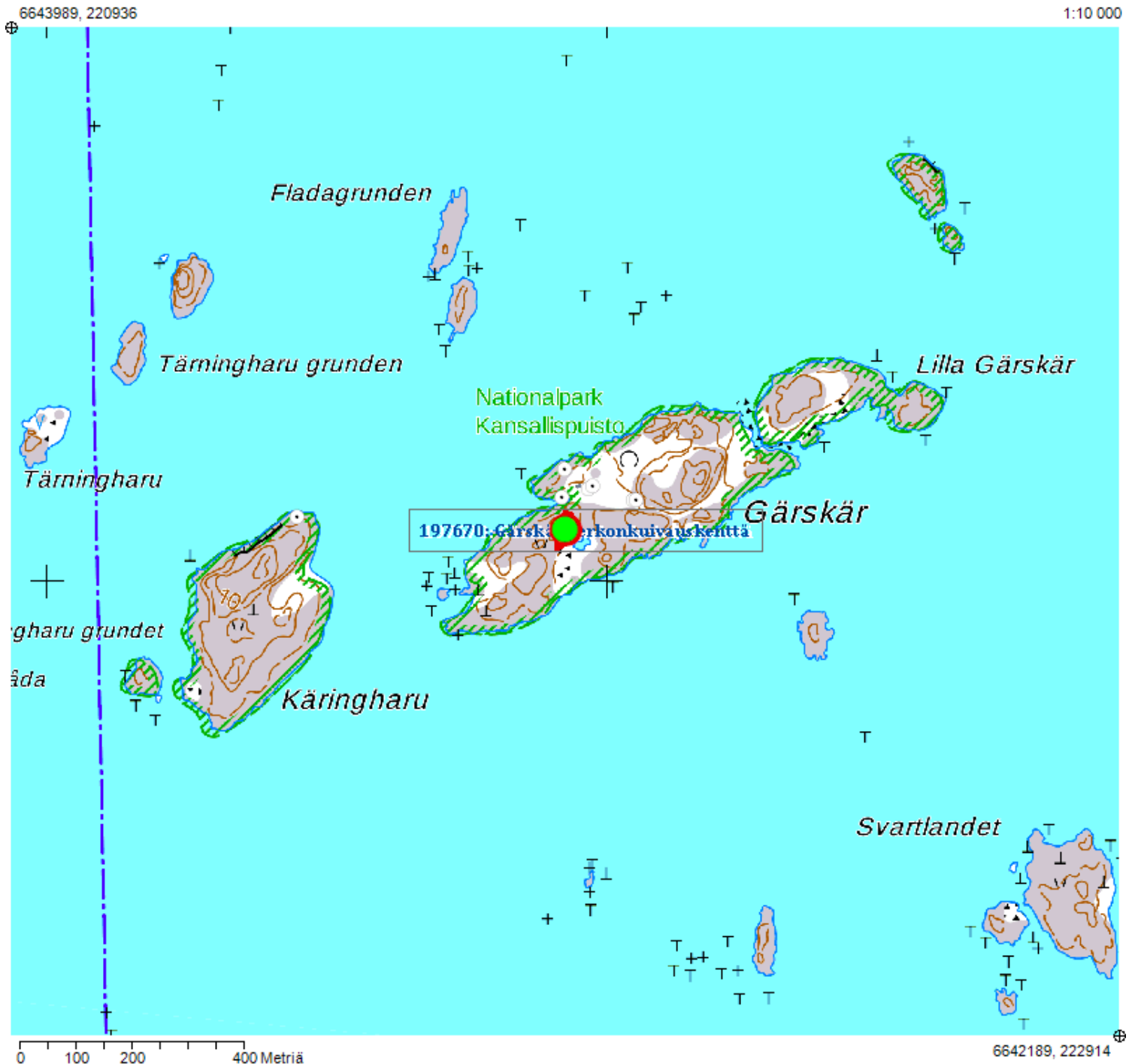

Otsikko:	Gärskär
Kuvaus:	Kivikeko

Tunnus
{EECD8F70-9A0A-4D32-8EFB-FE67201D7758}
Kuvausaika
13.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197670	Kohteen nimi:	Gärskär verkonkuivauskenttä
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6643089	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	221925	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

197697

Benholmen labyrintti

1000024258

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197697	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000024258
Kohteen tyypin tarkenne:	Kultti- ja tarinapaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Jatulintarhat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6659596	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	245656	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kuiva kangasmetsä rantaan laskevassa loivassa rinteessä.

Kuvaus

Laakealla tasaisella NE laskevalla kallionpinnalla on osaksi sammaleen alla näkyvissä (näkyviltä osin) pääasiassa särmikkäistä kivistä ladottuja samankeskisiä kivikehiä, joiden muodostamaa rakennetta ei erota yksityiskohtaisesti. SW-, S-, SE-, E- ja NE-reunat erottuvat kiviriveinä. NE-sektorissa on kalliinpinnassa notko, jonka kohdalla reuna on epämääräinen. Käytävät näyttävät kulkevan notkon läpi kaltevasta pinnasta huolimatta. NW-osassa kiveys puuttuu kokonaan. Keskiosassa erottuu U:n muotoinen rakenne, joka aukeaa etelään, mahdollisesti labyrintin ydin. Sen N-puolella oleva käytävä näyttäisi myötäilevän U:n muotoista rakennetta. Lappeelleen pystyyn nostettuja kiviä on S- ja SE-reunoissa sekä keskellä. Hyvin säilynyt. Mitat 8.5 m ja 9.2 m (N-S).

Kohteen rajaus

Tulkinta

Labyrintti.

Lisätiedot

Paikan löysi kiinteistönvälittäjä Kristian Lindroos ja ilmoitti asiasta Tapani Tuoviselle 20.10.2013.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108158	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

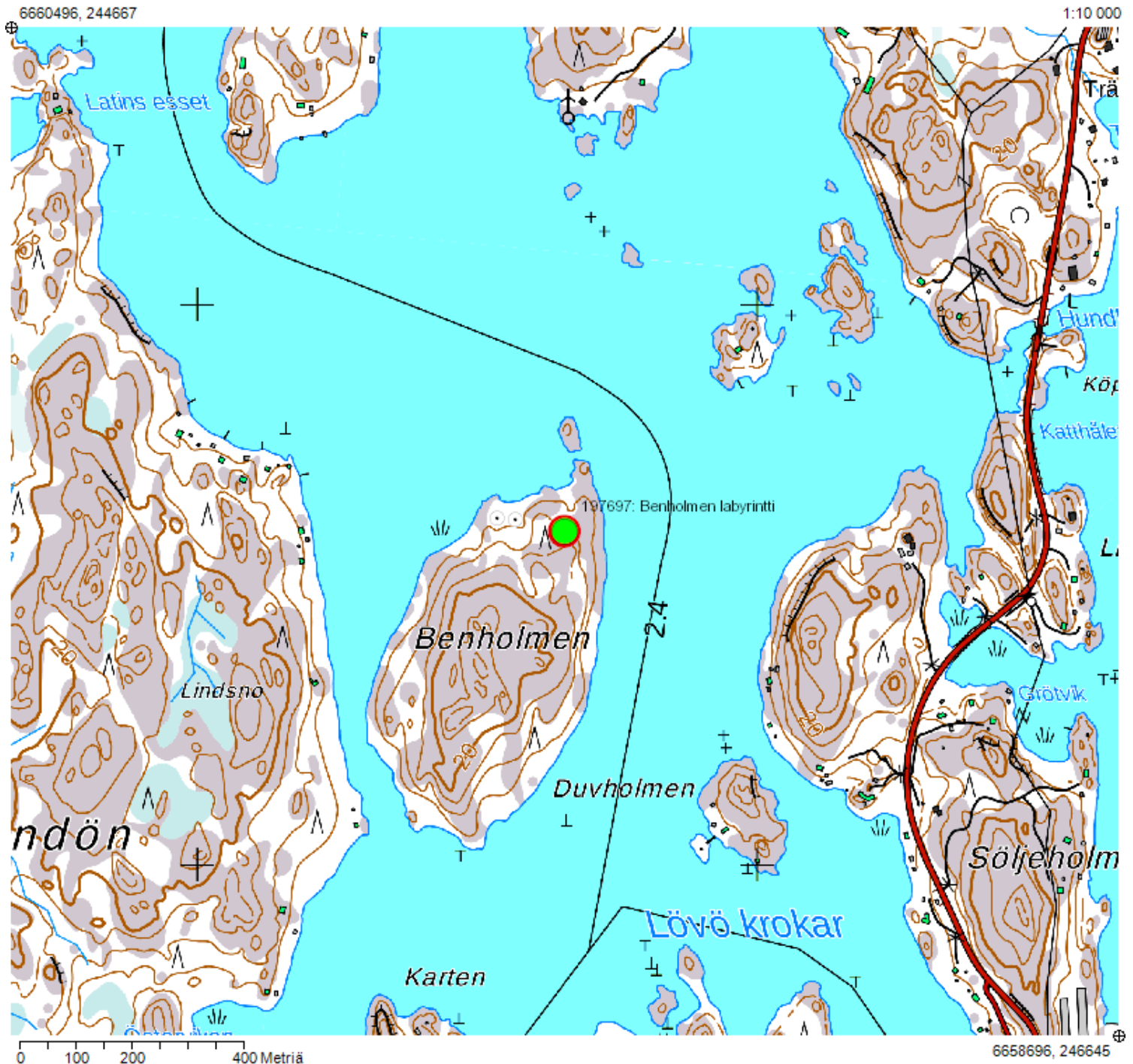

Tunnus	{71B64D78-7F31-4B45-AC13-9611E278F93B}
Kuvausaika	15.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Benholmen
Kuvaus:	Labyrintti N

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197697	Kohteen nimi:	Benholmen labyrintti
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6659596	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	245656	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

197698

Benholmen rakennuksenjäännös 1

1000037475

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197698	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037475
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Talonpohjat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6659615	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	245567	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	4
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	Vaaittu 5.2019, h = 3.63 N2000

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritely	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritely	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritely	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritely		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritely		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

N-rantaan laskeva kangasmetsäinen rinne.

Kuvaus

Suorakulmainen kivijalka, jossa erottuu NW-reunassa kaksi päällekkäistä lohkareta, muutoin rakennelma on yhden lohkareen korkuinen. SE-kulmassa ruohottunut kumpu, jossa kiviä ja punatiilen paloja, todennäköisesti tulisija. Keskellä (kellari)kuoppa. Mitat 4.2 (SE-NW) x 4.0 m. Suoritetun vaaituksen perusteella rakennus ei voi olla vuotta 1400 vanhempi.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Benholmenin luotsituopaan liittyvä tulisijallinen rakennus, todennäköisesti sauna.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108159	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

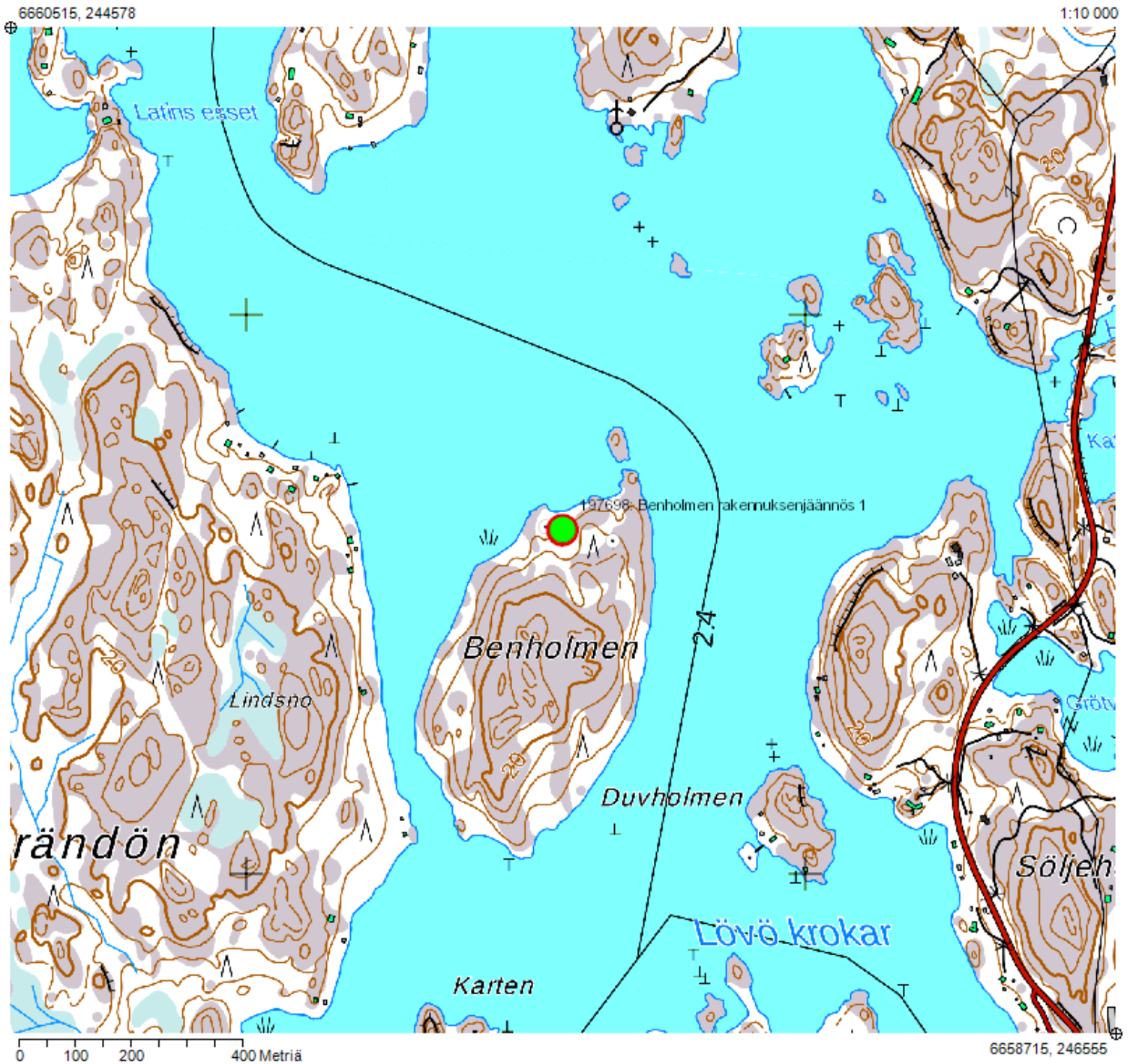

Tunnus	{3C5626D7-2E38-4BCE-8D31-EEDA135D1A1B}
Kuvausaika	15.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Benholmen
Kuvaus:	Rakennuksenjäännös NW

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197698	Kohteen nimi:	Benholmen rakennuksenjäännös 1
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6659615	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	245567	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	4

197699

Benholmen rakennuksenjäännös 2

1000037476

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197699	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037476
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Torpat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6659620	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	245535	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Tasaista sora- ja kivikkomaata saaren N-rannan tuntumassa.

Kuvaus

Suorakulmainen kivijalka. NW-nurkassa noin 0.7 m korkea kumpu, jossa kasvaa järeä mänty. Kummussa alimpana erottuu suorakulmainen lohkareista tehty perustus, sen päällä kiviä ja punatiiltä. SE-kulmassa kaksi kivijalan lohkareta päällekkäin. Sisäpuolinen permanto tasainen. Kivirivit jakavat rakenteen neljään osaan. Suuri kelomänty kaatunut rakennuksen vierestä W-puolelta. Mitat 7.2 x 7.2 m. Rakennuksen E-puolella on noin aarin kokoinen tasainen ruohoinen kenttä, jonka kasvillisuus poikkeaa selvästi ympäristöstä.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Luotsitorpan jäännös. Merkitty Henrik Ponténin karttaan 1789–1790.

Lisätiedot

Henrik Ponténin kartassa 1789–1790 (Ehrensverd & Zilliacus 1997: 51) Benholmenin pohjoisosaan on merkitty teksti "Lotstorp".

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108166	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

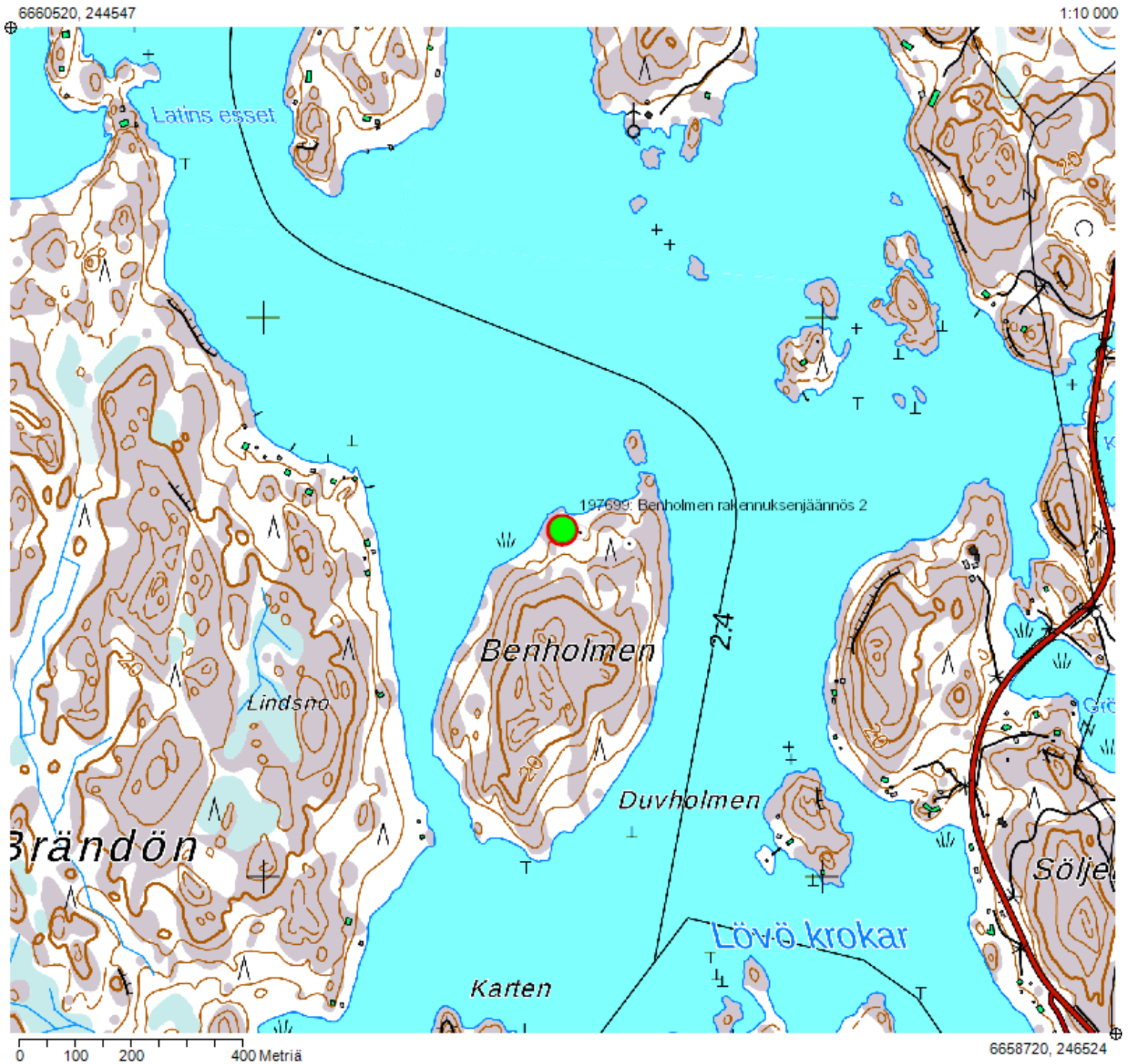

Tunnus	{79D65BF2-02D1-4127-AD9A-21C63F8F0C5D}
Kuvausaika	15.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Benholmen
Kuvaus:	Rakennuksenjäännös

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197699	Kohteen nimi:	Benholmen rakennuksenjäännös 2
Kunta:	Kemijoki	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6659620	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	245535	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197700

Oxholmen piirtokirjoitus

1000037477

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197700	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037477
Kohteen tyypin tarkenne:	Taide, muistomerkit	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kompassiruusut	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6660428	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243480	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kallionlaki, jolta esteetön näkyvyys kaikkiin suuntiin.

Kuvaus

Huipulla on kupera, hiukan luoteeseen kallistuva, karkearakeista vaaleaa graniittia oleva pinta, johon on hakattu pyöreä, 32 cm:n läpimittainen kompassiruuus. Uurre on kovera, noin 8 mm:n levyinen ja erottuu melko huonosti. Ruusussa on kaksi sisäkkäistä samankeskistä kehää, joiden halkaisijat ovat 23 cm ja 32 cm. Kehien yhteisessä keskipisteessä on pienellä kuopalla selvästi merkitty piste, josta haarautuu sisempään kehään asti tasavälisin kulmin haaroja. Haarojen lukumäärää ei voi tarkasti laskea; niitä on kuitenkin ainakin 20. Mitään selviä päällmansuuntien haaroja ei myöskään voi erottaa, koska kallion pinta on rapautunut ja jäkälän peitossa.

Kohteen rajaus

Tulkinta

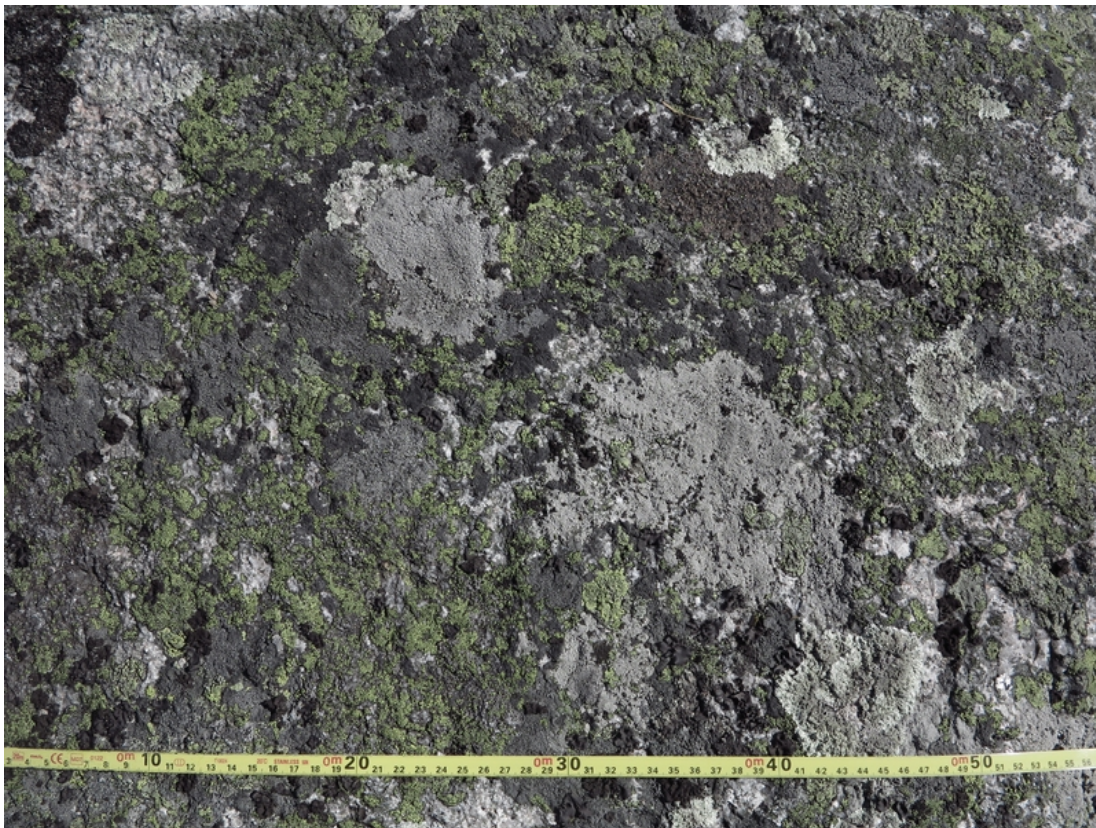
Lisätiedot

Dokumentoinut ensimmäisen kerran Tapani Tuovinen 22.6.1987 John Hackmanin antamien tietojen perusteella.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108168	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi	Tarvikekustannus, €:			
Tila:	Toteutettu	Muu kustannus, €:			
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi	Kustannukset yhteensä, €:			

KUVALIITTEET

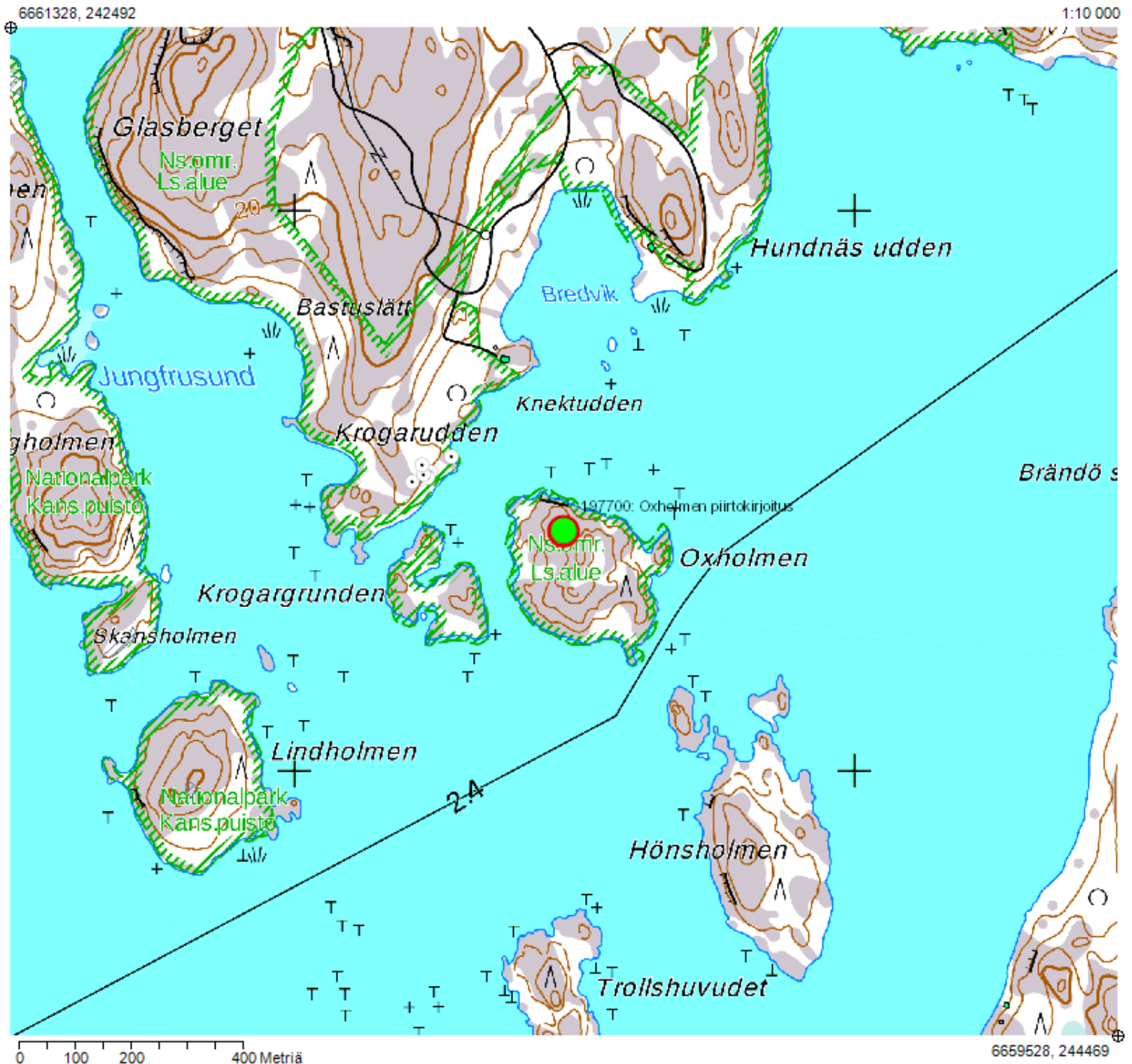

Tunnus	{EFDB1088-8DA0-4F66-BF8A-87BD6027C60C}
Kuvausaika	5.12.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Oxholmen
Kuvaus:	Piirtokirjoitus

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197700	Kohteen nimi:	Oxholmen piirtokirjoitus
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6660428	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243480	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

© Metsähallitus, Maanmittauslaitos 2020

197701

Krogarudden piirtokirjoitus 1

1000037551

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197701	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037551
Kohteen tyypin tarkenne:	Taide, muistomerkit	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kalliopiirrookset	Ajoituksen tarkenne:	1600-luku
P-koordinaatti:	6660561	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243279	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Yksityinen	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Yksityinen	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Yksityinen	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Rantakallio.

Kuvaus

Rantakallioon meislattuja nimiä ja vuosilukuja. Havaintohetken valaistuksessa erottui vain yksi piirtokirjoitusryhmä, nimi Hans von Schoten. Vaalea graniittipinta kallistuu 16-18 astetta E. Merkit syviä, noin 4-9 mm. Merkit ovat suurikokoisia, korkeus 9-15 cm. Merkkien aikaisempi maalaus on rapautunut pois.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Piirtokirjoitus

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108171	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus	{7A845EB2-4486-4AD8-A64A-6776BF0F740F}
Kuvausaika	16.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Krogarudden
Kuvaus:	Namnbeergget 1 SW

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197701	Kohteen nimi:	Krogarudden piirtokirjoitus 1
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6660561	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243279	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197703

Krogarudden piirtokirjoitus 2

1000037552

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197703	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037552
Kohteen tyypin tarkenne:	Taide, muistomerkit	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kaiverrukset	Ajoituksen tarkenne:	1600-luku
P-koordinaatti:	6660517	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243210	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Yksityinen	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Yksityinen	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Yksityinen	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäänös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:			
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Opastaulu	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kallionpinta.

Kuvaus

Kallionpintaan meislattuja merkkejä ja numeroita (Namnberget 2.) Graniittipinta kallistuu 14-16 astetta NE. Erottuu heikosti merkkejä X sekä alempana O, T, E (tai F) ja N. Merkit ovat suurikokoisia, korkeus noin 15 cm. Merkkien aikaisempi maalaus on rapautunut pois.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Piirtokirjoitus.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108175	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus	{BFF99649-75CD-4F6C-9041-7E8FF811B3D5}
Kuvausaika	16.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Namnberget 2
Kuvaus:	Kallionpinta N

Tunnus
{85AF58A1-D040-4221-9888-00CA77E67E07}
Kuvausaika
16.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

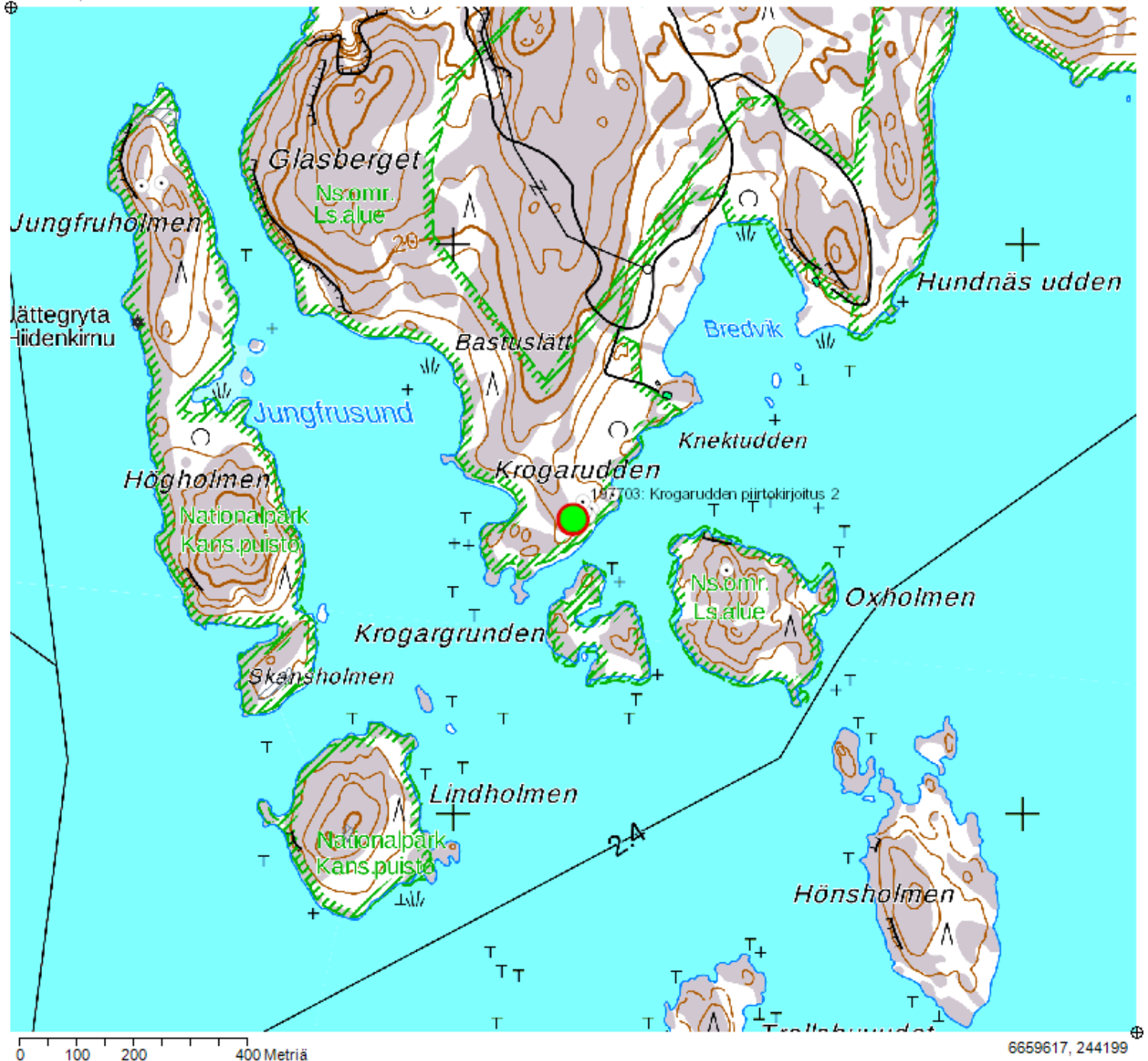
Otsikko:	Namnberget 2
Kuvaus:	Merkkejä kallionpinnassa

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197703	Kohteen nimi:	Krogaruddens piirtokirjoitus 2
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6660517	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243210	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

6661417, 242222

1:10 000

197706

Krogarudden rakennuksenjäännös 1

1000037553

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197706	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037553
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Talonpohjat	Ajoituksen tarkenne:	1600-luku
P-koordinaatti:	6660534	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243242	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Yksityinen	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Yksityinen	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Yksityinen	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Opastaulu	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kuusikko.

Kuvaus

Suorakulmainen kivijalka, jonka mitat 8.2 (SSE-NNW) x noin 7.6 m. Kivijalan E- ja S-osat erottuvat selvimmin. Keskiosassa nurmegtunut maakumpu, jonka reunoilla yksittäisiä kiviä: tulisija. NE-nurkassa on kaatunut kuusi, jonka juurakossa näkyy punatiiltä erikokoisina paloina, muurilaastia ja puuhiiltä. Jäännöksen päälle on kaatunut kuusia, jotka ovat mm. rikkoneet Konstsamfundetin pystyttämän opastaulun.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Jungfrusundin krouviin kuuluvan rakennuksen jäännös.

Lisätiedot

Rakennuksenjäännös on Annmaj Forsmanin vuonna 1984 tekemän kasvillisuusinventoinnin kartassa 2.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108176	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus	{571C4034-9868-4943-A796-426D00D758BB}
Kuvausaika	16.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

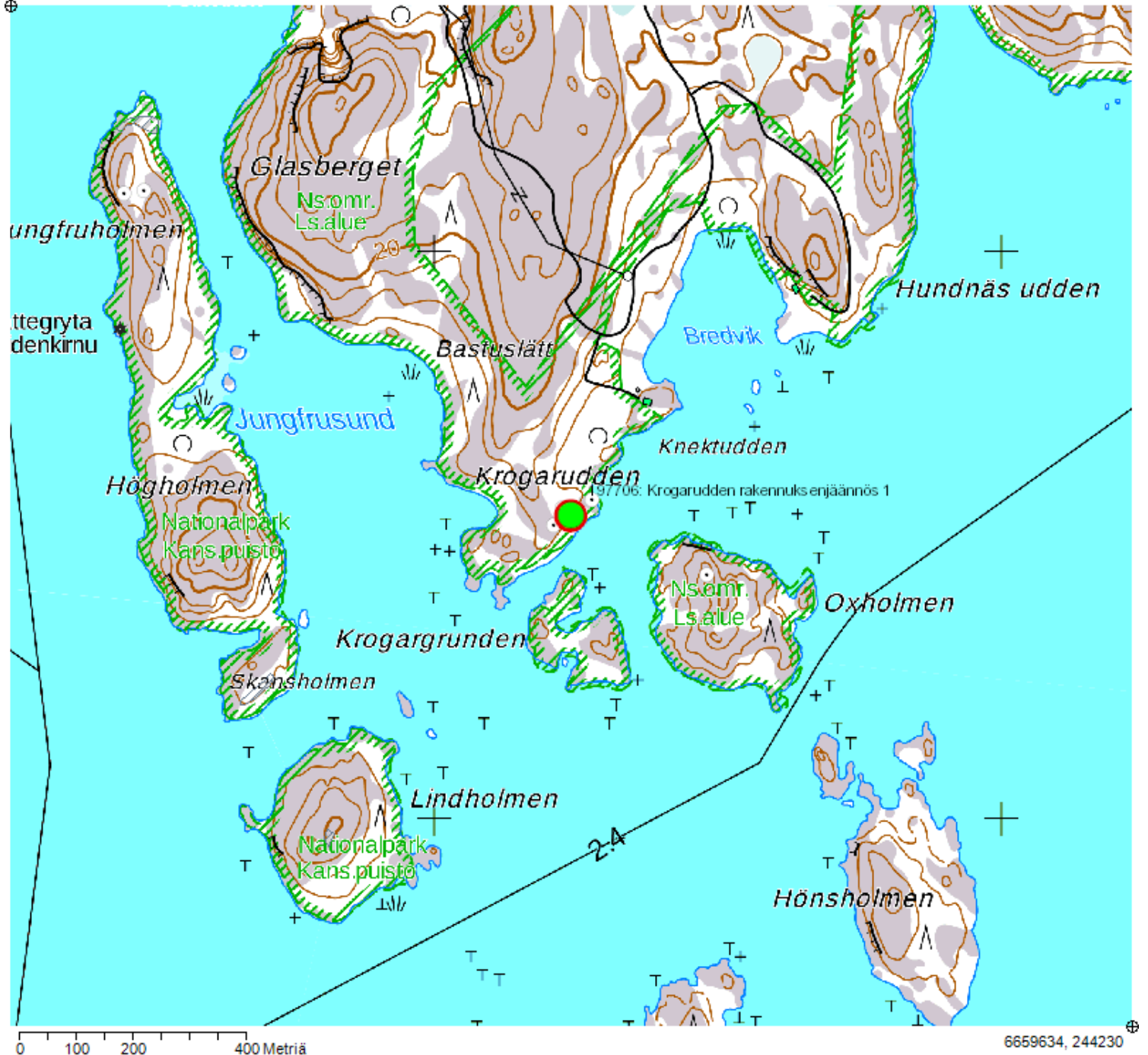
Otsikko:	Krogarudden
Kuvaus:	Rakennuksenjäännös 1 SW

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197706	Kohteen nimi:	Krogarudden rakennuksenjäännös 1
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6660534	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243242	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

6661434, 242253

1:10 000

197707

Krogarudden rakennuksenjäännös 2

1000037553

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197707	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037553
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Talonpohjat	Ajoituksen tarkenne:	1600-luku
P-koordinaatti:	6660546	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243226	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Yksityinen	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Yksityinen	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Yksityinen	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kuusikko.

Kuvaus

Nurmettunut maakumpu, jonka läpimitta on noin 5 m ja korkeus noin 0.5 m, mahdollisesti tulisija.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Krogaruddenin krouviin kuuluneen rakennuksen jäännös.

Lisätiedot

Kyppi: alakohde 33333

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108177	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

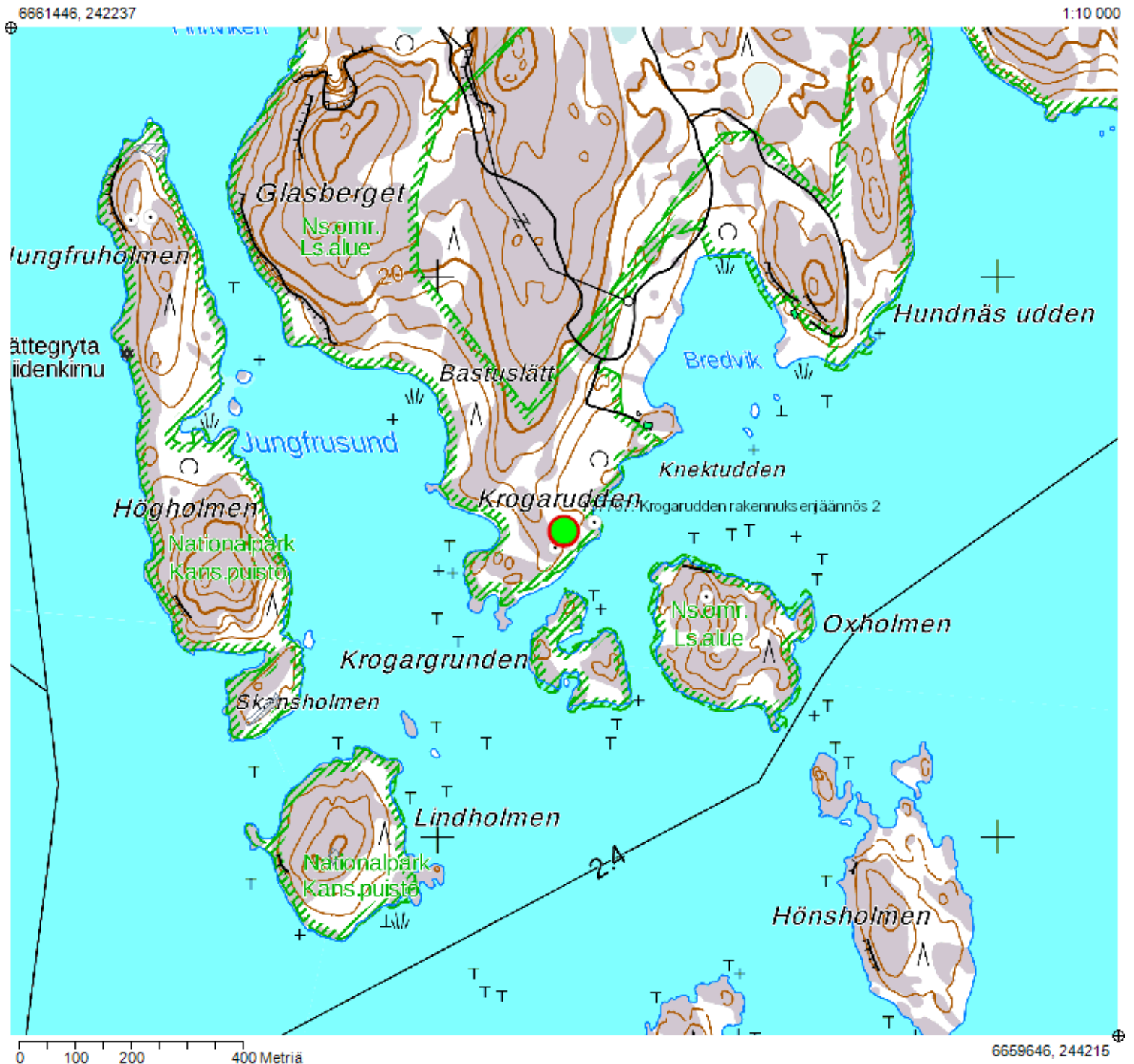

Tunnus	{09E10532-2397-4BB3-BF4C-D7C1185DE4EE}
Kuvausaika	16.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Krogarudden
Kuvaus:	Rakennuksenjäännös 2 N

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197707	Kohteen nimi:	Krogarudden rakennuksenjäännös 2
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6660546	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243226	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197709

Krogarudden kellarikuoppa 1

1000037553

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197709	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037553
Kohteen tyypin tarkenne:	Maataloushistorialliset kohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kellarin rauniot	Ajoituksen tarkenne:	1600-luku
P-koordinaatti:	6660529	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243230	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Yksityinen	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Yksityinen	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Yksityinen	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kuusikko.

Kuvaus

Maahan kaivettu kattilamainen kuoppa, jonka mitat ovat 6.5 m (N-S) x 5.3 m. Syvyys noin 0.9 m.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Kellarikuoppa.

Lisätiedot

Kuoppa on Annmaj Forsmanin vuonna 1984 tekemän kasvillisuuskartoituksen kartassa 2. Kyppi: alakohde 33334.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108179	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus	{6B60FC8F-4167-4E81-8FD6-62061A4C4B6D}
Kuvausaika	16.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

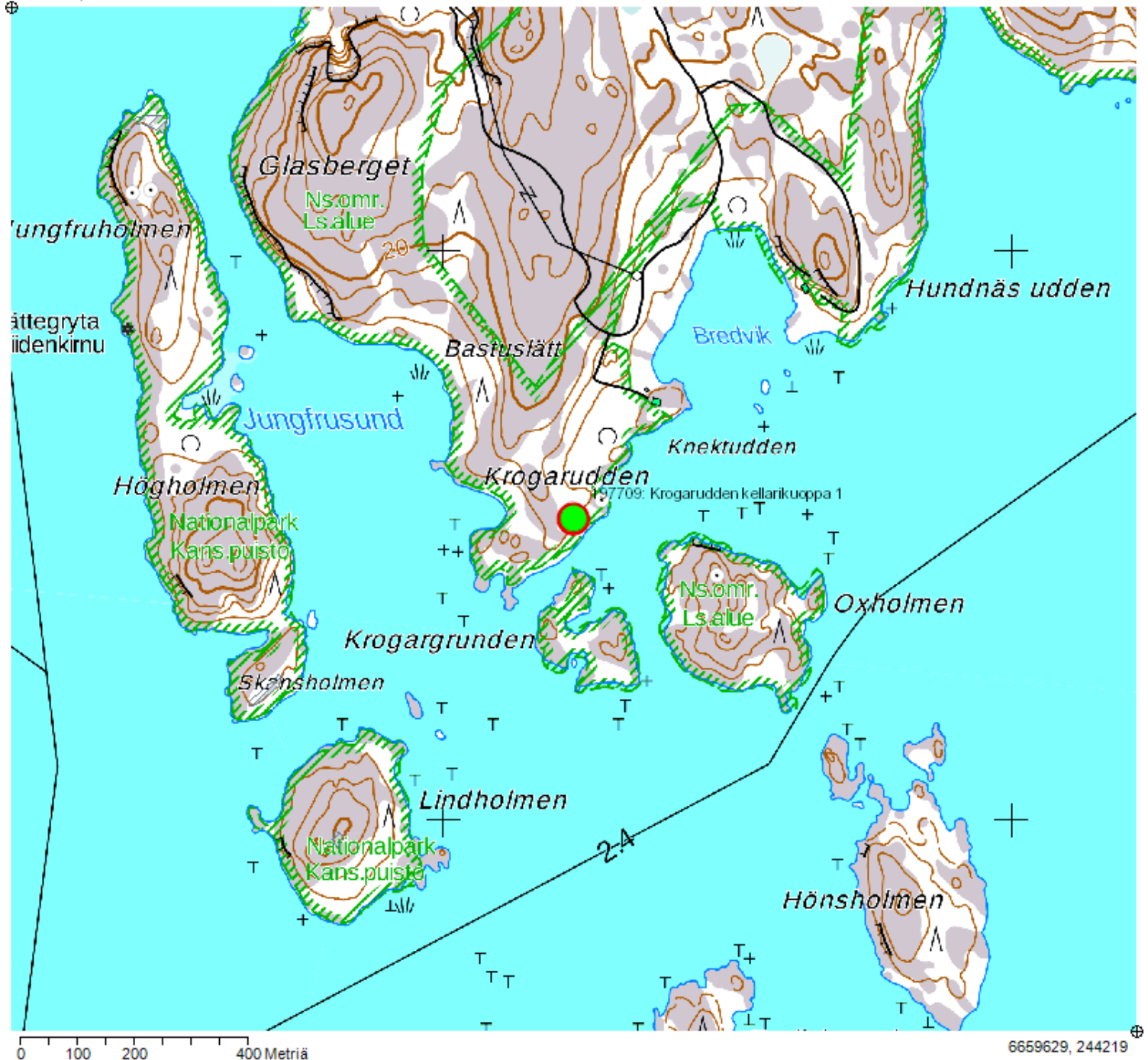
Otsikko:	Krogarudden kellarikuoppa 1
Kuvaus:	Kuoppa SE

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197709	Kohteen nimi:	Krogarudden kellarikuoppa 1
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6660529	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243230	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

6661429, 242241

1:10 000

197717

Krogarudden kellarikuoppa 2

1000037553

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197717	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037553
Kohteen tyypin tarkenne:	Maataloushistorialliset kohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kellarin rauniot	Ajoituksen tarkenne:	1600-luku
P-koordinaatti:	6660523	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243237	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjattu	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Yksityinen	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Yksityinen	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Yksityinen	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kuusikko

Kuvaus

Maahan kaivettu kattilamainen kuoppa, jonka mitat noin 7.7 (N-S) ja 5.9 m ja syvyys noin 0.5-1.0 m.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Krogaruddenin krouviin kuuluneen kellarin kuoppa.

Lisätiedot

Kyppi: alakohde 33335.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108196	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus	{C4F544D0-77A5-43E8-9C87-6567C6853F04}
Kuvausaika	16.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

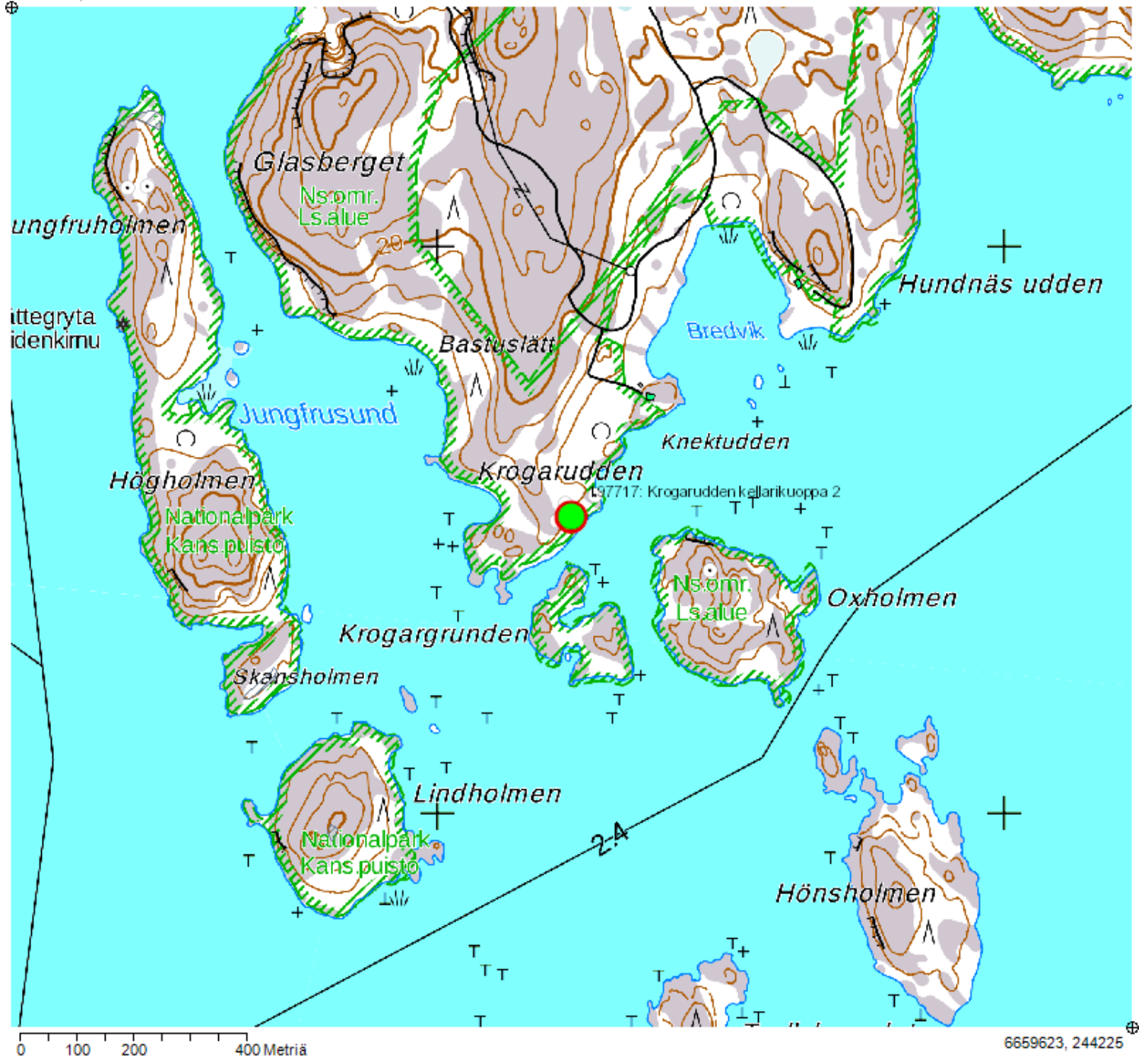
Otsikko:	Krogarudden
Kuvaus:	Kellarikuoppa 2 SW

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197717	Kohteen nimi:	Krogarudden kellarikuoppa 2
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6660523	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	243237	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

6661423, 242248

1:10 000

6659623, 244225

197718

Jungfruholmen tykkiasema 1

1000037485

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197718	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037485
Kohteen tyypin tarkenne:	Puolustusvarustukset	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Tykkiasemat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6661107	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	242487	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjattu	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	322-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kallioinen maasto saaren laella.

Kuvaus

Pääosin pyörityneistä suurista lohkareista koottu soikion muotoinen valli, jossa suuaukko jokseenkin tarkasti kompassietelään. Läpimitta vallin päältä 4.4 m (W-E), syvyys 0.9 m.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Tykkiasema.

Lisätiedot

Svante Dahlströmin mukaan kyseessä olisi ammusvarasto. "Omedelbart öster om vallen ligger en fyrkant av kullerstenar - kanske platsen för ett ammunitionsupplag?" (Dahlström 1966: 47-48).

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108197	Toteutusvuosi:	1985	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	H. Edgren				
Kuvaus:	Arkeologinen inventointi, Museovirasto			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	108198	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

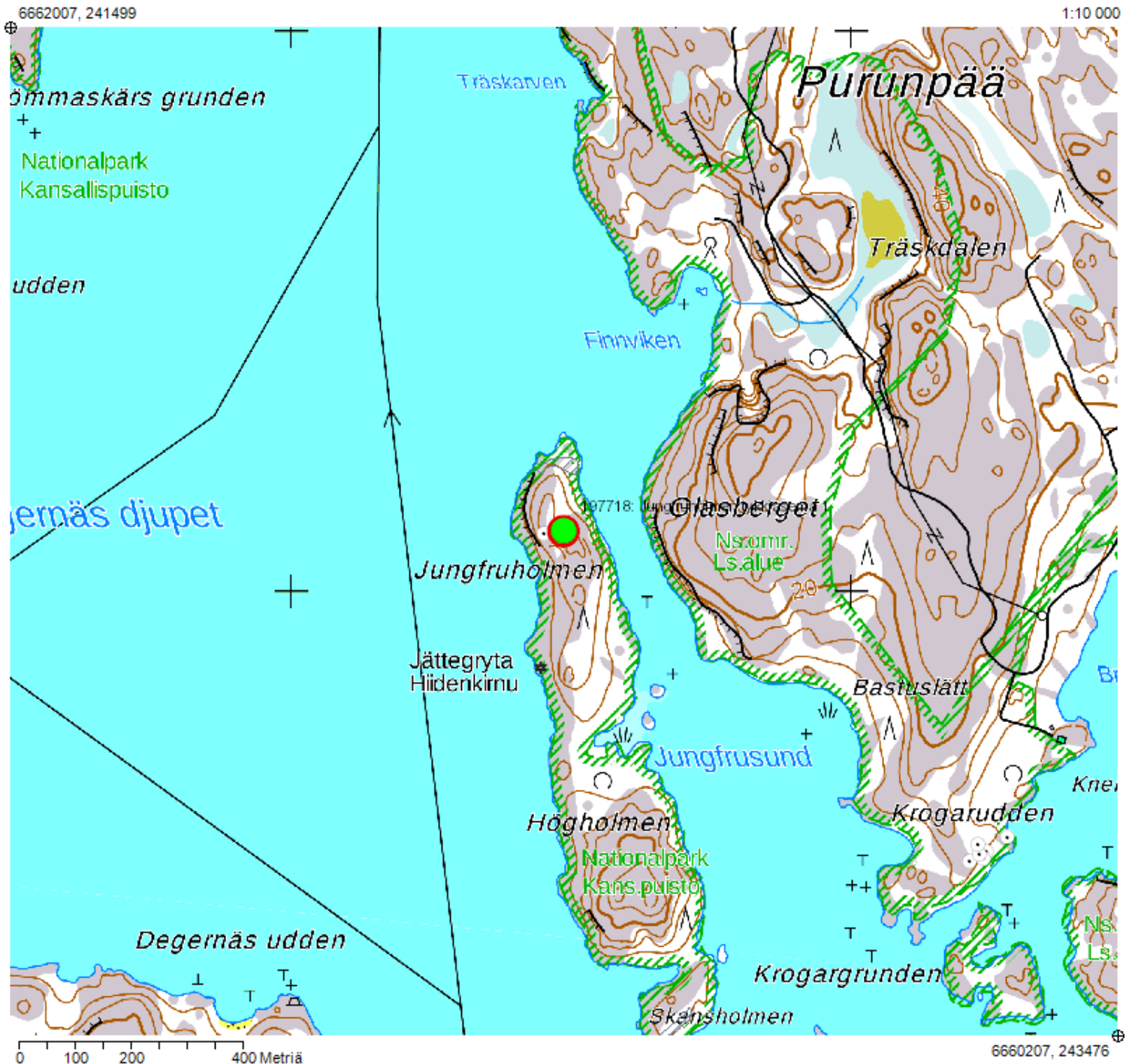

Tunnus	{4846573D-00F9-4DC1-BCA2-B4452F1F3E79}
Kuvausaika	16.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Jungfruholmen
Kuvaus:	Tykkiasema 1 N

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197718	Kohteen nimi:	Jungfruholmen tykkiasema 1
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6661107	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	242487	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

197720

Jungfruholmen tykkiasema 2

1000037486

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197720	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037486
Kohteen tyypin tarkenne:	Puolustusvarustukset	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Tykkiasemat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6661103	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	242453	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	322-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Kemiönsaari		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Opastaulu	Rajauslähteen selitys:	Konstsamfundetin pystyttämä opastaulu.

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kallioisen saaren lakea.

Kuvaus

Sammalen peittämä kivistä koottu pyöreä valli, jonka läpimitta vallin päältä mitaten on noin 15 m (N-S) ja 12 m ja syvyys noin 1.0 m.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Tykkiasema.

Lisätiedot

"Högst uppe på krönet av norra udden finner man en nästan kvadratisk vall av jord och sten, nu bevuxen med tallar. Om den utgjort grundvalen av en byggnad eller bröstvärn för ett batteri torde vara svårt att med säkerhet avgöra. Batterihypotesen är kanske sannolikare" (Dahlström (1966: 47-48):).

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108202	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

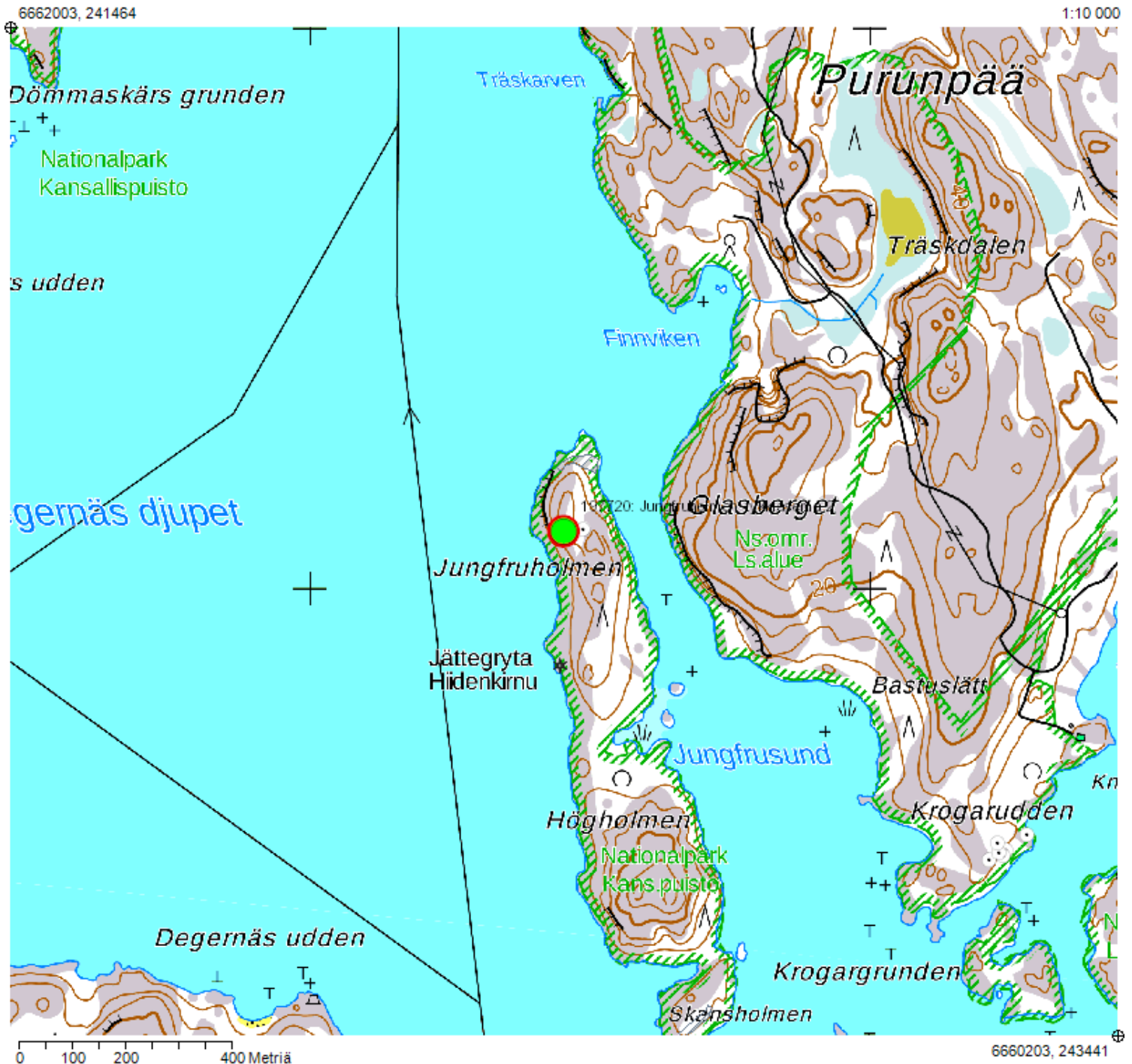

Tunnus	{2FEF6794-899F-4C36-8BFF-1AE6E8D1C0A5}
Kuvausaika	16.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Jungfruholmen
Kuvaus:	Tykkiasema 2 NE

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197720	Kohteen nimi:	Jungfruholmen tykkiasema 2
Kunta:	Kemiönsaari	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6661103	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	242453	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

197768

Haminaholma rakennuksenjäännös 1

1000037487

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197768	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037487
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Talonpohjat	Ajoituksen tarkenne:	1800-luku
P-koordinaatti:	6858141	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	211781	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Merikarvia		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Louhikkoista moareenimaastoa, kuusikkoa.

Kuvaus

W-E-suuntainen rakennuksenjäännös, jossa 26.1 m pitkä lohkareista muurattu 0.2-1.1 m korkea kivijalka. Kivijalan leveys 0.8 m. Kivijalassa on särmikkäitä lohkareita, välissä muurilaastia, kiilakiviä ja punatiiltä. Kivijalan sisäpuolella on kolme nelisivuista lohkareista kylmämuurattua rakennetta, jotka lienevät uunien perustuksia. Kahden idemmäisen korkeus on noin 1.1 m, lännimmäinen peittynyt. Kivijalan N-puoleinen osa hajanainen ja matala, S-seinä korkea ja selväpiirteinen. Sisäpuolella maassa särmikkäitä kiviä ja punatiiltä. Maasto ympärillä raivaamatonta louhikkoa.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Haminaholman sahatteollisuuteen liittyvän asuttavan rakennuksen tai toimistorakennuksen jäännös.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

KUVALIITTEET

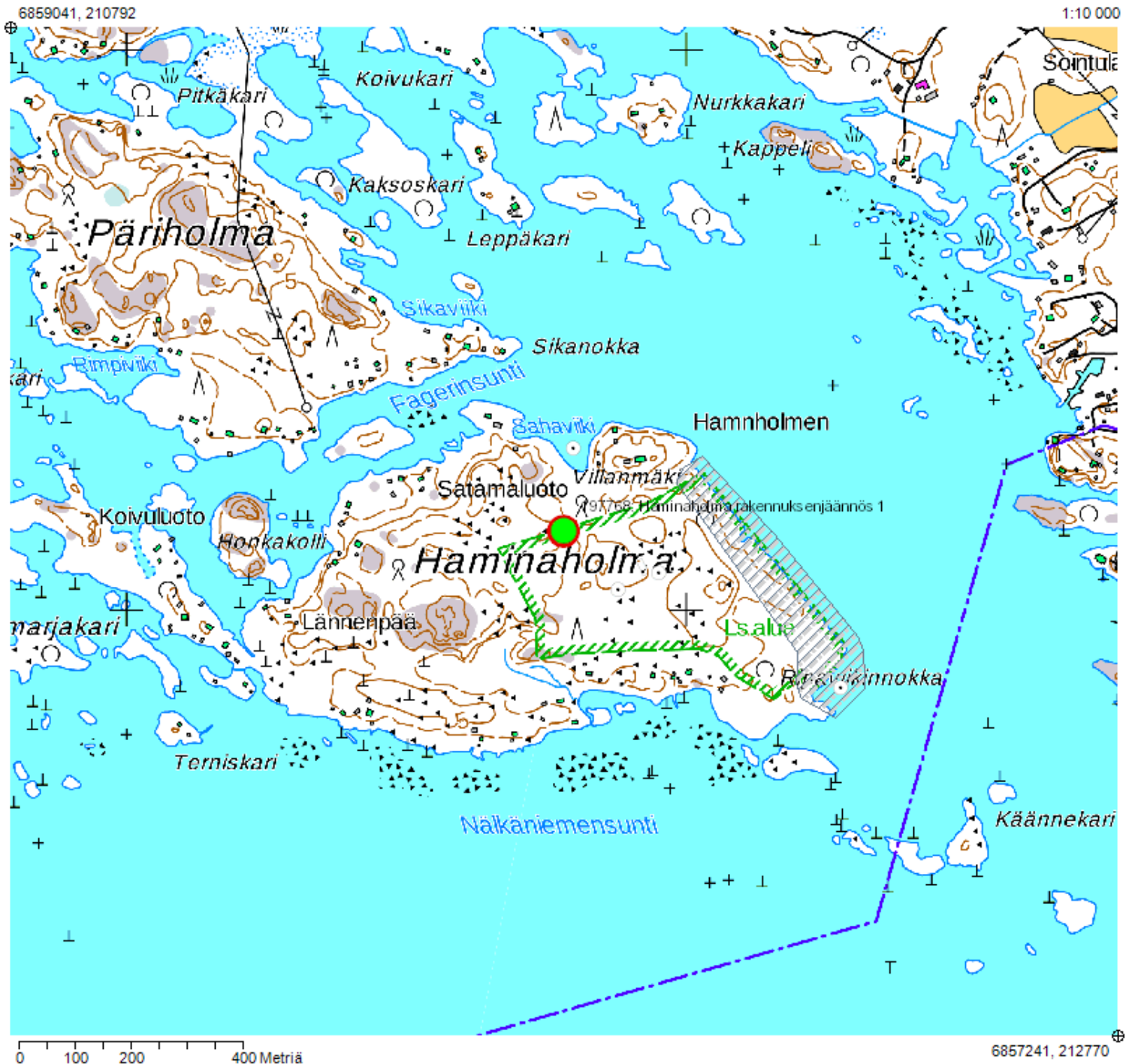

Tunnus	{5E9D3901-A3D2-4658-B0E4-FCD3AF95DE17}
Kuvausaika	2.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Haminaholma
Kuvaus:	Rakennuksenjäännös 1

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197768	Kohteen nimi:	Haminaholma rakennuksenjäännös 1
Kunta:	Merikarvia	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6858141	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	211781	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

197776

Haminaholma rakennuksenjäännös 2

1000037489

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197776	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037489
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Talonpohjat	Ajoituksen tarkenne:	1800-luku
P-koordinaatti:	6858067	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	211949	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Merikarvia		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Louhikkoista kuusimetsää.

Kuvaus

Suorakulmainen kivijalka, jonka pituus 8.0 m (SW-NE) ja leveys 5.3 m. Kivijalka huomattavan paksu, leveys noin 1.0-1.2 m. SE-seinän sisäpuolella sammaloitunut kumpu, jossa särmikkäitä kiviä ja punatiiltä, ilmeisesti tulisijan jäännös. Kummun korkeus kivijalan tasosta noin 0.7 m. Kummussa pystyynkuollut koivu. Tulisijasta NW-seinään näyttäisi olevan kiviä seinän perustuksena. Ympäristö raivaamatonta lohkareikkoa.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Haminaholman sahaan liittyvä rakennus.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108319	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus	{F25E7E6D-D18C-4B54-BE08-C8F7B3243F7A}
Kuvausaika	22.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Haminaholma
Kuvaus:	Rakennuksenjäännös 2

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197776	Kohteen nimi:	Haminaholma rakennuksenjäännös 2
Kunta:	Merikarvia	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6858067	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	211949	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197778

Haminaholma rakennuksenjäännös 3

1000037490

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197778	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037490
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Talonpohjat	Ajoituksen tarkenne:	1800-luku
P-koordinaatti:	6858086	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	211925	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Merikarvia		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Louhikkoinen kuusikko.

Kuvaus

Maassa olevia lohkareita, jotka muodostavat kaksi, paikoin kolme, yhdensuuntaista jonoa noin 45 m N-S-suunnassa. Isommat lohkareet on aseteltu maahan sellaisinaan, pienempiä on nostettu päällekkäin. Rakennelman leveys noin 2.5 m. Kivissä paikoin lämpölaajenemisvaurioita. Rakennelmaan kuuluu ainakin 43 lohkareta ja lohkarekasaa. Rakennelma ei ole yhtenäinen, vaan siinä on kolme aukkoa. N-osassa rakennelman E-puolella kivijalka, jonka pituus 6.9 (N-S) ja leveys 4.3 m. Kivijalan sisä- ja E-puolella maassa punatiiltä.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Haminaholman sahaan liittynä rakennus, todennäköisesti varasto.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108324	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus

{A6FA1505-A389-44FD-8463-8F968210BD09}

Kuvausaika

22.5.2019

Kuvauspaikan P-koordinaatti

Kuvauspaikan I-koordinaatti

Kuvaussuunta asteina

Kuvaaja

T. Tuovinen

Otsikko:	Haminaholma
Kuvaus:	Rakennuksenjäännös 3

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197778	Kohteen nimi:	Haminaholma rakennuksenjäännös 3
Kunta:	Merikarvia	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6858086	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	211925	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197783

Haminaholma kellarikuoppa

1000037491

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197783	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037491
Kohteen tyypin tarkenne:	Maataloushistorialliset kohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kellarin rauniot	Ajoituksen tarkenne:	1800-luku
P-koordinaatti:	6858036	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	211878	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Merikarvia		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Louhikkoista kuusikkoa kasvavaa moreenia.

Kuvaus

Maahan kaivettu suurikokoinen kuoppa, josta on nostettu suuria lohkareita pois. Kuopan läpimitta noin 7 m ja syvyys noin 2.5 m. Pohjalla maassa punatiiltä ja galvanoidun peltipurkin jäännökset. Suuntaan S suuaukko, jonka leveys on 1.0 m. Suuaukon E-puolella kasvaa kookas kuusi. Suuaukon edessä maassa paljon punatiiltä. Rakennelman E-puolella ainakin 4 särmikkäistä lohkareista koottua kekoa.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Haminaholman sahaan liittyvä kellarikuoppa.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108332	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus	{75C0F39C-485A-465A-A37A-1FBF74A2D633}
Kuvausaika	22.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Haminaholma
Kuvaus:	Kellarikuoppa NE

Tunnus
{54DAED25-BD7B-42A5-8373-B9053306990D}
Kuvausaika
22.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

Otsikko:	Haminaholma
Kuvaus:	Kellarikuopan suuaukko SE

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197783	Kohteen nimi:	Haminaholma kellarikuoppa
Kunta:	Merikarvia	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6858036	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	211878	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197784

Haminaholma rimamöljä

1000037492

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197784	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037492
Kohteen tyypin tarkenne:	Liikennekohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Satamat, rakennetut	Ajoituksen tarkenne:	1800-luku
P-koordinaatti:	6858041	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	212151	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Merikarvia		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäänös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Noin 46 ha:n saaren mantereen puoleinen ranta.

Kuvaus

Haminaholman saaren NE-ranta on täytetty rimoilla ja kivenlohkareilla ja pengerretty siten, että rantaviiva on suora 435 metrin matkalta. Vedenrajassa ja rantavedessä on ristikkäisinä kerroksina rimoja, joiden päällä painoina lohkaraita ja kiviröykkiöitä. Rimamölyn pituus 535 m. Rantaa on paikoin tuettu pystysuoralla puupaalutuksella. Myös maissa on paikoin paalutusta. Muutama metri rantaviivasta on paikoin kaivettu rannansuuntaista ojaa. Maassa siellä täällä kapeaa ratakiskoa, mikä viittaa kapearaiteiseen rautatiehen. Alueen SE-osassa 17 m pitkä rannansuuntainen kylmämuuri ja lyhyt sitä vastaan kohtisuora kylmämuuri.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Haminaholman sahan satama-alue.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108363	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi.			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus	{4A477296-1B19-4BEA-AB2A-39DDED4F2DC}
Kuvausaika	22.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Haminaholma
Kuvaus:	Rimamöljä ja kylmämuuria NE.

Tunnus

{4AFC8346-0B17-4CB5-8BC1-FF580B2856C1}

Kuvausaika

22.5.2019

**Kuvauspaikan
P-koordinaatti**

**Kuvauspaikan
I-koordinaatti**

**Kuvaussuunta
asteina**

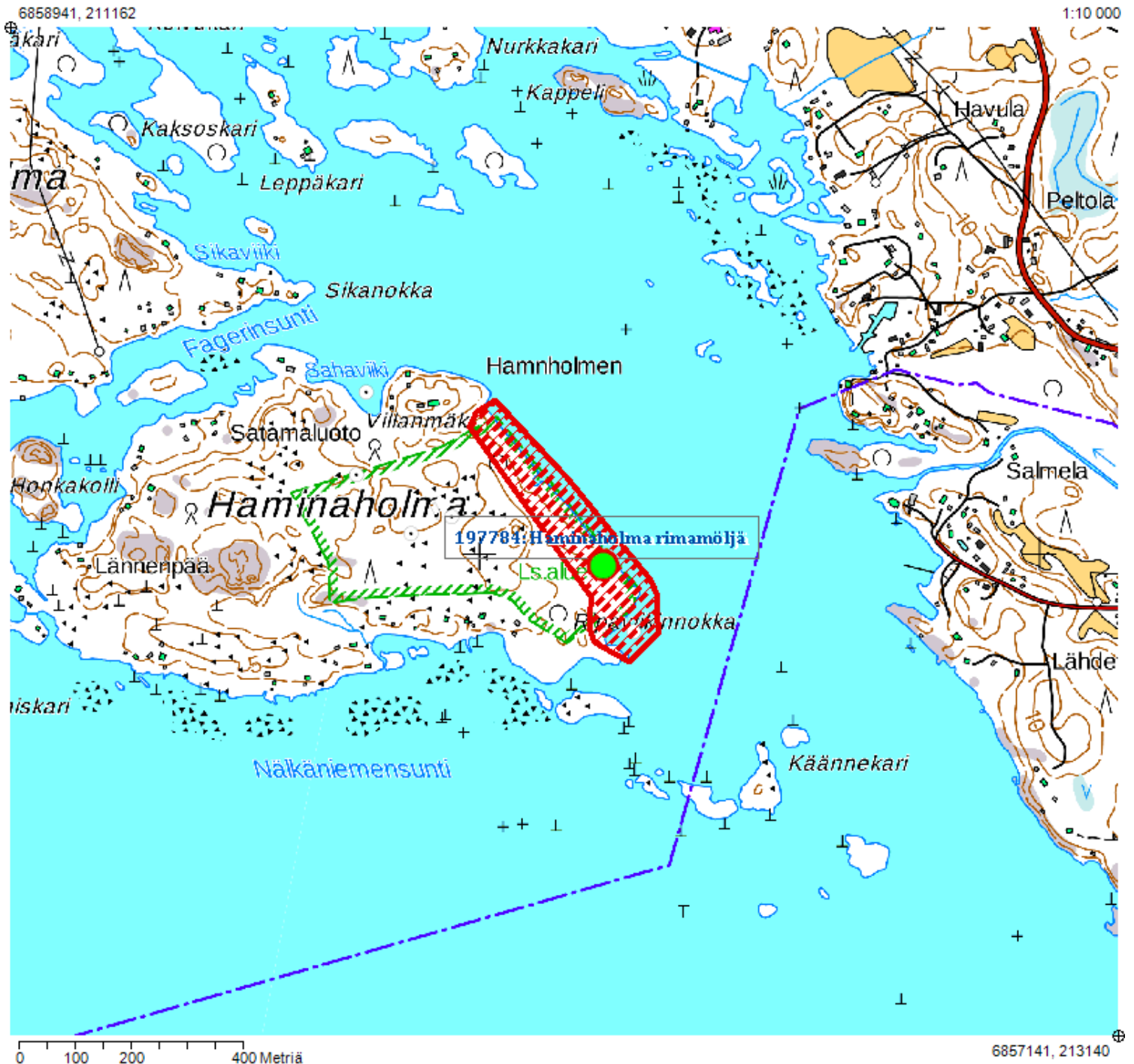
Kuvaaja

T. Tuovinen

Otsikko:	Haminaholma
Kuvaus:	Rimoja ja painokiviä

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197784	Kohteen nimi:	Haminaholma rimamöljä
Kunta:	Merikarvia	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6858041	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	212151	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

197795

Stukrunni tomtning

1000037594

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197795	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037594
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Eräsijat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6869024	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	201373	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:	Selkämeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	484-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Selkämeren kansallispuisto
Kunta:	Merikarvia		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Louhikkoinen ulkoluoto.

Kuvaus

Saaren laella siirtolohkareen pystysuoran noin 1.4 m korkean W-E-suuntaisen seinämän edessä kivikon päällä on enemmän tai vähemmän särmikkäistä melko tasakokoisista kivistä koottu kasa, jonka pituus on 4.4 m ja leveys noin 3.5 m, korkeus 0.5 m. Mahdollinen sisärakenne on peittynyt kivikasan alle.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Ihmisen tekemä rakennelma, joka on todennäköisesti tomtning.

Lisätiedot

Laella on kivistä aseteltuja kehiä ja rivejä, jotka lienevät resentejä.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108368	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

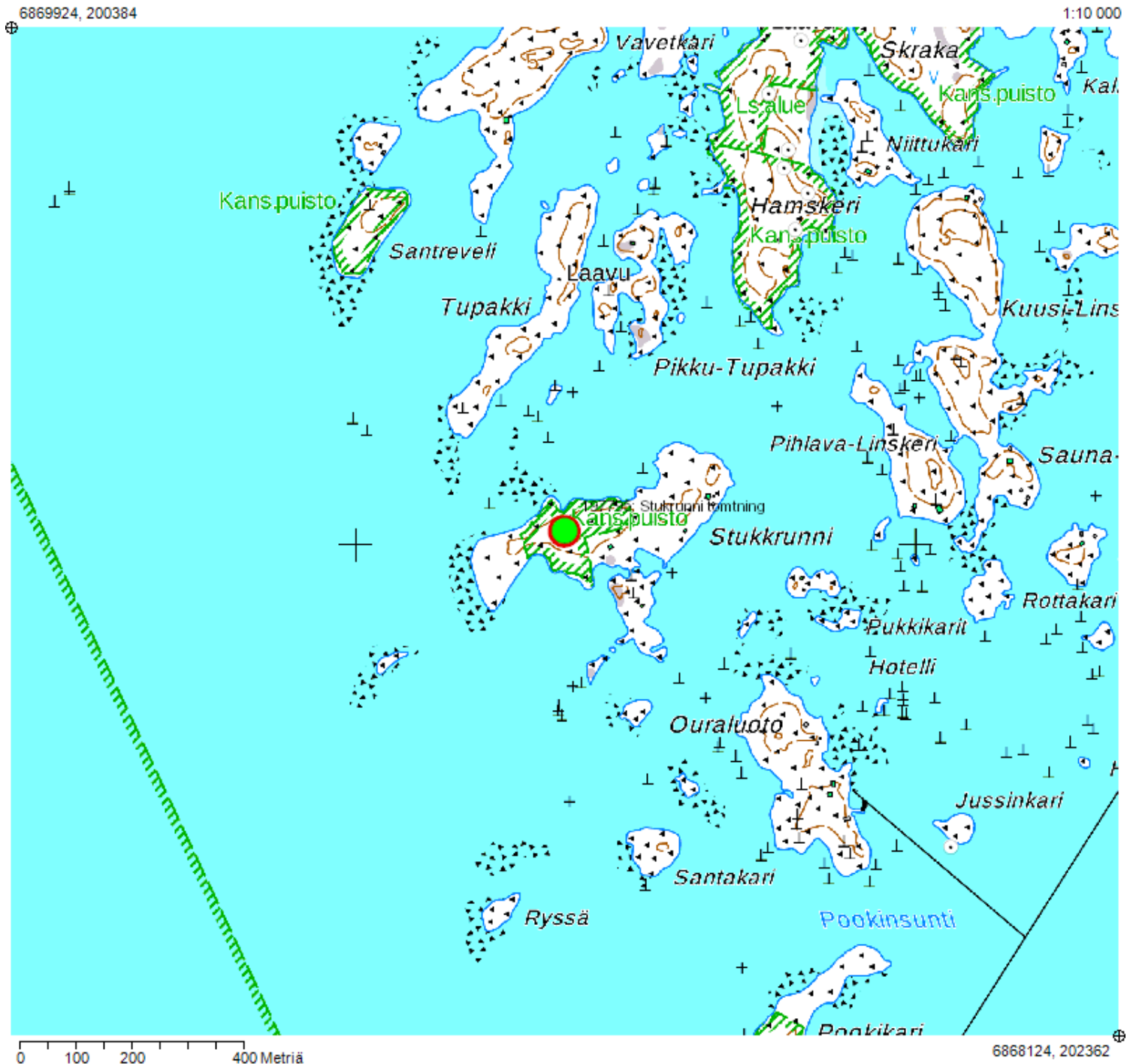

Tunnus	{56048205-B45A-4292-8797-5F8F42AED406}
Kuvausaika	23.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Stukrunni
Kuvaus:	Tomtning N

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197795	Kohteen nimi:	Stukkrunni tomtning
Kunta:	Merikarvia	Maankäyttökohde:	Selkämeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6869024	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	201373	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

197797

Ryöväskeiri muuri

1000037593

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197797	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037593
Kohteen tyypin tarkenne:	Kivirakenteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kivimuurit	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6819115	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	202395	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Eurajoki		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kulttuuriperintökohde (ei muinaisjäänös)	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muu suojeluarvo		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kahden saaren välinen matala louhikkoinen lehtomainen kannas, joka kasvaa pihlajaa.

Kuvaus

SW-NE-suuntainen pyöristyneistä ja särmikkäistä sammaloituneista melko tasakokoisista lohcareista ladottu 45 m pitkä kylmämuuri, joka jatkuu N-rannalta suorana Ryöväskerin ja Kinnaskerin yhdistävän kannaksen yli suunnilleen puoliväliin. Muurin leveys 1.0-1.6 m ja korkeus 0.4-0.6 m. N-rannalla muuri alkaa ihan rantavyöhykkeestä, joten sillä ei voine olla korkea ikä. S-päässä muurin kivet näyttäisivät tulleen kangetuiksi ylös maasta. Muuri päättyy polkuun.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Saattaa olla jäännös yhteisten laitumien rajoista.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108371	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

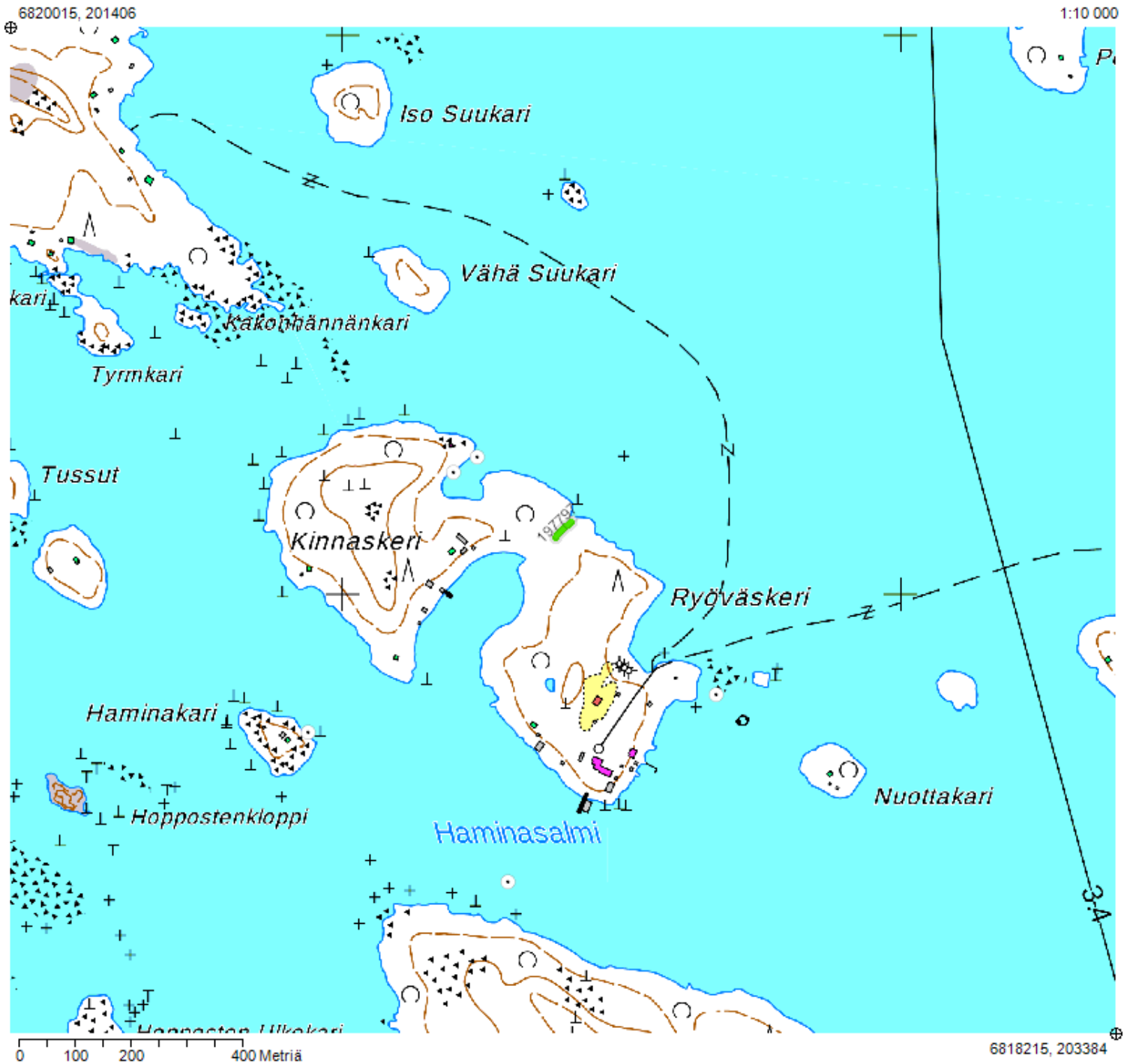

Tunnus
{49721B8C-0B7D-4C8F-A2FA-2FECF72B230B}
Kuvausaika
24.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

Otsikko:	Ryöväskeri
Kuvaus:	Muuri SW.

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197797	Kohteen nimi:	Ryöväskeeri muuri
Kunta:	Eurajoki	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6819115	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	202395	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197802

Iso-Enskeri hautaraunio 1

1000037591

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197802	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037591
Kohteen tyypin tarkenne:	Hautapaikat	Ajoitus:	Rautakautinen
Tarkenne:	Hautaröykkiöt	Ajoituksen tarkenne:	Rautakautinen
P-koordinaatti:	6851272	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	202571	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	8
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:	Selkämeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	609-891-1-3	Kiinteistön nimi:	Selkämeren kansallispuisto
Kunta:	Pori		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäänös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Pirunpelto saaren laella.

Kuvaus

Korkeaprofiilinen säännöllisen pyöreä tasalakinen hautaraunio, jossa pääosin pyörityneitä kiviä ja lohkareita sekä laatoiksi lohjennutta hiekkakiveä. W-sektorissa metrin pituinen pystysuora kylmämuuraus. Pituus 6.7 m (W-E), leveys 5.9 m ja korkeus 0.7 m.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Hautaraunio, rautakauden tyyppiä.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108377	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi.			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

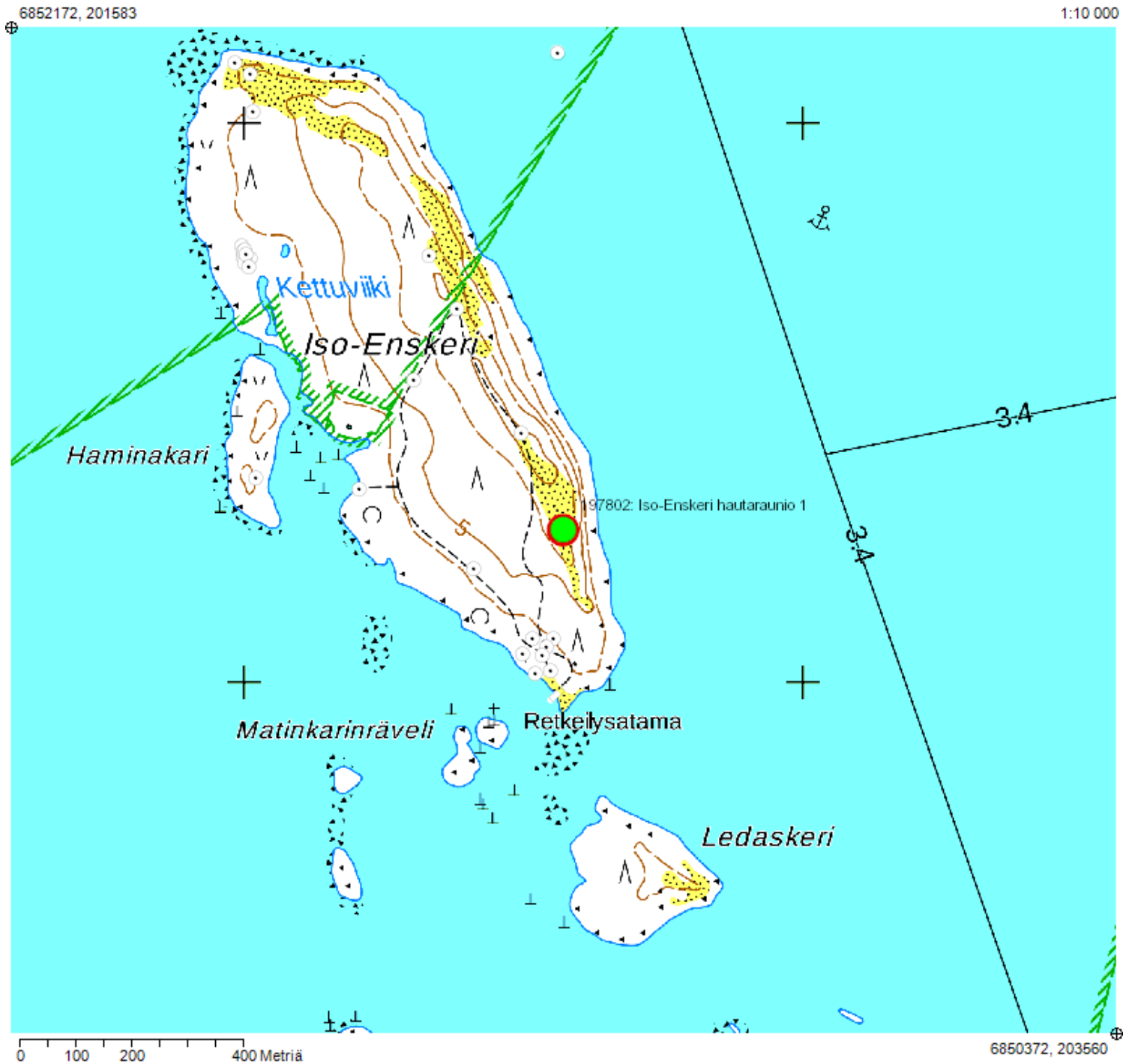

Tunnus	{C0F8F624-DC6B-4CDD-888E-572E5FB27B0F}
Kuvausaika	26.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Iso-Enskeri
Kuvaus:	Hautaraunio SE

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197802	Kohteen nimi:	Iso-Enskeri hautaraunio 1
Kunta:	Pori	Maankäyttökohde:	Selkämeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6851272	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	202571	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	8

197803

Iso-Enskeri hautaraunio 2

1000037588

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197803	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037588
Kohteen tyypin tarkenne:	Hautapaikat	Ajoitus:	Rautakautinen
Tarkenne:	Hautaröykkiöt	Ajoituksen tarkenne:	Rautakautinen
P-koordinaatti:	6851762	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	202330	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	10
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Pori		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Pirunpelto. Esteetön näkyvyys itään, alunperin joka suuntaan.

Kuvaus

Kupera hautaraunio pienenpuoleisista (0-30 kg) pyörityneistä kivistä ja lohkarista sekä laaoiksi lohjenneista hiekkakivistä. Muoto kuin päärynällä: N-osassa kiinni ikään kuin toinen kiviraunio, jonka kivet hiukan suurempia. Keskellä 0.5 m syvä kraateri. Pituus 7.3 m (N-S), leveys 5.1 m, korkeus 0.6 m. Hyvin säilynyt.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Hautaraunio, rautakauden tyyppiä.

Lisätiedot

Retkeilijöiden käyttämä polku kulkee melkein suoraan kohteen päältä, mikä aiheuttaa kiveyksen kulumista.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108378	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi.			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

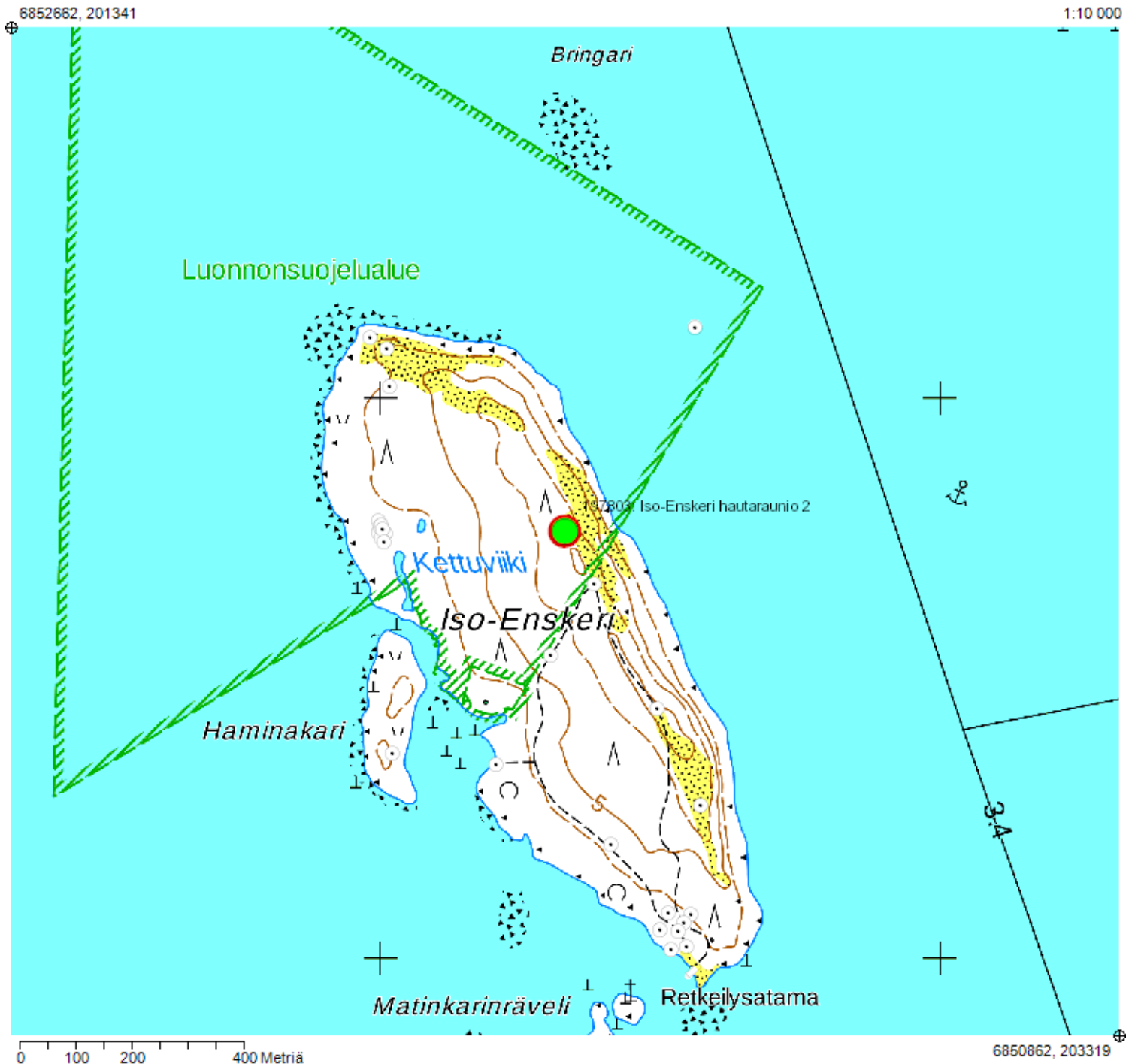

Tunnus	{570AD379-857F-4F13-A486-696AB09A6AA1}
Kuvausaika	27.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Iso-Enskeri
Kuvaus:	Hautaraunio S.

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197803	Kohteen nimi:	Iso-Enskeri hautaraunio 2
Kunta:	Pori	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6851762	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	202330	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	10

197806

Iso-Enskeri linjakummit

1000037590

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197806	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037590
Kohteen tyypin tarkenne:	Liikennekohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kummit	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6852097	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	201997	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	2
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	Alemman kummitin likimääräinen korkeus 2.3 m N2000 (TRIG).

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Pori		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	2		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Pirunpelto, avoin näköala merelle.

Kuvaus

Alempi, lähempänä rantaa oleva kummeli. Laakamaisista lohkareista, pääosin hiekkakiveä, ladottu 1.9 m korkea keko, jonka läpimitta juuressa on 1.3 m. Huipussa pystyssä pattinki, johon on pujotettu pleissattu nailonköysisilmukka. Rakennelman S-puoli maalattu valkoiseksi. Rakennelma on juuri rantavyöhykkeen yläpuolella, joten sillä ei voi olla korkea ikä. Korkeus mpy arviolta 3 m. Etäisyys ylempään 33 m. Ylempi kummeli. Laakamaisista lohkareista, suureksi osaksi hiekkakiveä, ladottu 1.3 m korkea keko, jonka läpimitta juuressa on 1.4 m. Huipussa pattinki pystyssä. Rakennelman W-puoli maalattu valkoiseksi. Magneettinen suunta ulospäin kohti alempaa jänistä on WNW 288 astetta, josta laskettu tosisuunta 296 astetta.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Iso-Enskerin pohjoispuolella on ollut avomereltä tuleva väylän sisääntulo. Se on ollut viitoitettu reimareilla, joiden nimi oli Porttireimarit, ruots. Portremmarna (Waldenström 2009: 121, 318). Tämä viittaa siihen, että kyse on reimarien jäniksistä. Toinen mahdollisuus on, että kummelit osoittivat kalastajille linjan pauhalle Iso-Enskerin ulkopuolella.

Lisätiedot

Mjreki alakohde 33653.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108381	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

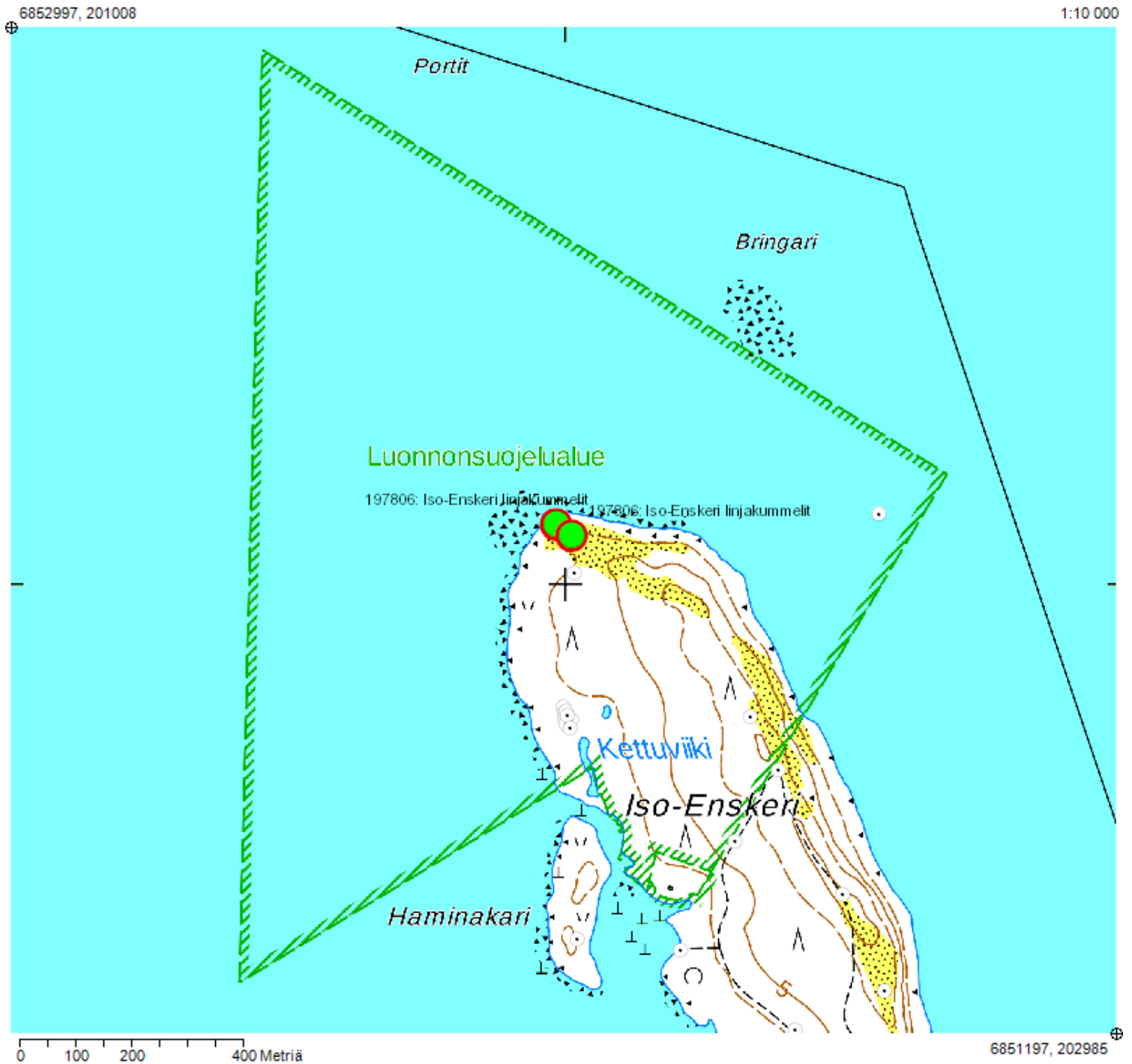

Tunnus	{CF7BFA46-4B45-4292-A57C-E1FCB10B6420}
Kuvausaika	27.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Iso-Enskeri
Kuvaus:	Linjakummelit SE

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197806	Kohteen nimi:	Iso-Enskeri linjakummit
Kunta:	Pori	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6852097	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	201997	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	2

197813

Iso-Enskeri kiviuni

1000037589

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197813	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037589
Kohteen tyypin tarkenne:	Kivirakenteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kiviuunit	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6852021	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	202016	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Pori		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Kuusikon peittämällä pirunpellolla, aivan opastaulun lähellä.

Kuvaus

Hiekkakivilaaosta kylmämuurattu laakea kivirakenne, jonka E-sivulla romahtanut 0.6 m leveä suuaukko. Laki tasainen, paksusti sammaloitunut. Pyöreänpuoleinen. Pituus 2.7 m (W-E), leveys 2.0 m ja korkeus 0.6 m.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Kiviuni.

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108383	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi.			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus	{65D18B5B-7E05-4F8C-A9A9-4F37435E119C}
Kuvausaika	27.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Iso-Enskeri
Kuvaus:	Kiviuni SE

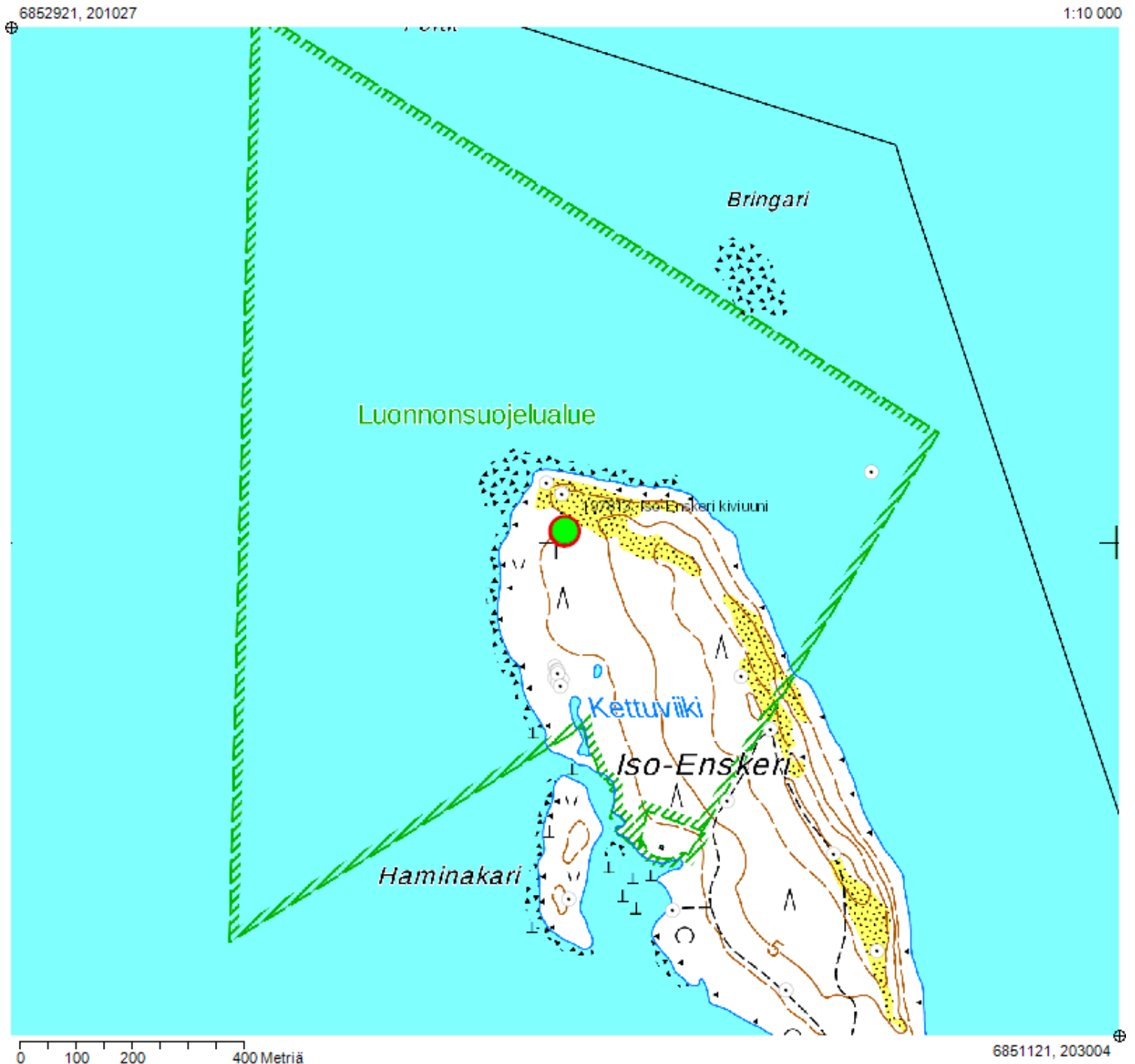

Tunnus
{4F465BCB-D6D6-4D7F-BD1C-074D8BF44929}
Kuvausaika
27.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

Otsikko:	Iso-Enskeri
Kuvaus:	Kiviuni N, suuaukko vas.

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197813	Kohteen nimi:	Iso-Enskeri kiviuni
Kunta:	Pori	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6852021	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	202016	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

197818

Iso-Enskeri verkkotarha

1000037587

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	197818	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000037587
Kohteen tyypin tarkenne:	Pyyntielinkeinohistorialliset kohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Verkonkuivatuspaikat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6851761	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	202002	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Pori		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	7		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Ei määritelty		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Rantakivikkoa.

Kuvaus

Tomtning-jäännöksen vieressä rannan puolella on maassa 7 kivikekoa, joiden läpimitta on 1.0-1.5 m ja korkeus 0.2-0.5 m. Kivet ovat pääosin särmikkäitä. Keot muodostavat kaksi rannansuuntaista riviä. Yhdessä keossa kolo todennäköisesti lahonneen puupaalun jäljiltä.

Kohteen rajaus

Tulkinta

Verkkotarha (vapeet), jota käytetty verkkojen kuivaamiseen.

Lisätiedot

Mjreki-alakohteet 33647-33652.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	108384	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus	{E8A0106C-59F5-40AA-9CD8-49E2B2BF04EF}
Kuvausaika	28.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Iso-Enskeri
Kuvaus:	Kivikeko

Tunnus
{13FFC060-D9AB-4C97-A802-71D9B25C9509}
Kuvausaika
28.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

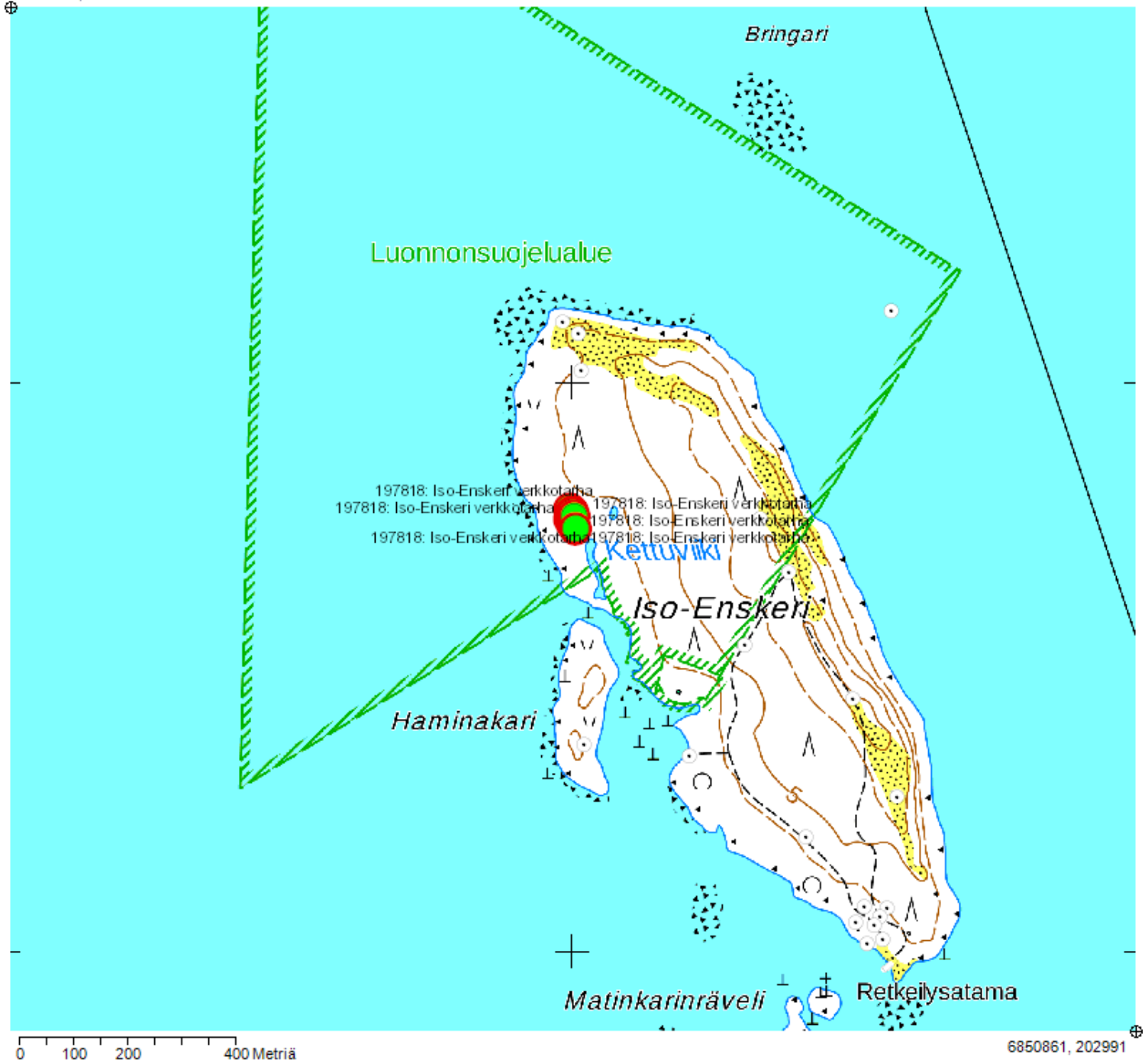
Otsikko:	Iso-Enskeri
Kuvaus:	Kivikeko S, taustalla tomtning

KARTTAOTE

Kohteen numero:	197818	Kohteen nimi:	Iso-Enskeri verkkotarha
Kunta:	Pori	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6851761	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	
I-koordinaatti:	202002	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

6852661, 201013

1:10 000

53627

Vintrasnäs kompassikiveys

279010019

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	53627	Mj-tunnus (Museovirasto):	279010019
Kohteen tyypin tarkenne:	Taide, muistomerkit	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kompassiruusut	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6652562	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	11
I-koordinaatti:	202521	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Yksityinen	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Yksityinen	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Yksityinen	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Parainen		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Maisema-alue, valtakunnallinen		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Lounaaseen työntyvässä niemessä tasaisella, jokseenkin vaakasuoralla, SE-NW-suuntaan uurteisella silokalliolla. Näkyvyyttä laajalti merelle kaakosta länteen. Kesämökin pihamaalla.

Kuvaus

32-haarainen kompassikiveys on ladottu pienistä rantavoimien pyöristä kivistä. N-S-haara (pituus 7.2 m) ja W-E-haara (pituus 6.8 m) erottuvat muista haaroista keskimäärin suurempien kivien takia. Haarat on ladottu enimmäkseen pienistä kivistä siten, että päätykivet ovat etenkin SW-sektorissa muita kiviä suuremmat. Suurin päätykivi on N-haaran päässä (noin 40 kg). Haarat ovat selvät ja hyvin säilyneet, mutta keskiosa on hajanainen. Vuoden 2019 havaintojen mukaan kiveys on kärsinyt ja varsinkin pienet kivet liikkuneet verrattuna vuoteen 1995.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet

Tulkinta

Kompassikiveys

Lisätiedot

Gardberg 1921; Dahlström 1938; Tuovinen 1988; Tuovinen 1991. Noin 14 m muinaisjäännösrekisterin pistegeometriasta S.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	68743	Toteutusvuosi:	2006	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kuntoarvio			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	Henrik Jansson				
Kuvaus:				Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	107987	Toteutusvuosi:	1995	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologinen inventointi II, kohde 25.			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	108097	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi 2019			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus

{24B4ED65-674C-
40FF-B0AC-
1AB7608947A5}

Kuvausaika

9.5.2019

Kuvauspaikan P-koordinaatti

Kuvauspaikan I-koordinaatti

Kuvaussuunta asteina

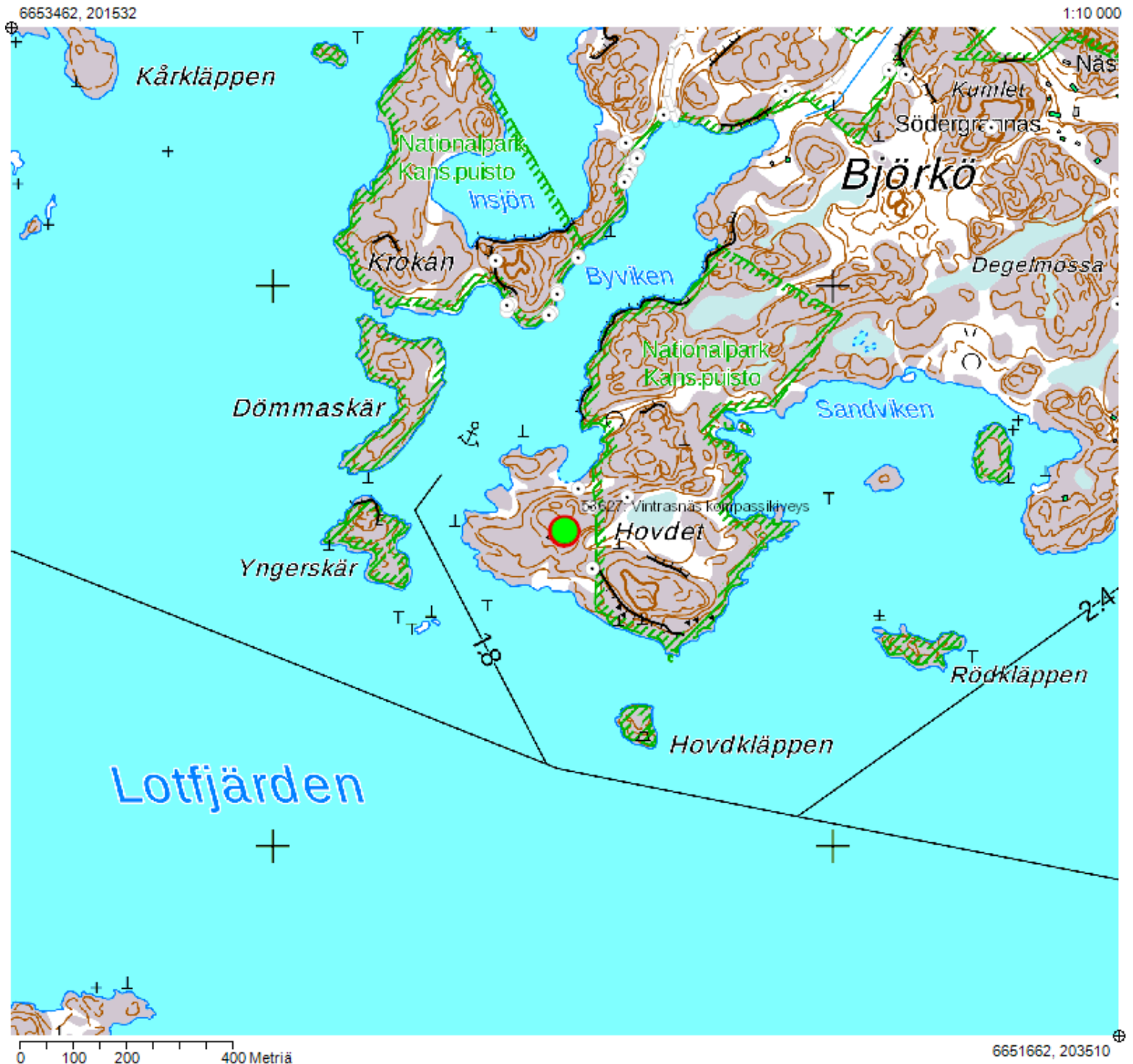
Kuvaaja

T. Tuovinen

Otsikko:	Vintrasnäs
Kuvaus:	Kiveys NE

KARTTAOTE

Kohteen numero:	53627	Kohteen nimi:	Vintrasnäs kompassikiveys
Kunta:	Parainen	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6652562	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	11
I-koordinaatti:	202521	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

58117

Nölstö 1 kiviuni

1000011142

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	58117	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000011142
Kohteen tyypin tarkenne:	Kivirakenteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kiviuunit	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6682490	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	10
I-koordinaatti:	170458	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	Digitointi kartalta	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Luonnonsuojelu
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	445-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Parainen		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Hoidetut arvokohteet		
Arvotuksen selitys:	ROTI 2018		
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Löydetty inventoinnissa maastoa haravoitaessa 25.5.1994

Ympäristön kuvaus

Nölstön loivassa S-rinteessä noin 100 m:n päässä rannasta.

Kuvaus

Kahdesta uunista pohjoisempi Rakennelmassa enimmäkseen särmikkäitä, osittain rikkiä loppuneita lohkeita, välissä pyöristyneitä pikkukiviä. Suuaukko etelään, katto-osa puuttuu. Pituus 2.3 m, leveys 2.1 m, korkeus 0.7 m. Ulkomittaan nähdessä korkeat kylmämuuratut seinämät. Onkalon sisämitat ovat olleet noin 1.4 x 1.0 m. N-seinämä puolen metrin korkeista kalliotörmää vasten.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet

Tulkinta

Kivi-uuni

Lisätiedot

Sijaitsee noin 55 m etelämpänä kuin PAVEn aikaisempi geometria ja noin 33 m ENE muinaisjäännösrteksterin geometriasta.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	69182	Toteutusvuosi:	1994	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	Tapani Tuovinen				
Kuvaus:	Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alue. Kohde n:o 9.			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	96458	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Korjaus / kunnostus			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Ehdotettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	Korjaus ROTI-työn korjausvelkalaskelman mukaisesti.			Kustannukset yhteensä, €:	1 612

Toimenpide:	107962	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi ja Rannikko-LIFE-inventointi			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Otsikko:	Nölstö kiviuni 1
Kuvaus:	Kiviuni W

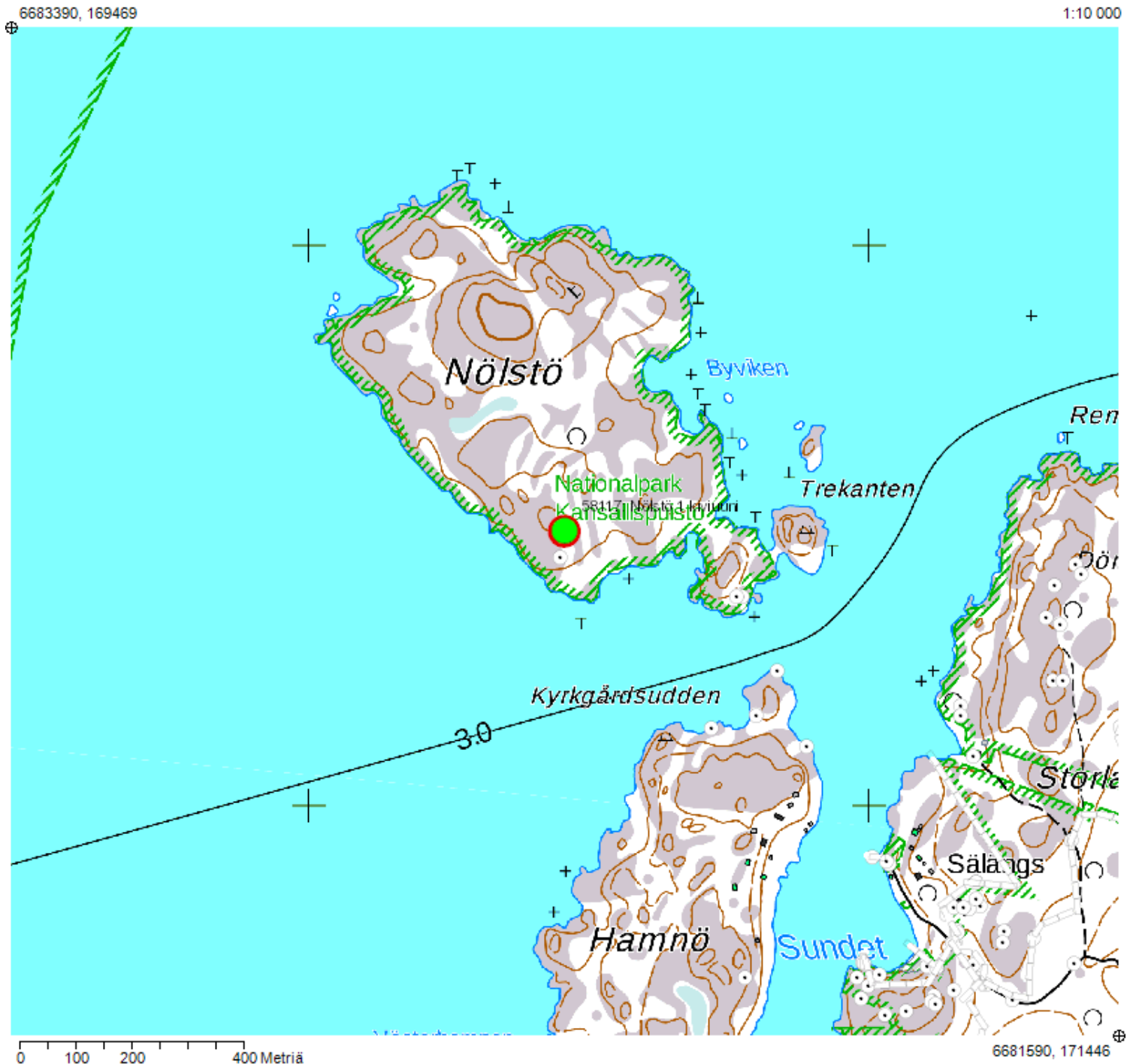
Otsikko:	Nölstö kiviuni 1
Kuvaus:	Kiviuni E

Tunnus
{6BDA04E2-840E-4B3C-935B-A827C9045AEA}
Kuvausaika
7.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

Tunnus
{6181B8FA-F615-495A-BE89-C084F7F40F0E}
Kuvausaika
7.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

KARTTAOTE

Kohteen numero:	58117	Kohteen nimi:	Nölstö 1 kiviuni
Kunta:	Parainen	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6682490	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	10
I-koordinaatti:	170458	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

58118

Nölstö 2 kiviuni

1000011143

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	58118	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000011143
Kohteen tyypin tarkenne:	Kivirakenteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Kiviuunit	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6682444	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	5
I-koordinaatti:	170449	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Kulttuuriperinnön suojelu
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	445-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Parainen		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Hoidetut arvokohteet		
Arvotuksen selitys:	ROTI 2018		
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Löydetty inventoinnissa maastoa haravoitaessa 25.5.1994

Ympäristön kuvaus

Kallioinen S-rinne Kihdin suuntaan. Noin 48 m kiviunista 1 S.

Kuvaus

Enimmäkseen särmikkäitä, selvästi kuumuudessa halkeilleita lohkareita. Suuaukko kaakkoon. Katto-osa romahtanut, niin että uuni muistuttaa lohkarekasaa. Pituus ja leveys 2.8 m, korkeus noin 0.7 m. Suuaukkoa vastapäätä NW-päädystä rakenteen sisäpuolella näkyy selvä suorakulmaisen päädyn muodostava laaka. Sisämitat ovat olleet noin 1.8 x 0.8 m. Ympäristössä paljon lohkareita.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet

Tulkinta

Uunin jäänteet

Lisätiedot

Sijaitsee noin 63 m S Reiskaan tallennetusta geometriasta ja noin 26 ENE muinaisjäännösrekisteriin tallennetusta geometriasta.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	69183	Toteutusvuosi:	1994	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	Tapani Tuovinen				
Kuvaus:	Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alue. Kohde n:o 10.			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	96459	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Korjaus / kunnostus			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Ehdotettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	Korjaus ROTI-työn korjausvelkalaskelman mukaisesti.			Kustannukset yhteensä, €:	1 612

Toimenpide:	107964	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM- ja Rannikko-LIFE-inventointi 2019.			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Otsikko:	Nölstö kiviuni 2
Kuvaus:	

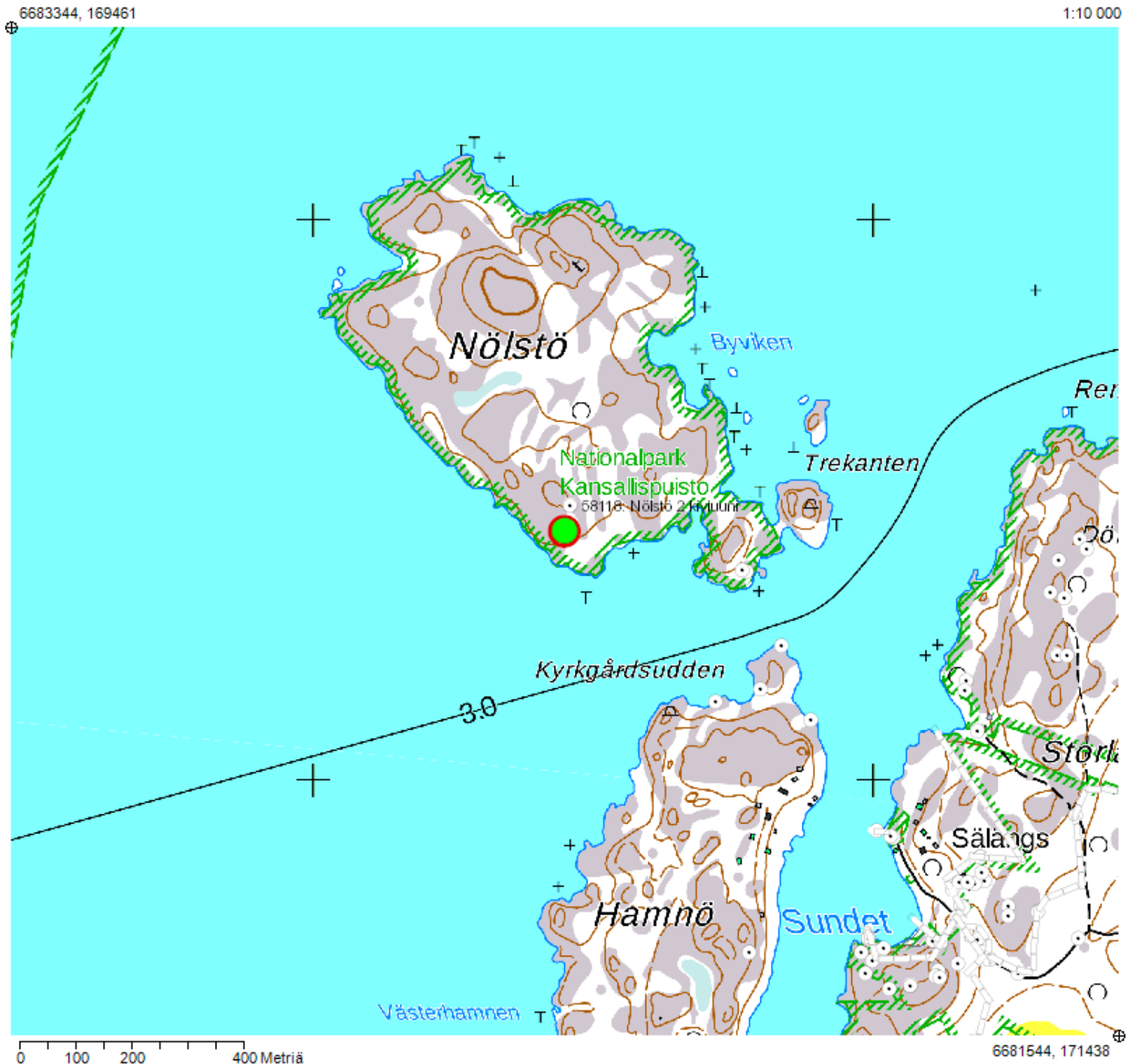
Otsikko:	Nölstö kiviuni 2
Kuvaus:	Kiviuni E

Tunnus
{42477694-2DBC-4B31- -BE35-A47228523964}
Kuvausaika
7.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

Tunnus
{21F53A01-0EB6-4EF4- -B39D-78B924E38A60}
Kuvausaika
7.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti
Kuvauspaikan I-koordinaatti
Kuvaussuunta asteina
Kuvaaja
T. Tuovinen

KARTTAOTE

Kohteen numero:	58118	Kohteen nimi:	Nölstö 2 kiviuni
Kunta:	Parainen	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6682444	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	5
I-koordinaatti:	170449	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

58119

Nölstö 3 kylmämuuri

1000011144

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	58119	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000011144
Kohteen tyypin tarkenne:	Maataloushistorialliset kohteet	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Metsälaitumet	Ajoituksen tarkenne:	1900-luku
P-koordinaatti:	6682374	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	3
I-koordinaatti:	170765	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	Digitointi kartalta	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	445-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Parainen		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Mahdollinen muinaisjäänös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Hoidetut arvokohteet		
Arvotuksen selitys:	ROTI 2018		
Suojelu:	Muu suojeluarvo		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Nölstö örenin SE-kärjessä.

Kuvaus

Kivistä ja lohkareista kylmämuuraamalla tehty rakenne, jossa on pitkä sivu rannansuuntainen ja kaksi kohtisuoraa haaraa rannasta pois päin. Pitkän sivun päät kaartuvat rannasta pois päin. Symmetrinen, selkeä rakenne. Särmikkäitä ja pyöristyneitä lohkareita, noin 1-100 kg. Pitkän sivun pituus 6.7 m, haarat noin 2.5 m. Muurin korkeus 0.2-0,7 m. Jungfruskärissä vuonna 1995 saadun tiedon mukaan kyseessä on tuulensuoja, jota käytettiin lypettäessä ja ruokittaessa Nölstössä laiduntavia lehmiä. Rakenne ajoittuu siis 1900-luvulle. Vuonna 2019 paikalle oli kasvanut paljon katajaa. Rakenne muuttumaton vuodesta 1994.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet

Tulkinta

Lehmien lypsypaikka Nölstössä (Sundberg 2008: 106-107).

Lisätiedot

Sijaitsee 33 m NE Reiskaan tallennetusta geometriasta. Sundberg 2008: 106-107.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	69184	Toteutusvuosi:	1994	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	Tapani Tuovinen				
Kuvaus:	Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alue. Kohde 11, Nölstö 3.			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	96460	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Korjaus / kunnostus			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Ehdotettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	Korjaus ROTI-työn korjausvelkalaskelman mukaisesti.			Kustannukset yhteensä, €:	1 612

Toimenpide:	107968	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	BalticRIM- ja Rannikko-LIFE-inventointi 2019			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	107969	Toteutusvuosi:	2020	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Puuston raivaus			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Ehdotettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	Katajan raivaus			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus

{661B03DB-E098-405B-8204-D9DF94A88E28}

Kuvausaika

7.5.2019

Kuvauspaikan P-koordinaatti

Kuvauspaikan I-koordinaatti

Kuvaussuunta asteina

Kuvaaja

T. Tuovinen

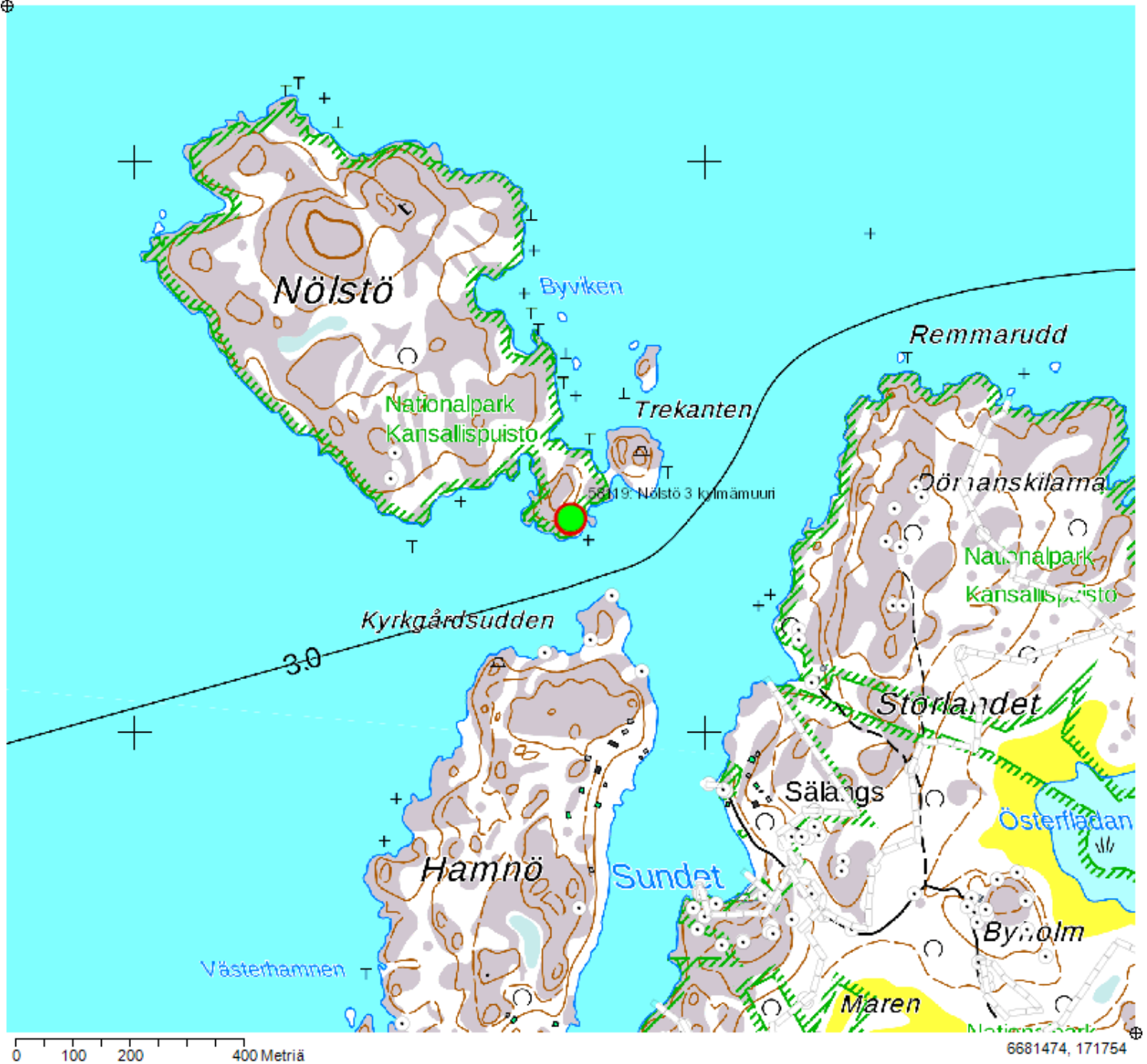
Otsikko:	Nölstö 3 kylmämuuri
Kuvaus:	Rakenne E

KARTTAOTE

Kohteen numero:	58119	Kohteen nimi:	Nölstö 3 kylmämuuri
Kunta:	Parainen	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6682374	Korkeus meren- pinnasta, ylin (m):	3
I-koordinaatti:	170765	Korkeus meren- pinnasta, alin (m):	

6683274, 169776

1:10 000

58120

Nölstö 4 tomtning

1000011145

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	58120	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000011145
Kohteen tyypin tarkenne:	Asuinpaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Eräsijat	Ajoituksen tarkenne:	1900-luku
P-koordinaatti:	6682372	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	3
I-koordinaatti:	170774	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Julkiset hallintotehtävät	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Luontopalvelut Rannikko	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Luontopalvelut Rannikko	Käyttö:	Ei käytössä
Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto	Maankäyttöluokka:	Kansallispuisto
Kiinteistötunnus:	445-891-1-1	Kiinteistön nimi:	Skärgårdshavets nationalpark
Kunta:	Parainen		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Mahdollinen muinaisjäänös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Kulttuuriperintöinventointi		
Arvotus:	Hoidetut arvokohteet		
Arvotuksen selitys:	ROTI 2018		
Suojelu:	Muu suojeluarvo		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Koskematon	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Nölstö örenissa.

Kuvaus

Siirtolohkare, jonka E-sivu on pystysuora, 0.8-1.0 m:n koruinen. Siirtolohkareen NE- ja SE-kulmista lähtee itään päin muurin jäännökset, pohjoisemman pituus noin 4.6 m ja eteläisemmän 3.3 m. Pohjoisempi muuri on suurimmaksi osaksi katajan alla. Matalarakenteinen, mutta silti mahdollisesti tomtning-jäännös. Vuonna 2019 rakennelma oli peittynyt katajien alle vuoden 1994 jälkeen.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet

Tulkinta

Lisätiedot

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	69185	Toteutusvuosi:	1994	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	Tapani Tuovinen				
Kuvaus:	Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alue. Kohde 4.			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	96461	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Korjaus / kunnostus			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Ehdotettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	Korjaus ROTI-työn korjausvelkalaskelman mukaisesti.			Kustannukset yhteensä, €:	1 612

Toimenpide:	107970	Toteutusvuosi:	2020	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Puuston raivaus			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Ehdotettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:					
Kuvaus:	Katajan raivaus			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	107971	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM- ja Rannikko-LIFE-inventointi 2019.			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

Tunnus

{28B8F106-220B-4192-8206-C78BC2E9C365}

Kuvausaika

7.5.2019

**Kuvauspaikan
P-koordinaatti**

**Kuvauspaikan
I-koordinaatti**

**Kuvaussuunta
asteina**

Kuvaaja

T. Tuovinen

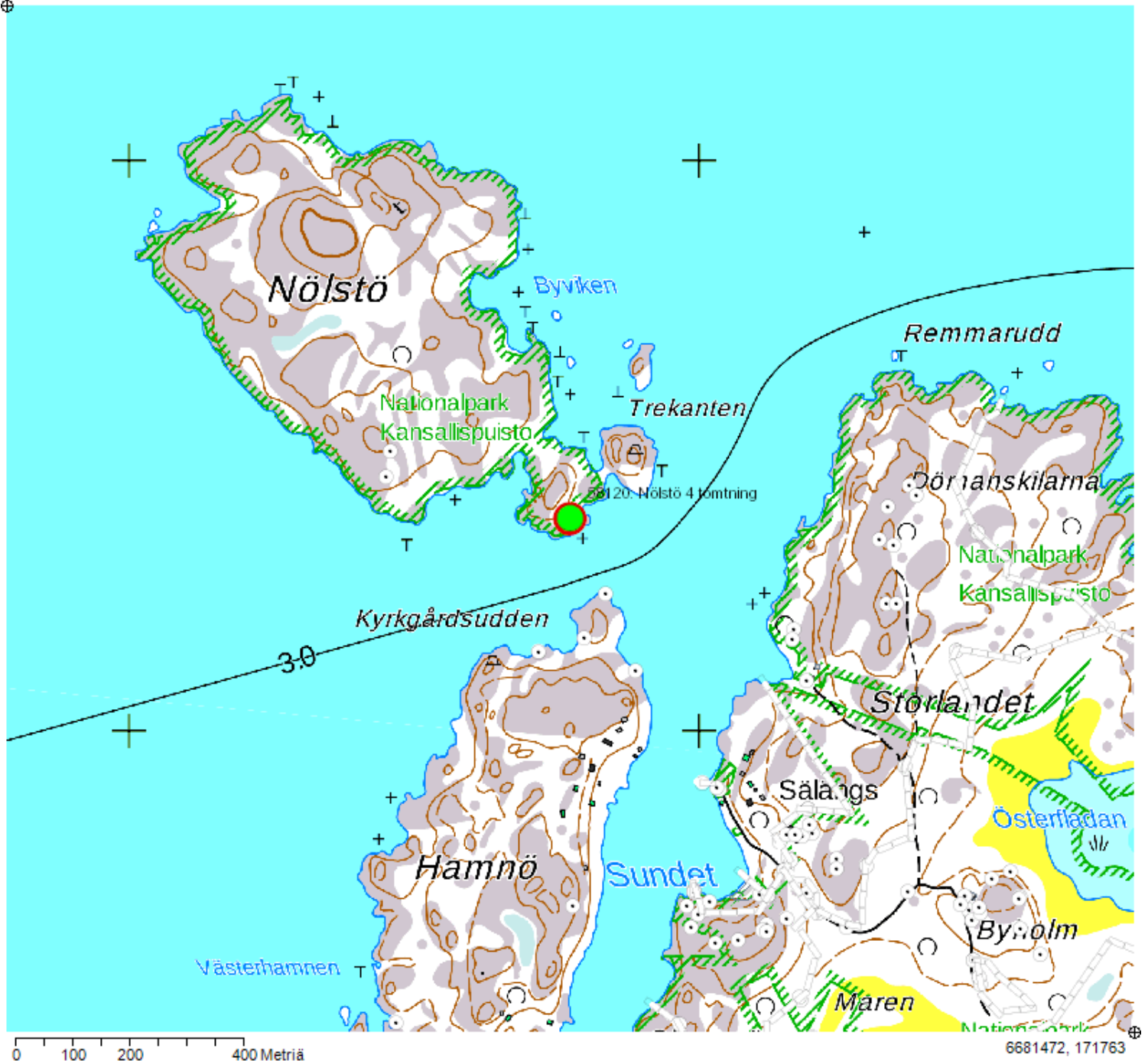
Otsikko:	Tomtning
Kuvaus:	

KARTTAOTE

Kohteen numero:	58120	Kohteen nimi:	Nölstö 4 tomtning
Kunta:	Parainen	Maankäyttökohde:	Saaristomeren kansallispuisto
P-koordinaatti:	6682372	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	3
I-koordinaatti:	170774	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

6683272, 169785

1:10 000

58131

Vintrasnäs labyrintti

1000011407

PERUSTIEDOT

Kohteen numero:	58131	Mj-tunnus (Museovirasto):	1000011407
Kohteen tyypin tarkenne:	Kultti- ja tarinapaikat	Ajoitus:	Historiallinen
Tarkenne:	Jatulintarhat	Ajoituksen tarkenne:	Historiallinen
P-koordinaatti:	6652495	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	11
I-koordinaatti:	202571	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	
Karttageometrian lähde:	GPS-mittaus, korjaamaton	Koordinaattiselitys:	

HALLINTATIEDOT

Omistaja:	Ei määritelty	Vastuhenkilö:	
Haltija:	Ei määritelty	Olotila:	Voimassa
Ylläpitäjä:	Ei määritelty	Käyttö:	
Maankäyttökohde:		Maankäyttöluokka:	
Kiinteistötunnus:		Kiinteistön nimi:	
Kunta:	Parainen		

SUOJELUTIEDOT

Laji:	Kiinteä muinaisjäännös	Historiallinen tausta:	
Rauhoitusluokka:	Ei määritelty		
Lukumäärä:	1		
Löytötapa:	Arkistotutkimus		
Arvotus:	Maisema-alue, valtakunnallinen		
Arvotuksen selitys:			
Suojelu:	Muinaismuistolaki		
Suojelun selitys:			

OMINAISUUSTIEDOT

Kunto:	Tuhoutunut osittain	Rajaustarkkuus:	Tarkka
Alkuperäisyys:	Täysin alkuperäinen	Rajauslähde:	Näkyvät rakenteet
Maastomerkintä:	Ei merkintää	Rajauslähteen selitys:	

KOHTEEN JA YMPÄRISTÖN KUVAUS

Taustatiedot

Ympäristön kuvaus

Hovdetin kallionjyrkänteen alapuolella.

Kuvaus

Labyrintin jäännös kaakkoa kohti 4-9 astetta kallistuvalla graniittipinnalla. Lähes yksinomaan pyöristyneitä, melko tasakokoisia alle 10 kg:n kiviä on kalliolla soikealla alalla, jonka pituus vuoden 1995 inventoinnissa oli 9.3 m (N-S) ja leveys 7.5 m (W-E). Keskellä on muita suurempi kivi, samoin N-osassa. Kivet ovat normaalisti jäkälöityneitä ja niiden alla on rapautumismoroa. Rhizocarponia esiintyy etenkin W-reunan kivissä. Kivien välissä on runsaasti sammalta, jopa heinä tuppaita. W-reunassa erottuu kaksi puolikaarimaista 0.3-0.7 m leveää käytävän osaa, jotka mahdollisesti liittyvät N-päässä toisiinsa mutkan välityksellä. Sisempi käytävä päättyy S-päässä poikkiesteeseen. Muilta osin kivet ovat sekaisin eivätkä muodosta muuta kuin satunnaisia rakenteita. Rakenne on kuitenkin selvärajainen. Labyrintti on todennäköisesti autenttinen. Inventoinnin 2019 havainnot. Kulkuaukko on mahdollisesti ollut NW-reunassa. NW-reunassa myös säilynyt käytävän karakteristinen mutka. Rakenteesta näyttäisi vuoden 1995 jälkeen poistuneen kiviä siten että mitat 2019 olivat 7.3 m (NE-SW) ja leveys 6.7 m.

Kohteen rajaus

Näkyvät rakenteet

Tulkinta

Labyrintti.

Lisätiedot

Sijainti korjattu GPS-mittauksen perusteella 2019.

TOIMENPITEET KOHTEELLE

Toimenpide:	69192	Toteutusvuosi:	1995	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	Tapani Tuovinen				
Kuvaus:	Saaristomeren kansallispuiston yhteistoiminta-alueen arkeologinen inventointi II, kohde 28.			Kustannukset yhteensä, €:	

Toimenpide:	107985	Toteutusvuosi:	2019	Työkustannus, €:	
Työlaji:	Kulttuuriperintöinventointi			Tarvikekustannus, €:	
Tila:	Toteutettu			Muu kustannus, €:	
Toteuttaja:	T. Tuovinen				
Kuvaus:	BalticRIM-inventointi 2019			Kustannukset yhteensä, €:	

KUVALIITTEET

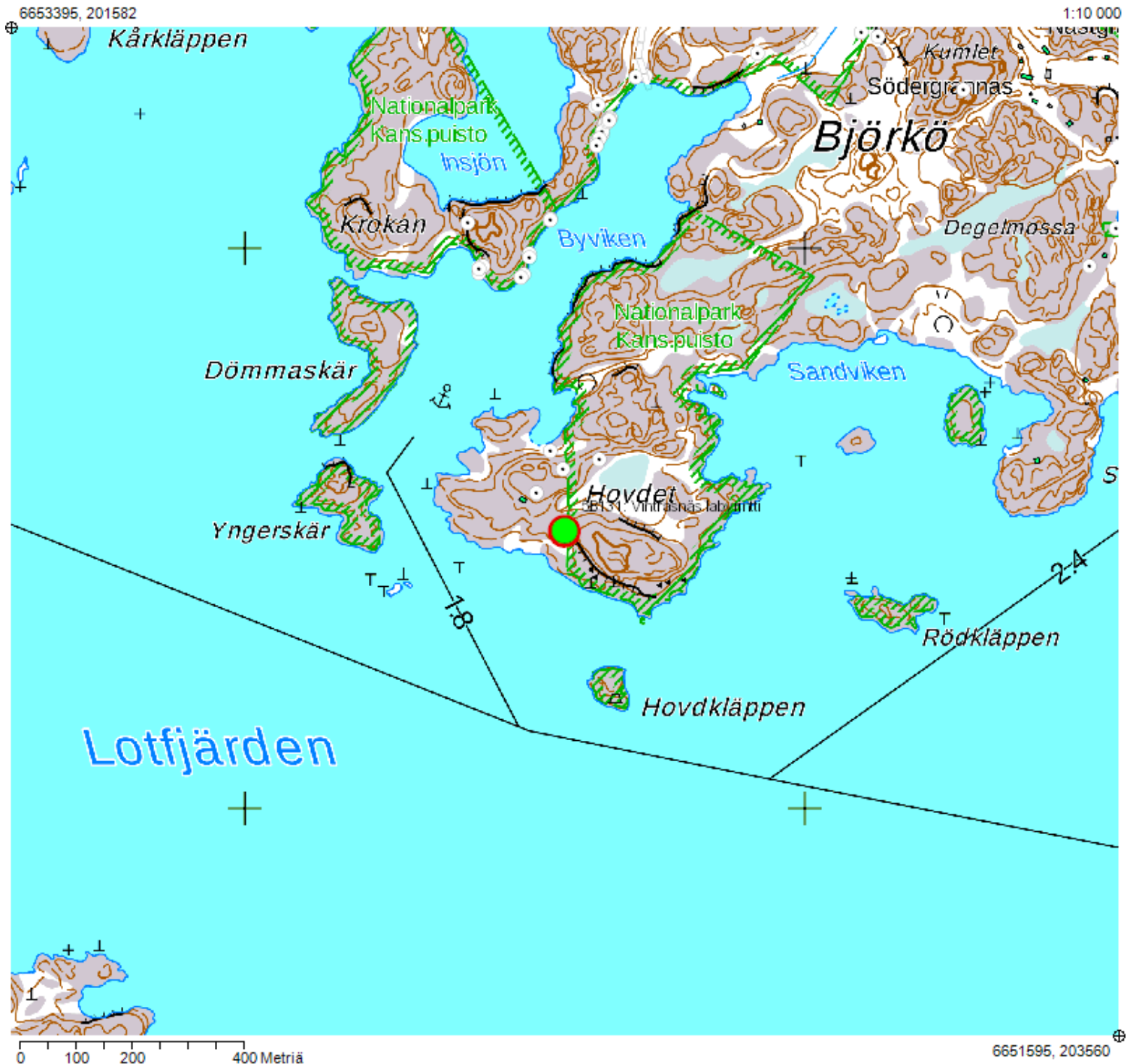

Tunnus	{E0DF3743-108E-4561-B7BD-523F95003D0D}
Kuvausaika	9.5.2019
Kuvauspaikan P-koordinaatti	
Kuvauspaikan I-koordinaatti	
Kuvaussuunta asteina	
Kuvaaja	T. Tuovinen

Otsikko:	Vintrasnäs
Kuvaus:	Labyrintti SW

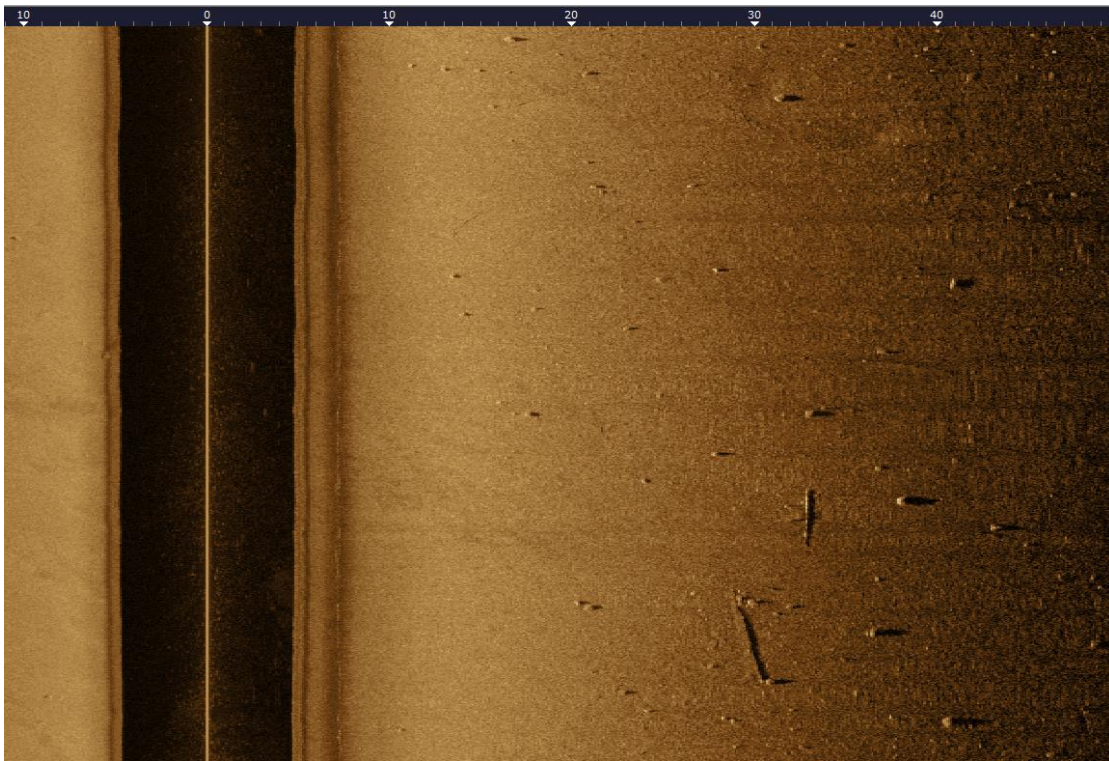
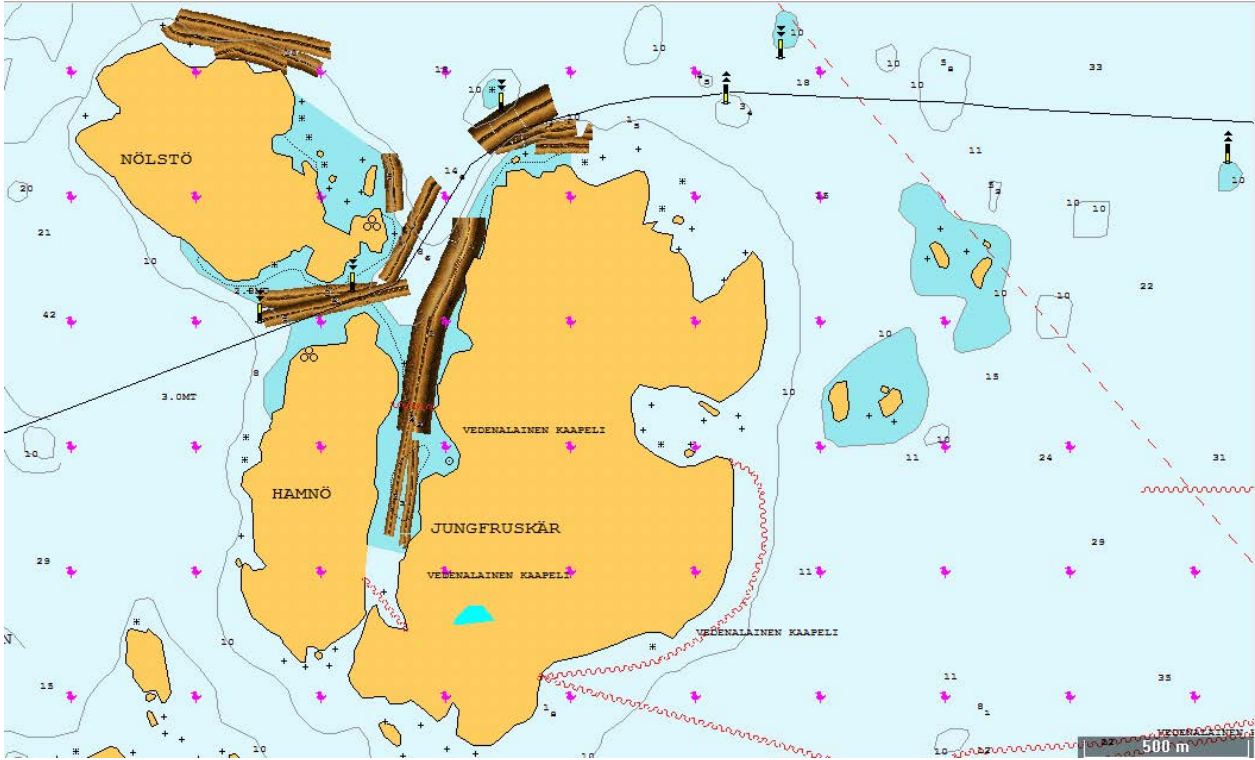
KARTTAOTE

Kohteen numero:	58131	Kohteen nimi:	Vintrasnäs labyrintti
Kunta:	Parainen	Maankäyttökohde:	
P-koordinaatti:	6652495	Korkeus merenpinnasta, ylin (m):	11
I-koordinaatti:	202571	Korkeus merenpinnasta, alin (m):	

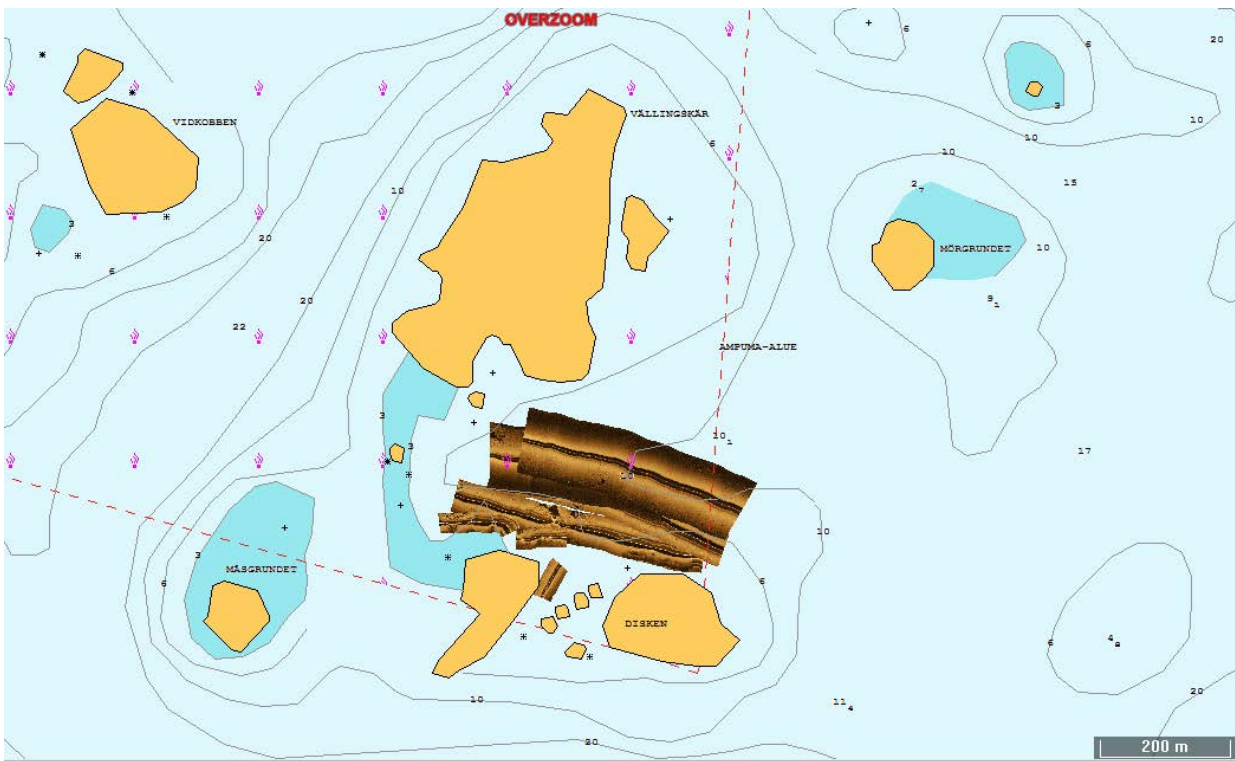
LIITE C. Viistokaiuttamalla inventoidut merialueet sekä havaitut kohteet ja anomaliat. Kohteiden numerointi vastaa raportin luvun 4. numerointia.

1. Jungfruskär, Houtskär, Parainen

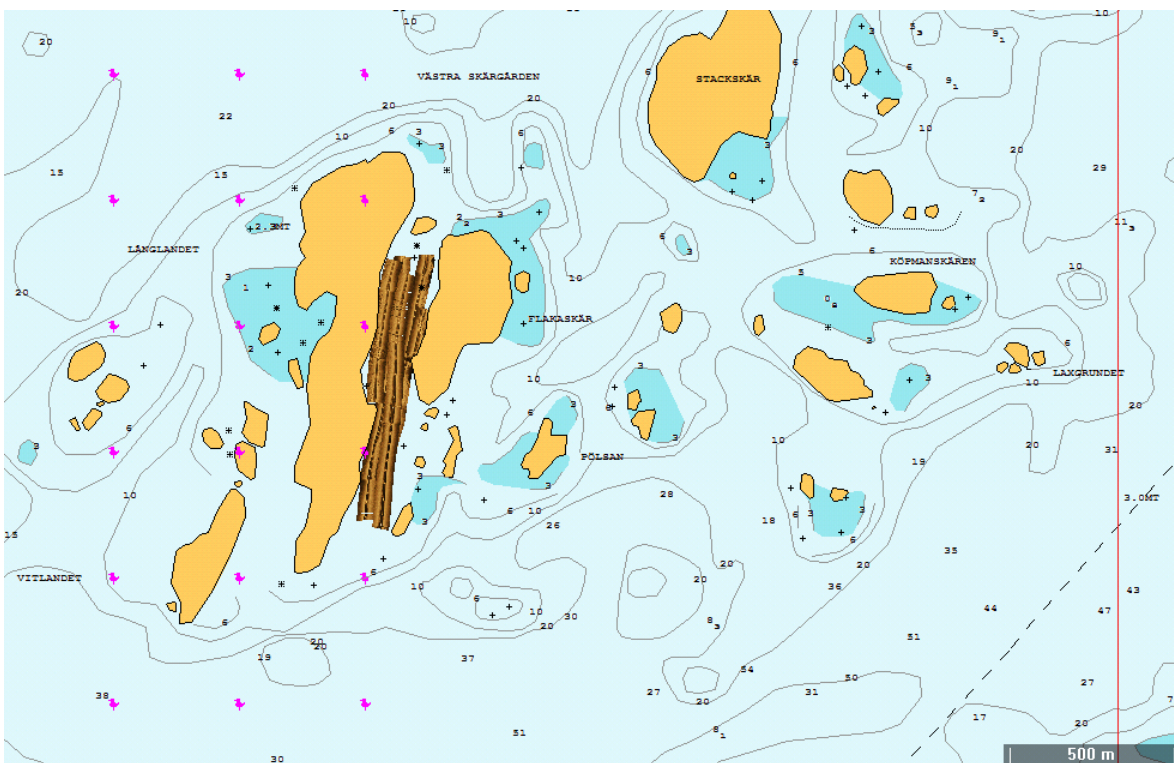

2.

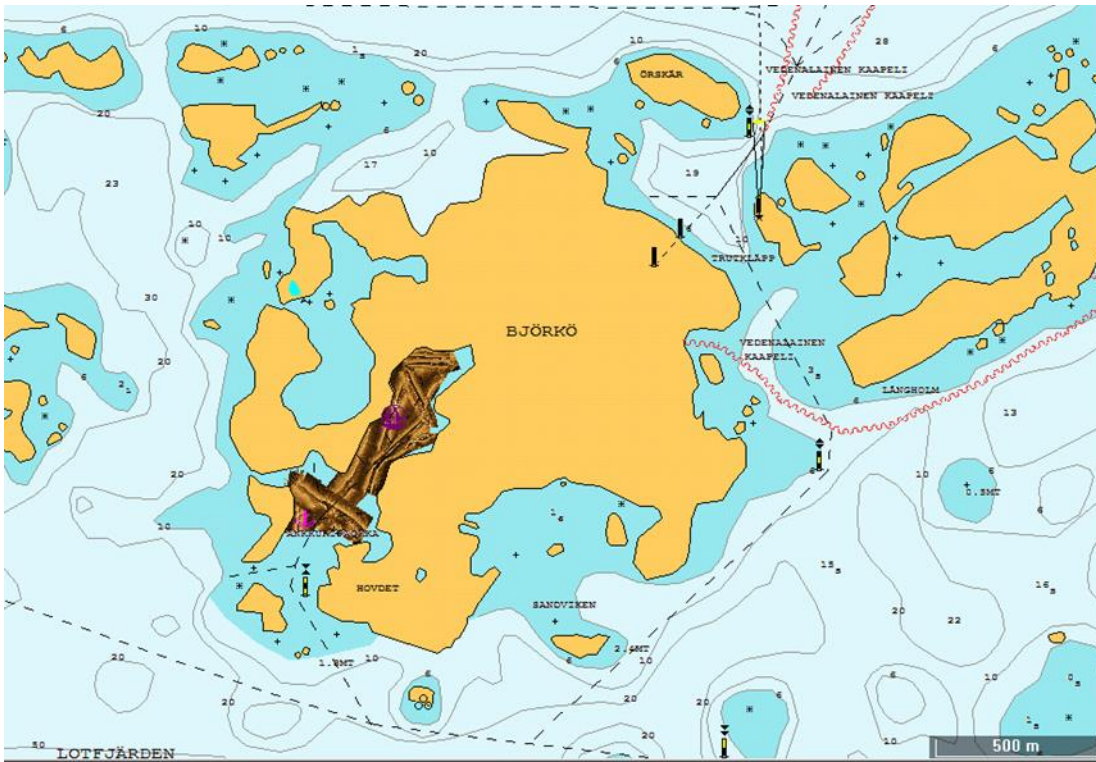
2. Rosenhamn, Parainen

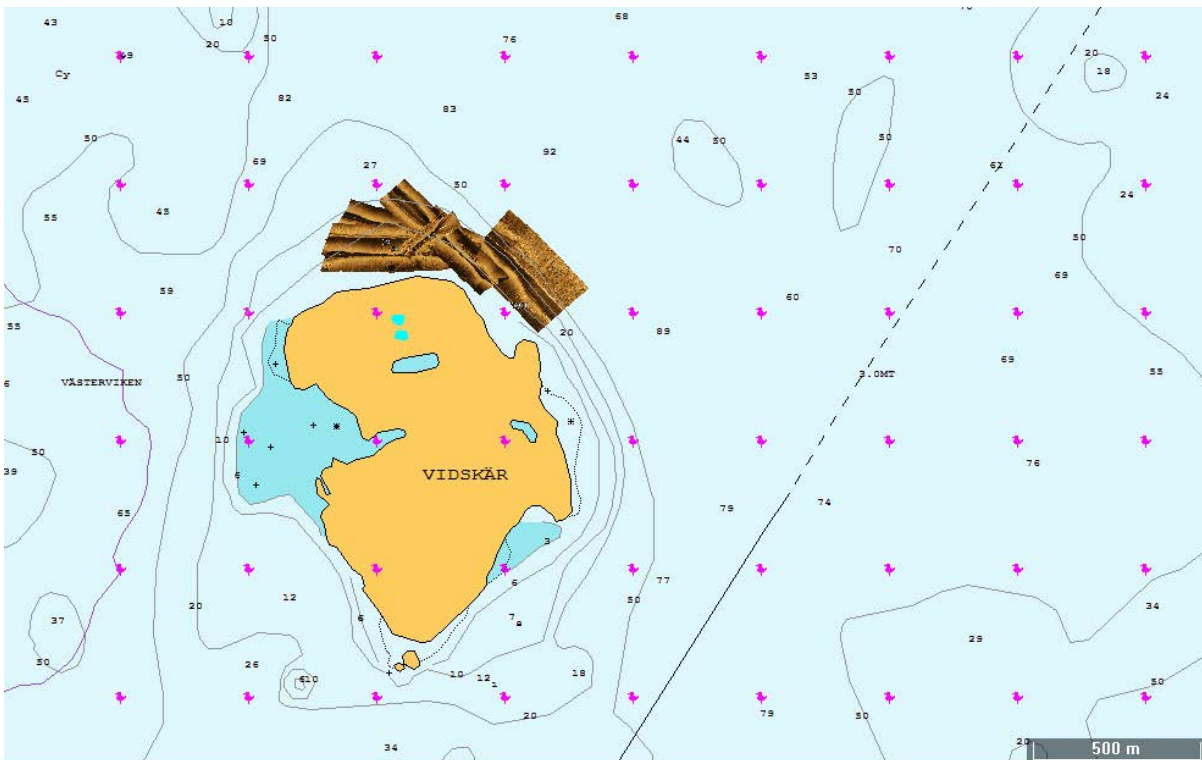
3. Myshamn (Långlandet/ Flakaskär), Parainen

4. Byviken, Björkö, Parainen

5. Vidskär, Parainen

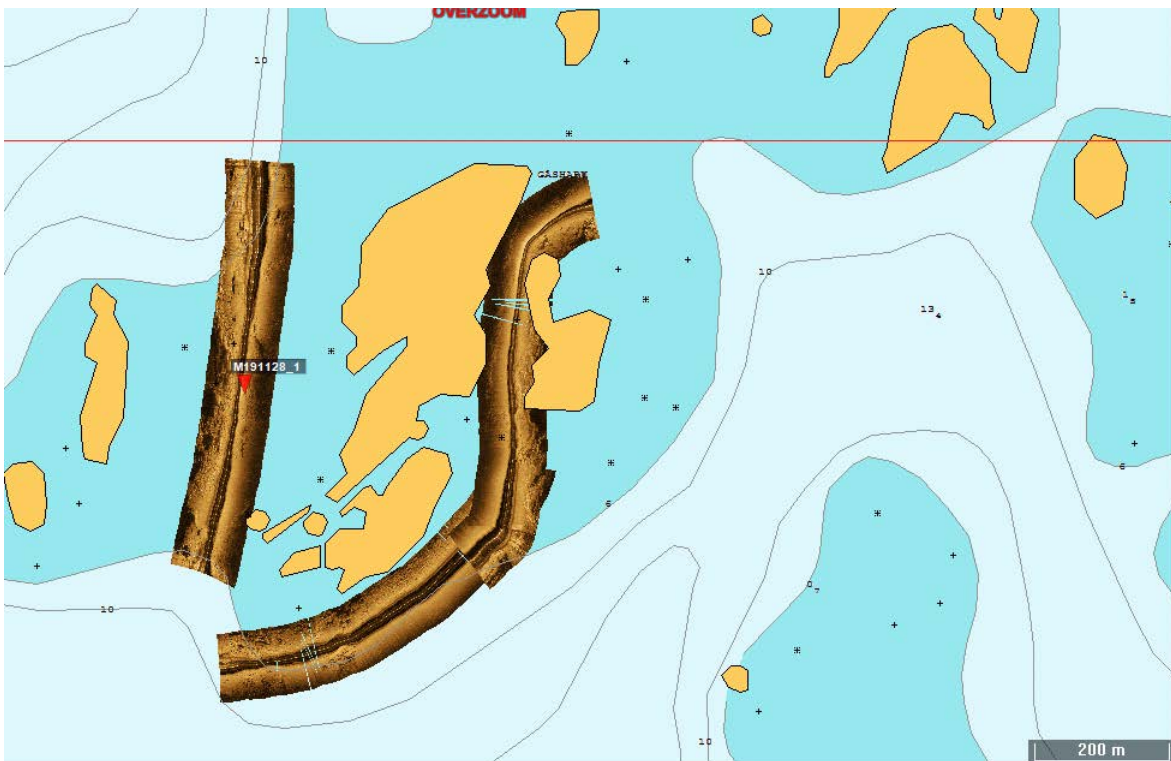

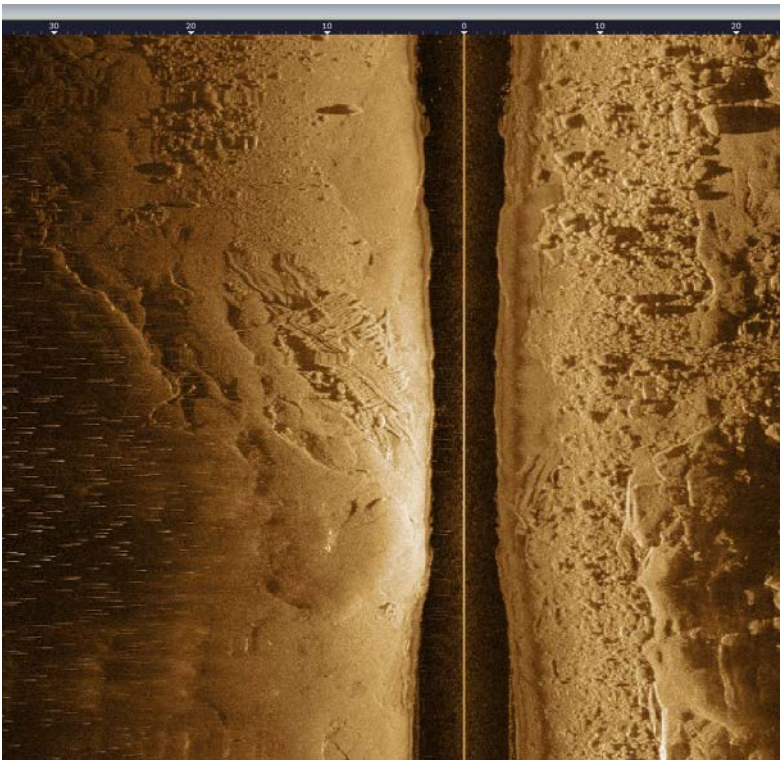
Snökobben, Aspö, Parainen

6. Gåsharu, Vänö, Kemiönsaari

Kiinteä muinaisjäänös 1547

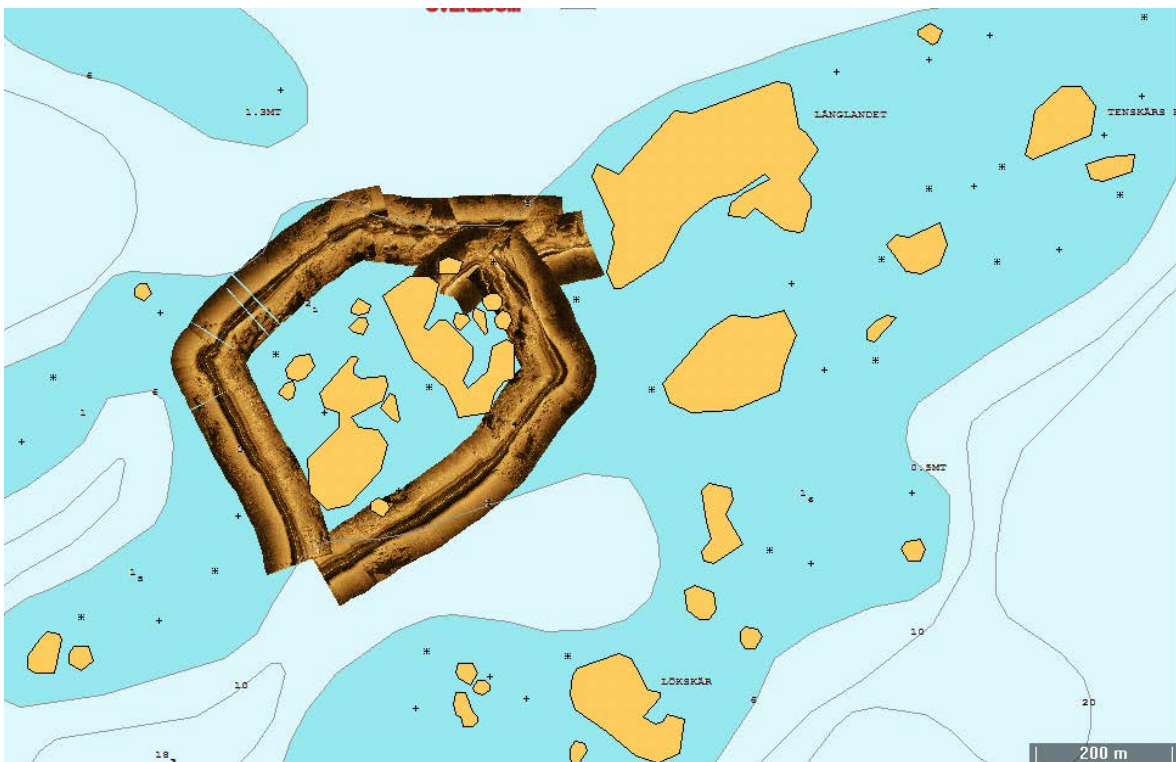

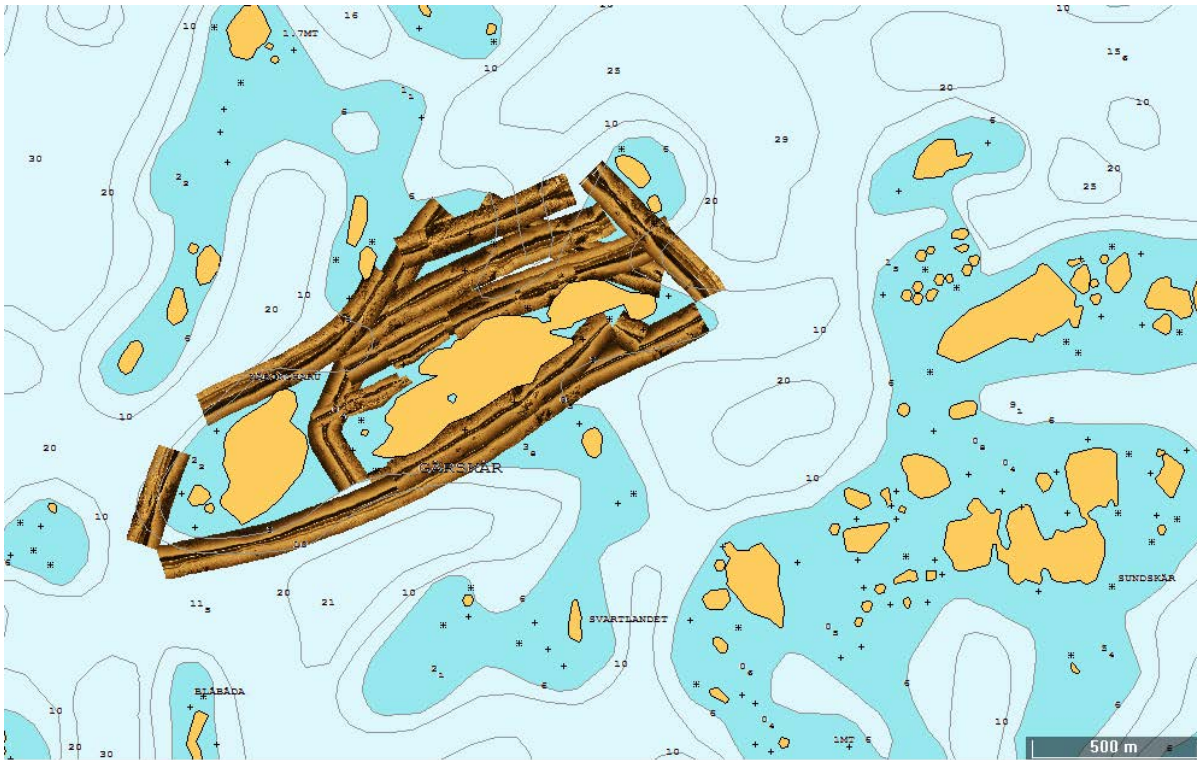
Hamnskär, Vänö, Kemiönsaari

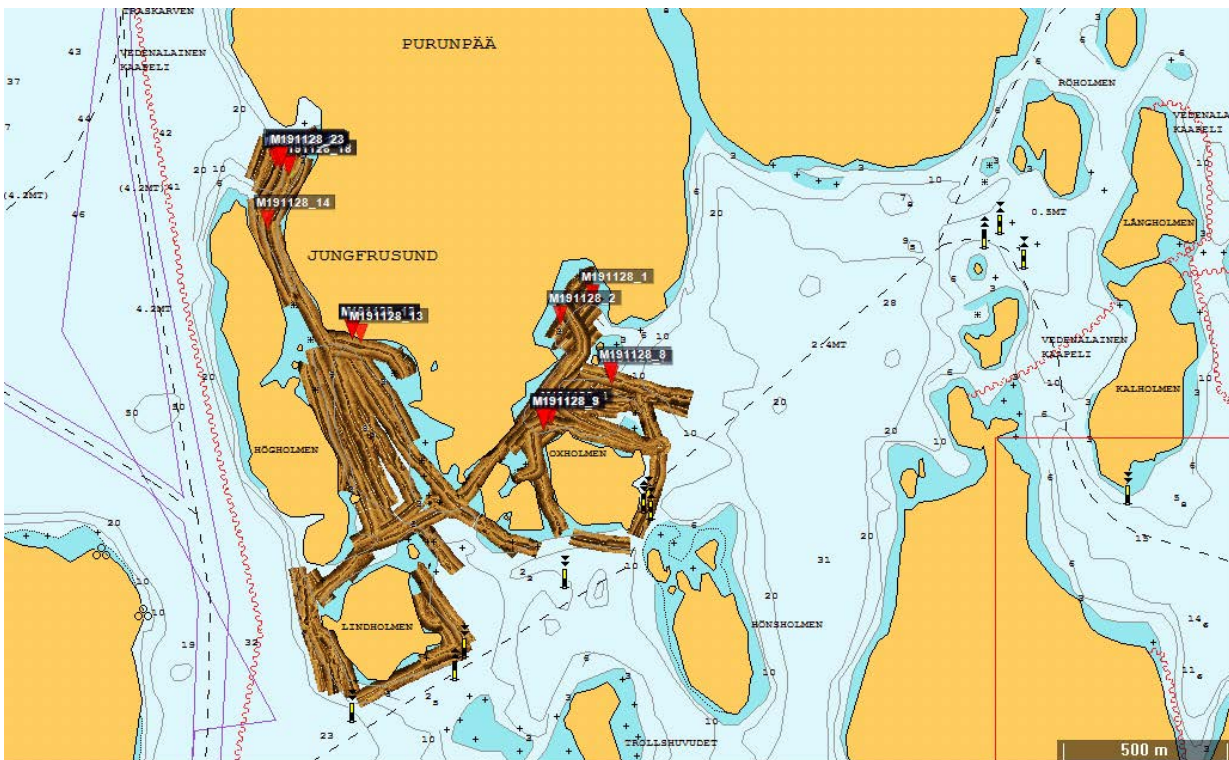
Klovaskär, Vänö, Kemiönsaari

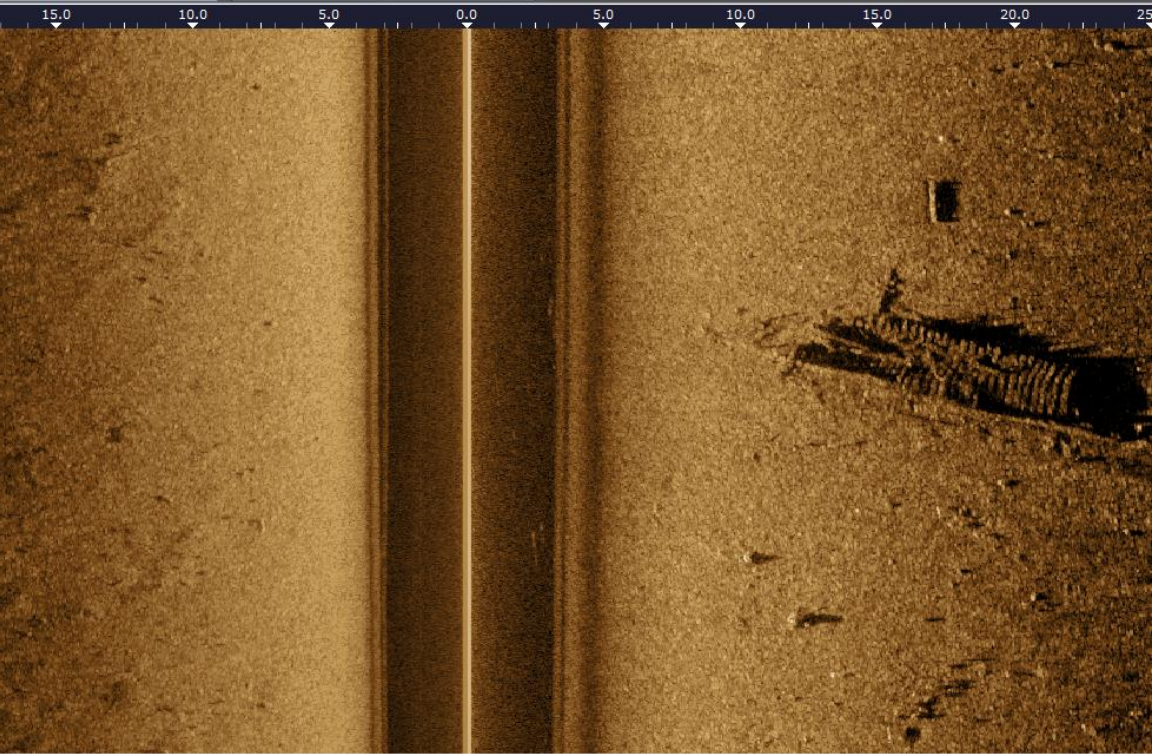
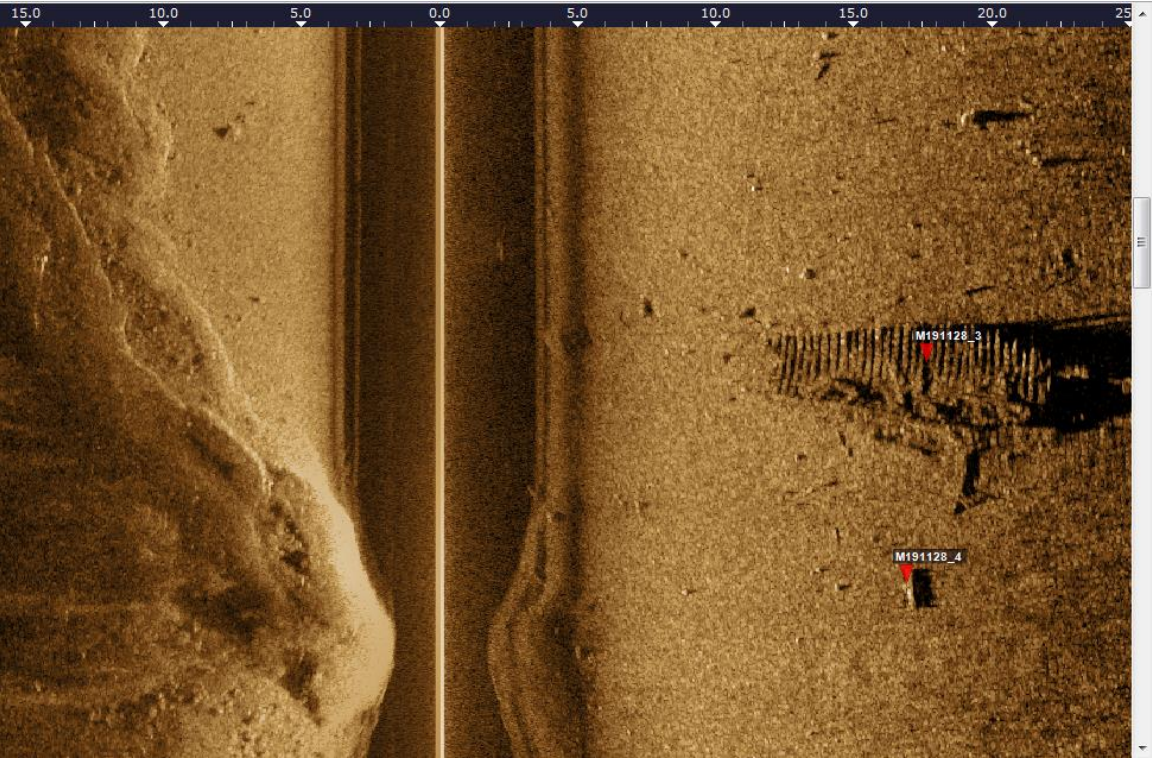
7. Gärskär, Vänö, Kemiönsaari

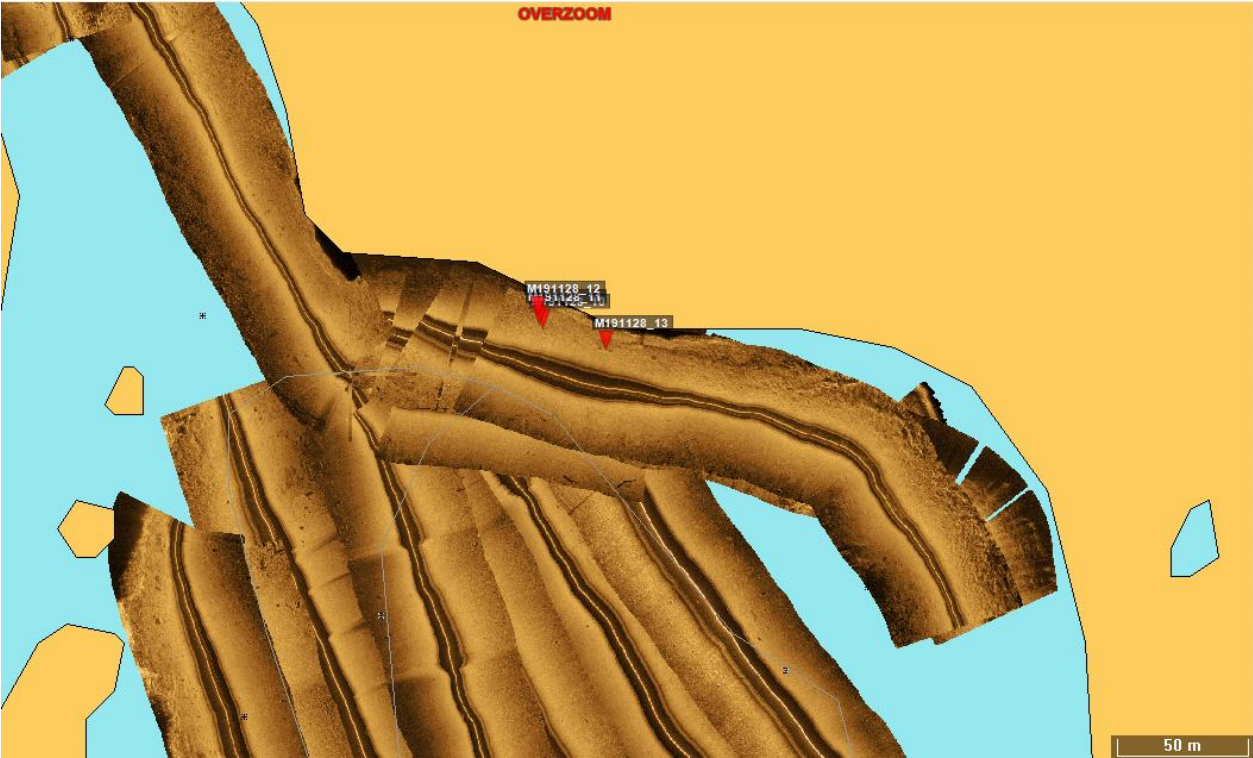
8. Jungfrusund, Kemiönsaari

Jungfrusund, Oxholmenin hylky, muinaisjäännösrekisterin tunnus 1533

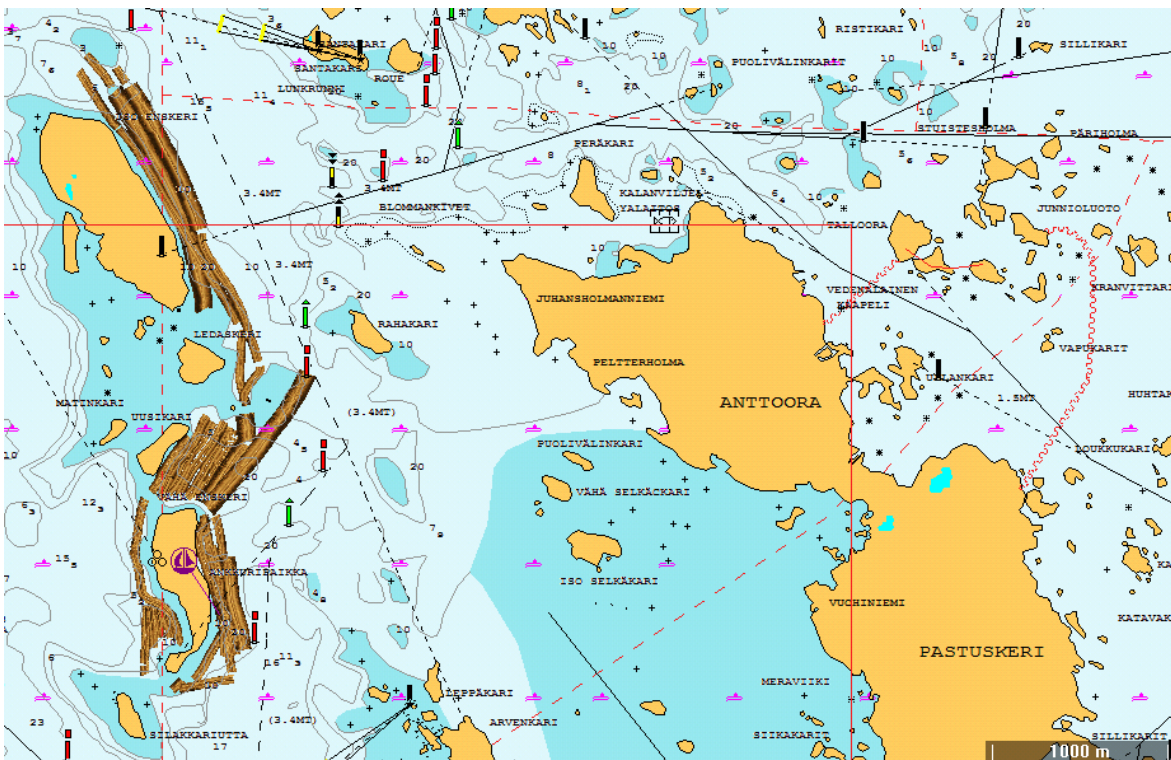
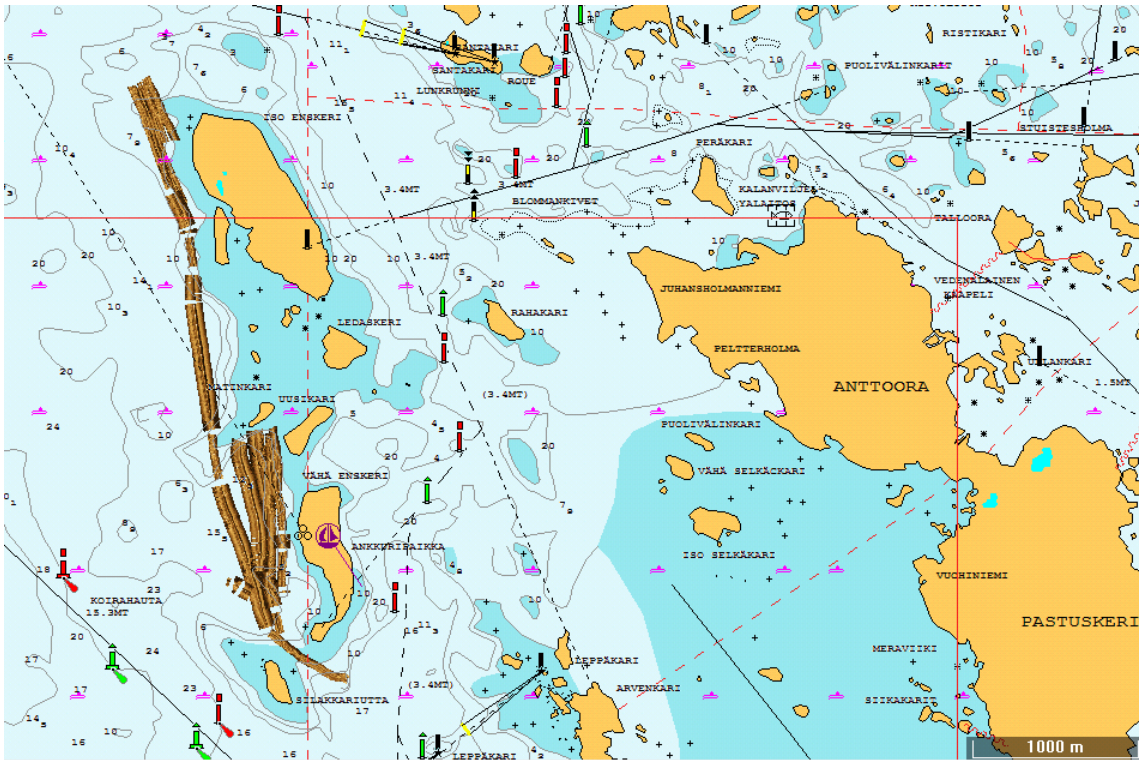
Jungfrusund itäranta puisen laiturin jäänteet (Bastuslätt 4 1000037597)

Jungfrusund, Lindholmen

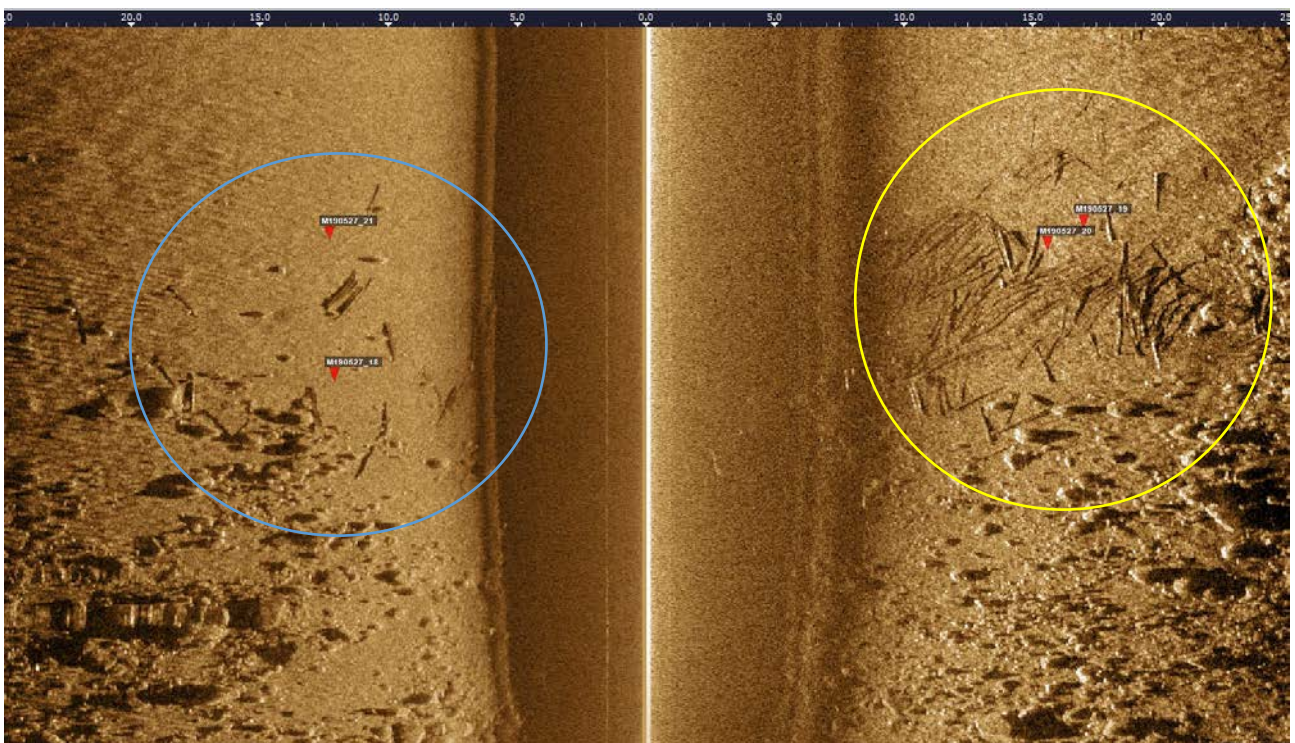
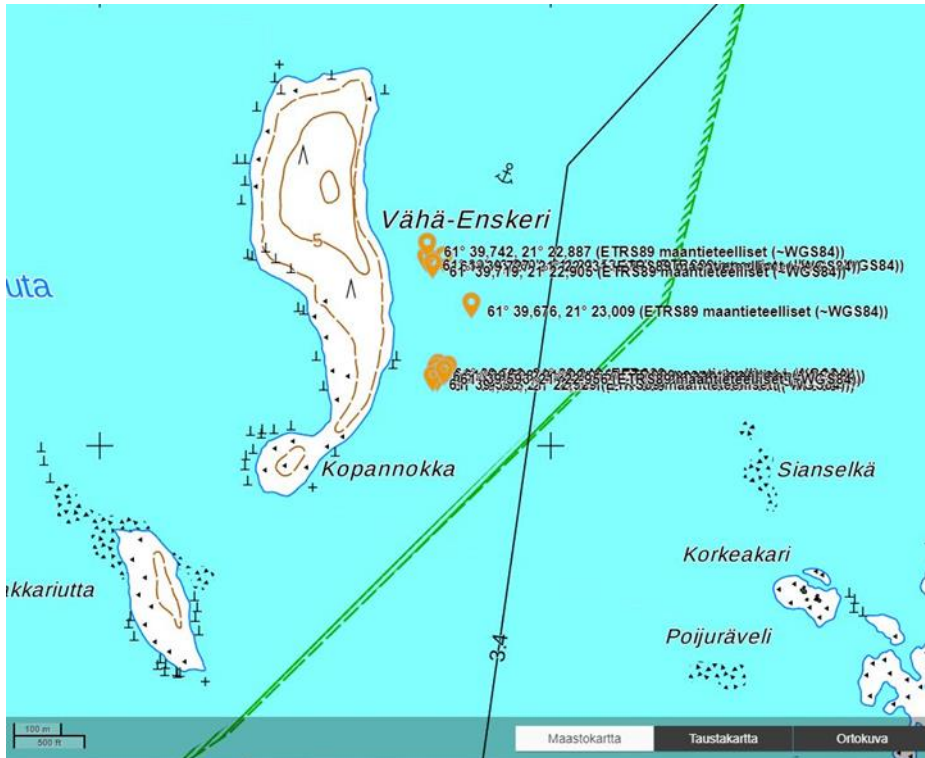

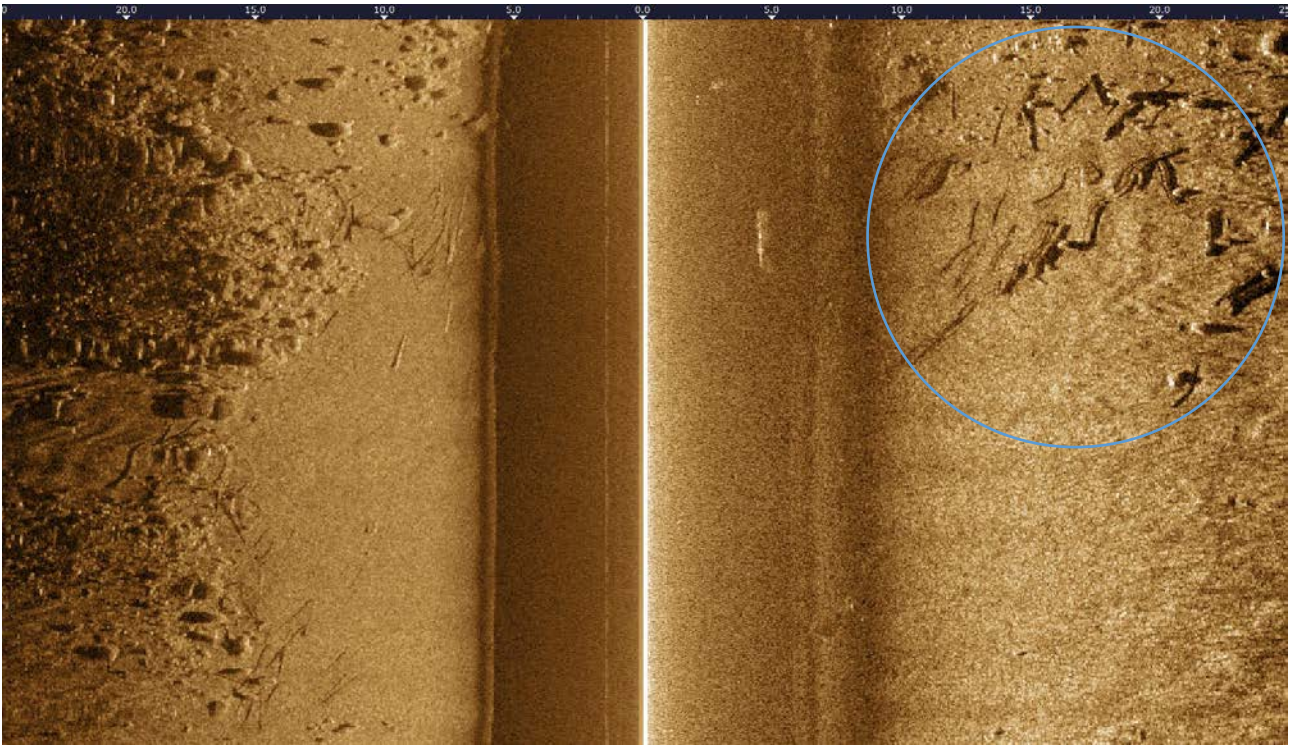
9. Iso- ja Vähä-Enskeri, Pori

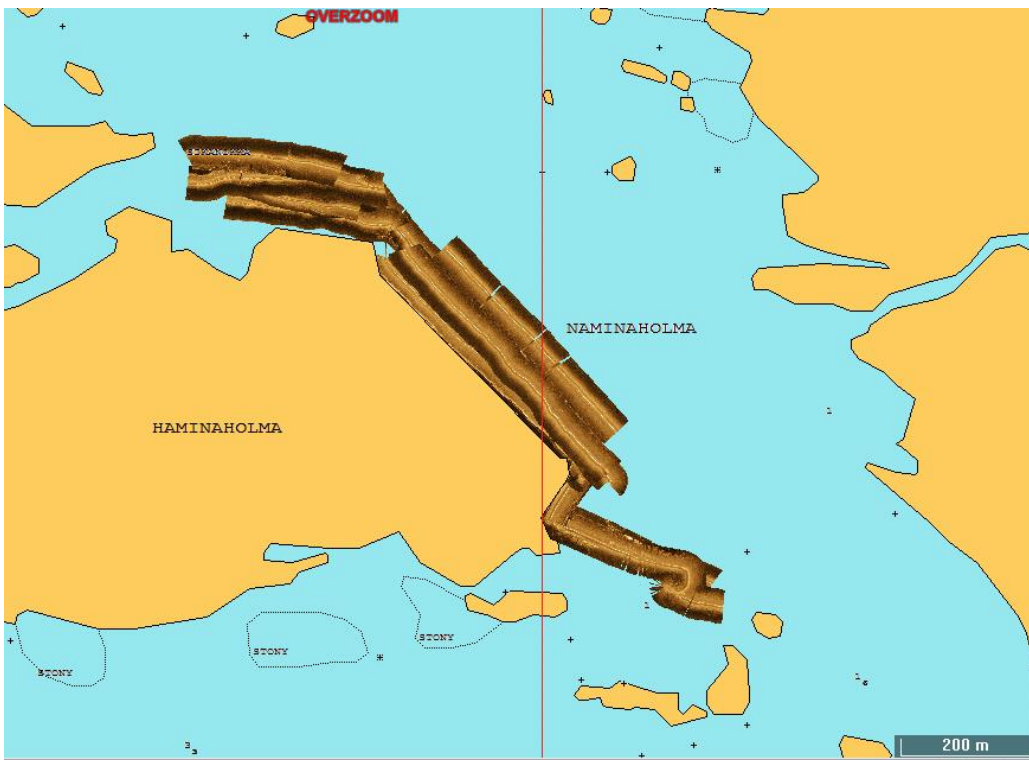
Muu kohde 100037851

Alla olevissa viistokaikukuvissa tukit on ympäröity keltaisella värillä ja mahdollinen hylkykohde/ hylynosat sinisellä. Viistokaikukuvat sijoittuvat karttakuvan eteläisemmän nuoliryppään kohdalle. Muut kartan keltaiset nuolet pohjoisempana osoittavat irtonaisten tukkien/puunrunkojen sijaintipaikkoja.

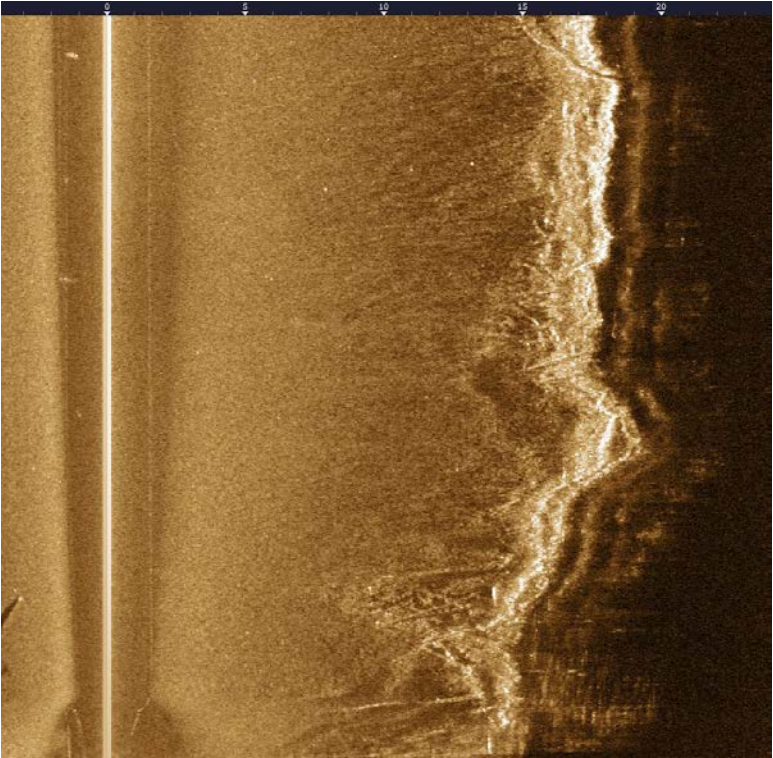
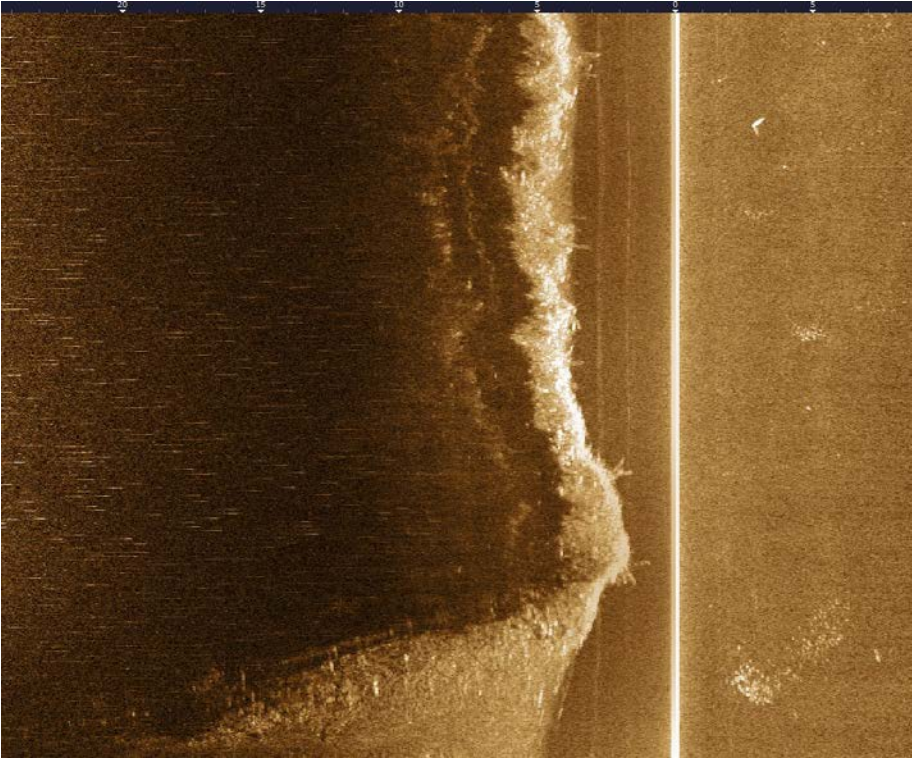

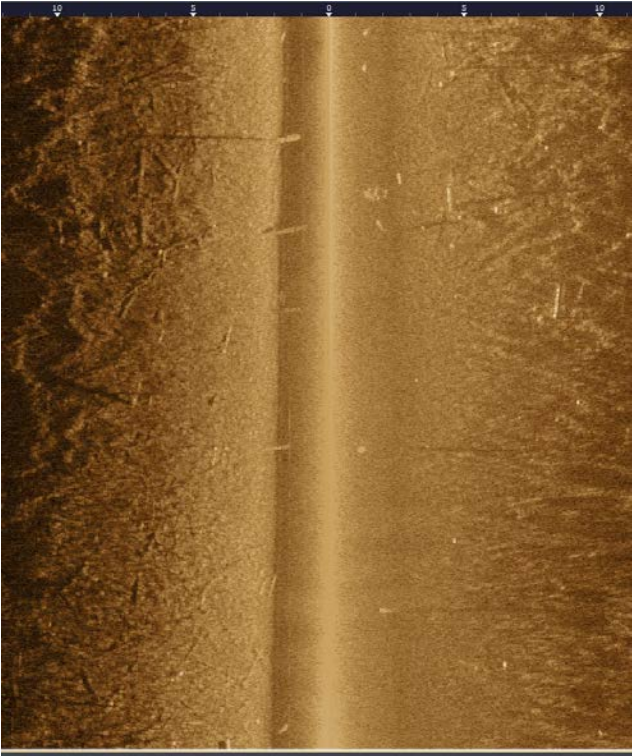
10. Haminaholma, Merikarvia

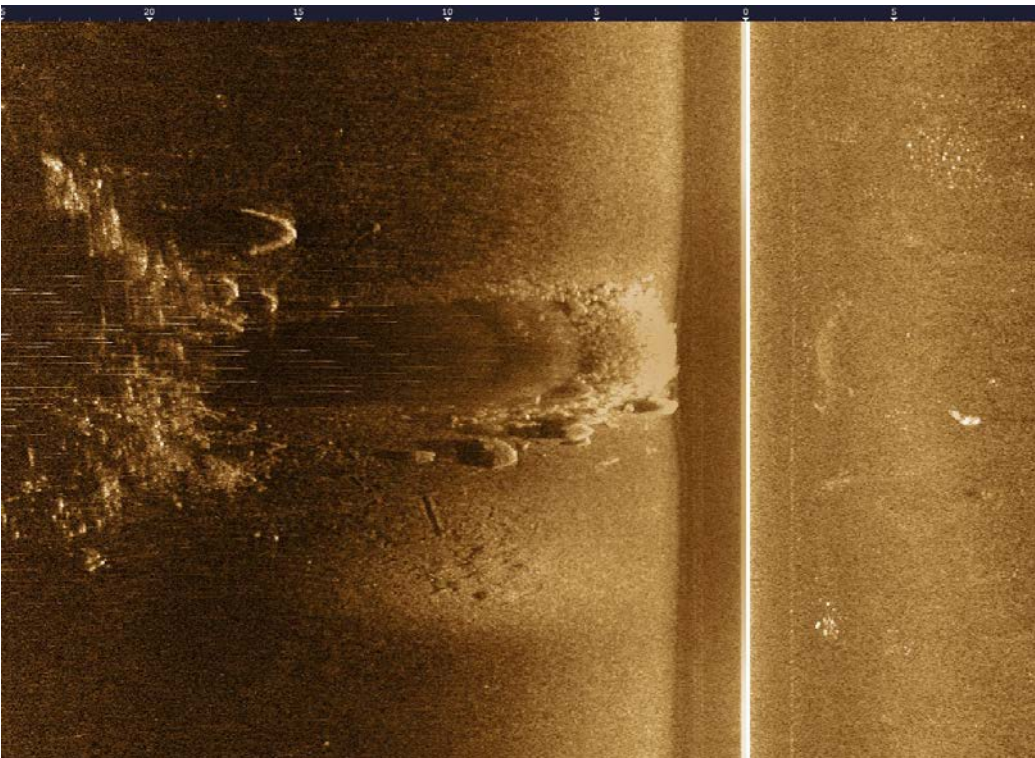
Rimamöljä (Kiinteä muinaisjäännös Haminaholma 6 1000037492)

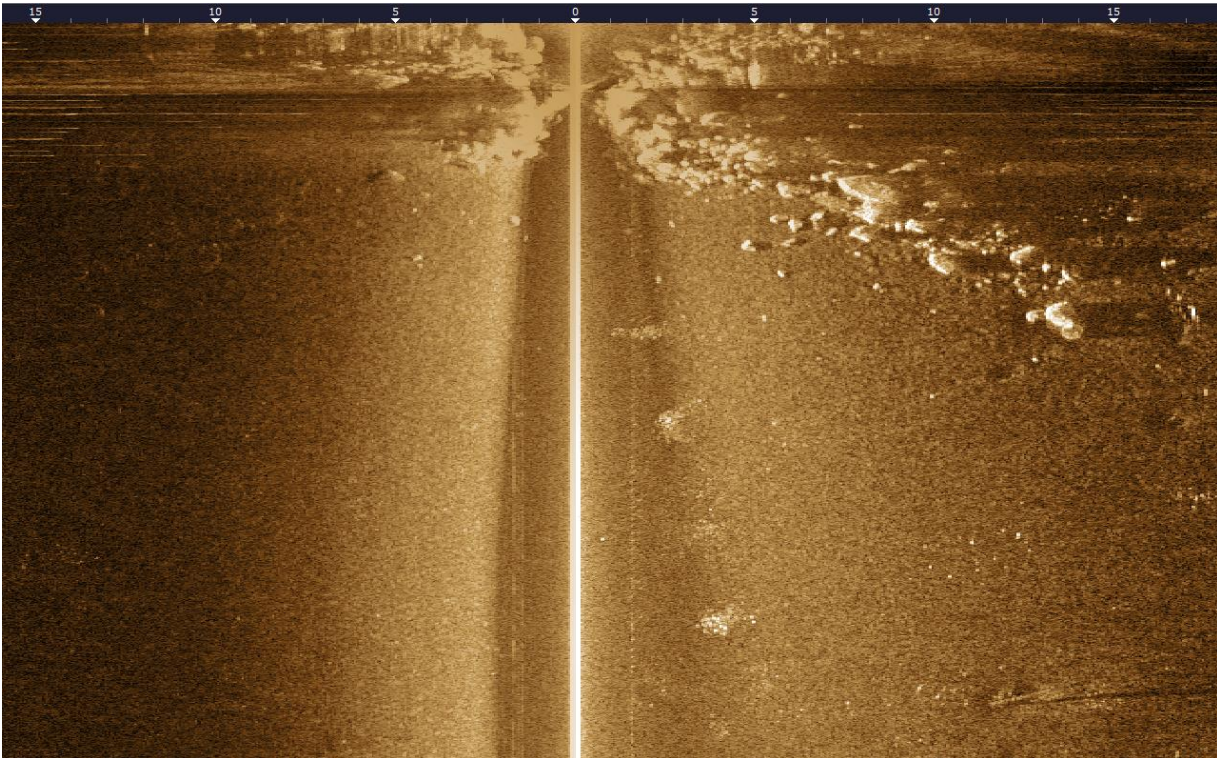
Fagerinsuntin pohjassa on useita tukkeja sekä rimoja:

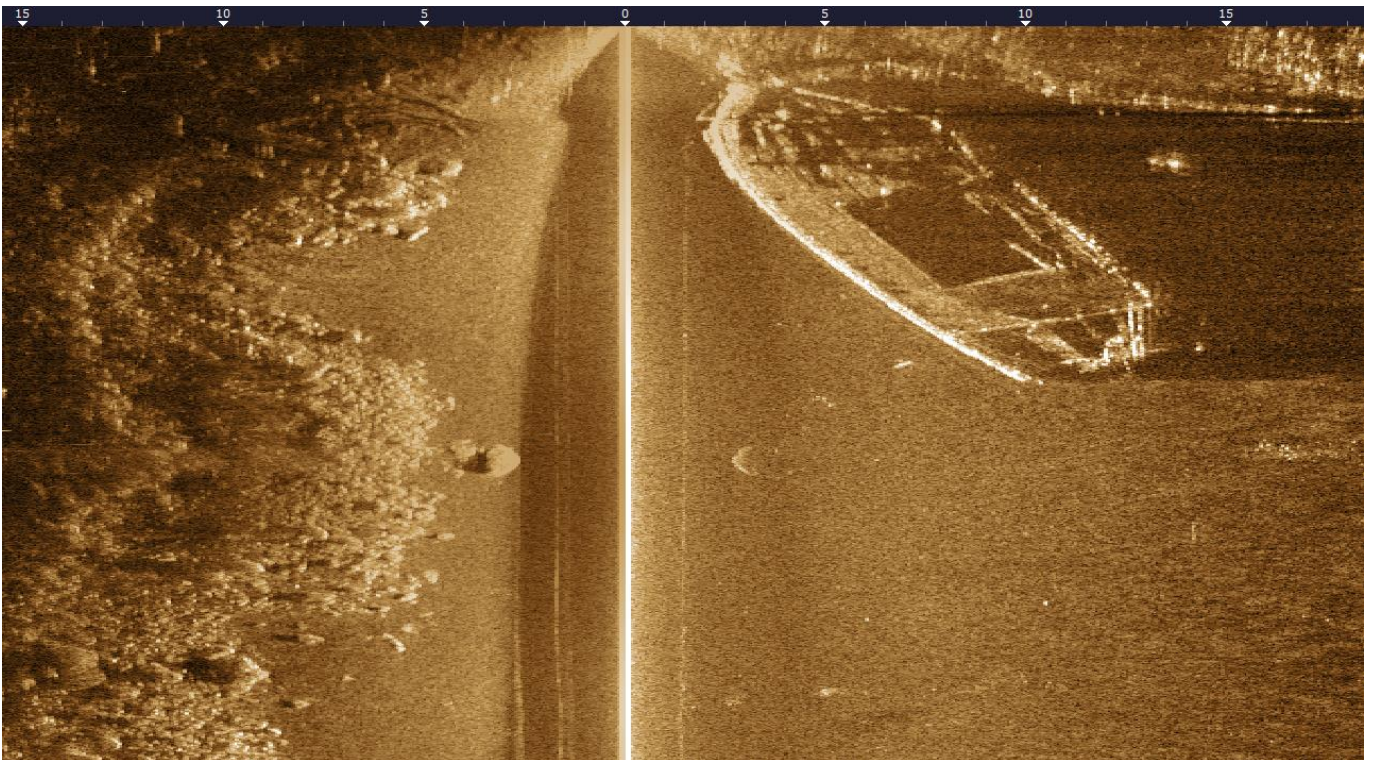
Mahdollinen muinaisjäänös Haminaholma 7 1000037581:

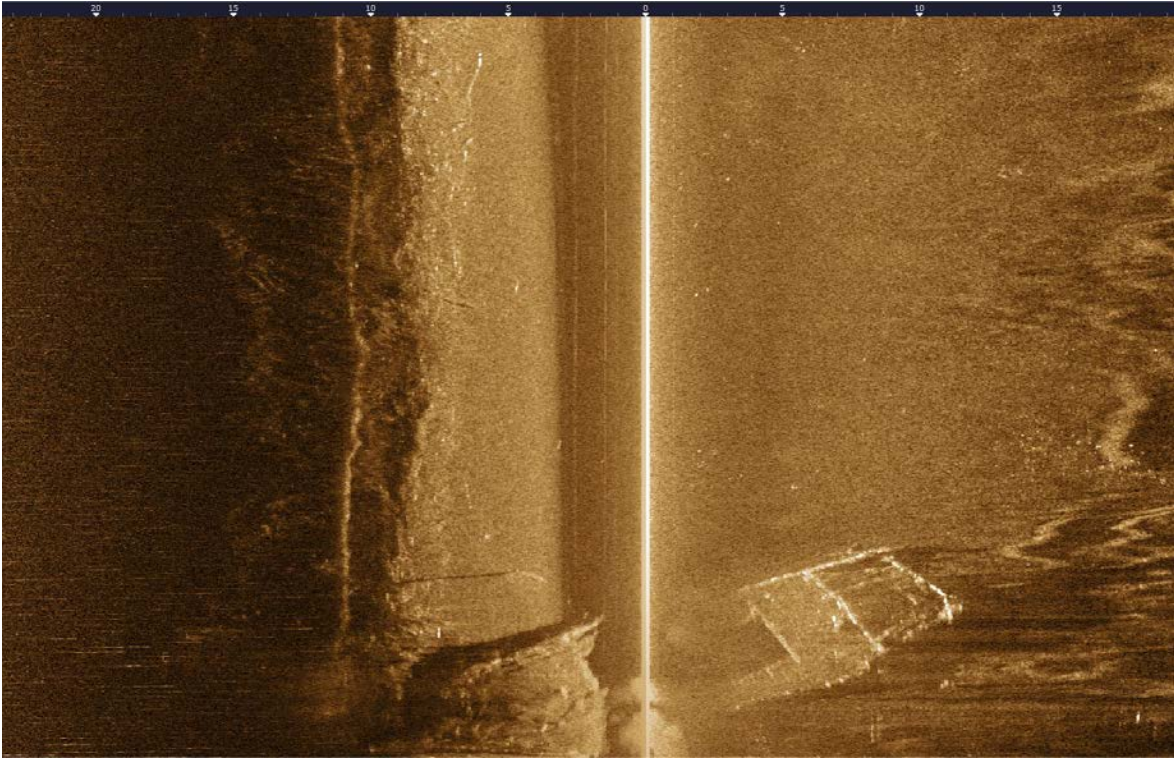

Mahdollinen kivirakenne:

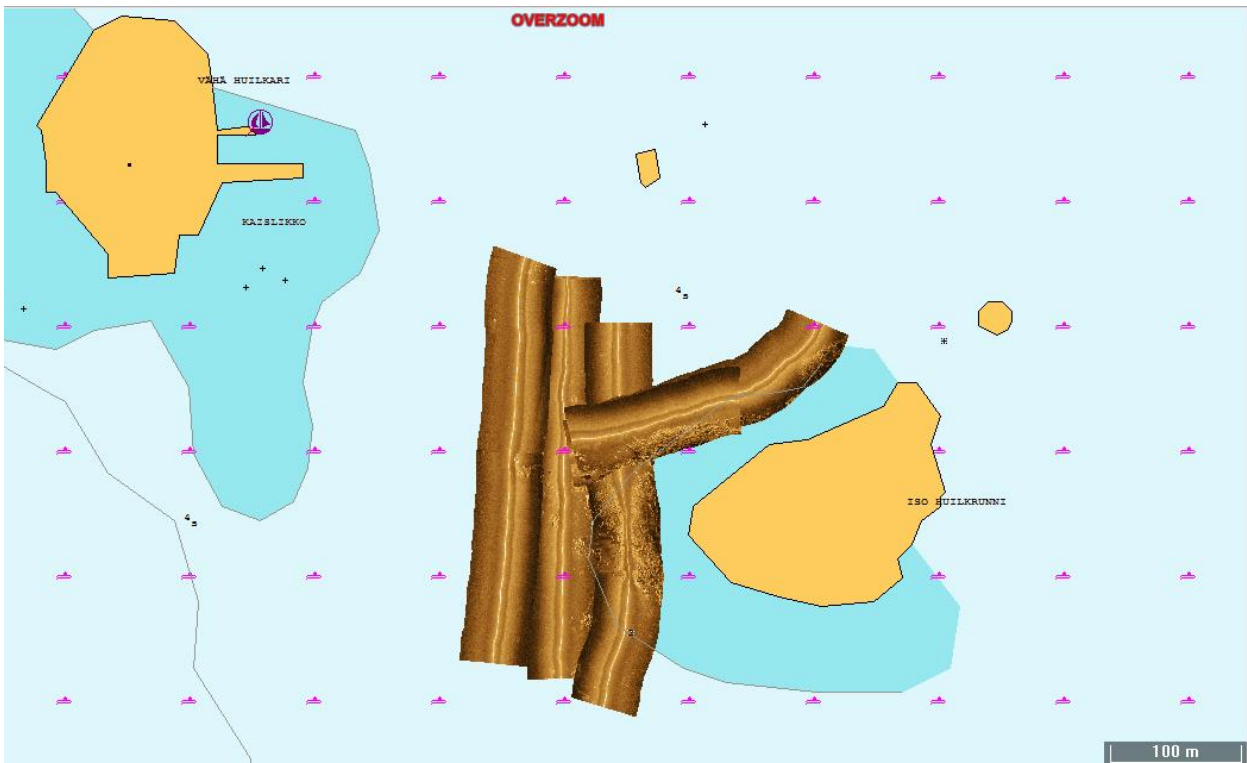

Haminaholma 1 (kiinteä muinaisjäännös 2492):

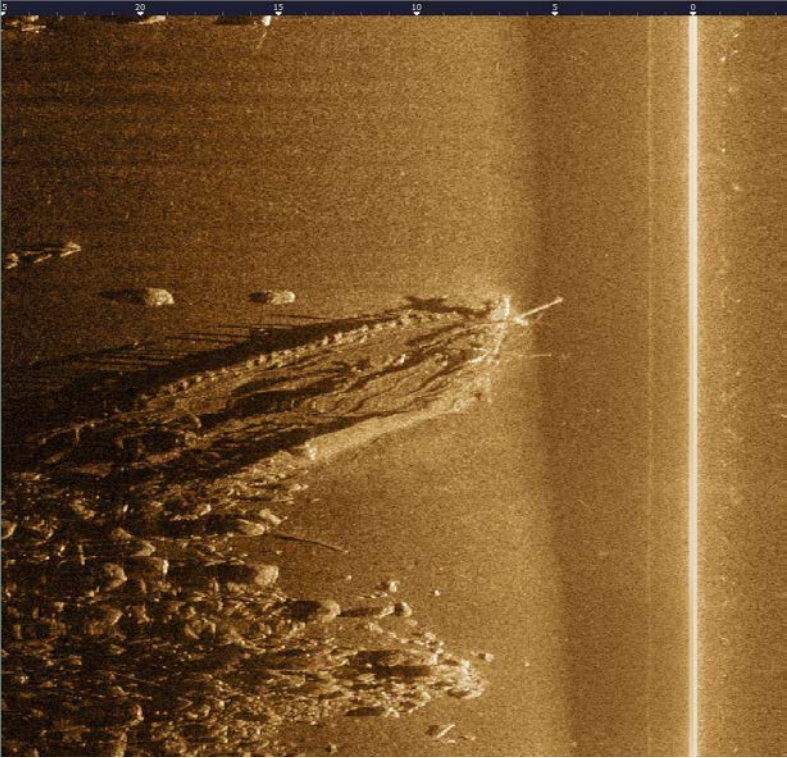
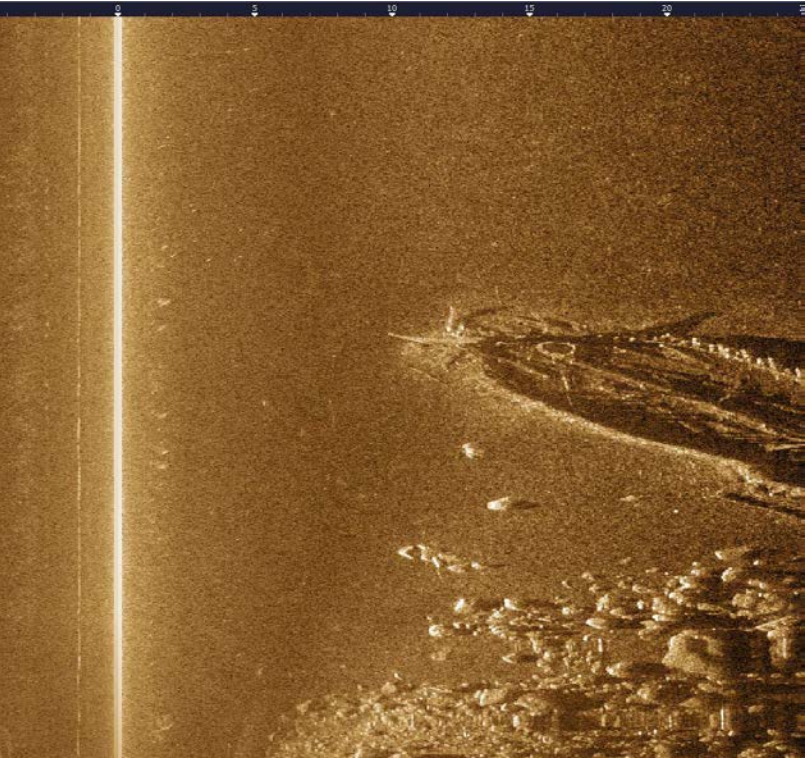

11. Iso-Huilkrunni, Luvia, Eurajoki

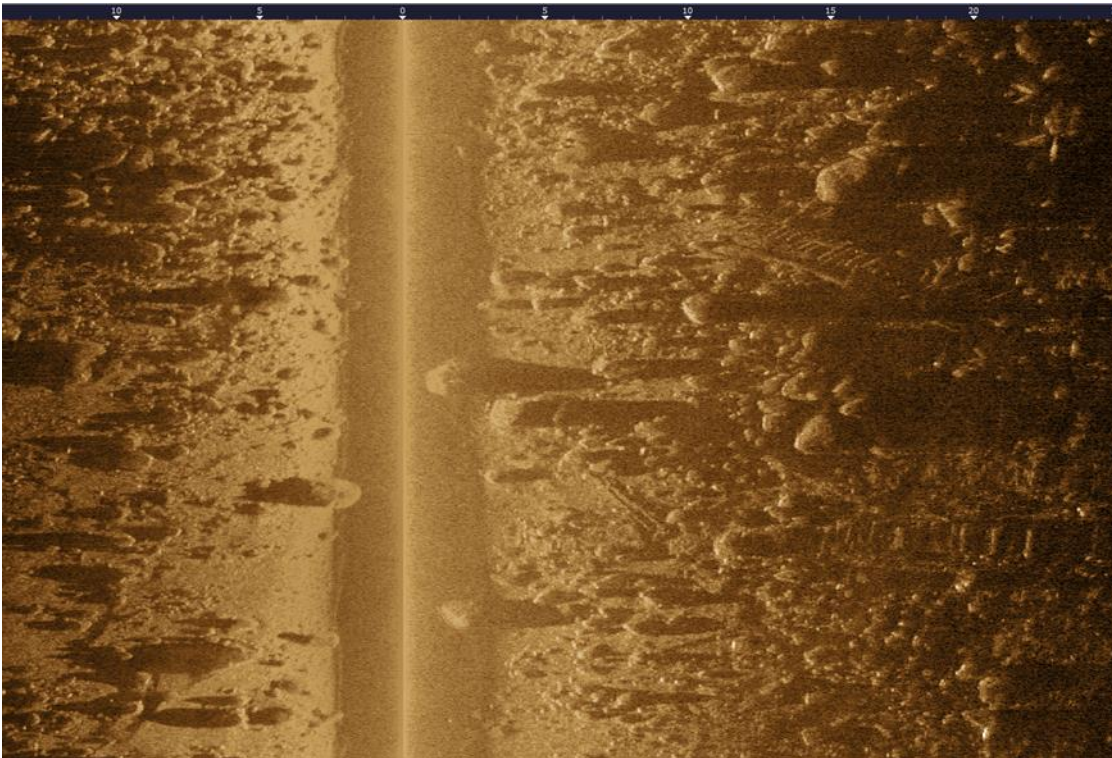
Muu kulttuuriperintökohde 1723 (Femma)

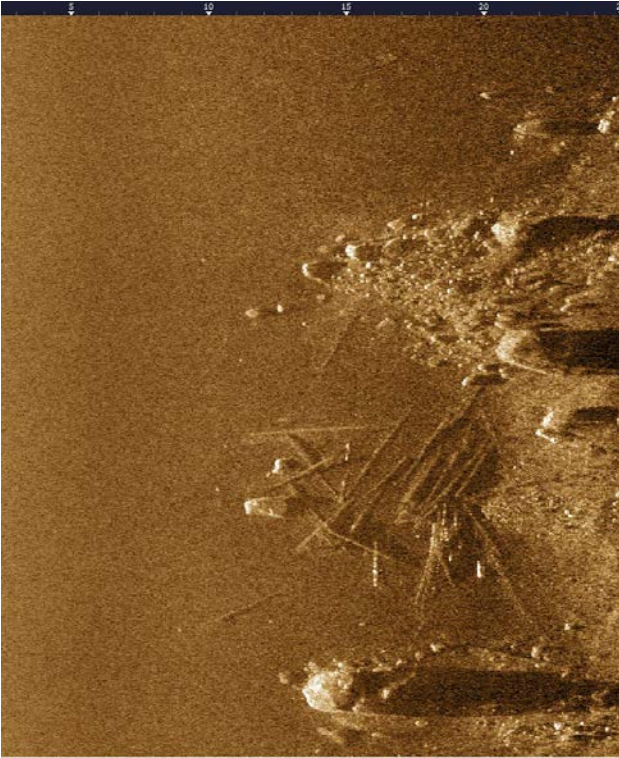
12. Pirskeri, Haminasalmi, Ryöväskeri. Luvia, Eurajoki

Kiinteä muinaisjäännös Pirskerin Haminasalmi 1714

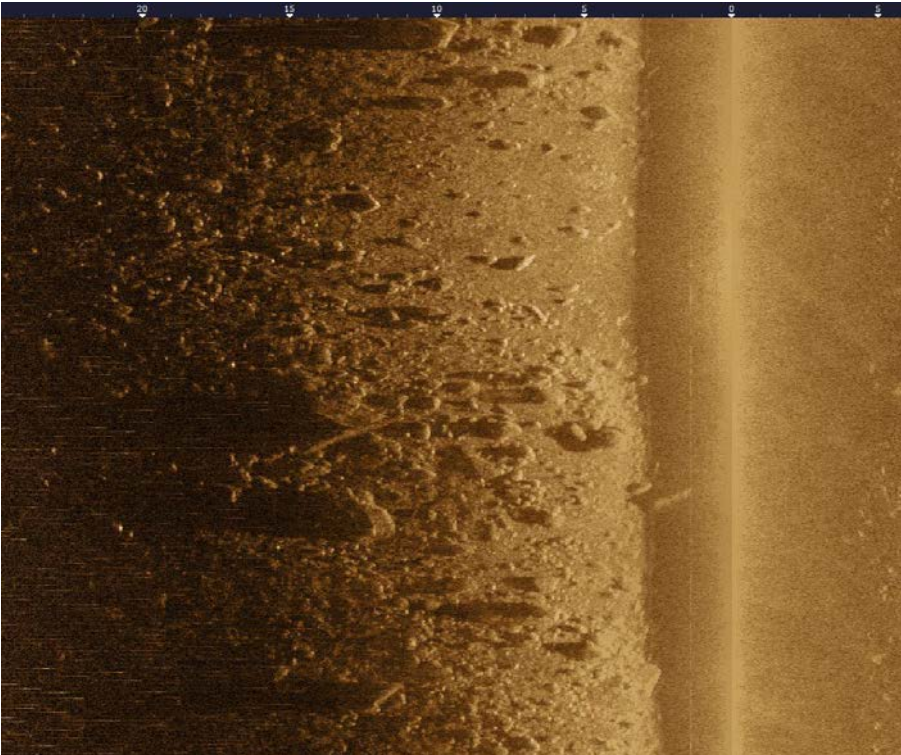

Muu kohde Pirskeri 1 1000037599

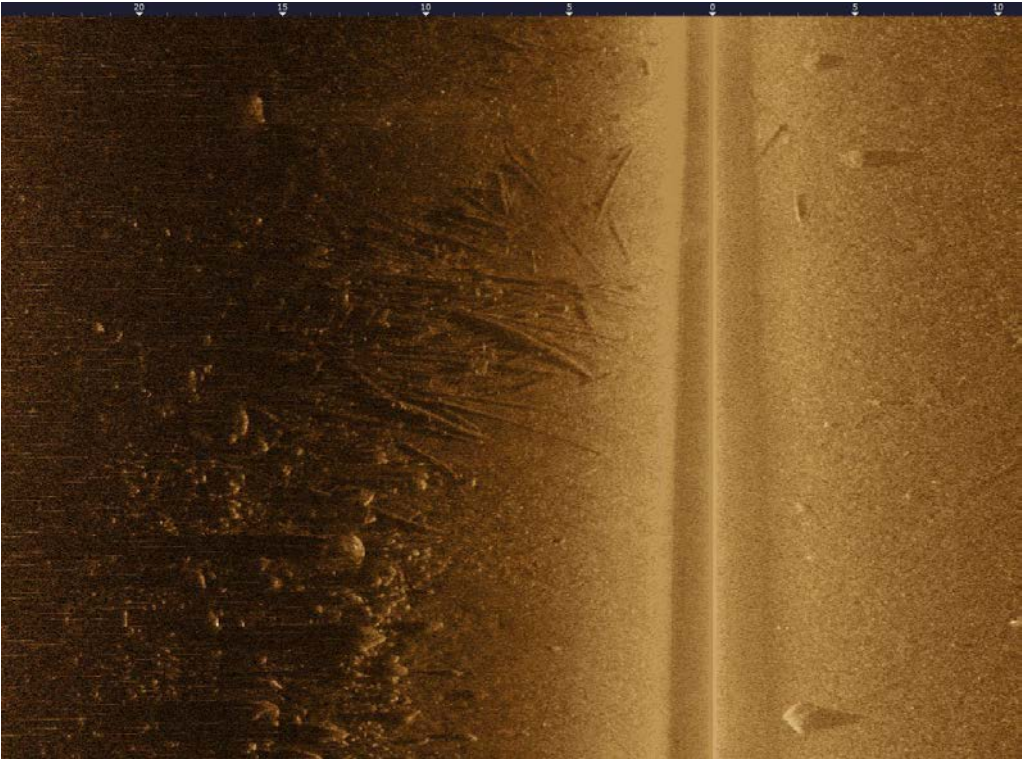
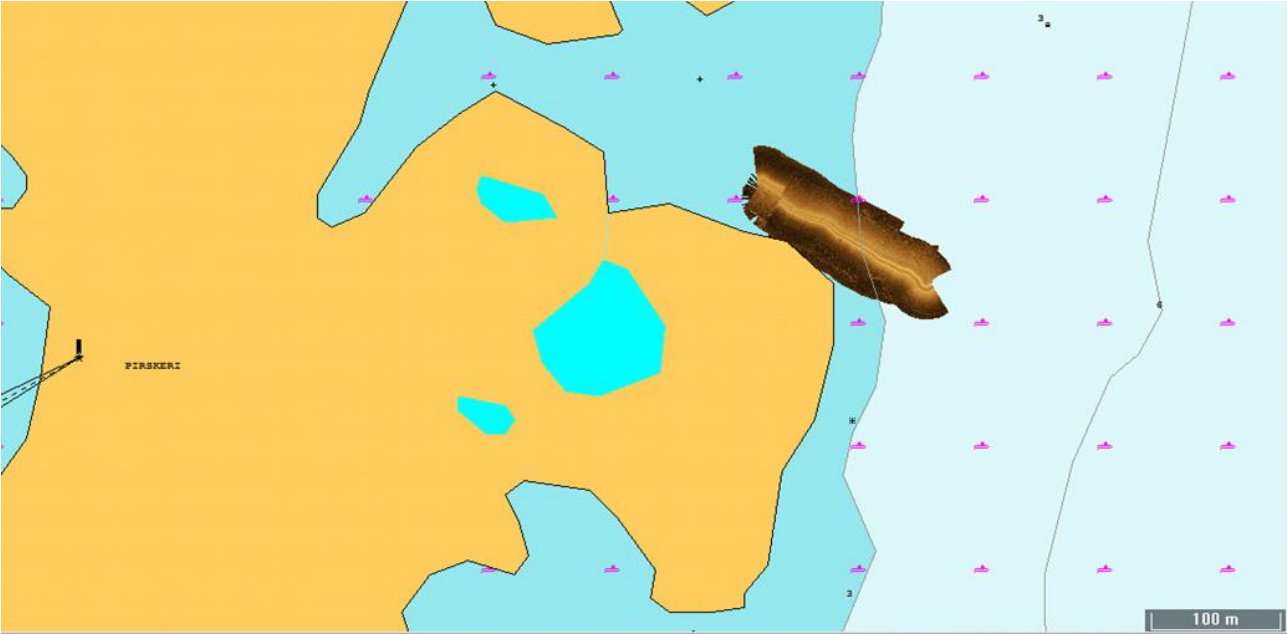

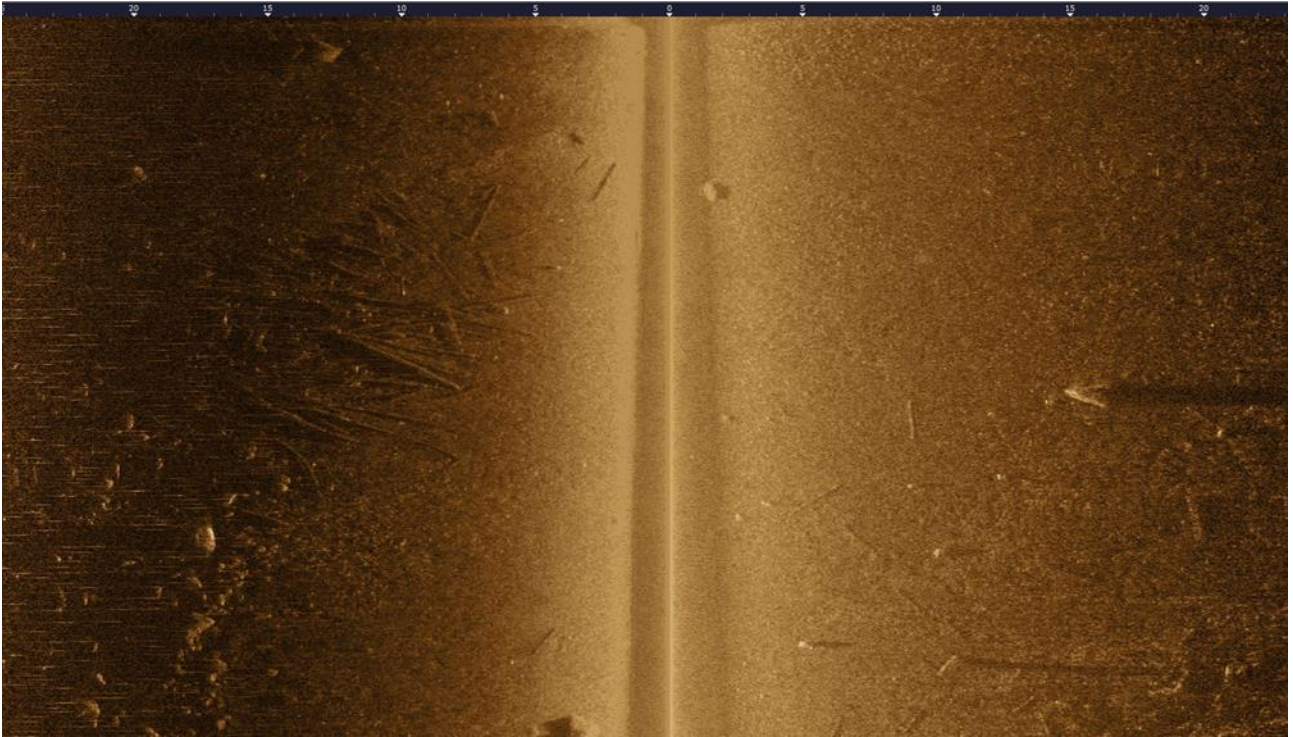
Haminakari Muu kohde 2552

WGS84 N 61° 23,254' E 21° 24,812'.

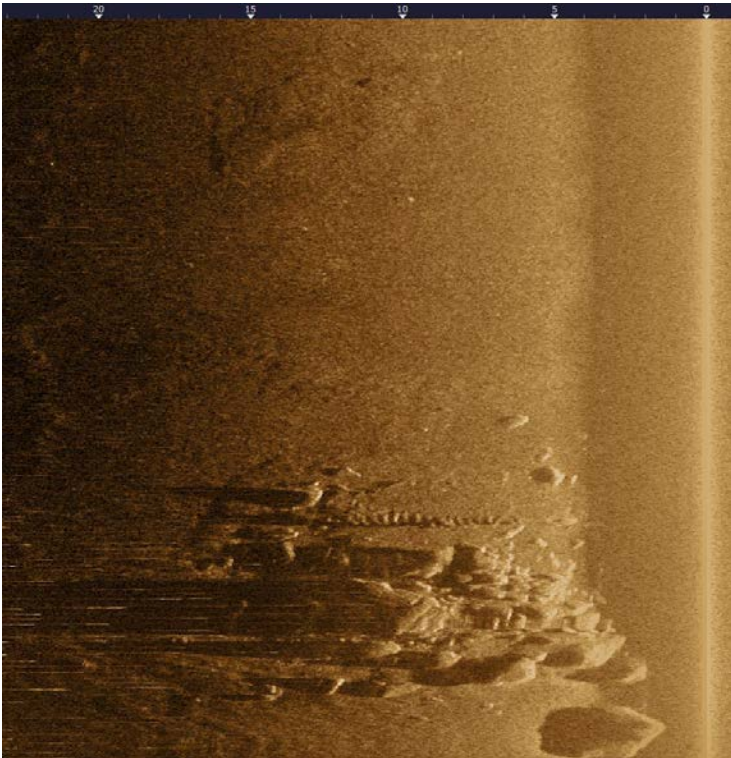
Etelän-Pirskeri, Muu kohde 100028446.

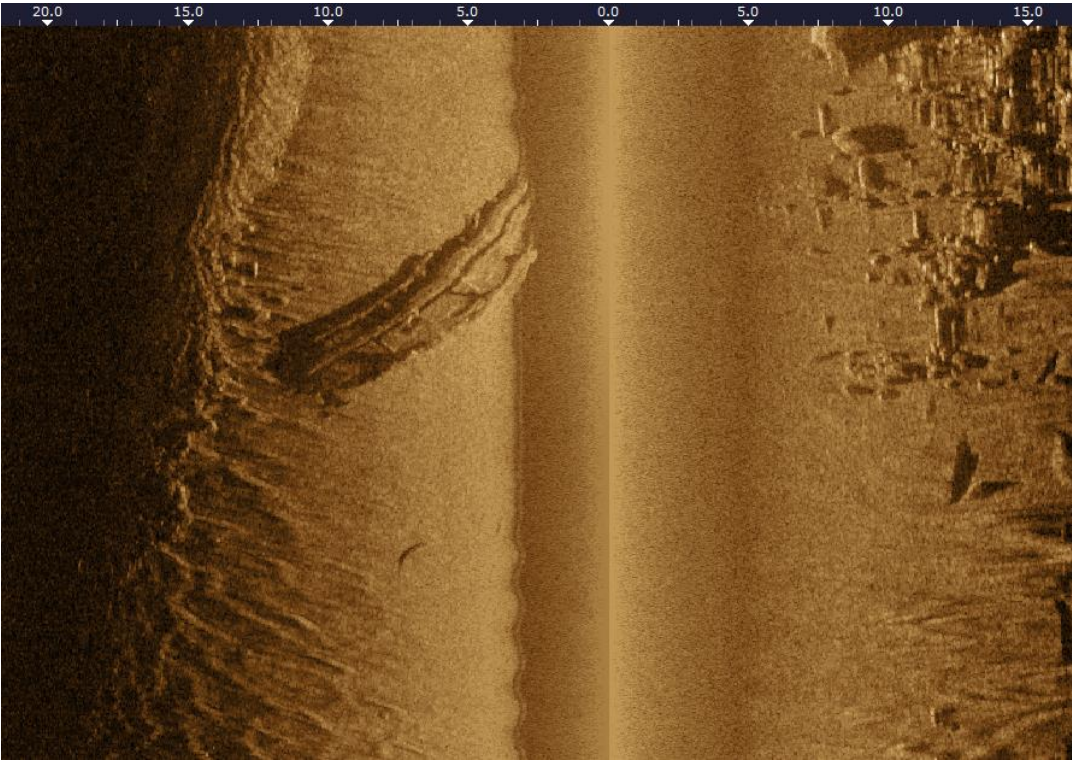
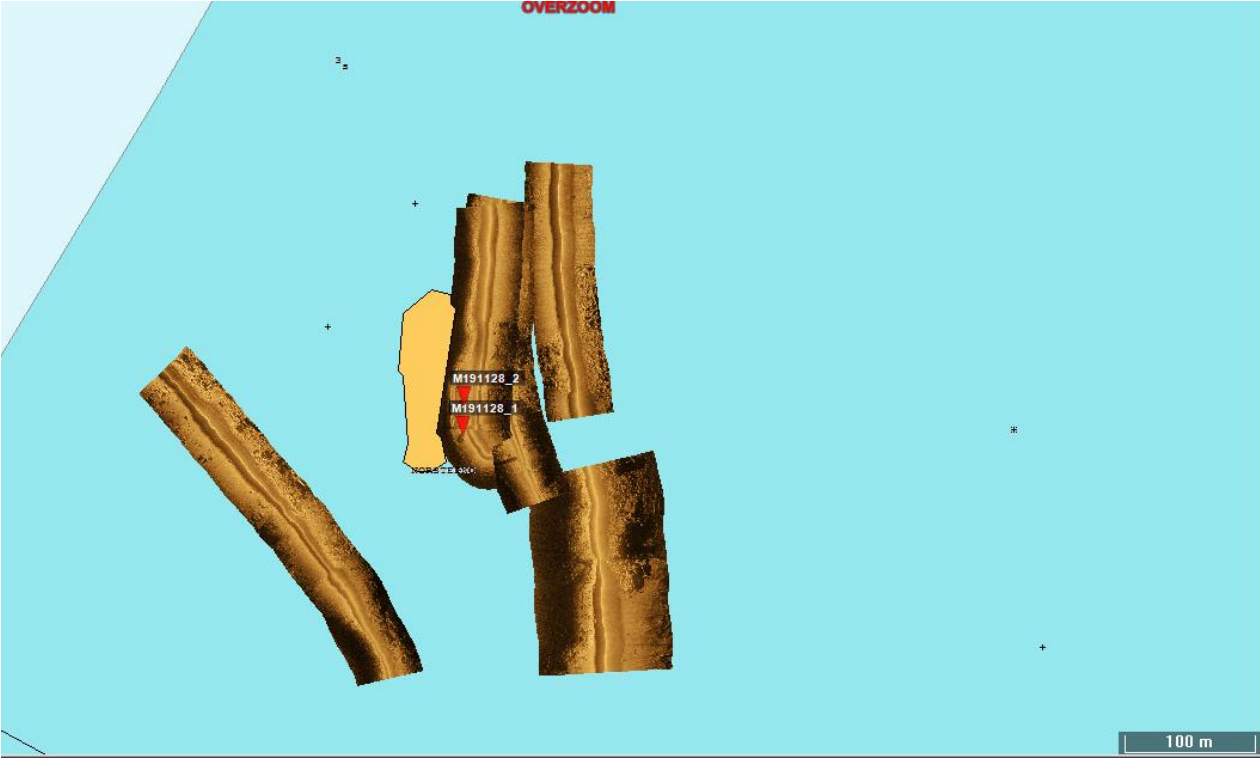

13. Hoppostenmatala, Luvia, Eurajoki

Hopposten ulkokari, kiinteä muinaisjännös 1715

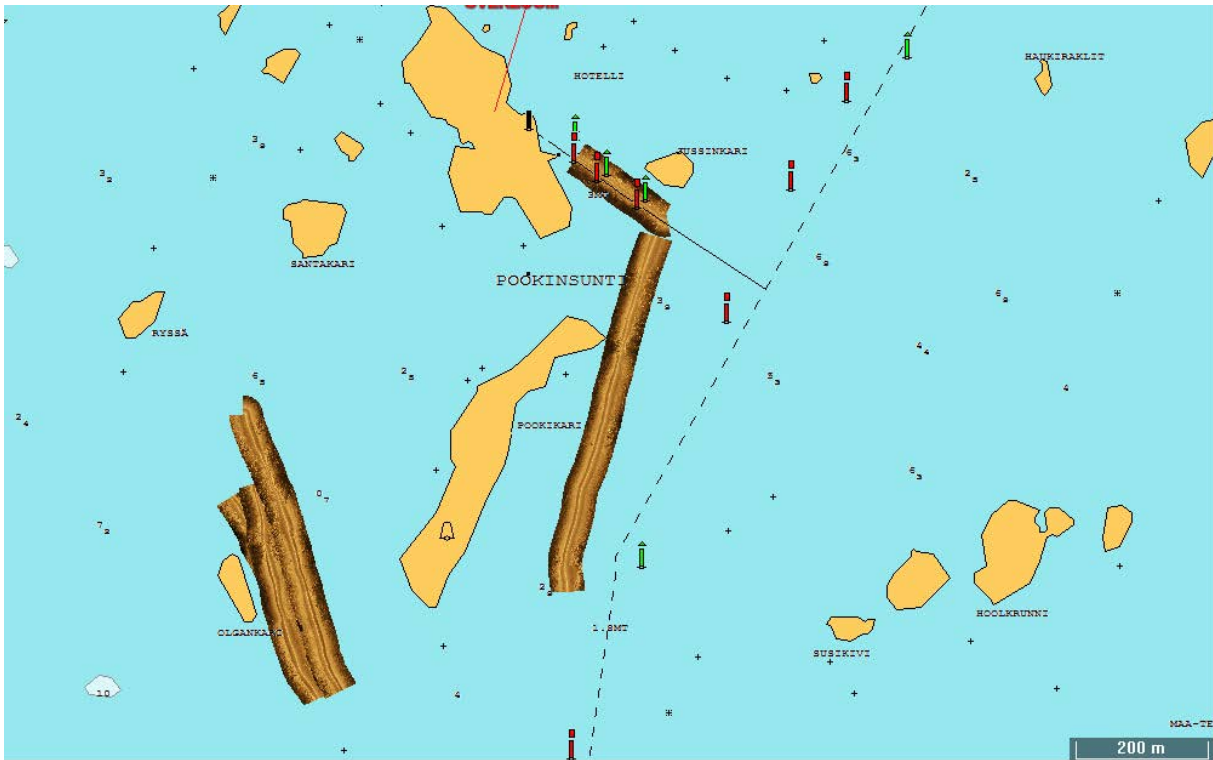

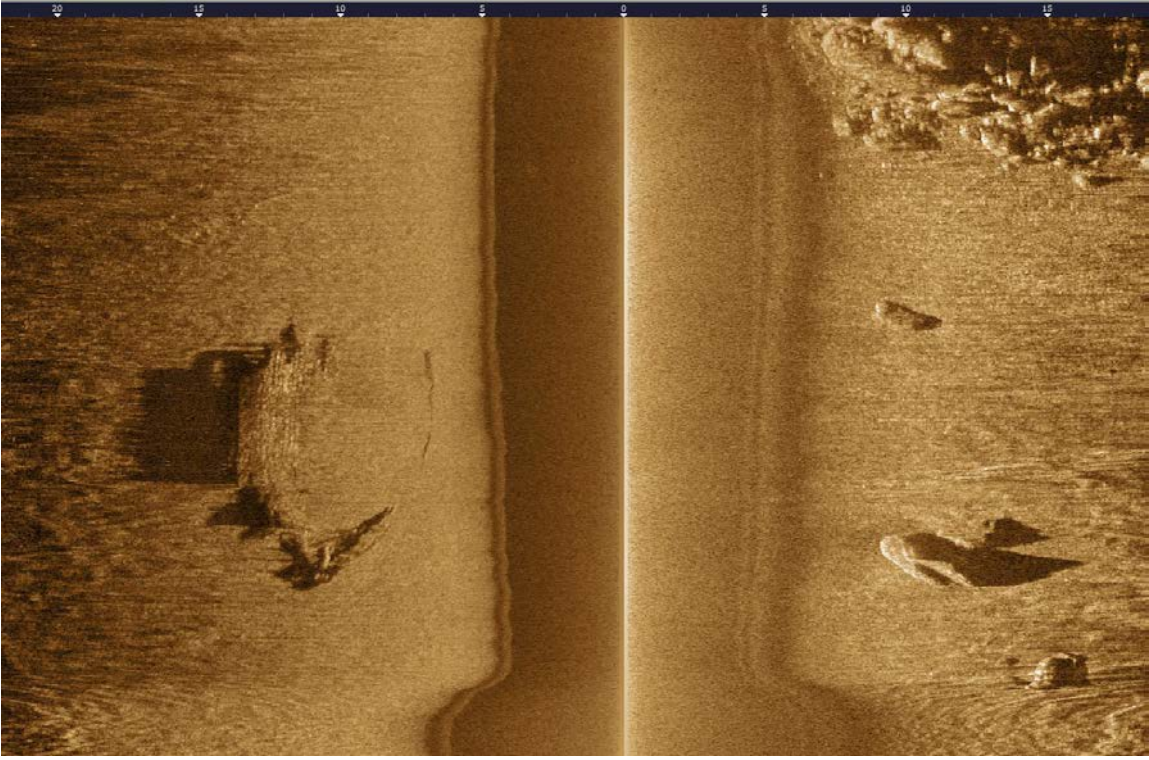
15. Norsteeni, Oura, Merikarvia

16. Pookikari ja Olgankari, Oura, Merikarvia

Olgankarin hylky kiinteä muinaisjäänös 2539

Liite D. Vaaitukset

Kivirakenteen alarajan korkeus mitattiin vaaitsemalla merenrannasta Nölstössä, Gärskärissä ja Benholmenissa ja trigonometrisesti käsivaraisen Leica-etäisyysmittarin avulla kahdessa kohteessa Iso-Enskerissä. Saaristomerellä vaaitushetken meriveden korkeus saatiin interpoloimalla lineaarisesti Ilmatieteen laitoksen kolmen lähimmän mareografin lukemasta, Iso-Enskerissä käytettiin Mäntyluodon mareografia. Korkeus redukoitiin N2000-järjestelmään. Korkeutta vastaavan rannan ikä keskivirheineen laskettiin Ekmanin (2017) mukaan (taulukko 4).

Totaalivedenkorkeuden oletettiin vastaavan vedenkorkeuden 0.1 %:n kestävyyttä eli korkeutta, joka ylittyisi keskimäärin kerran kolmessa vuodessa. Korkeus on Merenkurkussa 0.85 m ja Saaristomerellä 0.80 m (Johansson 2014: 38–41). Aallokon nousukorkeus huomioitiin ainoastaan Iso-Enskerin linjakummelin osalta.

<i>Nimi ja kohdetunnus</i>	<i>HN2000</i>	<i>U_a</i>	<i>SDD(0)</i>	<i>sSDD(0)</i>	<i>SDD(>0)</i>	<i>sSDD(>0)</i>	<i>h</i>
Nölstö 1000011145	1.40	4.0	1731	10	1884	1	0.80
Nölstö 1000011144	2.65	4.0	1491	24	1645	15	0.80
Gärskär 1000037465 1.2	0.64	3.3	1858	3			
Gärskär 1000037465 1.K	0.28	3.3	1938	-			
Gärskär 1000037465 2.2	0.95	3.3	1790	7			
Gärskär 1000037465 2.k	0.52	3.3	1885	1			
Gärskär 1000037465 3.2	0.88	3.3	1805	6			
Gärskär 1000037465 3.K	0.49	3.3	1892	1			
Gärskär 1000037465 4.2	1.05	3.3	1766	9			
Gärskär 1000037465 4.K	0.61	3.3	1865	2			
Gärskär 1000037465 5.2	0.93	3.3	1794	7			
Gärskär 1000037465 5.K	0.51	3.3	1887	1			
Gärskär 1000037463	2.59	3.3	1425	32	1625	18	0.90
Gärskär 1000037464	2.16	3.3	1521	26	1721	12	0.90
Gärskär 1000037466 1.1	2.09	3.3	1536	24			
Gärskär 1000037466 1.2	2.74	3.3	1392	34			
Gärskär 1000037466 1.K	2.52	3.3	1441	31			
Benholmen 1000037475	3.63	3.4	1222	44	1396	33	0.80
Iso-Enskeri 1000037590*	2.34	6.2	1687	9	1889	1	1.50
Iso-Enskeri 1000035392*	1.51	6.2	1798	4	1906	0	0.80

Taulukko 4. Rannansiirtymisajoitukset $SDD(h)$. Vaaitut arkeologiset kulttuuriperintökohteet, niiden korkeudet (N2000), rannansiirtymisnopeudet U_a (Vestøl 2006) ja rannansiirtymisajoitukset keskivirheineen keskiveden ($h = 0$) ja totaalivedenkorkeuden ($h > 0$) suhteen. Merenpinnan topografia Ekmanin ja Mäkisen (1996) mukaan. Gärskärin veneenvetopaikkojen rantavyöhykkeen alarajat laskettu Klängin ym. (1991) mukaan.